

KARL MAY
A FÉLVÉR
WINNETOU KALANDJAI

Fordította: Hegedűs Arthur

TARTALOM

I.

A mesztic.

II.

A fekete csődör

III.

A fűzfaforrásnál.

IV.

A nyárfa-szakadék

V.

Az arany csalárd

I. A mesztic.

Hatalmas orkán dühöngött, az eső csak úgy ömlött az őserdőnek a szél elől hajladozó fenyőfáira, ujjnyi vastagságú vízsugarak folytak végig az óriási törzseken és a fák lábánál előbb kicsiny, később lassacskán mind nagyobb és nagyobb patakokat képeztek, melyek számtalan vízesésben szikláról-sziklára a mélységbe özönlöttek, hogy odalenn a szűk völgyben az erősen megáradt folyóban egyesüljenek. Éjszaka volt; minden pillanatban haragos mennydörgés reszkettette meg a mélységet, de bármilyen élesen és vakítóan villant is fel mindegyre a villám, az eső oly sűrűn ömlött, hogy mégsem lehetett ötlépésnyire látni.

A tomboló vihar odafenn az őserdőt és a sziklacsúcsokat ostorozta, de hatalma nem terjedt ki a mélységre is, hol az óriás fenyők mozdulatlanok maradtak az éjjeli sötétben. Itt sem volt azonban csend, mert a folyó vize oly nyugtalanul csapkodott és háborgott medrében, hogy csak egy végtelenül éles fül hallhatta volna meg, hogy két magányos lovas halad a folyó partján lefelé; látni nem lehetett őket.

Ha világos nappal lett volna, bizonyára magukra vonták volna minden egyes szembejövő csodálkozó pillantását, de nem netalán öltözékükkel vagy felszerelésükkel, hanem azért, mert mindketten valóban ijesztően magasak voltak. Sokáig lehetett volna a földgömb összes országaiban keresgélni, hogy két, ilyen egyformán magas és egyformán szikár alakra bukkanjon az ember.

Az egyik kenderszőke volt és feje magasságához viszonyítva igazán nevetségesen kicsiny. Két jóságos egérszemecske között parányi, felfelé bunkózódó pisze orr húzódott meg, mely sokkal jobban illett volna egy négyéves gyerek arcába és egyáltalán nem állott arányban az óriási, széles szájhoz, mely majdnem az egyik fülétől a másikig terjedt. Szakállja nem volt és ez a hiányossága vele születhetett, mert ezen az asszonyosan sima arcon bizonyosan soha sem járt borotva. Bőrzubbony volt rajta, mely mint valami rövid köpeny ráncokban omlott le keskeny vállairól, továbbá szűk bőrnadrág, mely feszesen reásimult gólyalábaira, félmagas csizma és szalmakalap, melynek karimája siralmasan lekonyult; a rázuhogó eső szakadatlan patakokban ömlött le róla körös-körül. Vállára kétcsövű fegyver volt vetve, csövével lefelé. Lova, melyen ült, izmos, erős csontozatú állat volt, mely bizonyosan látott még vagy tizenöt tavaszt, de úgy látszott, hogy meg van hozzá a kedve, még tizenöt éppen ilyen jó erőben elérni.

A másik lovas haja sötétbarna volt, fején ősrégi szörme sipka, arca nagyon keskeny és nagyon hosszú, ugyanilyen keskeny és hosszú az orra, a szája és bajusza, melynek végeit majdnem össze lehetett volna kötni a fülei mögött. Több, mint két méteres alakja, ellentétben társához, felül szűk és alul bő ruhába volt bújtatva, mert míg nagyon bő, ezerráncú nadrágot viselt, melynek végei marhabőr csizmákba voltak dugva, hosszú posztó kabátja oly feszesen simult mellére, mintha reá lett volna öntve. Ő is kétcsövű fegyverrel volt ellátva. Hogy ezenkívül mindketten még kést és revolvert is hordtak, az egészen magától értetődik. Megbízható ménen ült, melynek születésnapja legalább ugyanannyiszor megisméltódott már, mint a másik lóé.

A két lovas vidáman ügetett, nem törődött sem az úttal, sem a zuhogó záporral. Hogy az előbbit megkeressék és megtalálják, azt rábízták tapasztalt és élesérzékű lovaikra, az utóbbira pedig azon egyszerű okból nem hederítettek, mert hiszen legfeljebb a bőrükig juthatott és onnan le kellett csurognia.

A szakadatlan mennydörgés és villámlás, továbbá a medrében dühöngő és örvénylő folyó veszedelmes közelsége dacára is oly elfogulatlanul beszélgettek egymással, mintha derült napsugárban a sík prérin lovagolnának. De ha valaki láthatta volna őket, annak feltűnhetett, hogy a sötétségben is nagyon figyelmesen vizsgálgatták egymást, hiszen csak egy órával ezelőtt találkoztak és a vadnyugaton mindig helyénvaló kezdetben a bizalmatlanság. Fent a folyónál találkoztak rövidesen az éj beállta és a zivatar kitörése előtt, kiderült, hogy még ma mindketten a Friwood-Camphoz (fenyvestanya) igyekeznek, magától értetődik tehát, hogy nem külön, hanem együtt lovagoltak tovább.

Nem kérdezősködtek egymás neve és viszonyai után, társalgásuk mostanáig oly közömbös volt, hogy nem érintettek semmit, mi személyükre vonatkozott. Most egy többszörös, harsogó mennydörgés csattant fel és meg-megismétlődő villámok cikáztak vakító fénnel a szűk szoros felett. Erre megszólalt a szőke pisze orru: „Bless my soul! Micsoda vihar! Akárcsak odahaza a Timpe örökösöknél!”

Ezekre a szavakra a másik önkéntelenül visszarántotta a lovát és már ki is nyitotta a száját, hogy gyorsan kérdezzen valamit, de azután mást gondolt és hallgatott, miközben lovát újból nekiindította. Eszébe jutott, hogy a Mississippitől nyugatra nem szabad elővigyázatlannak lenni.

Folytatták a beszélgetést, természetesen meglehetősen szűkszavúan, ahogy a környezet és a helyzet is megkövetelte. Eltelt egy negyedóra, azután még egy. Egyszerre csak a folyó élesen arra az oldalra kanyarodott, ahol a két lovas volt; alámosta az anyagos partot, a szőke lova nem tudott elég gyorsan befordulni, a süppedő talajra jutott és lesüllyedt, bár szerencséjére nem nagyon mélyen. A lovas felrántotta, oldalt fordította, megsarkantyúzta és egy merész ugrással újból a szilárd földre került.

- God, god! - kiáltá. - Elég nedves vagyok már az esőtől is, mire való lenne tehát egy ilyen fürdő is? Ott fulladhattam volna. Akárcsak akkoriban a Timpe örökösöknél!

Kellő távolságra vonult a folyótól, azután tovább lovagolt. Társa egy darabig hallgatva követte, majd megkérdezte:

- Timpe örökösök? Micsoda név az, Sir?

- Hát nem tudja? - hangzott a felelet.

- Nem.

- Hm! Különös! Minden barátom és ismerősöm tudja!

- Elfelejtí, hogy alig egy órával ezelőtt láttuk egymást először.

- Igaz! Így persze még nem tudhatja, hogy kicsodák a Timpe örökösök. De talán meg fogja tudni.

- Talán?

- Igen, tudniillik, ha hosszabban együtt maradunk.

- De hát, ha én már most tudni szeretném, Sir?

- Most? Miért?

- Mert az én nevem Timpe.

- Mi? Micsoda? Timpenek hívják? Timpe a neve?

- Igen.

- Wonderful!¹ Hosszú évek óta keresek egy Timpét mindenfelé, hegyekben és völgyekben, keleten és nyugaton, éjjel és nappal, napsugárban és sötétben és íme most, mikor már rég lemondtam róla, hogy valaha is megtaláljam, itt lovagol mellettem ebben az időben és hagyja, hogy majdnem belefulladás ebbe a szép folyóba anélkül, hogy megmondaná, kicsoda!

- Engem keres? - kérde társa elbámulva. - Miért?

- Na, hát az örökség miatt! Mi a csodáért kereshetném még?

- Örökség? Hm! Hát kicsoda ön tulajdonképpen, Sir?

- Én is Timpe vagyok.

- Még egy? De hát honnan?

- Odaátról.

- Németországból?

- Természetesen! Vagy születhetik egy Timpe máshol is?

- Mindenesetre, mint például én itt születtem az Államokban.

- De német szülőktől!

- Az apám német volt.

- Akkor hát tud németül?

- Tudok.

- Úgy hát beszéljen németül, ha német emberrel van dolga!

- Csendesen, Sir, csendesen! Hiszen nem tudhattam, hogy ön német!

- De most már tudja. Német vagyok, még hozzá Timpe és azt kívánom, hogy németek németül beszéljenek egymással.

- Hová való?

- Bajorországban, Hofban születtem.

- Más semmi közünk egymáshoz, mert én Plauenbe való vagyok, Voigtlandba.

- Ohó! Csak ne hamarkodjunk el semmit! Az apám szintén Plauenből származik és onnan költözött Hofba.

A barna hajú megállította lovát. Az eső heves mennydörgés után hirtelen megszűnt és a felhőket szétkergette a szél. Egy-egy darabka kék ég kandikált ki alóluk, így tehát a két útitárs megszemlélhette egymás arcát.

- Plauenből Hofba költözött? - kérdezte. - Akkor persze nem csak lehetséges, hanem nagyon valószínű is, hogy rokonok vagyunk. Mi volt az apja foglalkozása?

- Fegyverkovács és én is az lettem.

- Ez talál, igen, ez talál! Csodálatraméltó találkozás! De ne álljunk meg itt; a vihar könnyen visszatérhet, pedig a völgy legnehezebb része még előttünk van; használjuk tehát ki a jelenlegi nyugodt időt. Majd kényelmesebben tovább beszélhetünk, ha megérkeztünk. Gyerünk hát, Sir, vagy unokatestvér, ha ez jobban tetszik!

---

¹ Csodálatos

Tovább lovagoltak. A völgy hamarosan úgy összeszűkül, hogy igen kevés hely maradt a folyó és a majdnem merőlegesen felmeredő ismerős sziklafal között. És ez a hely sem gyepes földből állott, hanem egész halom bozót borította, melyen a lovaknak gyakran valósággal át kellett törtetnie. Ha a zivatar el nem vonult és oly sötét lett volna, mint azelőtt, jóformán lehetetlen lett volna itt előbbre jutni.

A helyzet hosszú darabon át ilyen maradt, majd megint kiszélesedett a völgy, hogy félóra múlva újból nagyon keskeny szakadékot alkosson; azonban nem volt hosszú, hanem egy-kettőre arra a térségre torkollott, melyet Friwood-Campnak nevezünk, mert itt csupa fenyőfa van, melyek hatalmas koronáikkal az ég felé merednek.

Két völgy keresztezi itt egymást majdnem derékszög alatt, tudniillik a folyó völgye, melyen a két Timpe ereszkedett alá és egy másik, melyen az épülőfélben levő vasút iparkodott megmászni a hegység csúcsait. Camp annyit tesz, mint tanya és hogy itt ilyesmi van, még pedig nem jelentéktelen, azt a két lovas azonnal észrevette az éjjeli sötétség mellett is, mihelyt kiértek a sziklaszorosból.

A földön egy csomó faóriás feküdt, melyet kivágtak, hogy a törzsekből deszkát, a vastag ágakból pedig vasúti talpfát csináljanak; a hulladék szolgáltatja a szükséges tűzifát. A folyón átvezető híd már majdnem készen volt és ennek közelében állott a rögtönzött fűrészmalom, melynek el kellett bánnia a hatalmas fatömeggel. Kissé tovább feketén tátongott egy, a sziklák között vágott kőbánya, melynek az alépítményhez kellett a követ szolgáltatnia, balkézről pedig több, cölöpből és deszkából épített hombárszerű alkotmány húzódott, melyek az emberek, szerszámok és készletek elhelyezésére valók voltak.

Az egyik bódé, melyet itt Shop-nak neveznek, rendkívül hosszú és széles volt. A négy kémény, mely kimagaslott a fedélről és a számos, most kivilágított ablak sejteni engedte, hogy ez a Shop nyújt a Campon levő munkásoknak szállást. Ennek folytán a két jövevény arrafelé tartott.

Már messziről lármás hangzavar tört feléjük és mikor közelebb jutottak, minden lépésnél érezhetőbbé vált, hogy a levegő pálinkagőzzel van telítve. Leszállottak, lovaikat valószínűleg e célból az ajtó elé bevert cölöphöz kötötték és éppen be akartak lépni, mikor a küszöbön egy férfi jelent meg és visszaszólt a bódéba:

- Mindjárt jön az anyagvonat; csak elintézem és újból jövök vissza. Talán híreket is hoz vagy pláne újságokat is.

Aztán felpillantott, észrevette az idegeneket, félre állott, hogy az ajtóból kivilágító fény reájuk essék és végignézte őket.

- Good evening, Sir!² - köszöntötte a szőke. - Bőrig átáztunk. Akad itt hely valahol, hogy egy kissé megszáradjunk?

- Hogyne - felelte a kérdező. - Még arra is jut hely, hogy szárazon lefekhessenek, feltéve, ha nem az olyanfajta emberekhez tartoznak, kiket az ember legszívesebben be sem enged.

- Ne aggódjék, Sir! Becsületes utazók, gentlemanek vagyunk, kik semmi kárt sem okoznak, hanem megfizetnek mindenért, amit kapnak.

---

² Jó estét, uraim!

- Ha becsületességük ugyanakkora, mint a magasságuk, akkor persze önök a legnagyobb gentlemanek a földön. Nos, menjenek csak be, balra, a kis szobába és mondják meg a shopman-nak (csapos, vendéglős), hogy én, a (mérnök), azt üzenem, itt maradhatnak. Azonnal viszontlátjuk egymást.

Eltávozott, ők pedig engedtek felszólításának.

A bódé belseje egyetlen nagy helyiséget alkotott, melyből baloldalon csak egy kis rész volt félig elválasztva csupán embermagasságnyi deszkafallal. Egész halom kezdetleges asztal és pad volt a földre verve; közöttük és a fal mellett többszemélyes ágyak, melyek főleg szárított fűvel és szénával voltak megtöltve. Négy tűzhely látta el a kissé szűkös világítást, melyekben a láng magasra lobogott; lámpa vagy gyertya nem volt és ez okozta, hogy az imbolgó lángoknál minden alak és tárgy kísértetiesen nyugtalannak és állandóan mozogni látszott.

Az asztalok mellett és fekvő helyeken körülbelül kétszáz vasúti munkás üldögélt és kuporgott, kicsiny, hosszúcopfos fickók sárga arcbőrrel, előreugró pofacsontokkal és ferdén metszett szemekkel, melyek elbámulva meredtek a két túl hosszú alakra.

- Az ördögbe is! Kínaiak! Gondolhattuk volna, hiszen már odakinn is büzlött! - vélekedett a barna. - Gyerünk gyorsan a kis szobába, ott a levegő talán tisztább lesz!

Ebben a szakaszban is akadt egész sor deszkaasztal, de ezek mellett fehér munkások ültek pipázva és iddogálva; durva, viharezett férfiak, kik közül egyesek bizonyára jobb múltra tekinthettek vissza, egyesek viszont csak azért kerültek ide, mert a művelt Keleten nem igen volt tanácsos mutogatni magukat. Túl hangos beszélgetésük azonnal elnémult, mihelyst meglátták a két új vendéget, bámuló pillantásuk a sötét asztalig követte őket, mely mögött a kocsmáros rejtőzött számtalan üveg és pohár társaságában.

- Rail-sroders? (Vasutasok?) - kérdezte, köszöntésüket fejbólintással viszonzva.

- Nem, Sir - felelte a szőke. - Nincs szándékunkban az itt ülő gentlemanek keresetét meg-rövidíteni. Vadászok vagyunk és tüzet keresünk, ahol megszáradhatnánk. A mérnök küldött önhöz.

- Tudnak fizetni? - érdeklődött a boltos és élesen fürkésző pillantással mérte végig hosszú alakjukat.

- Hogyne.

- Akkor mindent kaphatnak, amire csak szükségük van, sőt később finom, elkülönített hálóhelyet is, itt a ládák és hordók mögött. Üljenek le ahhoz az asztalhoz a tűzhely mellett; ott elég meleg van, a másik a hivatalnokoknak és magasabb gentlemaneknek van fenntartva.

- Halt!³ Minket tehát az alacsonyabb gentlemanekhez számít. Ezt nem is tételeztem volna fel a mi magasságunk mellett. De nem tesz semmit. Hozzon poharakat, forró vizet, cukrot és rumot! Belülről is fel szeretnénk melegedni.

Letelepedtek a nekik kijelölt asztalhoz, mely oly közel állott a tűzhöz, hogy nedves ruháik hamarosan megszáradhattak, megkapták, amit kértek és grogot készítettek maguknak. Mihelyst a fehér munkások meghallották, hogy nem kell versenytársaktól félniük, meglegedetten újból felvették a beszélgetés elejtett fonálát.

---

³ Állj!

A hivatalnokok és a magasabb gentlemanek részére fenntartott asztalnál magányos ember ült, fiatal, talán még nem egészen harminc éves férfi, aki úgy volt öltözve, akár egy fehér vadász, de nem tartozott a kaukázusi fajhoz, amint arcőre színe és arcélének metszése elárulta. Mindenesetre mesztic volt, egyike azon keverékeknek, kik különböző színű szülőik testi előnyeiket öröklik ugyan, de sajnos, rendszeren azok erkölcsi fogyatkozásait is. Teste izmos és hajlékony volt, akár a tigrisé, arcvonásai rendkívül okosak, de sötét szemei leselkedve, elrejtve bújtak meg leomló szemöldöke és félig behunyt pillái alatt, akár valami vadmacskapár, melyek prédára várakoznak. Úgy tett, mintha nem is hederítene a két idegenre, pillantása azonban gyakran elsurrant felettük lopva és feléjük hajtotta fejét, hogy hallhassa, miről beszélgetnek. Oka volt reá, hogy kipuhatolja, milyen szándék vezette őket erre a vidékre és hogy vajon itt akarnak-e maradni, vagy sem. Nagy bosszúságára egyetlen szavukat sem értette meg, pedig elég hangosan beszéltek egymással, mert oly nyelvet használtak, melyet ő nem tudott, a németet.

Mikor megtöltötték poharaikat, egymásra köszöntötték és fenéig ürítették. A barna letette poharát maga elé és így szólt:

- Így! Ez volt a baráti pohár, amellyel tartoztunk egymásnak, de most térjünk a dologra! Ön tehát tulajdonképpen fegyverkovács és apja ugyancsak az volt. Tegyük fel, hogy valóban rokonok vagyunk, meg kell tehát őszintén mondanom, hogy még mindig nem tudom, rokonilag viselkedhetem-e önnel szemben.

- Miért ne viselkedhetnék?

- Az örökség miatt.

- Hogy-hogy?

- Mert engem kijátszottak.

- Engem is!

- Ah! Igazán? Ön sem kapott semmit?

- Egyetlen fillért sem!

- Hiszen jelentékeny összeget fizettek ki az örökösöknek odaát!

- Hogyne, a Timpe örökösöknek Plauenben, de nem nekem, pedig én éppen olyan hamisítatlan Timpe vagyok, mint ők.

- Engedje meg, hogy ennek valóságát kissé vizsgálat alá vegyem! Mi az ön teljes neve?

- Timpe Obadja Kázmér.

- Az apjáié?

- Timpe Zakariás Betabeam.

- Apjának hány testvére volt?

- Öt. A három fiatalabb Amerikába vándorolt. Azt hitték, ott gyorsan meggazdagodhatnak, mert ott igen sok fegyverre van szükség. Mind az öt testvér fegyverkovács volt.

- Hogy hívták a második fivért, ki Plauenben maradt?

- Dániel Jónás. Meghalt és két fiú maradt utána, Mika Péter és Márkus Absolon, akik százezer tallért örököltek és az Alabama állambeli Fayette városból kapták meg a pénzt.

- Ez mind megegyezik a valósággal, teljesen megegyezik! S személyi és helyi viszonyok ismeretével bebizonyította, hogy tényleg az unokatestvérem.

- Óh, még jobban is be tudom bizonyítani. Óvatosan megőriztem összes papírjaimat és okmányaimat: s szívemen hordom őket. Azonnal megmu...

- Most ne, most ne, talán később - vágott a szavába a barna. - Hiszek önnek. Azt is tudja, ugye bár, miért volt az öt fivérnek és fiaiknak csupa bibliai neve?

- Igen. Ősrégi szokás ez családjukban, melytől nem tért el senki.

- Úgy van! És ezt a szokást ideát, az Államokban, könnyedén megtarthatták, mert az amerikai is előszeretettel használja ezeket a neveket. Az én apám volt a harmadik fivér, Makkabeus Dávidnak hívták és New Yorkban maradt. Az én nevem Hassel Benjámín. A két fiatalabb továbbvándorolt az országban és Alabama államban, Fayetteben telepedtek le. A legfiatalabbat Habakuk Józsefnek hívták; gyermektelenül halt el és ő hagyta hátra a nagy örökséget. A negyedik fivér, Tóbiás Holofernes, ugyanabban a városban hunyt el; egyetlen fia, Nahum Sámuel, a csaló.

- Hogyan?

- Hát nem látja ezt be? Én nem sejtettem semmiről semmit. Apám levelezett ugyan eleinte két fayette-i fivérével, de lassacskán abbamaradt, úgy, hogy majdnem elfelejtették egymást. Az Államokban a távolságok oly nagyok, hogy idővel még fivérek is elvesztik egymást szem elől. Apám halála után én vezettem tovább az üzletet, jól-rosszul, alig kerestem többet, mint hogy fenntartsam magamat. Egyszer Hobokenben egy némettel találkoztam, bevándorló volt és Voigtlandból, Plauenből jött. Természetesen kérdezősködtem tőle ottani rokonaim felől és nagy csodálkozással hallottam, hogy ők százezer tallér készpénzt örököltek Habakuk bácsitól Fayetteből. Én pedig semmit! Azt hittem megüt a guta! Nekem is követelni kell a részemet és írtam is vagy tízszer, sőt még többször is Fayette-be, de nem kaptam választ. Erre rövid elhatározás után eladtam üzletemet és odautaztam.

- Helyesen, nagyon helyesen, kedves rokon! Nos és mi volt az eredmény?

- Szomorú, mert a madár láthatatlanná vált; elrepült.

- Melyik madár?

- Hiszen ezt már gondolhatná! Fayette-ben azt hitték, hogy az öreg József Habakuk csak jó módban halt meg; hogy oly gazdag lett volna, azt senki sem sejtette. Valószínűleg fősvény-sége nem engedte, hogy elárulja. Fivére, Tóbiás Holofernus, hamarabb halt meg, nagyon szegényen és ő magához vette az üzletbe annak fiát, Nahum Sámuel unokaöccsét. Tehát ez a csaló. Azt nem tudta ugyan elkerülni, hogy ne küldjön százezer tallért Plauenbe, de a többi pénzzel elillant, szóval azzal a százezer tallérral is, mely engem illet.

- Az én százezer talléromat valószínűleg szintén magával vitte?

- Mindenesetre!

- Gazember! Apám elköltözött Plauenből, mert az üzleti versengés miatt alaposan összeveszett fivérével. Ez az ellenségeskedés az elszakadás ellenére is folyton csak növekedett, úgy, hogy végül egyik sem akart a másiktól tudni, vagy hallani. Időközben apám meghalt, fivére Plauenben szintén. Később a fivérei írtak nekem, hogy József Habakuk bácsitól Amerikából százezer tallért örököltek. Azonnal Plauenbe utaztam, hogy puhatolózzam. Ott természetesen nagyba ment a rongyszedés. A két unokatestvérünket nem hívták másképpen, mint Timpe örökösöknek; üzletüket feladták és úgy éltek, mint valami hercegek. Nagyon jól

fogadtak és néhány hétig náluk kellett maradnom. A régi ellenségeskedésről egy szó említést sem tettem, de éppen olyan kevéssé tudtam valami közelebbit és bizonyosat megtudni József Habakuk bácsiról és hagyatékáról. Az unokatestvérek mutogatták nekem gazdagságukat, de úgy látszott, hogy nem igen óhajtják, hogy én is megkapjam a részemet. Erre éppen olyan hamarosan elhatároztam magamat, mint ön: eladtam az üzletemet, Amerikába utaztam és New Yorkból természetesen azonnal egyenesen Fayette-be.

- Ah, tehát szintén! És mit talált ott?

- Ugyanazt, amit ön -, csak hogy engem ki is kacagtak. Azt mondták, hogy az odavaló Timpék soha sem voltak jómódúak.

- Ostobaság! Tudott akkoriban angolul?

- Nem.

- Akkor önt mint németet bolonddá tették. Azután mihez fogott?

- St. Louisba indultam, ahol Mr. Henrynél a híres huszonötlövéses Henry-puska feltalálójánál, akartam munkát vállalni, hogy annyit tanuljak és lessek el művészetéből, amennyit csak lehetséges, de Napóleon városában, az Arkansas és Mississipp mellet néhány vadász társaságába kerültem, kiknek kapóra jöttem, mint fegyverkovács. Nem engedtek tovább és rávettek, hogy menjek velük a sziklás hegységekbe. Így tehát én is vadnyugati vadász lettem.

- És meg van ezzel a cserével elégedve?

- Meg. Persze jobb szeretném, ha megkaparíthattam volna a százezer dolláromat és örökös dáridóban élhetnék, mint a Timpe örökösök.

- Hm! Ez még talán bekövetkezhetik.

- Bajosan! Később nekem is eszembe jutott az a gondolat, hogy az öreg József Habakuk talán mégis olyan gazdag lehetett és öccse, Nahum Sámuel ugorhatott meg a pénzzel. Kerestem az utóbbit hosszú éveken keresztül, de eredménytelenül, amint már említettem önnek.

- Én is kerestem és éppen olyan hiába, de csak mostanáig, mert most a nyomában vagyok.

- A nyo-má-ban? Mi. He. Va-ló-ban? - kiáltotta Kázmér, oly hirtelen felugorva helyéről, hogy az összes jelenlevők figyelmesek lettek rá és tekintetüket rászegezték.

- Csend és nyugalom! - figyelmeztette Hassel. - Nem szabad oly hamar kijönnie a sodrából. Egészen szavahihető ember szájából hallottam, hogy egy Timpe Nahum Sámuel nevezetű ember lakik jelenleg Santa Fében, ki valaha fegyverkovács volt és most végtelenül gazdag.

- Odaát Santa Fében? Akkor oda kell mennünk, haladéktalanul mindkettőnknek!

- Egy véleményen vagyunk, rokon. Természetesen szándékomban volt felkeresni és kényszeríteni reá, hogy kifizesse a részemet a kamatokkal együtt. Nem áltattam magamat, tudtam, hogy ez nehéz, nagyon nehéz lesz és éppen ezért örülök, hogy találkoztam önnel, mert kettőnknek könnyebben sikerülhet. Oly módon lépünk fel vele szemben, hogy ijedtében bevallja gaztettét és a pénzt haladéktalanul kifizeti. Vadászok vagyunk és megfenyegetjük a préri törvényével. Igaz?

- Magától értetődik, egészen magától értetődik! - helyeselt Kázmér nagy buzgalommal. - Micsoda szerencse, hogy találkoztam önnel. Önnel - ön - ön? Nem ostobaság, rokon, hogy önözzük egymást, mikor unokatestvérek és társak vagyunk a balsorsban?

- És nekem is úgy tűnik fel.

- Tehát tegezödjünk össze, ugye bár?
  - Jól van. Itt a kezem, csapj bele! Újból megtöltjük a poharakat és kiürítjük egészségünkre, meg vállalkozásunk sikerültére. Nos, koccints velem!
  - Szervusz, rokon, vagy még inkább: szervusz, kedves Hassel!
  - Szervusz! De Hassel? Nem tudod, hogy az Államokban az emberek lehetőleg röviden beszélnek, főleg a nevekkal takarékoskodnak? Azt mondják, hogy Jun, Tim, Ben, Bob és nem mondanak ki minden szótagot, ha egyetlen egy is elegendő. Az apám mindig Hasnak szólított Hassel helyett, és már egészen megszoktam. Hívj te is úgy!
  - Has? Hm! Akkor te is a Kasnak neveznél Kázmér helyett?
  - Miért ne?
  - Nem hangzik ez nagyon bután?
  - Bután? Dehogy! Egészen jól hangzik, én mondom neked; nekem tetszik és egészen mindegy, hogy mások mit szólnak hozzá. Tehát még egyszer: szervusz, kedves Kas!
  - Szervusz, kedves Has! A legújabb Timpe örökösöknek, Kasnak és Hasnak egészségére!
- Csendes lelkesedéssel és csak halkán koccintották össze poharaikat, hogy ne vonják magukra a többi mulatozó figyelmét. Azután így szólt a barna Has:
- Tehát fel Santa Fébe! De ezt nem lehet csak úgy könnyedén és hamarosan nyélbe ütni, mert igen nagy kerülőt leszünk kénytelenek tenni.
  - Miért? - kérde a kenderszőke Kas.
  - Mert a Komancsok területén kellene áthaladnunk, ha a legrövidebb utat választjuk.
  - Nem hallottam róla, hogy ezek a vörösek mostanában kiásták volna a harci bárdot!
  - Én sem, de az indiánok még a legteljesebb béke idején is harciasak és majdnem ellenséges indulatúak a halvány arcúakkal szemben. Ezenkívül tegnap egy pedlarral (kereskedő) találkoztam, ki tőlük jött. Tudod, hogy az indiánok majdnem sohasem bántják a pedlarokat, mert feltétlenül szükségük van rájuk. Ő beszélt nekem, hogy a nagy főnök, Tokvi Kewa (fekete csődör), most nincs a törzsnél, hanem legjobb harcosaival együtt eltávozott, anélkül, hogy megmondaná, hová.
  - Tokvi Kewa, a vadászok hóhéra? A legjobb harcosaival? Nem mondta meg, hova? Ebből mindenesetre erős gyanút lehet meríteni, hogy újból valami kegyetlenségen törí a fejét. Igazán nem félek egyetlen vöröstől sem, de bármilyen bátor is az ember, mindig okosabb, ha ilyen fickóval nem is találkozik. Azt javaslom, tegyünk inkább kerülőt és érkezzünk egy héttel később Santa Fébe. A mi Nahum Sámuelünk nem fog talán másodszor is megugrani az orrunk előtt.
  - Ha meg is ugrana; megvan a nyoma és egészen bizonyosan...
- Nem folytathatta, mert a mérnök visszajött és még két embert hozott magával. Kas és Has beszélgetésük hevében nem hallották a mozdony ismételt füttyeit. A tehervonat megérkezett; a mérnök elintézte a felügyelő, meg a raktárfőnök kísérte vissza. Fejbólintással köszöntötte a két idegent és azután mindhárman a mesztichez ültek, a hivatalnokok és magasabb gentlemanek részére fenntartott asztalhoz. Ők is grogot hoztak, majd a mesztic megkérdezte:
- Nos, Sir, jöttek újságok?
  - Nem - felelte a mérnök - bizonyára holnap jönnek meg, de azért kaptam híreket.

- Jókat?

- Sajnos, nem. Mostantól kezdve nagyon elővigyázatosaknak kell lennünk.

- Miért?

- Az utolsó állomás közelében indiánok nyomait észlelték.

Úgy tűnt fel, mintha a mesztic szemei, melyek a pillák mögött bújtak meg, gúnyosan felvillannának, de hangja egészen közömbösen hangzott, mikor megszólalt:

- Ez éppen nem ok arra, hogy rendkívül éberek legyünk!

- Én pedig azt hiszem!

- Pshaw! Semelyik törzs sem ásta ki a harci tomahawkot és ha még úgy is lenne, nem szabad néhány lábnymból mindjárt ellenségre következtetni.

- Barátoknak mutatják magukat. Aki elrejtőzik, annak nincsenek jó szándékai; ezt még én is tudom, pedig nem vagyok scout (cserkész), sem pedig vadnyugati. Nos, ön kiváló cserkész és ismerős ezen a vidéken; azért alkalmaztam önt, hogy éberem átkutassa a környéket.

A mesztic nyúlánk alakján és arcán gyenge remegés futott végig, mintha dühösen fel akarna pattanni, de újból erőt vett magán és nyugodt hangon felelt:

- Meg is teszem, Sir, ámbár tudom, hogy nincs rá szükség. Indiánnymoknak csak háborús időkben van fenyegető jelentőségük. És még egyet: a vörösek gyakran jobb és megbízhatóbb emberek, mint a fehérek.

- Ez a vélemény csak becsületére válik az ön emberszeretetének, de én példákkal, sőt számos példával tudnám igazolni, hogy tévedésben van.

- Én pedig még többel, hogy igazam van. Volt ember valaha hüebb, mint amilyen Winnetou Old Shatterhandhoz?

- Winnetou kivétel. Ismeri őt?

- Látni még nem láttam soha.

- Vagy Old Shatterhandot?

- Őt sem; de minden tettüket ismerem.

- Akkor hallott Tanguáról is, a kajovák főnökéről?

- Igen.

- Micsoda áruló volt az a gazember! Mikor Old Shatterhand még zöldfülű volt, pártfogójának játszotta ki magát és mégis állandóan, folytonosan az életére tört. Bizonyára meg is ölte volna, ha ez a fehér nem lett volna okosabb és erősebb. Hol van itt a hűség, amiről ön beszél? És hogy a vörösök lábnymai csak háborúban jelentenek veszélyt, hát nem támadtak meg az oyallalla sziuk béke idején is ismételt vasúti vonatokat? Nem ölték meg béke idején férfiakat és raboltak el asszonyokat? Megbüntették őket, de nem a nagy vadász- és katonacsapatok, hanem két egyedülálló ember, Winnetou és Old Shatterhand. Ha csak egyikük itt lenne, akkor bizonyára kevés félelmet keltenének bennem az indiánnymok.

- Pshaw! Ön túloz, Sir! Annak a két embernek nagyon sok szerencséje volt, ez az egész. Vannak éppen olyan, sőt még kiválóbb emberek is, mint ők.

- Hol?

A mesztic büszkén, kihívó szemekkel pillantott a szemébe és így felelt:

- Ne kérdezzen, hanem nézzen körül!
- Talán magát gondolja, saját magát?
- És ha úgy lenne?

A mérnök rendreutasító választ akart neki adni, de ettől megkímélték, mert Kas kettőt lépett hosszú lábaival, odaállott elébe, mint egy cölöp és megszólalt:

- Ön a legnagyobb birka, akit csak láttam, fiam!

A félvér abban a pillanatban felugrott és kirántotta övéből a kését; de Kas még gyorsabban kinyújtotta revolverét, feléje tartotta és figyelmeztette:

- Csak ne hamarkodjunk el, my boy! Vannak emberek, akik nem szeretik, ha golyót kapnak az ostoba fejükbe, sőt nem is élik túl és okom van feltételezni, hogy ön is ilyen ember.

A feléje irányított revolvercső megakadályozta a meszticet, hogy kését használhassa, mert a golyó gyorsabb, mint a legjobb penge. Ezen feldühödve, oda sziszegte a hosszúnak:

- Mi dolgom van önnel? Ki engedte meg önnek, hogy beleavatkozzék a beszélgetésünkbe?
- Én magam, fiam, én magam. És ha én megengedek valamit magamnak, vagy bárkinek másnak, akkor szeretném azt látni, aki ezt nem tűri! Talán maga, mi?

- Ön goromba, Sir!

- Well, ezt a feleletet elfogadom, mert látom belőle, hogy tetszem magának. De vigyázzon rá, hogy maga is megtetszen nekem, különben úgy jár, mint akkoriban Timpe örököseinél!

- Timpe örökösei? Kicsoda ön tulajdonképpen, Sir?

- Olyan valaki vagyok, aki nem enged egy rossz szót sem mondani Winnetouról és Old Shatterhandról; többet nem kell tudnia. Isten vele, my boy, és tegye azt a vasat vissza az övébe, nehogy kárt tegyen vele magában!

Kas visszatért asztalához és kedélyesen megint letelepedett. A mesztic mozdulatait villámló szemekkel követte, izmai feszültek, hogy utána ugorják sértőjének és a kést testébe döfje, de nem merészelte. Valami volt a sovány ember tartásában, ami megbénította a lábát. Eldugta a kését, újból leült és maga elé mormogta, hogy asztaltársai előtt mentegesse magát:

- A fickó nyilván bolond, és egyáltalában nincs módjában, hogy eszes embert megsérthessen. Csak fecsegjen!

- Fecseg? - válaszolta a mérnök. - Ellenkezőleg, nagyon talpraesetten beszélt. Örülök neki, hogy Old Shatterhand és Winnetou érdekében síkraszállott, mert a Nyugat eme két hősének tetteivel és élményeivel nagy előszeretettel foglalkozom. Szeretném tudni, hogy valóban ismeri-e őket?

Ezzel a másik asztal felé fordult és megkérdezte:

- Önök prérivadásznak nevezik magukat, Sir. Találkoztak valaha Winnetouval vagy Old Shatterhanddal?

Kas kis egérszemei vidáman villogtak, miközben így felelt:

- Hogyne! Két hétig lovagoltam velük.
- Teringettét! Nem jönne át hozzánk, hogy beszéljen róluk?

- Nem.

- Nem? Miért nem?

- Mert nem vagyok ügyes elbeszélő, Sir. Nagyon különös dolog az az elbeszélő tehetség; azzal születni kell. Már gyakran megpróbáltam, de nem vagyok rá képes. Rendesen a közepén vagy a végén kezdem el és mindig az elején vagy már a közepén végzem. Röviden csak annyit mondhatok, hogy akkoriban hét fehér társaságában voltam és az upsarokák fogságába kerülünk, kik a kínzócölöpre szántak minket. Ezt megtudta Old Shatterhand és Winnetou. Megke-resték a nyomunkat, odalopózkodtak az upsarokákhoz és éjnek idején kiszabadítottak minket, egészen egyedül, mindenféle segítség nélkül. Olyan mestermunka volt ez, melyet bizonyára nem tudna megtenni az ön halfbreedje (félvér), ki ott ül ön mellett és az előbb olyan teleszájal beszélt.

A mesztic újból fel akart fortyanni, de a mérnök megelőzte egy gyors kérdéssel, melyet Kashoz intézett:

- Nem tudja talán, Sir, hogy hol vannak jelenleg ők ketten?

- Fogalmam sincs róla. Egyszer arról beszéltek, hogy Old Shatterhand odaát van valamelyik régimódi országban, Egyiptomnak, Perzsiának, vagy hogy hívják, de nemsokára visszatér.

- Nagyon szeretném már egyszer látni őket. Hát még a fegyvereiket! Igazán olyan kiválóak, ahogy mondják?

- Meghiszem azt, Sir! Winnetou ezüstpuskája még soha sem adott le hibás lövést; nincs párja a maga nemében. Old Shatterhand medveölője olyan, mint egy ijesztő szörnyeteg, rettenetes nagy távolságról is eltalálja és megsemmisíti célját. Hát még a Henry-puskája! Gondolja csak el, Sir: huszonöt lövés fél perc alatt! Én fegyverkovács voltam és tudom, hogy mit jelent ez. Henry, úgy hiszem, csak tíz, vagy tizenöt ilyen fegyvert készített, de kinek a tulajdonában és hol vannak ezek? Egyetlen egy sem ismeretes, csak az Old Shatterhandé. Micsoda pénzeket fizetne érte egy szakértő! - De Sir, ha szívességet akarna tenni nekünk, mondja meg, hol helyezhetnénk el a lovainkat. Nagyon szeretném, ha biztos helyen, zár és fedél alatt lennének, miután az előbb indiányomokról beszélt.

- Önnek is gyanúsak ezek a nyomok?

- Természetesen! Az okos halfbreed gondoljon, amit akar, én tudom, hányadán vagyok.

- Akkor a szerszámbódét ajánlom fel önöknek, annak jó erős lakatja van; a raktárfőnök elvezeti önöket és gondoskodik takarmányról, meg vízről is.

A megnevezett szolgálatkészen állott fel helyéről és Kas, meg Has követték őt lovaikhoz.

A fehér vasúti munkások teljes figyelemmel hallgatták az elbeszélést; a beszéd tárgy nekik éppen olyan lebilincselő volt, mint főnöküknek. Ez felhasználta a két vadász távollétét, hogy rendreutasítsa a meszticet viselkedéséért, amit az utóbbi látszólagos nyugalommal fogadott, bár bensőleg dühös volt. Eközben elmúlt némi idő, míg odakinn újból lódobogás hallatszott.

- Hát ez mi? - kérde a mérnök csodálkozva. - Visszahozzák a lovakat, pedig van elég hely a bódében.

A bejárat felé pillantott és nem hármójukat látta belépni, kik az előbb távoztak el, hanem két egészen más férfit. Egy fehér és egy indián volt.

Az előbbi nem volt nagyon magas és nagyos széles alak. Sötétszürke körszakáll vette körül napbarnított arcát. Vonásai nemesek és rendkívül bizalomgerjesztőek voltak. Rojtos leggingt és a varrásoknál éppen úgy kirottozott vadászinget, meg hosszúszerű csizmát viselt, mely a

térdein felülért, továbbá széles karimájú nemezkalapot, melynek zsinórjára körös-körül a félelmetes szürke medve fülhegyei voltak fűzve. Az egyetlen szíjdarabból készített, széles övben két revolver, meg egy bowie-kés volt dugva; az öv láthatólag egészen tele volt töltényekkel és több bőrzacskó lógott le róla, melyekben valószínűleg azok az apróságok húzódtak meg, melyekre egy vadásznak szüksége van. Bal válláról, jobb csípőjére hurokba kötött, többszörösen szíjából font lasszó csüngött alá, a nyakából pedig selyemzsinóron kolibri tollakkal díszített békepipa, melynek művésziesen metszett fejébe indiánjelek voltak bevésvé. A hátán széles szíjon szokatlanul hosszú és nehéz kétcsövű fegyver lógott, míg jobb kezében egy könnyebb, egycsovű volt, melynek závarzata nem látszott közönségesnek; ezt lehetett látni, ámbár a puska bőrtokba volt rejtve.

Az indián éppen úgy volt öltözve, mint a fehér, csak a magas csizmák helyett könnyű mokaszinokat viselt, melyeket sündisznótüskék díszítettek. Hajadonfővel volt, sűrű, hosszú, kékesfekete haja magas, sisakszerű kontyba volt feltűzve és csörgő kígyóbőrrel át meg átfonva. Nyakában viselte gyógyszeres zacskóját, nagyon értékes békepipáját és egy háromszoros láncot grizzlykormökből. Bátorságának és lélekjelenlétének ragyogó bizonyítéka volt ez, mert az indiánnak nem szabad olyan diadalmi jelvényeket viselnie, melyeket nem saját maga ejtett el. A lasszó éppen olyan kevésbé hiányzott, mint övéből a revolverek, a bowie-kés, meg bőrzacskók, jobbában pedig kétcsövű puskát tartott, melynek farészei sűrűn tele voltak hintve ragyogó ezüstszegekkel. Komoly, férfiasan szép arcának kifejezését majdnem simának lehetne nevezni; sötét, bársonyos szemében nyugodt, jóleső tűz ragyogott; pofacsontjai alig észrevehetőleg ugrottak ki és arcbőrének színe halvány világosbarna volt, némi bronzárnyalattal.

A két újonnan érkezett nem volt óriástermetű; csendesén és szerényen jöttek be, megjelenésük mégis éppen olyan rendkívülien hatott. A kínaiak fecsegése abban a pillanatban elhallgatott; a kis szobában a fehér munkások önkéntelenül felállottak helyeikről; a mérnök felvigyázója és a félvér ugyanúgy cselekedtek; a boltos még egy meghajlással is megpróbálkozott, ami sajnos, nagyon szegletesen ütött ki.

Ők ketten észre sem látszottak venni a feltűnést, melyet keltettek, az indián csak fejének könnyed, de semmiképpen sem büszke bólintásával köszönt, a fehér pedig barátságos hangon szólalt meg:

- Good evening, uraim! Csak maradjanak ülve, nem szeretnénk zavarni.

Majd a vendéglóshöz fordulva, így folytatta:

- Kaphatnánk önnél valami jó szert az éhség és a szomjúság ellen, Sir?

- Természetesen, örömmre szolgál, uraim! - felelte ez. - Rendelkezésükre áll, amim van. Foglaljanak helyet, uraim, a meleg tűz mellett. Ül ugyan ott már két vadász, akik egy pillanatra kimentek, de ha ez zavarja önöket, át kell adniuk a helyet.

- Ezt semmi esetre sem akarjuk. Előbb itt voltak, mint mi, tehát több joguk van rá. Ha visszatérnek, meg fogjuk kérdezni őket, megtűrnék-e maguknál. Egyelőre készítsen nekünk egy korsó sört, aztán majd meglátjuk, mit tudna enni adni.

Látták a hátrahagyott fegyverekből, hol ült Kas és Has és az asztal másik oldalán foglaltak helyet.

- Pompás fickók! - súgta a mérnök két szomszédjának. - A vörös úgy tekintget körül, mint egy király, a fehér nem kevésbé.

- És az indián fegyvere! - felelte éppen olyan halkán a felvigyázó. - Az a sok ezüstszeg rajta! Vajon -

- Thunder-storm! Ezüstpuska! Winnetou! Nézzék a fehér, nehéz kettőscsővűjét! Vajon ez-e a híres medveölő? És a kis, könnyű puska! Talán bizony a Henry-karabély? Ő lenne -

Ekkor hirtelen behallatszott a bejárattól Kázmér hangja. Az ördögbe is! Micsoda lovak ezek itt? Ki jött meg?

- Nem tudom - válaszolta a raktárfőnök hangja, aki a két unokatestvérrel a bódétól visszatért.

- Két fekete mén, vörös orrlyukakkal és ez a telivérnyak a hosszú sörénnyel! Ezeket ismerem, ezeket ismerem és a lovasokat is, akik hozzátartoznak. Indiánmódra felszerszámozva! Úgy van, úgy van! Micsoda öröm! Éppen úgy, mint a Timpe örököseinél! Gyerünk be, gyerünk gyorsan be: megláthatjátok a Nyugat két leghíresebb férfiát!

Hosszú léptekkel tartott az épület belsejébe. Has és a raktárnok követték. Arca ragyogott az örömteljes izgalomtól. Midőn megpillantotta az apacsfőnököt és annak fehér barátját és vértestvérét, valósággal feléjük rohant, feléjük nyújtotta üdvözlésképpen mindkét kezét és felkiáltott:

- Igen, ők azok, ők azok; nem tévedtem! Winnetou és Old Shatterhand! Micsoda öröm ez nekem, micsoda végtelen öröm! Adják ide a kezüket uraim, hadd szorítsam meg!

Old Shatterhand odanyújtotta jobbját és barátságos mosollyal felelt:

- Nagyon örülök, hogy láthatom, Mister Timpe. Itt a kezem. Ha meg akarja szorítani, csak tessék tetszése szerint.

Kas megragadta, teljes erejéből megrázta és elragadtatva kiáltotta:

- Mister Timpe! Mister Timpének nevez engem? Hát ismer még? Nem felejtett még el, Sir?

- Nem egykönnyen felejtünk el olyan embert, akivel olyan dolgokat élünk át, mit akkoriban én tettem önnel és társaival.

- Igen, igen, bizony hatalmasan bent voltunk akkor a pácban. Meg akartak ölni pácban. Meg akartak ölni bennünket; önök azonban kiszabadítottak. Soha, de soha nem felejttem ezt el önöknek, azt elhihetik nekem. Csak az előbb beszéltünk erről a kalandról. Winnetou, az apacsok nagy főnöke, is megengedi, hogy üdvözljem?

A kérdezett kezet nyújtott neki és komoly, de mindamellett szolid hangon megszólalt:

- Winnetou üdvözli fehér testvérét és kéri, hogy üljön le ide melléje.

Erre felállott a mérnök, odajött, nagyon udvariasan meghajolt és így szólt:

- Bocsássák meg a bátorságomat, mit veszek magamnak, uraim! Nem szabad itt maradniuk, meghívom önöket, jöjjenek át a mi asztalunkhoz, mely csak hivatalnokok és kiváló személyiségek részére van fenntartva.

- Hivatalnokok és kiváló személyiségek? - felelt most Old Shatterhand. - Mi sem hivatalnokok nem vagyunk, sem azt nem képzeljük, hogy kiválnánk mások felett. Köszönetet mondunk a meghívásért, de kérjük, hogy maradjunk itt.

- Teljesen ahogy óhajtja, Sir. De nagyon szerettük volna, ha szerencsénk lett volna ilyen kiváló vadnyugati hírességekkel poharat üríthetni és velük társaloghatni.

- A társalgás alól nem húzzuk ki magunkat. Úgy gyanítom, hogy ön ennek a pályarésznek a hivatalnoka?

- Én vagyok a mérnök, ott láthatják a felvigyázómat és a raktárnokomat, amott ül pedig a scout, akit alkalmaztunk, hogy gondoskodjék a biztonságunkról.

Ezekkel a szavakkal megmutogatta az egyes személyeket, kiket megnevezett. Old Shatterhand nagyon rövid, egyáltalában nem feltűnő, de amellet élesen fürkésző pillantást vetett a félvérre, majd megkérdezte:

- Scout a biztonságuk miatt? Hogy hívják ezt az embert?

- Yato Inda (jó ember). Indián neve van, mert vörös anyától származik.

A fehér vadász hosszabb, élesebb pillantással méregette végig a meszticet, azután oly halk zümmögéssel fordult el, hogy csak az apacs hallhatta. Arcáról nem lehetett leolvasni, hogy mit gondolt. De a főnöknek oka lehetett, nem hallgatni, mert a scouthoz fordult:

- Engedje meg, testvérem, hogy megszólítsam! Itt mindenkinek óvatosnak kell lennie és ha ennek a campnak biztonságára scout szükséges, akkor ellenségnek is kell lenni, mely a tanyát fenyegeti. Kik ezek?

A mesztic udvariasan, de mégis kissé hidegen válaszolt:

- Úgy látszik, hogy a komancsokban nem igen lehet bízni.

Winnetou figyelő helyzetbe fordította fejét, mintha a beszélő minden egyes szavát külön akarná mérlegelni. A válasz elhangzása után várt még néhány pillanatig, mintegy magába mélyedve; majd folytatta:

- Van testvéremnek valami oka ehhez a gyanúhoz?

- Valódi, igazi okom nincs; az egész csak feltevés.

- Testvéremet Yato Indának hívják. Yato annyit jelent, hogy jó és a navajó nyelvből származik. Inda annyi, mint ember és az apacs nyelvből való. A navajók is apacsok, úgy sejtem tehát, hogy félvérű testvérem vörös anyja apacs nő volt.

A félvérnek az a kérdés láthatólag kellemetlen volt; megkísérelte, hogy kikerülje a feleletet, amennyiben elutasító hangon így válaszolt:

- Hogyan lehetséges, hogy a nagy Winnetou egy jelentéktelen indián squaw-val törődik?

- Mert a te anyád - hangzott határozottan és élesen a főnök szájából - és mert tudni akarom, ha itt vagyok, hogy milyen embernek kell gondoskodnia ennek a helynek a biztonságáról. Melyik törzshöz tartozott az anyád?

Erre a hangra és a nagy, nyílt szemekkel szemben, ahogy Winnetou rátekintett, a scout nem hallgathatott. Így felelt tehát:

- A pival-apacsok törzséhez.

- És tőle tanultál beszélni is?

- Természetesen.

- Az apacsok minden nyelvét és tájszólását ismerem. A nyelvvel és egyben a torkokból ejtenek ki sok hangot, melyeknél te csak a nyelvedet használod, éppen úgy, mint ahogy a komancsok szokták.

Erre a mesztic felpattant:

- Azt akarod ezzel talán mondani, hogy én komacs nő fia vagyok?

- És ha ezt állítanám?

- Állítás még nem bizonyíték. És ha anyám komancsnő lett volna is, az még távolról sem jelenti azt, hogy én a komancsokkal tartok.

- Bizonyára nem; de ismered Tokvi Kewát a „fekete csödört”, aki a komancsok legdühösebb főnöke?

- Csak hallottam róla.

- Volt egy leánya, ki egy halványarcú squaw-ja lett; mindketten meghaltak és egy félvérű fiú maradt utánuk, kit a „fekete csödör” a fehérekkel szemben való legellenségesebb érzésekben nevelt fel. Ezt a fiút egykoron egyik játszópajtása késsel megvágta a jobb fülén. Hogyan van az, hogy te úgy beszélsz, mint egy komancs és ugyanazon a füleden egy bevágás van?

Erre a scout felugrott és hangosan kiáltá:

- Ezt a sebet éppen a komancsokkal való ellenségeskedésnek köszönhetem; küzdelemben keveredtem velük. Ha kételkedsz benne, felszólítalak, hogy küzdj meg velem.

- Pshaw!

Csak ezt az egy szót válaszolta Winnetou leírhatatlanul hanyag hangon; azután elfordult tőle és a sör után nyúlt, melyet a vendéglős éppen behozott.

Mint rendesen ilyen kellemetlen jelentek után, mély csend állott be, mielőtt mindkét asztalnál újból elkezdődött a beszélgetés. Azután megkérdezte a mérnök, hogy Old Shatterhand és Winnetou a Campon szándékoznak-e az éjszakát tölteni; mikor igenlő feleletet kapott, a lakását ajánlotta fel és vendégszeretetét ezzel az indokolással támogatta:

- Az önök előtt érkezett két gentlemannek a vendéglős már fekvőhelyet ígért önála; ott több hely már nincs. Odakünn az esőben csak nem fognak aludni. És itt, a bódében, a horkoló, tisztátalan kínaiaknál? Szó sem lehet róla! Kínaiakat hoztunk nyugatról, mert nem tudtunk fehér munkásokat találni és mert olcsóbbak és könnyebben is lehet őket féken tartani, mint azt a népséget, melyre különben rá lennének utalva. Mondja, Sir, hogy elfogadják meghívásomat!

Old Shatterhand kérdő pillantást vetett Winnetoura, látta, hogy ez kissé megbólintja fejét igenlőleg, tehát így felelt:

- Igen, elfogadjuk, feltéve, hogy lovaink is jó és biztos ellátást találhatnak itt.

- Azt megkapják. A másik két gentleman lovait is őrizet alá vettük. Meg akarják talán a lakásomat tekinteni?

- Igen, mutassa meg! Mindig jó, ha az ember előzőleg ismeri a helyet, ahol az éjszakát tölteni fogja.

Winnetou és Old Shatterhand felvették fegyvereiket és követték a mérnököt egy nem nagyon távolfekvő, alacsony épülethez, melynek falai kőből voltak, mert nemcsak átmeneti célokra, hanem később a hídország lakásául voltak szánva. A hivatalnok ajtót nyitott és mikor beléptek, gyertyát gyújtott. A szobában tűzhely, asztal, néhány szék és különféle szerszámokon, meg edényeken kívül széles nyugágy állott, melyen elég hely volt. A két vendég megelégedésének adott kifejezést és indulni akartak, hogy most már lovaikat is elhelyezzék. Erre így szólt a mérnök:

- Nem akarják a holmijukat rögtön itt hagyni, minek cipelik takaróikat és fegyvereiket feleslegesen ide-oda?

Nem találtak okot, miért ne adnának neki igazat. A falak erősek voltak, az ablakok pedig oly kicsinyek, hogy ember nem fért be rajta; a vastag fából készült ajtónak erős zára volt, úgy látszott tehát, hogy az említett tárgyak itt egészen biztos helyen maradnak; ott is hagyták őket, azután a lovakat vitték a fészerbe, ahol már a két Timpe-é állott. Vízet meg takarmányt kaptak, azután mindhárman visszatértek a shopba.

Útközben a mérnök kijelentette, hogy vacsorára is a vendégei és még hozzáfűzte:

- Ma este tehát önökkel és nem az én emberimmal vacsorázom, miután egyikük, a scout ugyanis, látszólag nem tetszik önöknek. Mondja csak, Mister Winnetou, oka van rá, hogy ne bízzék benne?

- Winnetou soha sem mond vagy tesz valamit ok nélkül - felelte a főnök.

- Hiszem mindig hű és megbízható volt!

- Winnetou nem hisz ebben a hűségben. Testvérem majd tapasztalni fogja, meddig fog tartani. A félvér Yato Indának, vagyis jó embernek nevezi magát, a valódi neve azonban valószínűleg Ik Senanda, ami a komancsok nyelvén „mérgező kígyó” jelent.

- Van ilyen nevű komancs? - kérdezte a mérnök Old Shatterhandet.

- Azt a félvért, akiről Winnetou az előbb beszélt, úgy hívják, ő ugyanis a „fekete csődör” unokája.

- Mister Winnetou, tisztelet, becsület az ön éleslátásának és ítéletének, de most az egyszer tévednie kell. A scout annyi bizonyítékát adta hűségének, hogy bíznom kell benne.

- Fehér testvérem azt teheti, ami tetszik neki; de ha Old Shatterhand és Winnetou később úgy beszélnek, hogy a scout azt hallja, akkor mindaz, amit mondanak, csak ámitás.

Mikor megint visszatértek a shopba, a mérnök jó vacsorát rendelt a vendéglősnél öt személyre, mert most már a két Timpét is vendégének tekintette és az ő asztalukhoz ült. Itt megkérdezte Old Shatterhand a hosszú, szőke Kastól, miféle szél hozta át erre a vidékre és hová akarnak menni innen. Kas rövid szavakkal elbeszélte örökségének történetét és hogy milyen csodálatos módon találkozott ma össze egy unokatestvérével és örökösársával.

- Most Santa Fébe kell mennünk - folytatta, - de sajnos, nem mehetünk a legközelebbi és legegyszerűbb úton.

- Miért nem?

- A komancsok miatt. Innen kelet felé indulunk és csak azután kanyarodunk délnek.

- Hm! Talán együtt lovagolhatunk. Mi ugyanis szintén Santa Fébe igyekszünk, ha nem is örökségi ügyben.

Erre Kas összecsapta kezeit, hogy csak úgy csattant és elragadtatásában túl hangosan felkiáltott:

- Micsoda szerencse! Has, hallod? Old Shatterhanddal és Winnetouval lovagolhatunk! Most már fűtülök az egész komancs-bandára. Nem is kell kerülőt tennünk, hanem átlovagolunk közöttük.

- Ne kiabáljon úgy! - mosolygott Old Shatterhand. - Ilyen ujjongásra semmi oka. Nekünk sem jutott eszünkbe a komancsok területének kellős közepén átlovagolni, hanem éppen úgy, mint önök, mi is el voltunk rá szánva, hogy kelet felé kerülünk.

- Teljesen, ahogy tetszik. Hogy gondolják, mikor indulunk innen el, Sir?

- Holnap, mihelyt kialudtuk magunkat. Akkor este elérjük az Alder-Springet (fűzfa-forrás), hol tanyát ütünk reggelig.

Erre a névre különös hangsúlyt helyezett, mert az egész beszélgetés alatt titokban a félvérű scoutot figyelte és jól látta, milyen figyelmesen hallgatózik, ámbár azt a színezetet iparkodott a dolognak adni, mintha a legkevésbé sem érdekelné. Különben sem ő volt az egyetlen, aki ilyen nagy és titkos figyelmet szentelt a két híres barátnak.

Egészen közel ugyanis a deszkafalhoz, mely a nagy, kínaiaktól megszállott helyiséget a kis szobától elválasztotta, már a két Timpe belépte előtt az ég két fia ült (így nevezik magukat a kínaiak) dohányozva és iddógálva. Előmunkásfélék voltak, vagy valamely más kis méltóságuk lehetett, mert egyik honfitársuk sem ült hozzájuk. Mindent hallhattak, amit mellettük beszéltek és meg is értették, mert már évek óta az Egyesült Államokban voltak és San Franciscóban megtanulták az angol nyelvet.

Has és Kas megérkezésével nem törődtek, mint a többiek sem; de mikor odabenn a kis szobában, Old Shatterhand és Winnetou fegyvereiről és azok értékéről beszéltek, jobban füleltek. Azután egészen váratlanul megérkezett ez a két férfiú és a kínaiak előbb kíváncsian, később vágyakozva kandikáltak át utánuk a deszkahasadákon és úgy látszott, mintha le sem tudnák venni szemeiket kettőjük drága fegyvereiről. Mikor később a mérnök visszatért vendégeivel a lakásáról és a fegyverek már nem voltak náluk, vége volt a kínaiak eddigi nyugalmanak. Vékony szemöldökeik le s fel szaladgáltak; ajkaik remegtek, ujjaiuk görcsösen mozogtak, ide-oda csúszkáltak ülésükön; mindkettőjüknek ugyanaz az érzése és ugyanaz a gondolata volt, csak egyik sem akarta előbb kimondani. Végül az egyik már nem tudott uralkodni magán; halkán megkérdezte:

- Hallottál mindent?

- Igen - felelte a másik.

- És láttál?

- Láttam!

- A fegyvereket is?

- Azokat is!

- Milyen drágák lehetnek!

- Bizony!

- Ha a mienk lenne. Hogy kell dolgoznunk, hogy kell kínlódnunk és nyomorognunk, csak hogy csontjainkat az őseink mellé temethessék a hazánkban!

Szünet állott be; gondolkoztak. Némi idő múlva az egyik hosszút szippantott pipájából és ferde szemeivel ravaszul pislogva megkérdezte:

- Sejtet, hol lehetnek a fegyverek?

- Tudom - hangzott a válasz.

- Nos, hol?

- A mérnök házában. Ha a fegyverek a mieink lehetnének, eláthatnánk őket és senki sem tudná meg, ki csente el.

- Később pedig eladhatnánk Friscóban (San Francisco). Sok, nagyon sok pénzt kapnánk érettük, gazdag urak lennénk, visszatérhetnénk a mennyei birodalomba és minden nap fecsketészket ehetnénk.

- Bizony; megtehetnénk; igazán megtehetnénk, csak akarnunk kellene!

Újabb szünet után, mialatt egymás arckifejezésében és pillantásaiban igyekeztek olvasni, folytatták a beszélgetést.

- A mérnök háza kőből van és senki sem mászhat be az ablakon!

- Az ajtó pedig erős és nagyon szilárd, vas lakatja van!

- De a tető! Nem tudod, hogy csak shingles-ből (zsingely) áll?

- Tudom. Ha volna egy létra, nyílást lehetne nyitni és bemászni.

- Létra az akad elég!

- Igaz; de hol kellene a fegyvereket elásni? A földbe? Megrozdásodnak.

- Jól be kellene burkolni. A raktárbódében van gyékény, több, mint elegendő.

Mostanáig suttogó hangon beszélgettek egymással; most még közelebb húzódtak és azt a módot, ahogyan tovább beszéltek, már csak alig hallható ajkrebegésnek lehetne nevezni. Azután elhagyták a bódét, az egyik pár perccel később, mint a másik.

Éppen mikor az utóbbi eltűnt, egy új jövevény lépett be. Egy indián volt, ruházata kék vászon-ingből, bőr leggingből és épp olyan mokaassinokból állott. Csak késsel volt felfegyverezve, mely övébe volt dugva. Haja kibontva, hosszan omlott le hátán, nyakában szíjon nagy orvos-ságos zacskót viselt.

A bejáratban állva maradt, hogy a sötétségből jövet, szeme megszokja a világosságot, azután egy pillantást vetett a nagy teremre, majd lassú léptekkel a kis szoba felé indult.

Egy vörös természetesen nem volt itt ritka jelenség, a kínaiak tehát ezt az indiánt is alig vették észre. A kis szobában, hol a fehérek ültek, megjelenése szintén nem volt más hatással, minthogy rövid pillantással végigmérték, azután nem törődtek többet vele. Olyan ember alázatos tartásával ment végig az asztalok között, aki tudja, hogy éppen csak megtűrik és a tűzhely közelében lekuporodott a földre.

Mikor a scout ezt az indiánt megpillantotta, gyors rándulás cikázott végig az arcán, de oly villámgyorsan, hogy senki sem vette észre a jelenlevők közül. Úgy tettek mindketten, mintha tudomást sem vennének egymás létezéséről; de a mélyen lesütött pillák alól itt-ott mégis egy-egy pillantás suhant ide, vagy oda és úgy látszott, hogy ezeket a tekinteteket kölcsönösen megértik. Azután felkelt a scout az asztal mellől és a kijárási felé indult, lassan, hanyagul cammogva, mint olyan valaki, aki minden szándék és gondolat nélkül cselekszik.

De akadt két ember, kiknek éppen ez a nagy és tüntetésszerű céltalanság feltűnő volt: Winnetou és Old Shatterhand. Azonnal elfordították látszólag tekintetüket az ajtóról, de csak látszólag, mert aki ismeri a vadnyugatiak gyakorlott szemét, az tudja, hogy oldalról is képes annyi fénysugarat felvenni, hogy pontosan láthassa, mi történik ott, ahová látszólag nem néz.

Az ajtóhoz érve, a scout megfordult néhány pillanatra; látta, hogy egyetlen szem sem csüng rajta, gyors, rövid kézmozdulattal tehát jelt adott a vörösnek, melynek jelentőségét csak az érthette meg, akivel az meg volt beszélve. Azután újból megfordult és kilépett a sötét éjszakába.

Ezt a jeladást Winnetou éppen úgy észrevette, mint Old Shatterhand: csak egy pillantást váltottak egymással és azonnal egy véleményen voltak, anélkül, hogy egy szót is kiejtettek volna, hogy mit kell tenni. Amit gyanítottak és amit akartak, az a következő volt: Az idegen indián titkos egyetértésben áll a scouttal, mert ez jelt adott neki. Az egyetértés titkos volt, mert vigyáztak rá, hogy más ne lássa és ne tudja. Ebből a titkosságból rossz szándéokra lehetett következtetni, melynek okvetlenül nyomára kell jönni. Valakinek tehát követni kell a scoutot, hogy meglesse, mit csinál. Mivel bizonyossággal fel lehetett tenni, hogy indiánusokról van szó, Winnetou akarta ezt a kikémlelést magára vállalni, hiszen ő is indián volt. Sajnos, az ajtón nem volt szabad kimennie, mert ez élesen meg volt világítva és a scout bizonyára úgy helyezkedett el, hogy mindenkit láthasson, ki elhagyja a bódét. Szerencséjére észrevette az apacs az előbb, hogy a hordók, ládák és kötegek mögött egy kis ajtó van, valószínűleg abból a célból, hogy ezeket a holmikat ki-be lehessen szállítani, anélkül, hogy a főbejárat felé kellene kerülni. Ezen a hátsó ajtón akart a főnök kimenni. Hogy ez lehetőleg észrevétlenül történhessék, várnia kellett, míg a jelenlevők figyelme Old Shatterhandra irányul, ami bizonyosan azonnal megtörténik, mihelyst ez beszélni kezd az indiánnal.

A második teendő ugyanis az volt, hogy keresztkérdések alá vegyék az indiánt és lehetőleg kiszedjenek belőle valamit, amiből szándékaira következtetni lehetne.

Old Shatterhand nem is késlekedett a nyomozás megkezdésével és mikor mindenki rá hallgatott, minden szem rá irányult, Winnetou elmaradt az asztaltól és eltűnt a hordók mögött, hogy az említett ajtóhoz jusson.

Az indián erős testalkatú, középkorú férfiú volt. Hamarosan kiderült, hogy ész tekintetében sem valami gyenge fickó. Ezt persze Old Shatterhand sejtette már előre, mert ilyen titkos és veszélyes feladatokat rendszeren csak okos harcosra bíznak.

- Vörös testvérem távol ült tőlünk. Nem akar enni vagy inni? - így hangzott Old Shatterhand első kérdése.

A vörös csak tagadólag rázta meg a fejét.

- Miért nem? Nem vagy sem éhes, sem szomjas?

- Inwarnwa éhes is, szomjas is, de nincs pénze - szólalt meg most a vörös.

- Inwarnwa, ez a neved?

- Így hívnak.

- Ez annyit tesz az upsarokák nyelvén, hogy iramszarvas. Ehhez a törzshöz tartozol?

- Közülük való harcos vagyok.

- Hol legelteti a törzs most a lovait?

- Wynningban.

- Hogy hívják a harci főnököket?

- Szürke medvének nevezik.

Old Shatterhand véletlenül rövid idővel azelőtt a varjúindiánoknál járt, kik a dakoták népéhez tartoznak; módjában állott tehát megítélni, hogy hazudik-e az indián. A feleletek helyesek voltak.

- Ha testvérem nem tud fizetni, úgy üljön hozzánk és egyék velünk - folytatta.

Az indián fürkésző pillantást vetett reá és kijelentette:

- Inwarnwa bátor harcos; csak olyan emberekkel eszik együtt, kiket ismer, és akik éppen olyan bátrak. Van neved? Hogy hívnak?

- Old Shatterhandnak neveznek.

- Old - Shatt -

A név a torkán akadt. Csak egy pillanatra vesztette el nyugalmát és önuralmát, de mégis elárulta ezzel, hogy meg van ijedve. Gyorsan újból összeszedte magát és látszólagos elfogulatlansággal folytatta:

- Old Shatterhand? Uff! Akkor nagyon híres sápadtarcú vagy!

- Akivel tehát együtt ehetsz. Jer ide hozzánk és egyél-igyál!

Ahelyett, hogy eleget tenne ennek a felszólításnak, az indián kutatva jártatta körül szeméit és megkérdezte:

- Nem látom a vörös férfít, ki melletted ült. Hová ment?

- Kint lesz a másik helyiségben.

- Nem vettem észre, mikor kiment. Ha te Old Shatterhand vagy, akkor ő valószínűleg Winnetou, az apacsok főnökét?

- Úgy van, ő az. Hol a lovad?

- Nem lovon jöttem.

- Hogyan? Egy upsaroka, ki oly soknapi utazásra van délfelé törzsétől, nem lovon jár? Útközben vesztetted el?

- Nem. Nem is hoztam magammal.

- Más fegyvert sem, csak egyetlen kést?

- Semmi mást.

- Ennek igen fontos okai lehetnek!

- Megesküdtem, hogy ló nélkül és csupán késsel járok.

- Miért?

- Mert a komancsok is ló és más fegyver nélkül voltak.

- Komancsok? Hol voltak?

- Fent, közel a mi akkori legelőinkhez. Dakotában.

- Komancsok, oly messze északon? Csodálatos.

Old Shatterhand hangjában is kifejezte kételyét. A vörös majdnem csúfondáros pillantást vetett felé és így felelt:

- Nem tudja Old Shatterhand, hogy minden indián harcosnak egyszer Dakotába kell mennie, hogy szent agyagot hozzon a békepipához?

- Nem mindenkinek kell ezt megtennie és nem is mindegyik tette meg.

- A komancsok megtették. Találkoztak velem és fivéremmel; őt leszúrták, nekem sikerült megmenekülnöm. Akkor esküt tettem és azóta ló nélkül, egyetlen késsel követem őket; nem nyugszom, míg meg nem öltem őket!

- Mivel a szent szokásokra figyelmeztetsz, úgy tudni fogod, hogy egyetlen indiánnak sem szabad megölni egy másikat, ezekhez a kőbányákhoz való úton?

- A komancsok mégis elkövették a gyilkosságot!

- Hm! De mire való ez az eskü? Ló nélkül és csupán késsel! Hogyan akarsz vadászni? Miből éltél útközben?

- Meg kell ezt mondanom neked? - szólt büszkén az indián, mert azt hitte, hogy tökéletesen megtévesztette Old Shatterhandot.

- Nem - felelte ez nyugodtan. - Én csak azt nem tudom felfogni, hogy te oly hosszú időn át és oly hosszú úton nem ültél lovon.

- Esküt tettem és megtartottam.

- Nem igaz, mert megszegted!

- Bizonyítsd be!

- Te ma nyeregben ültél!

- Uff! Uff!

- Igen, míg esett az eső.

- Uff! Uff! - ismételte az állítólagos upsaroka; félig ijedten, félig dacosan hangzott. Felugrott és most Old Shatterhand közelében állott. A fehér vadász lehajolt, két kezével végigsimította a nadrágját, majd így szólt:

- Leggined kívülről nedves, belül pedig száraz. Persze, mert a belső részeket, melyek a ló testéhez simulnak, az eső nem érhet.

Erre az éles szemű bizonyítékra az indián nem volt elkészülve, de ravaszsága hamar kész volt a kibúvóval:

- Minden gyerek tudja, hogy a nadrág belső fele hamarabb szárad meg, mint a külső. Old Shatterhandnak még sokat kell tanulnia!

Ez a szemtelenség már sok volt; a vadász azonban mégis nyugodt maradt. Mostanáig az angol nyelvet használta, melyet a vörös tűrhetően beszélt; de most egy kérdést intézett hozzá az upsarokák tájszólásán és nem kapott feleletet. Még néhány kérdést tett fel, de ugyanazzal a balsikerrel; majd keze ránehezedett az indián vállára és így szólt angolul:

- Miért nem felelsz nekem? Saját törzsed nyelvét sem ismered?

- Esküt tettem, hogy nem beszélem addig, míg fivérem halálát meg nem bosszultam.

- Úgy! Mondhatom, végtelenül különösen hangzanak az esküid! De még sokkal különösebb azaz ostobaság, hogy azt képezed, megcsalhatsz engem. Éppen a beszéded az, mely elárul téged. Egészen pontosan tudom, hogyan beszél a halványarcúak nyelvét egy upsaroka és minden egyes másik törzs. Te nem vagy varjúindián, hanem komancs. Van annyi bátorság benned, hogy ezt bevalljad?

- A komancsok ellenségeim; ezt már mondtam neked!

- Éppen az, hogy ellenségeidnek nevezed őket, a bizonyíték annak, hogy az vagy!

- Tehát hazugnak nevezel? Úgy látszik, hogy szokása a fehéreknek, hogy megsértsék vörös vendégeiket. Megyek!

Az ajtó felé indult.

- Maradsz! - parancsolt rá Old Shatterhand és karon ragadta.

Az indián erre kirántotta kését és felkiáltott:

- Kinek van joga hozzá visszatartani engem? Neked? Mit tettem neked? Semmit! Én megyek és mindenki, ki ebben meg akar akadályozni, ezt a vasat kapja a szívébe!

Old Shatterhand mindamellet erősen fogta bal kezével, jobbával gyors mozdulattal kiragadta kezéből a kést és megismételte:

- Maradsz! Várunk, míg Winnetou visszatér; akkor majd elvállik, hogy mehatsz-e, vagy nem. Kuporodj újból oda, ahol az előbb guggoltál. Mindenféle szökési kísérletre golyót röpíték beléd.

Az előbbi helyére lökte; az indián ott lezuhant. Fel akart ugrani, de mást gondolt és összehúzódva maradt. Old Shatterhand újból leült vacsorájához és maga mellé tette a felhúzott kakasú revolvert, hogy fenyegetésének nyomatékot kölcsönözzön.

Folytatták a félbeszakadt vacsorát, de a beszélgetés nem igen akart felélénkülni. Némi idő múlva visszatért a scout és leült a helyére. Mivel az indiánt ugyanabban a helyzetben találta, nem sejtette, mi történt időközben. A felvigyázó és a raktárnok, kik mellette ültek, elbeszéltek neki; ő végighallgatta és külsőleg nyugodt maradt, jóllehet, bensőleg nagy aggodalomban volt, hogy Winnetou kileste.

Mikor az apacs kisuhant a hátsó ajtón, széles ívben előrelöpözött, abban a véleményben, hogy ott rajtakapja a scoutot valamilyen csínyen. A shop széles, nyitott ajtaja fényesen meg volt világítva és ha az ember folyton tovább menve, állandóan szemmel tartotta, mindenkit látnia kellett, ki az ajtó és ő között elhaladt.

Winnetou még nagyobb ívbe kanyarodott, még nagyobbba, de hiába! Gyakran állva maradt és hallgatózott a sötét éjszakába, de épp oly eredménytelenül. Visszatért és újból kezdte; újból siker nélkül. Ezenközben az idő múlt, míg végül oldalról egy alakot látott a shop felé közeledni; mikor elérte az ajtót és bement, akkor ismerte meg, hogy kicsoda.

- Uff! Ez a scout volt - gondolta magában. - Úgy látszik, még sem volt semmiféle titkos szándéka, azért kerestem őt itt hiába. Winnetou tévedett most az egyszer. Old Shatterhand nagyon fog csodálkozni felette.

Nem vette a fáradságot magának, hogy észrevétlenül térjen vissza, hanem az elülső, kivilágított ajtón ment be. Mikor a scout közelíteni látta őt, hevesebben dobogott a szíve. Most kellett kiderülnie, hogy kihallgatott-e valamit az apacs, vagy nem. Winnetou leült Old Shatterhand mellé, ki a kihallgatás eredményét közölte vele és végül halkán megkérdezte:

- Szerencséje volt vörös testvéremnek?

- Winnetounak nem lehetett sem szerencséje, sem szerencsétlensége, mert tévedésben volt. Semmi sem történt.

- De a jel, melyet a scout a vörösnek adott?

- Talán nem is volt jel, csak önkéntelen kézmozdulat.

- Akkor én is tévedtem volna, és ezt nem akarom feltételezni! Ez az indián pedig nem upsaroka, hanem komancs.

- Tett neked, vagy nekem, vagy másvalakinek valamit?

- Persze, hogy eddig nem.

- Akkor még nem is szabad úgy bánni velem, mint ellenséggel. Shatterhand testvérem bocsássa őt szabadon.

- Jól van, mert te úgy akarod; de nem szívesen teszem.

Megmondta a vörösnek, hogy eltávozzon. Ez lassan felállt és visszakereste a kését. Mikor visszakapta, ezekkel a szavakkal dugta be az övébe:

- Ez a kés ma több munkát kapott, mert új esküt tettem magamban, Old Shatterhand hamarosan meg fogja tudni, hogy ez is olyan különös-e, mint az előzőek!

Ezen fenyegetés után gyors léptekkel eltávozott. A scout arca az utolsó percekben végtelenül nyugtalan, sőt aggodalmasan feszült kifejezést öltött; most azonban oly módon változott el, hogy vonásaiban nyilvánvaló, el nem nyomható gúny olvasható. Winnetou odasúgta Old Shatterhandnak:

- Testvérem, nézze meg a meszticet!

- Látom!

- Kinevet bennünket!

- Sajnos, jó oka lehet hozzá.

- Igen. Előbbi kézmozdulata tehát mégis jeladás volt az indiánnak, akit te komancsnak tartottál. Nem tévedtünk.

- Nem találtad őt odakünn. Ki tudja, micsoda ördögi tervet szöttek. Annál élesebben kell mostantól kezdve szemmel tartani. Meg vagyok róla győződve, hogy veszedelmes ember.

Old Shatterhandnak igaza volt, mikor a meszticet veszedelmes embernek nevezte és azt mondta, hogy odakünn ördögi tervet szöttek.

Mikor a scout a bódét elhagyta, először is óvatosan kitért a fénykörből, melyet a lobogó lángok a szabadba vetettek. Azután a shoptól éppen merőlegesen tovább menve, körülbelül háromszáz lépést haladt, míg halk hangot hallott, mely nevére szólította, de ez nem az a név volt, melyet a Campon viselt, hanem egészen más, mert a hang így szólt:

- Gyere ide, Ik Senanda (mérgező kígyó)! Itt vagyunk.

Tehát valóban az volt, kinek Winnetou tartotta, a „fekete csödörnek”, a komancsok legveszedelmesebb főnökének unokája.

Ahogy követte a hangot, nemsokára három indián állott előtte, kik közül az egyik rettentő magas és erőteljes természetével vált ki. Ez maga a főnök volt, ki ezen szavakkal üdvözölte:

- Üdvözlégy, leányom fia! Beküldtem a házba Kita Kunosát (két toll), legravaszabb harcosomat, hogy tudhasd, hogy megjöttem és várok rád. Beszéltél vele?

- Egy szót sem. Pusztán megjelenése elég volt nekem.

- Okosan tetted, mert talán abból gyanút meríthettek volna. Jó helyünk van itt és nem lehetnek meg, mert a nyitott ajtó fényénél mindenkit láthatunk, aki kilép a házból. Különböző is csak olyan emberekkel van dolgunk, kiknek sejtelmük sincs a vadnyugat életéről.

- Tévedsz. Olyan emberek vannak itt, akik nagyon is jól ismerik.

- Uff! Ki lenne az? Mondd csak!

- Először két nagyon hosszú és nagyon sovány lovas jött, akik holnapig itt maradnak. Az egyik Timpének nevezi magát és úgy látszik, hogy a másikat éppen úgy hívják.

- Timpe? Pshaw! Egyetlen bátor harcos sem hallott valaha ilyen, vagy ehhez hasonló nevet.
  - De azután még ketten jöttek: Winnetou és Old Shatterhand!
  - Uff! Uff, uff! A haragos Manitou küldte őket ide.
  - Az nem a haragos, hanem a jóságos Manitou. Először persze szintén megijedtem; de azután, mikor hallottam beszélni őket, öröm fogott el.
  - Meg fogod mondani, amit hallottál, de nem itt. El kell mennünk.
  - El? Miért?
  - Mert tudom, hogyan gondolkoznak és cselekszenek ilyen emberek. Beszéltek veled?
  - Winnetou kikérdezett. Nem hitte el, hogy Yato Indának hívnak és leányod fiának tartott engem.
  - Az apacs tehát gyanút fogott és most követni fog téged, hogy megfigyeljen. Azonnal más helyet kell keresnünk.
  - Hiszen látjuk őt, ha kilép a világos ajtóból.
  - Nem ismered őt. Ő mindent számításba vesz és tudja, hogy egy ellenség, mely ehhez a Camphoz lopózkodik, éppen ezzel az ajtóval szemben foglal állást, mert innen mindent láthat. Winnetou tehát ide fog jönni, még pedig nem a kivilágított ajtón át. Van még egy másik kijárás?
  - Egy kis ajtó az élelmiszerraktár mögött.
  - Ezt fogja kihasználni és azután a sötétben idelopózkodik. A második oldalra kell mennünk. Jer!
- Széles ívben átsurrantak jobb felé, a shop körül, míg Winnetou útját balfelé vette, így tehát nem találta meg őket. Ott egy fa alatt állapodtak meg, és a scout elbeszélte, hogy mit hallott. A főnök a legnagyobb feszültséggel hallgatta végig, majd így szólt, majdnem kiabálva örömében:
- Az Alder-Springhez akarnak menni? Holnap estére ott lesznek? Megfogjuk őket; ott megcsípjük őket; el nem illanhatnak előlünk! Micsoda ujjongás lesz nálunk, a törzsnél, ha haza hurcoljuk ezt az értékes zsákmányt és kínozzuk őket, míg üvöltenek, mint az elkínzott coyottok! Ez a két scalp sokkal többet ér, mint a sok copf, amiért tulajdonképpen elindultunk! Winnetou a legősibb és legveszedelmesebb ellenségünk!
- Még tovább áradozott örömében, míg csak unokája félbe nem szakította:
- Igen, egészen bizonyosan elfogjuk és halálra kínozzuk őket, de ezért le akarsz mondani a kínaiakról, kiket a kezetekre akartam játszani?
  - Dehogy; hiszen te azért léptél a tűzparipa embereinek szolgálatába és mi azért jöttünk ide, ma, hogy megkérdezzük, megtörténhetik-e egyhamar.
  - Én minden nap kész vagyok, de remélem, hogy megtartjátok szavakat, melyet nekem adtatok!
  - Megtartjuk. Vagy azt hiszed, hogy megcsálnám leányom fiát? Az összes pénz, arany, meg ezüst a tied; minden egyéb, a ruhák, a szerszámok, a készletek és főleg a hosszú copfos emberek scalpja a mienk. Mi hozzászoktunk, hogy a sápadtarcúak mindent elrabolnak tőlünk; ki kell térnünk előlük, mert élelmesebbek, mint mi; most azonban idejönnek ezek a sárgabőrűek és hidakat, meg vasutakat építenek arra a földre, mely a mienk; itt kell hagyniuk

azért mindnyájuknak az életüket és a komancsok harcosaié lesz a dicsőség, hogy ők voltak az első vörös férfiak, kiknek hosszú copfos skalpjai voltak. Erről nem mondunk le és te meg fogod adni az összes felvilágosításokat, melyek szükségesek a támadáshoz.

Most kimerítő magyarázgatás következett a terepről és a camp egyes részeiről, a módszerről, hogyan kell elkezdni a megrohanást és a várható zsákmányról. Azután, a „fekete csődör” jelt adott két kísérőjének, hogy megint hozzátalakozzanak, mert eddig két oldalt állottak fel, hogy őrködjenek, nehogy a főnököt valaki meglepje és felfedezze.

Ennek a titkos összejövetelnek az volt az eredménye, hogy legelőbb is holnap este el kell fogni az Alder-Spring mellett Old Shatterhandot és Winnetout Has és Kas társaságában, a komancsok támadásának idejét Firwood-Campra majd azután fogják küldőnccel a scoutnak jelezni. Erre az utóbbi elbúcsúzott a három szövetségéstárostól és visszatért a shopba.

A „fekete csődör” a két komancsával együtt egy közeli helyet keresett ki, ahol meg kellett várniuk megbeszélésük értelmében a shopba küldött küldönc visszatértét. Hamarosan meg is érkezett és mély bosszúsággal jelentette, hogy járt el vele szemben Old Shatterhand. Mikor hallotta, hogy ezt Winnetouval együtt meg fogják támadni, örömeiben a fogai között sziszegte:

- Meg fogja banni, hogy engem bántalmazott, mert én leszek az, ki a legrettenetesebb kínokat okozza neki!

Éppen nekikészülődtek a vörösek, hogy elhagyják a helyüket és lovaikhoz menjenek, melyeket elrejtettek, mikor lépteket hallottak, melyek közeledtek. Abban a pillanatban a földre vetették magukat, jóllehet nedves és iszapos volt. De éppen az útjába feküdtek annak a két embernek, kik át akartak haladni; az egyik átzuhant a főnökön és magával rántotta a másikat is. Egy szempillantás alatt megragadták és fogva tartották őket.

- Ne kiabáljatok, mert az életetekbe kerül! - parancsolt rájuk a főnök. - Kik vagytok?

- Munkások - felelte az egyik aggodalmasan.

- Álljatok fel; de egyik se tegyen egyetlen lépést sem, ha kedves az életetek! Miért lopózkodtok itt titokban errefelé? Ha munkások vagytok, kik a camphoz tartoznak, nincs erre szükségetek!

- Mi nem lopózkodtunk!

- De igen! Ilyen halkán és meghajolva nem jár olyan ember, ki mutathatja magát. Mi van ott a kezetekben?

- Fegyver.

- Fegyver? Minek a munkásoknak a fegyver? Mutassátok: látni akarom!

Elragadta tőlük, megtapogatta és minden egyest egyenként felemelt, hogy az ég felé tartva, jobban megsejmelhesse.

- Uff, uff, uff! - monda halkán ugyan, de örömteljes csodálkozás hangján. - Ez a három fegyver jól ismert itt Nyugaton. A fegyver a sok szeggel Winnetounak, a mi ellenségünknek ezüstpuskája kell, hogy legyen. Ha ez pedig igaz, akkor a másik kettő a halványarcú Old Shatterhandé; a Henry-puska és a medveölő. Jól következtettem?

A kínaiak hallgattak erre a kérdésre, melyet a főnök hozzájuk intézett. Látták, hogy indiánnokkal van dolguk és félttek. Valósággal reszkettek, sőt olyan gyávák voltak, hogy szökési kísérletet sem mertek tenni.

- Beszéljete! - ripakodott rájuk a főnök. - Old Shatterhandé és Winnetoué ezek a fegyverek?

- Igen - lehelte egyikük, ki eddig is beszélt.

- Szóval loptátok őket?

A kérdezett újból hallgatott.

- Látom, hogy Wagare-Saricses (sárga kutyák) vagytok, akikre ilyen férfiak soha sem bíznák a fegyvereiket. Ha nem vallod be, azonnal beledöföm a késemet a testedbe! Beszélj!

Erre a kínai sietett bevallani:

- Titokban vettük el.

- Uff! Tehát mégis! Winnetou és Old Shatterhand nagyon biztosan érezheti magát, hogy megváltak fegyvereiktől. Tolvajok vagytok. Tudjátok, mit fogok veletek tenni? Megérdemeltétek a halált!

A kínai most térdre borult, felemelte karjait és könyörögni kezdett:

- Ne ölj meg minket!

- Természetesen el kellene vennünk az életeteket; de futni hagyunk, ha megteszitek, amit parancsolok nektek.

- Mondd meg, ó mondd meg! Engedelmeskedni fogunk!

- Jól van! Miért loptátok el a fegyvereket? Hiszen nem tudjátok hasznukat venni, nem vagytok vadászok.

- El akartuk őket adni, mert hallottuk, hogy sok, nagyon sok pénz érnek.

- Mi megvesszük tőletek.

- Igazán? Valóban? Igaz ez?

- Én a komancsok főnöke vagyok. A nevem Tokvi Kewa, ami annyit jelent, a halványarcúak nyelvén, hogy „fekete csődör”. Hallottatok már rólam?

Bizony hallottak róla, még pedig annyi rosszat, hogy a kínai mély megdöbbenéssel felelte:

- A „fekete csődör”?! Igen, ismerünk téged!

- Akkor tudni fogod, milyen nagy és híres főnök vagyok én és hogy mindaz, amit én mondok, mindig szintiszta valóság. Megveszem tőled a fegyvereket.

- Mennyit adsz érettük?

- Többet, mint bárki más is adna.

- Mennyit?

- Az életeteket. Ilyen lopást a halállal büntetik; de én a puskákért nektek ajándékozom az életet.

- Az életet? Csak az életet? - kérdezte a copfhordozó reszketve és csalódottan.

- Hát nem elég ez? - förmedt rá a vörös. - Kaphatnak ilyen fickók, mint ti vagytok, többet is, mint az életet? Mit akartok még?

- Pénzt?

- Pénzt! Tehát ércet! Ha érc kell nektek, azt is kaphattok, tudniillik a késeink vasa olyan hegyes és éles, hogy eleget kaphattok belőle. Kell?

- Nem, nem! Kímélj minket! - nyögte a kínai. - Mi élni akarunk; tartsd meg a fegyvereket!

- Ez a szerencséd, te sárga birka! És most hallgass ide, mit parancsolok még neked! Old Shatterhand és Winnetou igen hamar észre fogják venni, hogy eltűntek a puskáik; nagy zajt csapnak; keresni és kérdezősködni fognak. Mit tesznek akkor?

- Hallgatni fogunk.

- Hallgatnotok kell. Egy szót sem szabad szólanotok, egyetlen szót sem, különben megölnek titeket, mert ti vagytok a tolvajok. De rólunk sem szabad beszélgetek, mert ha megtudják, hogy ti találkoztatok és beszélgetek velünk, akkor kitalálnak mindent és el vagytok veszve. Engedelmeskedni fogtok ennek a parancsomnak?

- Hallgatni fogunk, mint a sír!

- Ezt követelem tőletek, mert ha eláruljátok, hogy itt voltunk, visszajövünk és bosszút állunk; ezer kínok között haltok meg a kízó cölöpön. És még egy kérdést: ismeritek ezeket a neveket: Iltschi és Hatátillá (Szélvész és Villám)?

- Nem.

- Így hívják Winnetou és Old Shatterhand lovait. Tudjátok, hogy hol állanak?

- A fészerben, mely mögöttünk van amott. Hallottuk, hogy odavezették őket.

- Akkor veletek már végeztünk. Tehát gondoljatok a figyelmeztetésemre és hallgassatok! Most mehettek!

Belerúgott mindkettőjükbe és ezek sietve eltűntek az éj sötétjében, boldogan afelett, hogy legalább az életük megmaradt.

- Uff! Szerencsésebbek már nem is lehettünk! - monda a főnök a legnagyobb meglepődés hangján embereinek. - Miénk a csodafegyver, a medveölő és az ezüstpuska. Most majd elhozzuk a lovakat is, melyeknek az én csődörömön kívül nincsen párjuk.

- Tokvi Kewa a fészerbe akar menni? - kérdezte az indián, ki Inwarnwa név alatt a shopban járt, mint kém.

- Úgy gondolja testvérem, hogy itt hagyjam ezeket a lovakat? Ha nem lenne az én csődöröm, ezek lennének a legjobb lovak az egyik nagy víztől a másikig. Elhozod őket, mert legalább éppen olyan értékesek, mint a fegyverek, melyeket elvettünk a sárga, hosszú copfos fickóktól.

Hangtalanul a fészerhez lopózkodtak, melynek ajtaján nem volt valódi zár, hanem csak egy retesz és hallgatóztak. Belülről néha egy-egy lódobbanás hangzott, ahogy valamelyik ló kirúgott. Sötét volt odabenn. Úgy látszott, nincsen őr, különben a helyiség ki lett volna világítva. A főnök félretolta a reteszt, kissé kinyitotta az ajtót, úgy állott fel, hogy belülről ne lehessen látni és félhangosan beszólt néhányszor angolul, mintha valami ismerőse lenne az esetleg benn tartózkodó őrnek. Nem jött semmiféle válasz. Erre a négy indián belépett.

A két Timpe lovát egészen hátravitték; a fekete mének majdnem egészen elől állottak. A főnök a sötétségben is igen hamar felfedezte ezt.

- Itt állanak - monda. - Szedjétek össze magatokat! Nem szabad felülnünk rájuk, mert nem ismernek minket; vezetnünk kell őket, hiszen odakünn úgy is sok vesződésünk lesz velük, mielőtt észreveszik, hogy jönniük kell, anélkül, hogy gazdáik ott lennének.

Óvatosan leoldták a fekete méneket és lassan kivezették. Követték ugyan a komancsokat ellenkezés nélkül, de mégis oly módon, mely mutatta, hogy gyanút fogtak. Az ajtót újból elretesztették, azután eltávoztak az indiánok értékes zsákmányukkal. A mély, puha iszap, mely az esőtől képződött, nesztelenné tette az emberek és állatok lépteit.

Tokvi Kewa rendkívül meg volt elégedve a csínnyel, melyet a két híres emberrel szemben végrehajthatott, kiket olyannyira gyűlölt. Tökéletesen bizonyos volt a dolgában és az volt a meggyőződése, hogy ma este kifogástalanul ravaszul cselekedett. És mégis tévedett. Egyetlenegyét felejtett ki a számításból, a két kárvallott éles eszét ugyanis, meg a lovak kiváló tulajdonságait, valamint éppen olyan tökéletes idomítását, hogy nem volt nekik szabad gazdáik engedélye nélkül idegen személyeknek engedelmeskedni.

A legnagyobb hiba mégis, melyet elkövetett, abban állott, hogy megmondta a nevét a kínaiaknak. Bizonyossággal feltette ugyan, hogy semmit sem fognak elárulni, és csak azért nem ölte meg őket, mert félt, hogy felfedezik eltűnésüket, de félvértestvérével szemben megbocsáthatatlan vigyázatlanság volt ez.

II. A fekete csödör

Kedves olvasó, hallottál-e valaha a „fehér csödörrel”? Sokat írtak már fölé és még többet beszéltek. Számptalan fehér vadász és vörös férfi állította, hogy látták a „fehér csödört” és valóban, látták is - meg nem is; a „fehér csödör” monda, rege, a képzelet szüleménye, aminek mindenesetre tényleg látottak képezik az alapját.

Abban az időben, mikor a tágas prériket még ezernyi meg ezernyi darabból álló bölény és lócsordák népesítették be és tavasszal északra, ősszel pedig délnek vonultak, sikerülhetett egy óvatos vadásznak a „fehér csödört” megpillantania, de csak nagyon óvatosnak, ki értette a lopózkodás művészetét. Mert a „fehér csödör” a legtapasztaltabb és legokosabb volt az összes vezérmének között, melyek valaha egy musztángnyáj élén állottak. Pillantása áthatolt a legsűrűbb bozóton; füle meghallotta több ezer lépérről a farkas halk surranását és sötétvörös orrlyukai megszimatolták az ember szagát még nagyobb távolságról. Ritkán fogott vadász lasszóval lovat olyan nyájból, melyet a „fehér csödör” vezetett és őrzött. Soha sem látták a „fehér csödört” legelni. Nem volt hozzá ideje. Folyton és folyton és szünet nélkül körülszágulda kecses és mégis oly erőteljes ugrásaival nyugodt legelésző nyáját, hogy a veszély legkisebb jelére azt az éles, trombitálásszerű nyerítést hallassa, melyre egy szempillantás alatt mindnyájan viharszerűen eliramlottak.

Állítólag sikerült néha őt elszakítani a nyajtól; meg akarták fogni, őt egyedül. Könnyű vágásban menekült; üldözői lovaik legóriásibb feszítésével lovagoltak utána, de mégsem tudták utolérni és mikor végül kinyúlt és mint a nyíl elrepült, hogy eltűnjék a láthatáron, akkor látták be, hogy csak bolonddá tartotta őket, hogy elcsalogassa a nyájától. Egy vakmerő vaquero (lovas tehén pásztor), mestere a lovaglásnak, állítólag egyedül találta egyszer és egy mély szakadék felé terelte; a fehér csödör habozás nélkül leugrott a több száz láb mély szakadékba, azután odalenn nyugodtan tovább ügetett. A vaquero összes rendelkezésére álló esküvel és átkaival állította ezt és akik hallgatták, mindnyájan elhitték. Nagyon komoly és tapasztalt vadászok társaságában beszélte egy birtokos a Sierrából, hogy neki olyan végtelen szerencséje volt és a „fehér csödört” egy egész vadlónyájjal egyetemben be tudta csalogatni egy corsalba (körülkerített térség lovak vagy marhák részére), de a csodálatos fehér ló, mint a madár átrepült a húsz láb magas kerítésen, senki sem kételkedett benne.

Így beszéltek az öregek, így beszéltek a fiatalok; úgy látszott, hogy a „fehér csödör” nemcsak sérthetetlen, de halhatatlan is, míg végül eltűnt a prérikről az utolsó lónyájakkal együtt, melyeket még láttak. A kérlelhetetlen kultúra kipusztította a bölényeket és vadlovakat, de még ma is fel-felbukkan itt-ott egy-egy öreg vadász, ki azt állítja, hogy a soha utol nem ért fehér ló nem kitalálás, mert ő maga is látta.

Úgy van, nem volt kitalálás és mégis képzelőtehetség szüleménye; nem volt soha és mégis itt volt; akik látták nem csalódtak, csak tévedtek, mert a „fehér csödör” nem egy ló, hanem sok, számos ló volt.

Minden vad lónyájnak volt egy vezetője, mindig egy mén, még pedig a legerősebb és legokosabb az összesek között, mert ezt az állást erőszakkal és csellel kellett kivívnia és megtartania. Ha legyőzte összes versenytársait, neki engedelmeskedett az egész csapat le egészen a legfiatalabb csikóig. Ha most már nálunk is azt állítják, hogy a legerősebb lovak a fehérek, kétszeresen áll ez a prérik. Ehhez járul, hogy a világos színű lovakat kímélték a vadászok; senkinek sem jutott volna eszébe, hogy fehér lovat fogjon magának lovagláshoz, mert egy

ilyen állat messziről látható és lovasát is veszélybe hozza. Ezek a lovak kifejlődhetnek tehát legnagyobb erejükig. Továbbá minden világos színű lónak ösztöne volt, hogy óvatosabb legyen, mint egy sötétebb. Azután egy nyájnak olyan vezetőre van szüksége, melyet a színén is meg lehet különböztetni és a szemmel könnyen megítélni. Minél magasabb rangú a tisztt, annál ragyogóbb az egyenruhája. Amit az ember művészettel ér el, azt az állatnak a természet nyújtja. Ezek lehetnek az okai, hogy amint azt minden vadnyugati tudja, majdnem minden nagyobb fehér ló vezetett musztángnyáját.

Ha már most ezek a világos színű vezérmének voltak a legerősebbek, leggyorsabbak, legkitar-
tóbak és legharagosabbak, úgy könnyebb volt nekik, mint más lovaknak, egy esetleges üldözés elől megmenekülni. Minden vadász látott ilyen fehér lovat, megcsodálta gyorsaságát és okosságát, beszélt róla, hallotta, hogy mások ugyanazt beszélnek; az élet a végtelen rónákon felkelti a képzelőtehetséget, sok fehér lóról volt szó, de lassacskán a képzelőtehetség egyetlen-
egyet alkotott belőle, a „fehér csődört”, melyet mindenfelé láttak, de soha sem tudtak meg-
fogni.

Winnetou és Old Shatterhand idejében egy „fekete csődör” is volt, mellyel ugyanúgy és mégis másképpen állott a dolog. Nem volt vad, hanem iskolázott, sőt rendkívül jól iskolázott ló, mely a naiini-komancsok főnökéé volt. Róla is a legcsodálatosabb dolgokat beszéltek. Meg volt benne mindenféle jó tulajdonság még eddig soha nem is hallott mértékben; még soha harcban meg nem sebesült, meg nem botlott, vagy pláne el nem esett, soha utol nem érte egyetlen üldözője sem és soha meg nem halt. A ló már az ősök idejében is élt; a nagyapával sértetlenül került ki minden küzdelemből; az apát épségben hozta ki a bajok és halálok tengeréből és most a jelenlegi főnöknel oly kiválóan bevált, hogy saját maga és egyben a ló tiszteletére, ugyanazt a nevet vette fel; Tokvi Kewa, a „fekete csődör”.

Ahogy az indiánok szentül meg vannak győződve, így állították, természetesen a naiini törzs beavatott hozzátartozói kivételével, hogy a „fekete csődör” csodaló. Ez a hit persze a ló tulajdonosának tekintélyt és előnyöket szerzett. Óvakodtak vele személyesen, vagy a törzsével kikezdeni, mert őt éppen olyan sérthetetlennek hitték, mint a lovát; legyőzhetetlen volt. Okos ember lévén, ravaszul kihasználta ezt a félelmet; az eredmény mutatkozott is és ő ezáltal még elbizakodottabb lett. Büszkesége és kíméletlensége nőtt; ő lett minden fehér embernek és az ellenséges vöröseknek legkegyetlenebb ellensége és végül maga is hinni kezdett benne, hogy nem akad ember, aki mérközhetnék vele.

Természetesen ez alatt a „fekete csődör” alatt nem egy, hanem több lovat kell érteni; egymás leszármazói voltak, egyformák és egyformán pompásak. Ezt a kiváltságot nem lehetett letagadni és így érthető, hogy a főnök, mikor ellopta Firwood-Campban Old Shatterhand és Winnetou feketéjét, oly büszkén állította: Ha nem lenne az én csődöröm, ezek lennének a legjobb lovak az egyik nagy víztől a másikig. Ez alatt az Atlanti és a Csendes Óceánt értette, tehát az ő kifejezőmódja szerint egész Észak-Amerikát. Hogy igaz volt-e ez az állítása, afelett talán vitakozni lehetne.

A campban ez estén nem mentek olyan korán aludni, mint rendszeren. A híres vendégek jelenléte az embereket vacsora után is ébren tartotta. Az egyik asztalnál ült a mérnök Winnetouval, Old Shatterhand, meg a két Timpével és egyik elbeszélés a másikat követte. A másiknál ült a felvigyázó és raktárnok, többnyire csendesen hallgatva és csak hébe-hóba vetve közbe egy-egy szót a beszélgetésbe. Hozzájuk telepedett ismét a mesztic is, ki tökéletesen néma maradt, hogy annál élesebben kihallgasson mindent, amit beszélnek. Winnetou és Old Shatterhand úgy tettek, mintha nem is hederítenének jelenlétére; egy pillantást sem fogott fel, amelyet reá vetettek volna és mégis oly ébren szem alatt tartották, hogy egyetlen mozdulata vagy arckifejezése nem kerülte el figyelmüket.

Éppen Kas adta elő egyik kalandját, mikor Winnetou intett neki, hogy hallgasson el és hallgatózzék.

Hegyezték füleiket és nemsokára gyors lódobogást hallottak közeledni, hallották, hogyan hányja magasra a mély iszapot, majd odakünn az ajtó előtt megszűnt.

- Uff! - kiáltá Winnetou és gyorsan felállott. - Ezek nem idegen lovak.

Old Shatterhand éppen olyan gyorsan felemelkedett helyéről és igazat adott neki:

- Nem, ezek nem idegen lovak, hanem a mi méneink. Hogy kerülnek ide? Mit szól hozzá mérnök úr? Mikor eljöttünk a fészerből, ön maga reteszelte be az ajtót?

- Úgy van, bereteszelttem. Valamelyik munkásnak ki kellett nyitni az ajtót és a lovak kiszabadultak.

- Kiszabadultak? Hiszen erősen oda voltak kötve! Ez a valaki nemcsak az ajtót nyitotta ki, hanem a lovakat is eloldozta, ez pedig mindenesetre különös eljárás. Engedje meg, sir, hogy elvegyem kissé ezt a kerti lámpást!

Ez a kérés a kocsmárosnak szólt, ki a söntés asztalánál bóbiskolt. Felette üveges kerti lámpás csüngött, melyet Old Shatterhand levett a szegről és meggyújtotta, hogy Winnetouval kimenjenek. A többiek kíváncsian követték őket, a mesztic is, aki persze semmit sem tudott róla, hogy vörös nagyapja előtt ellopta a két mént.

Ezek valóban odakünn állottak és nagy izgatottsággal üdvözölték gazdáikat. Horkantottak, lóbálták a farkukat, ide-oda mozgatták fülüket, két lábra állottak, akár a kutya, mely gazdáját üdvözli örömeiben. Old Shatterhand rájuk világított a lámpával, azután megdöbbenve kiáltott fel:

- Az ördögbe is! Mi ez? A lovak nem a fészerből jönnek! Nézzék csak ezt a sok piszkot és iszapot, mely még a hátukat is vastag rétegben fedi! Vágtattak, messze jártak! De hát hol és kivel?

- Kivel? - kérdezte a mérnök. - Természetesen senkivel! Kinek jutna eszébe ilyen időben és ilyen sötétben idegen lovakon kilovagolni?

- Lovagolni? Szeretném látni, ki lenne képes reá, engedélyünk nélkül felülni valamelyikre a két ló közül? Senki sem ült rajtuk, hiszen íme, a hátuk sárral van fecskendezve.

- Tehát mégis igazam van! Valaki kinyitotta a fészert; az állatok kiszabadították magukat és elmentek. Egy darabig elszaladtak és most visszatértek; ennyi az egész! Meg fogom azonban vizsgálni, hogy itt kit terhel a hiba? Éjnek idején senkinek sincs keresnivalója a fészertben.

Az egyik lónak a kantárán erősen összecsomózott szíj csüngött, mely valószínűleg hurok volt, de elszakadt. Old Shatterhand megvizsgálta, gyors, jelentőségteljes pillantást vetett az apacsra, majd így szólt a mérnökhöz.

- Igaza van, hm; a lovak kiszabadították magukat, jöjjenek! Erősebben kell őket odakötözni. A többi gentlemannek természetesen kár lenne tovább fáradni.

Olyan nyugodt és meggyőződésteljes hangon mondta ezt, hogy nem maradt ki a szándékolt hatás. A felvigyázó és a raktárnok visszatért a helyére a meszticcel a shopba. Kas és Has követni akarták őket; ekkor Old Shatterhand odasúgta nekik:

- Kezdenek beszélgetést a félvérrel és ne engedjék ki előbb míg mi vissza nem térünk!

- Miért, miért Shatterhand? - kérdezte Kass.

- Majd megtudják később. Csak tartóztassák jól vissza, de legyenek barátságosak és bizalmat keltőek vele szemben!

- És ha mindenáron ki akarna menni? Alkalmazzunk erőszakot?

- Nem. Azt kerülni kell. De hiszen az nem eshetik nehezükre, valami lebilincselő történettel visszatartani!

- Én is azt hiszem. Majd elmesélek néhány csodálatos dolgot és jó vicceket, akár csak Timpe örököseinél. Jer öreg Has!

Lementek. Winnetou megfogta a lovak kantárát, hogy vezesse őket. Old Shatterhand legelől világitott; a mérnök mellette ment és fejcsóválva így szólt:

- Nem értem önt, sir. Előbb hirtelen oly nyugodt lesz és igazat ad nekem, majd olyan utasítást ad ennek a két gentlemannek, mintha Yato Indában egyáltalán nem lehetne megbízni.

- Tettetem magamat, mert óvatosnak kell lennünk. A lovakat ellopták és elszállították, de útközben kiszabadították magukat.

- Lehetetlen!

- Így van: biztosítom önt róla!

- És ha így is lenne, lehetséges, hogy Yato Inda a tolvaj?

- Nem, de a cinkostársa. De gyérünk csak előbb a fészkerhez, ott majd megtudjuk, ki követte el a lopást!

- Hogyan akarja ezt kinyomozni?

- Majd megmondja nekem a puha talaj.

Beszélgés közben a fészker közelébe jutottak. A mérnök gyorsan egészen oda akart menni. Old Shatterhand azonban visszatartotta a karjánál fogva és figyelmeztette:

- Ne olyan gyorsan! Még mindent elrontana.

- Mit?

- A nyomokat, melyeket látni akarok. Ha beléjük lép, nem ismerhetők fel világosan.

- Igaza van! A magamfajta ember bizony nem gondol az ilyen elővigyázatossági szabályokra.

Old Shatterhand kerülőt tett, hogy ne egyenesen, hanem hátulról kerüljön az ajtóhoz és azáltal ne bántsa a gyanított nyomokat. Majd az ajtóig ment és ide-oda világitott, Winnetou megállította a lovakat, odament hozzá és ő is lehajolt.

- Uff! - kiáltott fel. - Ezek indián mokasszinok voltak!

- Gondoltam! - bólintott rá Old Shatterhand. - Vörösek voltak itt, de hányan?

- Azt látni fogja a testvérem, ha követjük a nyomot a fészertől kezdve. Itt összekeveredtek az ember és a lónyomok.

- Még ne menjünk el! Maradjunk még itt! A lónyomok világosan mutatják, hogy lassan mentek. Ezt nem tették volna, ha szöktek volna, miután kiszabadították magukat. Nagyon elővigyázatosan vezették ki őket a fészkerből.

- Be van reteszelve - jegyezte meg Winnetou és az ajtóra mutatott.

- További bizonyíték, hogy tolvajlás történt. Ki reteszelt volna különben be az ajtót!

Kinyitották és bementek. Semmit sem lehetett látni; a tolvajok nem hagytak nyomokat hátra. Ennek folytán a lovakat beállították és újból odakötötték, mire a három férfi odakünn folytatta a nyomozást, amennyiben követték a nyomot a fészertől kezdve. Néhány lépés múlva már kettévált: jobb felé ember és lónyomok voltak, bal felől pedig csak emberi nyomok.

- Innen jöttek - szólt Old Shatterhand. - Látja Winnetou testvérem, hogy hányan voltak?

Az apacs gondosan meg szemlélte a lábnyomokat, majd így szólott:

- Ezek a vörös emberek oly vigyázatlanok voltak, hogy nem egymás után mentek, tehát egészen világosan látható, hogy négyen voltak. Menjünk még tovább! A csapás a kocsmá hátsó része felé vezet.

Rövid idő múlva arra a helyre értek, hol a két kínai az indiánokkal összetalálkozott. A csapás szélesen ki volt taposva és Old Shatterhand erősen megvilágította.

- Uff! - kiáltá Winnetou. - A vörös férfiak itt állottak egy darabig és két copfos emberrel beszéltek. Egészen jól látható a sárga emberek széles, egyenes talpának a nyoma.

- Nem mondtam?! - vélekedett a mérnök. - Munkások jártak a fészertben!

- Eh mit! - vetette ellene Old Shatterhand. - A fészertben nem jártak, mert a nyomuk nem vezet odáig, ahogy látja. Indiánok voltak, bizonyára komancsok. Ez nem csekélység önökre nézve.

- Pshaw! Bizonyára szegény ördögök, kik talán ennivalót akartak lopni és szerencsétlenségre az önök lovaira bukkantak.

- Örülnék neki, ha így lenne. De attól félek, hogy még egészen más fog kiderülni. Ezek a vörösek, úgy látszik, titkos egyetértésben állanak az ön kínaijaival.

- Ohó!

- Bizony! Láthatja, hogy itt beszéltek egymással, ha nem lenne egyetértés közöttük, a vörösek megölték volna őket.

- Úgy gondolja, Sir?

- Bizony! És lássa: előbb csak három vörös állott itt, a negyedik a bolt irányából jött hozzájuk. Kitalálja, hogy ki volt az?

- Talán az Inwarnwa, akit ön nem akart elengedni?

- Igen, az volt!

- Akkor csak azt szeretném tudni, hogy a kínaiaim közül melyik járt itt. Ezek a hosszú copfosok persze óvakodni fognak bevallani valamit.

- Mi mégis meg fogjuk tudni. Egyelőre ne törődjünk velük és foglalkozzunk csak a vörösökkel. Jöjjön!

Követték a most már nem négyszeres, hanem csak háromszoros csapást, míg arra a helyre nem bukkantak, ahol Tokvi Kewa legutóbb a meszticcel beszélt és ahonnan ez a shopba visszatért. Azután a nyom a shop elülső része felé vezette őket, oda, ahol a komancsok a meszticre várakoztak. Mikor ezt a helyet is vizsgálat alá vették, így szólt Old Shatterhand:

- Most már minden világos előttem. Négy komancs jött ide. Hárman várakoztak, a negyedik pedig bement a shopba, hogy jelt adjon a meszticnek, hogy jöjjön ki. Az utóbbi idejött, de mivel itt nem érezték magukat biztonságban, a shop hátsó része felé mentek. Azért keresgélt Winnetou itt hiába és nem talált semmit. A mesztic tárgyalt a három vörössel, majd visszatért

hozzánk; ők azonban vele mentek, ahová Inwarnwát visszavárták. Meg is érkezett és mikor már el akartak távozni, akkor bukkantak a két kínaira.

- De hát azoknak mi keresni valójuk volt ott? - kérdezte az engineer. - Ne vizsgáljuk meg az ő nyomukat is?

- Most még nem. Előbb vissza kell térnünk a mesztichez. Menekülnie kell.

- Menekülnie? - csodálkozott a mérnök. - Micsoda gondolat!

- Miért?

- Ő vagy az a derék ember, akinek én tartom és akkor nincs szüksége menekülésre, vagy pedig gazfickó, aki el akar árulni minket az indiánoknak, akkor pedig nem szabad őt szökni hagynunk.

- Így gondolkozik ön, én pedig másképpen. Ő a komancs főnöknek, Tokvi Kewának az unokája és becsületes ember álarca alatt becsempészte magát önköz, hogy kiszolgáltassa önöket vörös nagyapjának. Ez ma négy követett küldött hozzá, hogy megüzenhesse a támadás időpontját és módját. Sőt még azt is merném állítani, hogy Tokvi Kewa maga járt itt. Mit szól hozzá Winnetou testvérem?

- A „fekete csődör” itt volt - felelte az apacs olyan határozottsággal, mintha látta volna őt.

- Ez bizonyos! Mert csak egy olyan harcos, mint ő juthatott arra a gondolatra, hogy ellopja a lovainkat. Hallotta, hogy itt vagyunk és egyelőre fel fogja adni a támadás tervét a camp ellen, míg mi el nem hagytuk. Az önök biztonsága érdekében azonban feltétlenül szükséges megtudni, hogy mi van önök ellen készülöben és hogy mikor akarják végrehajtani. Ezt azonban nem hallhatják meg, ha a mesztic itt marad.

- Sir - válaszolta a mérnök hitetlenül, - én tudom, hogy önök kicsodák és mit kell önök felől tartanom, de nekem talányokban beszélnek. Legnagyobb ijedelmemre el kell önöknek hinnem, hogy a vörösek terveznek valamit ellenünk, különben nem küldtek volna ide felderítőket; de amit erről meg kell tudnom, legjobban és legbiztosabban mégis csak a mesztictől tudható meg, ha ő valóban a vörösek szövetségese, amint állítják!

- Azt hiszi, hogy meg fogja önnek mondani?

- Kényszerítem rá!

- Pshaw! Nem is sejtem, hogy akar ehhez hozzáfogni! Csak egyetlenegy biztos eszköz van arra, hogy mindent megtudjunk: félelmet kell kelteni benne, hogy szedje a sátorfáját és elillanjon.

- De ha eltávozott, akkor igazán nem tudunk meg semmit, mister Old Shatterhand!

- Ellenkezőleg. Nem hallotta, hogy holnap az Alder-Springhez akarunk menni?

- Hallottam.

- A mesztic is hallotta és bizonyosan tudatta a vörösökkel. Meg vagyok róla győződve, hogy odalovagolnak és leselkedni fognak ránk, hogy megfoghassanak. Mi azonban nem hagyjuk megfogni magunkat, sőt inkább kihallgatjuk őket.

- Az veszedelmes dolog, Sir!

- Nekünk nem és önnek azért fontos, mert akkor tudja, hányadán áll.

- Hogy fogom ezt megtudni? Talán önök vissza akarnak jönni?

- Ha megtudjuk, hogy önök veszélyben vannak, egészen bizonyosan visszajövünk, hogy segítségükre legyünk. Csak ma szökni kell hagyni a meszticet.

- És ha nem szökik?

- De szökik! Hol szokott aludni? Talán a munkásoknál?

- Nem. Ott, hátul a bozót mellett félig-meddig indián wigwamot épített magának.

- Hogy meg ne figyelhessék. Nagyon helyes! Van lova?

- Van. Állandóan a wigwam közelében van kipányvázva.

- Jól van! Winnetou testvérem most odamegy és elrejtőzik, hogy megfigyelhesse őt menekülés közben. Mi ellenben bemegyünk a shopba és megfelelő módon ráijesztünk. De előbb magyarázza meg pontosan Winnetounak, hogy hol van a wigwam.

Winnetou alig pár szót szőtt bele az egész beszélgetésbe, most is némán hallgatta végig a hely leírását és azután elsurrant. Ez volt az ő modora és a kellő bizonyíték Old Shatterhandnak, hogy mindennel egyetért, amit mondott és tervezett. Mikor eltávozott, ők ketten bementek a shopba. A meszticet élénk társalgásban találták a két Timpével, gyanakvólag fürkésző pillantást vetett a fehér vadászra, melynek titkosnak kellett volna lennie és Old Shatterhand úgy is tett, mintha nem vette volna észre. A jó Kas abbahagyta a történetet, melyet éppen elbeszélte és megkérdezte:

- Nos, mister Shatterhand, hogy találták a fészert a fészertben?

- Lótolvajlásról szó sem volt. Elfelejtettük bereteszelni az ajtót, valamiféle állat lopózkodhatott be és megvadította a lovakat. Ezek elszabadították magukat és elvágattak, de szerencsésen visszataláltak. Efelől tehát nyugodtak lehetünk, de annál kevésbé egy más körülmény felől.

- Mi történt?

- Vörösek jártak itt.

- Talán csak egy? Ezt az úgynevezett Inwarnwát gondolom, aki idebenn volt a shopban.

- Nem volt egyedül. Még másik három indián tartozott hozzá, kik odakünn várakoztak reá.

- Ezer ördög! - kiáltá Kas és feltolta homlokán szalmakalapját. - Még másik három! Hiszen akkor ez a fickó kém lehetett.

- Meg vagyok róla győződve és azt állítom, hogy itt a campban a vöröseknek szövetségese van.

- Ah! Ha ez igaz lenne! Kicsoda lehetne az?

- Azonnal meg fogják tudni. Jöjjenek mindnyájan ki, uraim, de lehajolva, mint a macska; mutatni akarok valamit!

- Hol van Mr. Winnetou? - kérde Kas, miközben a többiekkel együtt felállott.

- A fészertben a lovaknál, hogy őrködjék, nehogy megint megvaduljanak.

Mindnyájan kimentek, a fehér munkások is, csak a mesztic maradt ülve. Erre Old Shatterhand visszafordult feléje és rászólt:

- Én mindenkit felszólítottam, hogy velem jöjjen!...

Fenyegető szemei még többet mondtak, mint szavai. A félvér meghunyászkodva felállott és utánuk kullogott. Old Shatterhand megint magával vitte a lámpát és a férfiakat a csapáshoz vezette, melyet a mesztic csinált, mikor a shopból az ő reá várakozó komancsokhoz ment. Megvilágította a nyomot és így szólt:

- Látták ezeket a lábnyomokat, uraim? Egy gazembernek a nyomai ezek, ki önöket mindnyájukat a romlásba akarja vinni. Majd később megmutatom azokat a lábakat is, melyek ezekbe a lenyomatokba egészen pontosan beleillenek.

- A romlásba vinni? - kérdezte megijedve a felvigyázó. - Hogyan?

- Ellenséges indiánokkal áll érintkezésben, kik valószínűleg meg akarják támadni a campot és hamis név alatt csempészte magát ide be, hogy könnyebbé tegye nekik a dolgot.

- Indiánok? Lehetséges ez?

- Igen, az a vörös, ki az előbb itt járt, az ő kémük volt és azért jött el, hogy kikémlelje őt. Láttuk, mikor jeleket adtak egymásnak.

- Ki az a nyomorult? Meg fogjuk lincselni! Mondja meg Sir, mondja meg!

- Később! Először bizonyítékokkal akarok szolgálni. Látják, hogy követem a nyomait és hamarosan megtudom, hogy hová vezetnek.

Old Shatterhand tovább ment a nyomon, a többiek pedig követték, míg meg nem állapodott és a földre világítva folytatta:

- Nézzék! Itt állott három indián és várakoztak rá, míg a negyedik, ki Inwarnwának nevezte magát, nálunk járt a shopban és titokban intett neki. Győződjenek meg róla pontosan, hogy ezek a lenyomatok indiánoktól származnak!

Most megszólalt Has és bosszúsan pedergette hosszú, fekete bajuszát:

- Ehhez nem kell semmi különösebb vizsgálódás, Sir. Hiszen az első pillantásra látszik, hogy vörösökkel van dolgunk. Teringettét! A camp veszélyben forog. Mutassa meg nekünk a fickót, hadd kössük fel egy kicsit! Akad itt elég fa, melynek szép, vastag ágai vannak.

- Várjanak még csak egy egészen picikét! Még tovább kell követnünk a nyomot.

A mesztic is ott állott és természetesen hallotta mindazt, amit beszéltek. Old Shatterhand néha végigvillantotta a lámpa fényét az arcán és látta a tétova, aggodalmas pillantást, mellyel sötét szeme maga köré nézett.

Továbbmentek, a shop háta mögé, hol Old Shatterhand ismét megállott és magyarázta:

- Azután idelopózkodtak és itt hosszasan álldogáltak, ahogy a nyomokból láthatják. Itt beszéltek rólunk és a támadásról, melyet terveznek. Majd a három vörös továbbment egy darabon, hogy Inwarnwára várakozzanak, ki ott hozzájuk csatlakozott. Az áruló azonban innen visszatért a shopba.

- De hát ki az, kicsoda, kicsoda? - kérdezték itt-ott a tömegben.

- Mindjárt, mindjárt meg fogják tudni! Csak kövessük még egy darabon a csapást, míg oly világos lesz, hogy megmutathatom, milyen pontosan beleillik a lába. Jöjjenek, uraim!

Míg az embereket megint a shop elülső részéhez vezette, éles tekintettel figyelte a meszticet. Ez még csak néhány lépésnyire követte őket nagy lassan, azután néhány sietős ugrást tett oldalt, nem lehetett látni többé. Most itt volt az idő. A félvérnek nem volt szabad lélegzethez

jutnia, még kevésbé arra a gondolatra, hogy itt maradjon és elrejtőzködve kilesse a camp lakóit. Old Shatterhand tehát kis idő múlva állva maradt és megszólalt:

- Itt van az a hely, ahol meg fogják tudni. Yato Ina jöjjön ide hozzám és - ah, - szakította félbe a mondatot -, hol van a mesztic?

- A mesztic? - kérdezték. - Talán ő lenne? Ő az?

- Természetesen ő! Nem Yato Indának hívják, hanem Ik Senandának és a „fekete csődör” unokája. Ez akarja megtámadni a campot és azért küldte őt ide, hogy kikémlelje a legjobb alkalmat hozzá.

Erre kiabálás, üvöltés, ordítózás támadt a szökevény után, melytől csak úgy harsogott a völgy. Old Shatterhand azonban mindnyájukat túlkiabálta hatalmas hangjával:

- Mire ez a felesleges lárma! A wigwamjához futott, hogy eloldja a lovát és elmeneküljön. Siessenek utána, nehogy megszökjék!

- A wigwamjához? - kiáltotta az egyik hangosabban, mint a másik. - Persze a wigwamjához! Utána, utána, hogy megfoghassuk!

Elrohantak és Old Shatterhand egyedül maradt a mérnökkel.

- Nos, mit szól hozzá? - kérdezte az előbbi mosolyogva.

- Valóban megszökött! Köszönetet kell mondanunk Istennek, hogy önöket idevezette. De hallja! Nem hall semmit, Sir?

- De igen; ott rohan a lova; ellovagol, mert üldözi a félelem a Lynch bírótól.⁴ Nem fog eszébe jutni, hogy elrejtőzködjék itt és kikémleljen minket. Megszabadultunk tőle.

- De nem hosszú időre! A komancsokhoz lovagol és visszatér velük!

- Akkor mi utána lovagolunk és még ő előtte ismét itt vagyunk. Nem kell aggódnia. Hallja az emberei ordítózását? Őt keresik és nem találják, most pedig a wigwamján töltik a bosszújukat!

Látták, hogy odaát, a bozót mögött, tűz gyullad ki, mely előbb csak kis lánggal égett, de azután az eső után visszamaradt nedvesség darára mind nagyobb és nagyobb lett. A munkások felgyújtották a wigwamot. A tűz fényénél látták, hogy Winnetou jön feléjük. Mikor hozzájuk ért, állva maradt és megszólalt:

- Winnetou lesben állott és hallotta, amint a mesztic futva jött és belépett wigwamjába. Erre felharsant az emberek bosszúkiáltása és a félvér félelmében megint kirohant, lovához ugrott, felült rá és ellovagolt. Hallottam lihegő lélegzetét és kivettem ebből, hogy félelme igen nagy volt.

- Ismét felvehetjük tehát félbeszakadt kutatásunkat - következett Old Shatterhand - és nem kell félnünk, hogy eközben titkosan megfigyel minket.

A munkások most visszatértek a mesztic eredménytelen üldözéséből. Old Shatterhandtól felvilágosítást kértek gyanújáról és mindarról, ami ezzel összefügg; ő felszólította őket, hogy menjenek be a shopba és várjanak rá egy rövid ideig; mindjárt utánuk jön és megmagyaráz mindent. Azután Winnetouval, a mérnökkel és a két Timpével újból a shop hátsó része felé indult, ahol előbb a két kínai nyomát látta, hogy kövesse azt. Könnyedén megtalálták ismét a lámpás fényénél és elindultak rajta.

---

⁴ Lynch ezredesről elnevezett ítélet nélküli kivégzés.

Azt következtették, hogy ez a csapás az épület két sarkán át a shop bejáratához fog vezetni, de egy-kettőre belátták, hogy nem így áll a dolog, mert továbbment a mérnök lakásáig, még pedig annak hátulsó oldalához. Létra volt odatámasztva a falhoz, mely a tetőig ért.

- Uff! - kiáltotta az apacs oda a mérnöknek. - Ez a létra mindig ide van támasztva?

- Dehogy - felelte a kérdező és elgondolkozva csóválta meg a fejét.

- De ide volt talán már támasztva, mikor az előbb a ház belsejében jártunk?

- Nem tudok róla. Rendkívül gyanúsnak tűnik fel nekem a dolog. Ki járhatott itt?

- Természetesen a kínaiak! - válaszolta Old Shatterhand. - Valószínűleg meglópták önt, Sir, és egyben minket is!

- Uff, uff! - bólintott rá az apacs. - A fegyvereink eltűntek.

- Úgy van, eltűntek - erősítette meg Old Shatterhand minden felindulás nélkül.

- És ezt olyan nyugodt hangon mondják önök, mintha csak néhány gyufáról lenne szó, nem pedig a vadnyugat három legértékesebb fegyveréről! - csodálkozott ezen a mérnök.

- Mit használna a felindulás? Csak ártana. Minél nyugodtabban fogjuk fel a dolgot, annál hamarabb és biztosabban visszakapjuk fegyvereinket.

- El sem tudom képzelni, de ha tényleg így áll a dolog, akkor a gazembereknek azonnal vissza kell adniuk a fegyvereket és miután félholtra verettem őket, el is kergetem!

- Nem adhatják vissza.

- Nem? Miért nem?

- Mert a lopott holmi nincs már náluk. A két kínai nyoma összetalálkozott a komancsokéval és azután újból visszatér. A vörösek kapták meg a fegyvereket.

- Így tehát azt hiszi ön, hogy a puskákat egyenesen az indiánok részére lopták el?

- Meglehet! Valószínűbb azonban az, hogy a kínaiak saját részükre követték el a tolvajlást; mikor azután elmentek, hogy eldugják a fegyvereket, az indiánokra bukkantak és ezek kényszerítették őket, hogy odaadják a fegyvereket.

- De hiszen még nem is szereztünk bizonyosságot afelől, hogy valóban az önök fegyvereiről van szó. Jöjjenek, menjünk be és nézzünk utána! Remélhetőleg tévedtek.

- Mi nem tévedünk. Látja ezt a három lenyomatot az iszapos földön? Csak a puskatusoktól származhatik. A tolvajok egy pillanatra letették őket a kezükből, mikor lejöttek a létráról és a falhoz állították. Három lenyomat van itt, egy nagy, egy közepes és egy kicsi; az a medveölő, ez az ezüstpuska, amaz pedig a Henry-puska. Több bizonyítékra nincs szükségünk.

- Ez igaz, valóban igaz! - kiáltott fel a mérnök, mikor meglátta a három lyukat a földön. - Tényleg a kínaiak voltak! Vajon melyik kettő lehetett a sok közül?

- Majd rájövünk. Egy jó harcos fejében elég ravaszság van, hogy az ilyen gazfickó rajta-vevő legyen.

- Reméljük a legjobbat, Sir. Csak azt szeretném tudni, hogy jöttek a nyomorultak erre a gondolatra: egyáltalában nincs szükségük ezekre a fegyverekre, még bánni sem tudnak vele. Micsoda szándék vezethette őket tulajdonképpen?

- Ez persze előttem is talány, de majd ezt is meg fogjuk fejteni.

Most megszólalt a szőke Kas:

- Nem tudom, hogy jó, vagy bolond gondolat-e tőlem, Sir, de valami magyarázatféle jutott az eszembe.

- Micsoda?

- Mielőtt megérkeztek, önökről volt szó. Természetesen a fegyvereikről is beszélgettünk és arról, hogy olyan magas az értékük, hogy tulajdonképpen meg sem lehet becsülni. Ezt meghallhatta néhány ezek közül a sárga copfosok közül és ennek folytán az a gondolata támadt, hogy ellopja az értékes fegyvereket és majd később jó drágán eladja?

- Hm! Ez a gondolat nem is olyan rossz, mister Timpe. Esetleg eltalálta az igazat. A shop két helyiségét csak vékony deszkafal választja el egymástól, melyen keresztül könnyen meg lehet hallani, amit odabenn beszélnek. Ha pedig nem tévedek, két kínai nagyon közel ült e falhoz, egyedül egy padon.

- Úgy van - erősített meg a mérnök. - Ez a két firsthand (előmunkás) volt, kiket közvetítőül használunk.

- Nem kell akkor feltételezni, hogy becsületes emberek? - kérdezte Old Shatterhand.

- Azt nem, Sir! Ezek a fickók mind gazemberek, az elsőtől az utolsóig. Csak akkor nem lopnak, ha nincs mit és a főelvük az, hogy nemcsak nem szégyen és gyalázat, sőt inkább jó cselekedet és becsület annyira megkárosítani a fehér embert, amennyire lehet. Attól, hogy egy kínai felvitte firsthandig, egyáltalában nem lehet azt következtetni, hogy becsületesebb, mint a többi, sőt ellenkezőleg: ravaszabb, tehát még kevésbé lehet neki hinni. Vegyük talán ezt a kettőt alaposan vallatás alá?

- Igen. De előbb menjünk be a házba és győződjék meg róla, hogy a fegyverek eltűntek.

A mérnök kinyitotta az ajtót és odabenn gyertyát gyújtott. Annak a fényénél nemcsak azt látták meg azonnal, hogy a fegyverek hiányoztak, hanem azt az utat-módot is, ahogyan a lopást végrehajtották, mert a tetőzetben lyuk tátongott, melyen a tolvajok bejutottak.

Most visszatértek. A munkások még mind ébren voltak. Még azok is, kik már lefeküdtek, újból az asztaloknál ültek, hogy megtárgyalják az eseményeket. A két firsthand elfoglalta előbbi helyét, nem érezték magukat biztonságban, és aggódó, fürkésző szemekkel szemlélgették a bevonuló társaságot. Old Shatterhand kurtán és határozott hangon felszólította őket:

- Jertek csak kissé be velünk a másik szobába!

Felállottak és követték őket. Útközben az egyik odasúgta a másiknak:

- Schuet put tek!

Old Shatterhand éles fülét nem kerülték el azok a szavak; mikor meghallotta, alig észrevehető, meglegedett mosoly suhant át az arcán. A beszélő hazai nyelvét, tehát a kínait használta: tökéletesen meg volt róla győződve, hogy nem értették meg, mert még abban az esetben is, ha szavait felfogta volna valamelyik fül, bizonyára nem akadt itt, oly messze Kínától és a vadon közepén, olyan ember, aki értené a kínai nyelvet. Nem sejtette, hogy hosszú és távoli utazásai közben Old Shatterhand Kínában is tartózkodott és beszélt ennek az országnak a nyelvét.

Mikor később előtte állottak a kisebbik helyiségben, élesen végigjártatta átható tekintetét rajtuk és rájuk szólt, miközben kivette revolverét övéből és fenyegetőleg felhúzta a ravaszt:

- Idegen országban vagytok. Ismeritek az itteni törvényeket?

Szemtelenül rászegezték tekintetüket és az egyik így válaszolt:

- Ennek az országnak sok törvénye van, melyiket gondolja, Sir?

- Azt, amelyik a lopásra vonatkozik.

- Azt ismerjük.

- Akkor mondd meg, hogy büntetik a lopást?

- Börtönnel.

- Úgy van, de nem ezen a vidéken. Aki itt, a vadnyugaton, fegyvert vagy lovat lop, azt vagy agyonlövök, vagy felakasztják. Tudjátok ezt?

- Hallottunk róla; de semmi közünk hozzá, mert mi sohasem nyúlnánk idegen tulajdonhoz.

- Ne hazudj!

- Mit beszél, Sir? Én nem hazudtam! Hallottuk, hogy ön nagy, híres ember, de mi sem vagyunk akárkik, hanem firsthandok, kik nem hagyják megsérteni magukat!

- Pshaw! Majd mindjárt más hangon beszélsz, fickó! Ha őszinte vallomást tesztek, akkor csínján bánunk el veletek; de ha tagadtok, úgy nem várhattok kíméletet. Elloptátok három fegyverünket.

A kínai lehetőleg elfogulatlan arcot vágott, csodálkozva megrázta a fejét és így felelt:

- Fegyvereket lopni? Mi? Hogyan jut erre a megfoghatatlan feltevésre? Elkallódtak az önök fegyverei?

Olyan gyermekesen őszinte és ártatlan hangon mondta ezt, hogy Old Shatterhand felpattant és hatalmas pofont mért le neki; átrepült a székek között a távoli söntésasztalig, ahol csak nagy ügyel-bajjal tudott lassan feltápáskodni. A vadász még csak egy pillantásra se méltatta, hanem a másikhoz fordult:

- Most láttad, hogy válaszolok a hazugságra és szemtelenségre. Mondd meg tehát a tiszta igazat! Elloptátok a fegyvereinket!

- Nem! - állította mindennek dacára a kérdezett.

- Bemásztatok a mérnök házába?

- Nem!

- Mikor a fegyvereket el akartátok rejteni, elvették tőletek az indiánok?

- Nem! - állította harmadszor is a kínai, de már félig sem olyan elbizakodottan, mint az előbb.

- Fickó, figyelmeztetek! A cimborád felszólított ugyan, hogy tagadj, de sokkal jobb rád nézve, ha őszinte leszel.

- Mikor szólított volna fel, Sir?

- Az előbb, mikor felállottatok a helyetekről.

- Semmit sem tudok róla, Sir!

- Dehogyan nem tudod, hiszen hallottad, hogy halkan így szólt hozzád: schuet put tek!

- Igaz, ezt mondta.

- Nos és mit jelentenek ezek a kínai szavak?

- Annyit jelentenek, hogy Gyere, menjünk velük! Azért mondta, hogy jöjjünk önökkel.

- Hallod-e, te nagy alamuszi vagy, de engem nem tévesztesz meg. Jönni annyit tesz, hogy „lai”, menni pedig „k’iu”; schuet put tek azonban azt jelenti, hogy: „nem szabad bevallani semmit”. Talán ezt is le akarod tagadni?

Az a kínai, ki még a söntésnél állott, mostanáig a fájós arcát fogta; de most ijedten csapta össze a kezeit; a másik két-három lépést hőkölt vissza, tágranyitott szemekkel meredt a vadászra és akadozva, megdöbbenve kérdezte:

- Hogyan? Ön - ön - tud - tud -

Old Shatterhand felhasználta ezt a rémületet, hogy zavarba hozza a fickót és gyorsan megkérdezte tőle:

- Ki volt az az indián, aki erőszakkal elvette tőletek a fegyvereket?

A kínai habozás nélkül belement a csapdába, mert megfontolás nélkül felelte:

- A „fekete csődör”-nek, a komancsok főnökének nevezte magát.

- Put yen put jii, put yen put jii! - kiáltotta rá a másik kínai a söntéstől.

Ez az ijedt felkiáltás annyit tesz, hogy: Egy szót se beszélj, egy szót se beszélj!

- Tien na, oyai yu - oh ég, jaj nekem! - kiáltotta cimborája, mert most rájött, hogy milyen hibát követett el.

- Hallgassatok! - kacagott Old Shatterhand. - Hallottátok már, hogy nem használ semmit a ti kínai beszédetek! Rajtacsíptünk és még ma este felakasztunk, vagy agyonlövünk, ha még tovább tagadtok. De ha részletesen elbeszélitek, hogy mi történt, akkor megkegyelmezünk az életeteknek.

- Az életünknek? - kérdezte az a kínai, ki kevésbé volt makacs, mint a társa. - De mi lesz akkor a büntetésünk?

- Az egészen a ti őszinteségetektől függ. Ha semmit, de egyáltalában semmit el nem hallgattok, akkor mindenesetre jobban jártok, mint ahogy magatok kívánhatnátok.

- Úgy megmondom; igen, elbeszélem az egészet!

A kínai kérdő pillantást vetett társára, ki igenlőleg bólintott, mert most már ő is belátta, hogy nem tanácsos a kátyúba ragadt szekeret még jobban betolni a sárba. Újból égő arcát simogatta, közelebb merészkedett és félig önként, félig a kérdésekre felelgetve, egyesült erővel mondták el, hogy történt a dolog. Mikor mindent bevallottak, egyikük Old Shatterhandhoz fordult:

- Most már mindent tud, Sir; nincs több mondanivalónk és meg vagyunk róla győződve, hogy egészen el fogja engedni a büntetésünket.

Erre rátámadt a mérnök:

- Mi nem jut eszedbe, te tolvaj? Egészen elengedni a büntetést! Szó sincs róla! De hát elnéző akarok lenni és csak száz botütést veretek rátok.

Erre a fenyegetésre hangos jajgatásba törtek ki mindketten. Winnetou csak egy megvető uff!-ot hallatott és Old Shatterhand megkérdezte tőle:

- Micsoda büntetést gondolt ki vörös testvérem ezeknek a tolvajoknak?

Az apacs néhány pillanatig maga elé meredt; majd sajtósárga félmosoly futott végig bronzsínű vonásain. - Ezt ni! - felelte és két kezével olyan mozdulatot tett, mintha skalpolna.

A fehérek tudták, hogy mit gondol és nagyon komoly arcot vágta; a kínaiak ellenben nem értették meg a mozdulatot és kérdőleg tekintettek Old Shatterhandra.

- Térdeljtek le előttem, szorosán egymás mellé! - parancsolt rájuk.

Engedelmeskedtek.

- Vegyétek le a sapkátokat!

Levették alacsony, ellenző nélküli sapkájukat fejükről. A következő pillanatban kése megvillant; a jelenlevő munkások és hivatalnokok ijedten kiáltottak fel, mert azt hitték, hogy komoly a dolog. Kétszer gyorsan odakapott balkezével a fejükhöz, két éppen olyan gyors vágás a jobb kézzel és - nem a fejeiket, hanem a copfjukat vágta le.

A nézők megkönnyebbedve lélegzettek fel, de a kínaiak eleinte egészen megmeredtek az ijedtségtől. A „menny fia” részére ugyanis a legnagyobb szégyen, ha elveszti a copfját; néha még az életét is szívesebben dobná oda. Ezért voltak ezek ketten is eleinte valósággal megmeredve; majd hirtelen felhúzták sapkáikat és hangosan jajgatva elrohantak. Általános hahota követte őket.

Csak Old Shatterhand és Winnetou nem nevettek; sőt az előbbi nagyon komoly hangon kijelentette:

- Nevetségesnek tűnhetik fel önök előtt ez a jelenet, pedig éppen nem az, uraim. A kínaiak az ő felfogásuk szerint sokkal súlyosabban vannak megbüntetve, mintha valamelyik bíróság többéves börtönbüntetésre ítélte volna őket.

- Hogyan? Lehetséges ez? - kérdezte a mérnök. - És ha úgy is lenne, itt nem a kínai fogalmak, hanem a mi törvényeink uralkodnak. Megbüntették az önök módja szerint, de én még betetőzöm ezt a büntetést.

- Hogyan?

- Elkergetem őket, nem használhatok gazembereket a szolgálatomban.

- Nem is kerül abba a helyzetbe, hogy elküldje őket. Az által, hogy nincs többé copfjuk, lehetlenné váltak, nem mutathatják többé magukat és bizonyára még ezen az éjszakán el fognak tűnni.

- Ha úgy van, well, akkor belenyugszom, de jól kell vigyázni, nehogy még más holmi is eltűnjék velük. Ezt a két copfot azonban mégis elteszem magamnak emlékül.

Lehajolt, hogy felvegye. Old Shatterhand azonban kivette a kezéből és így szólt:

- Bocsásson meg, Sir! Ezt a két copfot egészen más valaki fogja megkapni.

- Úgy? És kicsoda?

- Tokvi Kewa, a komancsok nagy és híres főnöke.

- Ő? Miért?

- Hogy nevetségessé tegyük és bosszantsuk.

- Ezt nem értem.

- Pedig olyan könnyű megérteni. Winnetounak egészen különös oka volt, mikor az előbb a skalpolás mozdulatával ezt a két copfot óhajtotta. Most már remélhetőleg meg van róla győződve, hogy a „fekete csődör” meg akarja támadni az ön campját?

- Meg.

- Vajon mit szemelt itt ki magának? Talán az önök pénzét?
  - Bajosan; azt bizonyára ez a Yato Inda kötötte ki magának az árulásáért; a vöröseknél nem kellene a dollárok; inkább a fegyvereinkre és lőszerre vetett szemet.
  - Mindenesetre arra is, de a kínai copfokra is.
  - Gondolja?
  - Igen. Aki úgy ismeri ezeket az indiánokat, mint mi, az pontosan tudja, hogy hogyan gondolkodnak és mit akarnak. Ilyen nagy tömeg rőfnyi hosszú scalp! Micsoda zsákmány, micsoda tisztesség! Ez azonban nem fog nekik sikerülni, de mivel én nem vagyok hirtelen ember és együtt érzek minden testvéremmel, egyaránt, ha fehér vagy vörös színű is, át fogom nyújtani a „fekete csődörnek” ünnepélyesen kárpótlásul ezt a két copfot.
  - Hohó! Ez már valami! Micsoda bosszúság lesz ez a „fekete csődör”-nek! Ilyesmit is csak egy Old Shatterhand tud kigondolni!
  - Akkor téved. A gondolat inkább Winnetoutól származik.
  - Winnetoutól? Erről egy szót sem hallottam!
  - De láthatta az intését.
  - Akkor valóban a „fekete csődörre” gondolt volna?
  - Bizonyosan! Mi ketten ugyanis szavak nélkül is meg szoktuk egymást érteni. Igazat ad nekem vörös testvérem?
- Miközben Winnetouhoz ezt a kérdést intézte, összecsavarta a copfokat és zsebre dugta. Az apacs így válaszolt:
- Shatterhand testvérem nagyon jól megértett engem. Az lesz a legnagyobb megalázás a komancsok főnöke részére, ha megkapja tőlünk ezeket a copfokat fejbőr nélkül.
  - Az meglehet - ismerte el nyújtott hangon a mérnök -, de olyan könnyen nem fog menni, mint ahogy ezt kimondják. Mielőtt a „csődört”, meg lehetne bosszantani a copfokkal, el kell innen háritani a támadását és a fogságunkba kell kerülnie. Úgy tesznek önök, mintha ez olyan egyszerű lenne, akár egy tanárnak az abc; nekem azonban égnek mered a hajam, ha csak rá gondolok. Igen, ha nekem annyi fehér munkásom lenne, mint a társamnak Rocky-Groundban, akkor nem mondom! Több, mint nyolcvan embere van, mind jól felfegyverezve, mert az ottani robbantásoknál kínaiakat nem lehet használni.
  - Rocky-Ground? - kérdezte Old Shatterhand. - Már azelőtt is így hívták ezt a helyet?
  - Nem, csak mi neveztük el így.
  - Messze van innen?
  - Dehogy! Mozdonnyal másfél óra alatt oda lehet jutni.
  - Hm! Az itteni vidéket meglehetősen ismerem és Winnetou még jobban. Persze nem jártam itt, mióta önök itt dolgoznak, tehát sejtelmem sincs róla, merre megy e vasúti vonal. Nem tudná nekem a vidék azelőtti nevét megmondani? Elegendő egy völgynek, egy hegynek, egy folyónak a neve.
  - Rocky-Ground egy hegység lábán vág keresztül, melynek nem volt angol elnevezése; a vörösök Ua-pashnak hívják. Hogy ez mit jelent, azt nem tudom.

- Uff! Ua-pash! - kiáltott Winnetou, mintha ez a név nagyon fontos lenne és őt egy jó gondolatra hozná. Mikor ennek következtében mindnyájan ránéztek, elutasító mozdulatot tett kezével és hozzátette:

- Shatterhand testvérem beszéljen helyettem. Ő éppen olyan jól tudja, mint én.

A pillantások a megnevezettre irányultak. Ő meglegedetten maga elé mosolyogva bólintott és így szólt a mérnökhöz:

- Ön nem tudja, hogy Ua-pash mit jelent? Szórói-szóra ugyanazt, ahogy önök azt a helyet elnevezték, vagyis Kővölgy, Sziklavölgy. Tudja, hogy az Alder-Springhez akarunk menni. Van róla sejtelme, hol van ez a hely?

- Nem. Én csak annyit tudok, hogy holnap este oda akarnak érkezni, tehát valószínűleg egy napi lovaglásra lehet innen.

- Mindenesetre egy napi lovaglásra, mert a völgyekben és szakadékokban nagyon sok kerülőt kell tenni. Úgy látszik azonban, hogy a vasút egyenes irányban átvág rajta, amint hallom, mert körülbelül három órára van szükség, míg az ember lovon az Alder-Springhez jut az önök Rocky-Groundjától. Az ön felvilágosítása olyan ütőkártyát ad a kezünkbe a komancsok ellen, hogy ezt bizonyára nem tudják túlcitálni.

- Ennek végtelenül örülnék. Nem lenne olyan jó, megmagyarázni ezt nekünk?

- Előbb mondja meg, milyen összeköttetésben állanak Rocky-Grounddal?

- A legszorosabban. Először is sürgönyi összeköttetésben állunk és így minden pillanatban sürgönyözhetünk.

- Nagyszerű! És a vasút? Le vannak már odáig rakva a sínek?

- Hogyne, már két hét óta. Mi itt az ideiglenes sínhálózat végén vagyunk.

- Milyen vasúti kocsijaik vannak?

- Természetesen személyszállító kocsik még nincsenek, hanem csak építkezési és anyagkocsik.

- Az is elegendő. Van ilyen kocsijuk itt?

- Egy egész tucat.

- Hát mozdony?

- Az nincs; estefelé ment vissza Rocky-Groundba.

- Tehát az még most is ott van?

- Igen.

- Akkor legyen olyan szíves és sürgönyözzön ezért a mozdonyért!

- Mit? Micsoda? Sürgönyözni? - kérdezte a mérnök.

- Igen. Rövidesen el fogom mondani, hogyan állott a helyzet, mielőtt mi ma este ide megérkeztünk és hogyan áll most. A „fekete csődör” meg akarta támadni a campot és hamis név alatt ideküldte unokáját, a meszticet, hogy puhatolja ki a kellő alkalmat. Ma este itt titokban összetalálkoztak, hogy megállapítsák a támadás napját. Ez valószínűleg nem lett volna túl közeli, ha mi nem lettünk volna itt; a vörösök engedtek volna maguknak időt. Most azonban tudják, hogy mi átláttunk rajtuk, keresztül viszik tehát a csíny, mielőtt önök azt erődítések építésével és más óvintézkedésekkel lehetetlenné nem teszik. Sőt meg vagyok róla győződve,

hogy a rajtaütés rögtön ma megtörténne, ha nem lennének útjukban nem éppen jelentéktelen akadályok.

- Akadályok? - vágott közbe a mérnök. - Azt hiszem, éppen ma van a legkevesebb. Ha a vörösök ebben a pillanatban jönnének, el vagyunk veszve!

- Igen, ha! De nem jöhetnek, mert nincsenek itt! A fejemet teszem rá, hogy a „fekete csődör” csak igen kevés harcossal járt itt; tábora messze, nagyon messze van ide. Ehhez még járul az is, hogy tudja, miszerint itt vagyunk. A mesztic utána sietett és tudatja vele, hogy mi történt. A főnök tehát meg van róla győződve, hogy ma éjszaka mi örködni fogunk. Megtudta, hogy Winnetouval együtt holnap az Alder-Springhez akarok menni. A mi személyünk birtoka sokkal többet ér neki, mint az egész zsákmány, amit itt találna. Nagy sietve oda fog tehát lovagolni, hogy minket foglyul ejtsen. Ezt nagyon könnyűnek hiszi, mert nála vannak a mi félelmetes fegyvereink. Még könnyebbnek tűnik fel előtte, hamarosan visszatérni ide, ha mi már a kezei közé jutottunk és megkaparítani a hosszú kínai skalpokat. El nem odázhajthatja a dolgot, különben önök berendezkednek a védekezésre. Arról van szó, hogy ezt megelőzze. Nekem hamarabb ott kell lennem az Alder-Springnél Winnetouval együtt, mint neki. Ki kell őt kémlelnünk, harcosait megszámlálnunk, kihallgatnunk, hogy meg tudjuk, hogyan akar cselekedni.

- De Sir - vetette oda a mérnök-, hiszen ez végtelenül veszélyes! Ha rajtakapja önöket, el vannak veszve!

- Nem fog rajtakapni, azt eliheti nekünk. Egy vadnyugatit csak valami ismeretlen veszély lepheti meg, de nem olyan, melyet ismer. Nagyon szerencsés körülmény az, hogy az önök Rocky-Groundja olyan közel fekszik az Alder-Springhez. Mihelyst a mozdony ideérkezett, odautazunk és onnan a Springhez lovagolunk, melyet hamarosan elérünk. Ott úgy rendezkedünk be, hogy mindent megfigyelhessünk, anélkül, hogy minket észrevehetnének. Meg vagyok róla győződve, hogy sikerülni fog a „csődört” kikémlelni. Ha azt halljuk, hogy önöket veszély fenyegeti, gyorsan a Rocky-Groundhoz lovagolunk és vasúton idehozzuk az összes ottani munkásokat, hogy kellően fogadhassuk a komancsokat.

Ezekre a szavakra a mérnök felugrott helyéről és örömteli hangon kiáltott fel:

- Teringettét, micsoda pompás gondolat! Az ottani fehéreket hívni segítségül! Akkor semmi bajunk sem eshetik, mert halomra löjük a vörös betyárokat az elsőtől az utolsó emberig!

- Helyesli tehát a tervet?

- Természetesen! Önnek tökéletesen igaza van, Mister Shatterhand. Rendkívül hálás vagyok érte és gondoskodni fogok róla, hogy Rocky-Groundban érdemeik szerint fogadják önöket.

- Hm! Mi jár az eszében?

- Mihelyst elutaztak, sürgönyözni fogok, hogy Old Shatterhand és Winnetou, a Nyugat két leghíresebb embere érkezik.

- Azt bizony nem teszi, mert ezzel veszélyeztethetné az egész tervünket. Senkinek sem kell tudnia, hogy kik vagyunk és mit akarunk; elárulhatnák a komancsoknak. Gondoljon csak a meszticre, ki a teljes bizalmát bírta!

- Well! Akkor egészen egyszerűen jelenteni fogom, hogy négy utas érkezik. De átkozott szerencsétlenség lenne, ha a mai éjszakára nézve tévedett volna!

- Mit akar ezzel mondani?

- Azt értem alatta: ha a komancsok mégis ma jönnének és önök nincsenek már itt!

- Nem jönnek! De tegyen meg mégis mindent, amit a kötelességének tart!

- Igen, de hát mi is lenne a kötelességem?

- Gyűjtasson a camp különböző oldalain tüzeket és állítson melléjük öröket. Ha a komancsok minden várakozásunk ellenére a közelben lennének, belátják, hogy résen vagyunk és nem merészkednek közeledni.

- Úgy van; ez lesz a legjobb, meg is fogom tenni.

Eltávozott, hogy sürgönyözzön és kiadja a szükséges parancsokat. Nemsokára hat hatalmas tűz égett a nagy nedvesség dacára és megvilágította az egész campot. Alvásról természetesen szó sem volt. Idejében megtették a vasúti utazáshoz szükséges előkészületeket. A négy utas és lovaik részére elég volt egy nagyon tágas szerszámkocsi, melyben néhány kényelmes ülőhelyet készítettek. Mikor megjött a jelentés, hogy a mozdony elindult Rocky-Groundból, a lovakat a kocsiba vezették és búcsúképpen gazdáiknak erős grogot kevertek. Másfél óra leteltével berobogott a mozdony; a kocsit hozzáakasztották; a négy utas búcsút vett és beszállottak.

Jóllehet a sín csak ideiglenes volt és meglehetősen sötétség uralkodott, a rövid vonat szédületes sebességgel iramlott tova; igazi amerikai gondatlansággal. Egyetlen egy fény sem bukkant fel az egész úton, mert nem volt közbeeső állomás. Nem lehetett megkülönböztetni egymástól a hegyeket, völgyeket, prériket és erdőket; úgy tűnt fel, mintha a vonat szünet nélkül egy végtelen alagúton robogna keresztül és a négy utas megőrült, mikor a mozdony éles sípja végül felharsant és az állomás lámpái is feltűnedeztek.

Itt is több tűz égett, melynek fényénél legelőbb is egy hosszúra nyúló, alacsony épületet pillantottak meg, melynek nagyon tágas bejárata volt. Úgy látszott, hogy belseje több helyiségre van osztva; ezek közül az egyik ki volt világítva. Az ajtófélfához karcsú, középtermetű alak támaszkodott, a vadász bőrröltönyébe öltözve. Egy másik férfi a sín mellett foglalt helyet; mikor a vonat megállott, a kocsihoz lépett, félig nyitott ajtaját teljesen kitarta és beszólt:

- Rocky-Ground! Szálljanak ki, uraim! Mégis csak kíváncsi vagyok, miféle embereknek rendel Friwood-campbeli kollégám éjjeli különvonatot.

- Mindjárt meglátja és megtudja, Sir - válaszolta Old Shatterhand. - Remélhetőleg jól sejtem, hogy ön itt hivatalnok?

- Én vagyok a főmérnök, Sir. És önök?

- Megtudja a nevünket, ha benn leszünk a szobában. Lenne helye, hogy négy lovat kényelmesen beállíthassunk?

- Majd meglátjuk. Csak szálljanak ki előbb!

Mikor kiszállottak, egyiknek a másik után jól az arcába nézett és csalódottan mormogta:

- Hm! Csupa ismeretlen! Még egy vörös is van közöttük! Valami egészen mást gondoltam!

- Talán bizony feletteseket, vagy valami hasonlót várt? - kacagott Old Shatterhand. - Milliomos részvényeseket, mi? Ne haragudják, hogy mi, egyszerű emberek, raboljuk el éjjeli nyugalmát! Nemsokára továbblovagolunk, akkor majd tovább alhatik.

- Továbblovagolnak? Tehát önök vadászok, csapdaállítók, vagy olyasvalamik?

- Természetesen.

- És az én kollégám felteszi rólam, hogy éjnek idején...

Félbeszakították. Az ajtóban álló karcsú, szinte vézna kis ember közelebb lépett, a figyelmesen szemlélő észrevette rajta, hogy az egyik lábára sántít és így szólt:

- Magam is kíváncsi vagyok rá, micsoda emberfiai jönnek éjnek idején különvonaton a vadnyugaton -

Torkán akadt a szó. Old Shatterhand háttal állott neki, de az ismerős csengésű hangra gyorsan megfordult. A kicsike megpillantotta arcát, abbahagyta a mozdulatot és felkiáltott:

- Old Shatterhand! Old Shatterhand!

- Bicegő Frank! - felelt ez, majdnem éppen úgy elcsodálkozva.

- És Winnetou! Winnetou! - folytatta Frank, midőn felismerte az apacsot is.

- Uff! - válaszolta ez. Csak ezt az egyetlenegy szót ejtette ki, de a hangsúly mindazt kifejezte, amit ennél a váratlan találkozásnál érzett.

- Ők azok valóban! Old Shatterhand és Winnetou! - ismételte lelkesedéssel a kicsike. - Jöjjenek a karjaimba; jöjjenek a szívemre, uraim!

Hol az egyiket, hol a másikat karolta át és ezenközben rákiáltott a hivatalnokra:

- Nézze, főmérnök úr, ezek a világhíres vadászok, akikről az egész este meséltem. Hogyan is sejthettem volna, hogy ilyen hamarosan, itt fogok találkozni velük!

A mérnök egészen más tartást vett fel és udvariasan válaszolt:

- Az ön elbeszélésére semmi szükség nem volt, mister Frank. Már régidők óta ismerem ezt a két gentlemant, már persze csak hírből, hiszen tele van velük az Egyesült Államok. Sietek, hogy felkeltsem embereimet és -

- Várjunk csak! - szakította most őt félbe Old Shatterhand. - Ismeretlenek akarunk maradni. Az okokat majd mindjárt meg fogja tudni. Nem akarunk sokáig itt időzni, de ha már a mi jó Frankunkat ilyen váratlanul itt találtuk, belekerül egy órácskába, vagy még többbe is, míg továbblovagolunk. Hát mondja csak, akadna valahol hely, ahová lovainkat nyugodtan beállíthatnánk?

- Óh, Mister Shatterhand, úgy fogok a lovaikkal bánni, mint emberekkel, mert tudom, milyen nemes állatokon lovagol ön és Winnetou. Bevisszük őket a csarnokba, ahol, ha megengedik, vendégeim lesznek.

Amit „csarnoknak” nevezett, a már említett, hosszúra nyúló épület volt. A kivilágított rész volt a vendéglőhelyiség Rocky-Ground ez idő szerinti lakosai számára. Mellette egy szoba az értékesebb tárgyak megőrzésére; de most üres volt és ide állították be a lovakat. Tehát úgyszólván a szemeik előtt voltak és biztonságban lehettek miattuk.

Mikor ezután beléptek a vendéglőbe, a vendéglős álmosan feltápáskodott asztala mellől. Nem feküdt le, mert azt remélte, hogy keresni fog valamicskét az érkező vendégektől.

Mielőtt még leültek volna, Old Shatterhand illendőnek vélte, Kast és Hast megismertetni Bicegő Frankkal, így szólt tehát az utóbbihoz németül:

- Kedves Frank, van szerencsém ezt a két urat, mint honfitársakat mutatni be.

- Micsoda? Igazán? Németek?

- Még pedig szászok!

- Lehetséges lenne? Szászok? Ugyan honnan?

- Ez itt Timpe Benjámín Hasach úr Plauenből, Voigtlandból.

- Rendkívül örvendek, igazán rendkívül. És a másik úr?

- Ő pedig Timpe Obodia Kázmér úr, Hasach unokatestvére Hotból.

- Hotból? Hm! Úgy, úgy! Ez tulajdonképpen kissé bajorosan hangzik; tehát geográfiai-mitológiai térképcseréről van szó. De ebben az esetben nem tesz semmit, mert Plauenből Hofba a vasúti vonal egészen szász. Szóval Obodia Kázmér urat is elfogadhatom honfitársnak. Kettőjük közül melyik tulajdonképpen az igazi unokatestvér, az egyik, vagy a másik?

- Mind a kettő, kedves Frank, természetesen mind a kettő.

- Tehát mind a kettő? Hm, persze! Nehéz megkülönböztetni! Remélhetőleg nincs több ember, aki szintén Timpének hívnának!

A két rokon hallott már Bicegő Frank sajátosságairól, tehát Kas mosolyogva így válaszolt:

- Óh, Timpe van még több is. Mégpedig: Timpe Zakariás Rehebeam, Timpe Miha Péter, Timpe Márkus Absolon, Timpe Dávid Makkabeus, Timpe Tóbiás Holofernes, Timpe Nahum Sámuel, Timpe József Hebe -

- Az Istenért! Ha még egyetlen egyszer azt mondja, hogy Timpe, akkor lelövöm, mint a kutyát; meg kell elvégre is mentenem az életemet! Tegye meg nekem ezt a szívességet és írjon a szász minisztériumnak, hogy küldjenek gyorsan át egy másik nevet, különben lehetetlenség lesz önökkel érintkezni!

- Ezt sokkal egyszerűbben megoldhatjuk. A jó barátaink ugyanis e rövidített keresztneveinken szólítanak, tehát Kasnak és Hasnak Kázmér és Hasach helyett. Akarja ön is?

- Igen, ez már jobban tetszik nekem; én is olyan jó barátja leszek önöknek. Üljünk hát le és - ah, de mi ez?

Ez a kérdés annak a sok tányérnak és üvegnek szólt, melyet a keeper az asztalra állított; ez a mérnök felé intett, aki kijelentette, hogy kiváló szerencsésének fogja tartani, ha a gentlemanek az ő vendégei lesznek. Amerikai felfogás szerint a legnagyobb sértés lett volna ezt a meghívást visszautasítani; tehát elfogadták. Bicegő Frank és a két Timpe alaposan nekiláttak a fogásoknak; Old Shatterhand keveset evett és csak egy pohárka bort ivott, Winnetou hozzá sem nyúlt az italhoz. Jól tudta, hogy a „tüzes víz” a legnagyobb ellensége a vörös embernek és mi tegyük hozzá, hogy bizony a fehéreknek is!

Vacsora alatt igen élénken folyt a társalgás. Old Shatterhand mindenk előtt azt akarta tudni, miféle körülménynek köszönheti mai összetalálkozását Frankkal. Ez így válaszolt:

- Ha odahaza kopogtatnak az ön ajtaján, hogy meglátogassák, rendesen kirepült hazulról. Ha tehát valaki beszélni szeretne önnel, utána kell repülnie. Különböző kis megbeszélési valóim lettek volna önnel, felültem tehát az albán hajóra, hogy önhöz utazzam. Mikor megérkeztem, nem volt otthon és azt mondták, hogy ideát van, hogy találkozzék Winnetouval. De hogy merre, azt nem tudták. Erre engemet is elfogott a prétiláz; lezártam „Medvezsír” nevű villámot és ön után hajóztam. Tudtam, hogy a mescalere-apacsoknál bizonyosan megtudom, melyik vidéken kell önt keresni. Felmentünk, amennyire csak lehetett, az Arkansason, ott lóra ültünk, hogy Santa Fén át a kis Pecrohoz lovagoljunk.

- Többes számban? Tehát te nem vagy egyedül?

- Nem bizony! Droll-néni természetesen velem van.

- A jó „Droll néni”? Hol bujkál? Hol hagyta?

- Egyáltalában nem hagytam. És hogy hol bujkál? Az ágyban!
- De hát, Frank, miért nem költöd fel?
- Mert megérdemli a szegény fiú azt a kevés alvást. Tudniillik beteg.
- Beteg? Akkor meg kell nézmem! Ha valaki itt, a vadnyugaton beteg, az egészen más dolog, mint odahaza! Veszélyes?
- Veszélyes éppen nem, de úgy látszik, hogy a nagy fájdalmak miatt, melyeket Drollnak ki kellett állnia, csak nagy ügyvel-bajjal jutottunk el a Marmero-erődig, ahol van orvos, aki megvizsgálhatta. Azt állapította meg a bajáról, hogy pain in the liga ischias.
- De hiszen ezelőtt soha sem jelentkezett ez a betegség Drollnál; egészen új keletű talán?
- Igen, most van neki első ízben.
- Megtalálta az orvos az okot?
- Az okot? Arra nem volt szükség, mert én megmondtam neki.
- Te?
- Igenis, én! Vagy azt hiszi talán, hogy én nem látok az orrom hegyéig? Hiszen akkor egyiptomi vaksággal lennék megverve!
- Nos hát mi az oka?
- Egy ló az oka, amely nem tudja leszokni a botlást.
- Hogy-hogy? - kérdezte Old Shatterhand komolyan, pedig alig tudta elfojtani a nevetést.
- Már mondtam az előbb, hogy Arkansasból hazajöttünk. Az én ménem nem volt rossz és ma is megvan; Drollot gebéjével azonban megcsalták, olyan botlós volt, mint a parancsolat. Minduntalan meg kellett botlania és ha nem akadt árok, kő vagy gyökér az útjában, akkor a saját lábaiban botlott meg.
- De hát ki vásárol ilyen lovat?
- Ha az embernek lóra van szüksége és csak egyetlen egy botlós akad, mit van mit tenni? Pedig botlott a bestia, azt nem lehet letagadni.
- De még mindig nem igen tudom ezt a botlást az ischiassal igazán összefüggésbe hozni.
- Nagyon ostoba történet az egész és olyan gyorsan jött, mint derült égből villámcsapás. Magas fűben, bokrok között lovagoltunk, egészen vidáman és jókedvűen és nem is sejtettük, hogy a sors csapása ott lebeg a fejünk felett egy, a fűben rejtőzködő fatörzs alakjában. Egyszerre csak Droll gebéje megbotlik az első lábaival és ijedtében hatalmasat ugrik oldalt Droll, ki mitsem sejtve egészen könnyedén és hanyagul ült a nyeregben, lebukik, még pedig úgy, hogy egyenesen ráül a fatörzsre, mint akár egy székre. Egyszerre két hangot lehetett hallani, egy hangos kiáltást ugyanis és egy hatalmas reccsenést. A kiáltás Drolltól ered, de hogy ki reccsent olyan hatalmasat. Droll-e vagy a fatörzs, az bizonytalan. Én azt hiszem azonban, hogy Droll volt, mert úgy látszik, hogy tagjai még ma sincsenek istenigazában a helyükön. Nem tudott felkelni; én segítettem ugyan neki, hogy az alacsony földszintről magasabb emeletre emelkedjék, de ő mindig csak visszaesett saját fájdalmas énjére. Csak úgy áradt belőle a sóhaj, úgy, hogy a kívánság, hogy inkább az ő helyén lennék, szintén érzelmenteljes színben maradt elzárva. Mindebben az az átkozott botlós gebe volt a hibás.

A jó Frank nem azért beszélte el az egészet ilyen drasztikus módon, hogy hallgatóit mulattassa, hanem ez már a sajátos modora volt. Át volt hatva Droll néni iránt érzett részvétellel és nem is sejtette, hogy előadása inkább nevetést, semmint részvétet kelt. A két Timpe le sem vette tekintetét a kis fickóról és világosan meglátszott rajtuk, hogy tetszik nekik.

- Kezdem már érteni - mondá Old Shatterhand. - Mondd csak tovább!

- Ami most következik, az még fájdalmasabb, mint az eddigi: minden tölem telhetőt elkövettem, hogy Drollomat megint belehozzam a rendes kerékvágásba; dörzsöltem és ráncigáltam; hátulról toltam és löktem, míg végre felugrott, de azt mondta, hogy a fájdalmaktól és nem azért, mintha jobban lenne. Akkor nagynehezen felsegítettem a lóra, már tudniillik az enyémmre és nem az övére, mert attól a pillanattól fogva nem tudta többet a botlást elviselni. Halvány arca összeesett, szemei mélyen bennültek az üregeikben és két nap alatt bizonyosan fogyott vagy öt-hat fontot. Két teljes nap gondolja csak el! Ennyi időre volt szükségünk, míg a Manners-erődbe jutottunk. Ezt a két napot nem felejttem el, amíg élek! Az a jajgatás és nyögés! Az a sóhajtás és panaszkodás! Az a nyögés és sápítozás! Majd darabokra szakadt a szívem, de mégis bátran és megadólag bukdácsoltam mellette a gebémen. A fájdalmak annyira növekedtek, hogy én hálát adtam a Teremtőnek, mikor végre megláttam az erődöt. Ott rávette magát az orvos piócákkal, mustártapasszal és mindenféle kotyvalékkal, még terpentinolajat is kellett innia a szegény ördögnek!

- Jobban lett? - kérdezte Old Shatterhand.

- Úgy lassacskán. Mikor elmúlt egy hét, annyira jutottunk, hogy gondolni kellett a lassú továbblovaglásra. Ki is bírta idáig, de mikor ideérkeztünk, úgy érezte, hogy néhány napi pihenőre van szüksége.

- Mióta vagytok már itt?

- Tegnapelőtt óta. Holnap tovább akartunk indulni.

- Hová?

- Santa Fébe.

- Azt mondtad már; de úgy értem, hogy innen legelőbb hova igyekeztek.

- Az Alder-Springen át fel a Roofsidehoz.

- Hm!

- Miért hümmög?

- Mert a „fekete csődör” jelentékeny komancs sereggel ott lesz holnap. Valószínűleg a karjai közé lovagoltatok volna.

- A „fekete csődör”, a „vadászok hóhéra”? - kérdezte a főmérnök megrémülve. - Mi keresni valója van neki az Alder-Springen, oly közel mi hozzánk? Nekünk szólana ez a látogatás, Mister Shatterhand?

- Nem, nem önöknek, hanem Winnetounak és nekem. Tudja, hogy mi oda akarunk menni és el akarna fogni!

- A nemjóját! Micsoda szerencse, hogy megtudták. Most már természetesen óvakodni fognak odalovagolni?

- Ellenkezőleg; most már éppen egyenesen odalovagolunk és könnyen lehetséges, hogy ön is odajön.

- Én? Na, hogy őszinte legyek, bevallom, hogy nagyon örülnék neki, ha alkalmam lenne néhány font lőszert elpufogatni ezeknek a gazembereknek a vörös bőrére, de azért a hajánál fogva még sem ráncigálom elő az alkalmat.

- Ez nem is szükséges, mert egészen magától jön. Kollégájáról és embereiről van ugyanis szó Friwood-Campban; őt akarják megrohanni a komancsok. Ez az oka, hogy miért jöttünk önhöz különvonaton. A segítségét akarjuk kikérni.

- Azt megkaphatják, még pedig tiszta szívből. Tehát ezért, ezért! Igen, az én jó kollégám igen derék mérnök ugyan, de se nem járatos indiánügyekben, se nem hős. De rám és embereimre számíthat.

- Hány munkása van önnek itt?

- Közel kilencven, csupa fehér, kik értenek a verekedéshez és tudnak bánni fegyvereikkel. De nem mondaná el nekem, hogyan kerekedett és hogyan áll a dolog? Kíváncsi vagyok, mit fog mesélni.

A főmérnök erélyesebb és bátrabb volt, mint Friwood-Campbeli kollégája és Old Shatterhand arra a meggyőződésre jutott, hogy használható segítséget talál benne. Elmondta az elmúlt este eseményeit, levonta következtetését és megmagyarázta, hogy milyen szándékai vannak ezutánra. Mikor befejezte, a főmérnök felugrott, kezet nyújtott neki és így szólt:

- Beleegyezem, Sir! Én és embereim rendelkezésére állunk, most rögtön, vagy később, ahogy csak parancsolja.

Bicegő Frank is megszólalt német anyanyelvén:

- Én is! Ennek a sötétszínű csödörnek megsütjük az utolsó kenyerét! Ha én egyszer fel-dühödöm, akkor nagyon dühös vagyok. Most megyek, hogy elhozzam a tizenkilencedik század még egy használható hősét, kinek szintén nem szabad hiányoznia.

Felállott és eltűnt a kijáratnál. Rövid idő múlva visszatért és magával hozta Drollot. Kis termetű pufók ember volt, szeme élénken, értelmesen csillogott, egész arca vidámságot tükrözött. Alakját bő köpönyeg fedte, míg fejére több darabból összetákolta női kalapot tett, innen ered a neve. Meglátszott rajta, hogy szenvedett az utolsó időben, de szemei élénkek voltak és mozdulataiból nem lehetett arra következtetni, hogy jelenleg is fájdalmai lennének. Roppant örült az éppen olyan váratlan, mint csodálatos összetalálkozásnak és kijelentette, hogy feltétlenül az Alder-Springhez akar lovagolni, akár megengedi állapota, akár nem.

Ez alkalmat nyújtott Winnetounak, ki eddig még egy szót sem szólt, hogy egész halom kérdést intézzon hozzá, melyek megmutatták, hogy az apacs alaposan ismeri az emberi test szerkezetét és betegségeit. Kiderült, hogy Drollnál tényleg ischiasról van szó, még pedig a lóról való lezuhanás következtében. Winnetou felállott, elővette kis bőrtáskáját, melyben mindenféle gyógyszert szokott magával hordozni, átnézte annak tartalmát, majd az ő nyugodt modorában így szólt:

- Droll testvérem, vezessen az ágyához; ne zavarja őt többé a fájdalom!

Elment vele. Már pár perc múlva éles, átható kiáltást hallottak a jelenlevők.

- Ez Droll volt - kiáltott fel Bicegő Frank. - Mit csinál vele Winnetou? Oda kell mennem Droll nénimhez, mert egy ilyen kiáltás úgy rágja a szívemet, mint a fűrész.

Felugrott és ki akart menni, de Old Shatterhand megfogta és így szólt:

- Maradj csak itt, kedves Frank! Winnetou nagyon jól tudja, hogy mit csinál és éppen az ilyen fájdalmak ellen az indiánoknak olyan orvosságaik vannak, melyekről a mi legjobb orvosainknak sincs fogalma!

Nemsokára újból belépett Winnetou, mintegy hogy megerősítse ezeket a szavakat és kijelentette:

- Droll testvérünknek nagyon nagy, de nagyon tartós fájdalmat kellett elszenvednie, hogy gyorsan meggyógyulhasson. Most kipihen magát, de már egy óra múlva olyan egészséges lesz, mint valaha volt.

A mondott idő leteltével kiderült, hogy Winnetounak igaza volt. Droll bejött és kijelentette:

- Nem nagyszerű ez, uraim? Úgy érzem magamat, mintha újjászülettem volna. Hogy Winnetou mit csinált, azt nem tudom, de hogy az ideget csak kinyújtotta vagy egészen elszakította, az nekem mindegy. Most már újból tudok lovagolni és a „fekete csődör” meg fogja tudni, hogy Droll néni még megállja a helyét!

III. A fűzfaforrásnál.

Az Ua-pesch, melynek lábainál Rocky-Ground állomás feküdt, egészen a csúcsáig sűrű erdővel volt borítva. Ennek a hegynek a vizei lenn egy meglehetősen széles patakba gyűltek, mely délkeletnek folyt és később északnak kanyarodott. Ennél a kanyarulatnál egy kisebb patakkaal egyesült, mely egy másik hegy lábánál feküdt, melyet már akkor Corner-Topnak (Sarokcsúcs) hívtak és ma is úgy nevezik.

Ennek az elnevezésnek meg volt a maga alapos oka. Úgy az Ua-pesch, mint a Corner-Top szegleteket alkottak; végpontjai voltak két hegyláncnak, melyek széles és nagyon hosszú völgyet fogtak közre, melynek oly számos kanyarulata volt, hogy a vasúti mérnökök jobbnak találták nem követni azt, hanem Friwood-Camp és Rocky-Ground között egy rövidebb utat robbantani a sziklában. Mert Friwood-Camp nem messze feküdt annak a völgynek a kezdetétől, csak egy közbeeső hegyvonulat választotta el tőle.

Innen felülről lefelé, tehát e sokat kanyargó völgy hosszában kellett a komancsoknak jönnie, mert más útjuk nem is volt az Alder-Springhez. Ez a forrás, magas fűzfáktól körülvéve, a Corner-Top lábánál feküdt és később azt a fentebb említett patakot alkotta, mely a nagyobbbaal egyesül a kanyarulatnál. Ahol a völgy elhagyja a két hegyet, széles, sík prérít képez és ezen folyik át az egyesült két patak. A buja fűből itt-ott bokrok bújnak elő, melyek úgy néznek ki, akár egymás elé, vagy egymás mögé tolt kulisszák és végtelenül megkönnyítik még nagyobb csapatoknak is a lopózkodást, vagy elrejtőzést.

Ha az ember átgondolta, mi történt Friwood-Campban és az érdekelteknek milyen szándékaik voltak, nem volt nehéz eltalálni, mit fog hozni a mai nap.

A komancsok meg voltak róla győződve, hogy Old Shatterhand és Winnetou az Alder-Springhez fognak lovagolni; előre felkerekedtek tehát, hogy ott várják be és ejtsék foglyul őket. Hogy ezt elérhessék, olyan emberekkel szemben, mint ők ketten voltak, a vöröseknak rendkívül elővigyázatosaknak kellett lenniük. Nem volt szabad megsejteniük, hogy a komancsok a fűzfa-forrásnál vannak és megérkezésükkor sem volt szabad egyetlen körülménynek sem elárulnia, hogy a „fekete csödör” jelen van csapatával. Ezért magától értetődött, hogy az indiánok nem egyenesen a forráshoz mennek, hanem annak közelében rejtőzködnek el; de hogy hol, ez volt a fontos kérdés.

Winnetounak és Old Shatterhandnak nem volt nehéz beilleszkedni ellenfeleik gondolataiba és számításaikba. Mivel az Alder-Spring a völgy jobb oldalán feküdt, egészen magától értetődött, hogy az indiánok balra fognak tartani és kilovagolnak egy darabot a préribe, hogy ott majd visszaforduljanak és ellenkező irányból érkezzenek meg. Ezen a módon el lehet kerülni, hogy áruló nyomokkal gyanút ébresszenek. A prériről a forrás közelébe érkeve, a komancsok majd el fognak bújni, hogy ellenfeleiket bevárják, kilelessék, körülfogják és végül megtámadják. Aki tehát meg akarta előzni az indiánokat, sőt őket meg is figyelni, annak még messzebb ki kellett lovagolnia a síkságra és még nagyobb kerülőt tenni. Így okoskodott Old Shatterhand és Winnetou és ez volt az oka, hogy Rocky-Groundból való felkerekedésük után nem az Ua-pesch mentén lovagoltak, hanem, mihelyt világos lett, messze lekanyarodtak balfelé és útjukat a pusztaságon át vették.

A tegnapi vihar után gyönyörű szép reggelre virradtak. A napsugarak a fűszálakon, vagy leveleken csüngő vízcseppeket briliánsná változtatták, a levegő éles, friss és tiszta volt, a természet körös-körül színes szépségben bontakozott ki.

Ilyen vidéken keresztül és ilyen reggelen valóban elsőrendű élvezet volt lovagolni s csak az nem gyönyörködik benne, ki azt forgatja a fejében, hogy ellenséges indiánokat kémleljen ki. A lovak hébe-hóba való nyerítését és dobogását a mostani levegő messze elhordta, a nedves, nehéz fűben pedig olyan csapás maradt hátra, melyet talán még este is világosan el lehet olvasni. Olyan körülmények voltak ezek, melyek nagyon veszélyessé válhattak egy prérjáróra nézve.

A hat lovas már elég messze a háta mögött hagyta az Ua-peschet, tehát most azzal a szándékkal kanyarodtak dél felé, hogy a Corner-Tophoz közeledjenek. Az Alder-Spring ennek a hegynek a nyugati oldalán feküdt; Winnetou és Old Shatterhand úgy lovagoltak, hogy kelet felől kellett elérniük; ily módon kikerülték azt, hogy nyomaikat a vörösek később felfedezhessék. A Corner-Top nem volt teljesen erdővel borítva a tetején, voltak helyek, honnan messzire nyílt kilátás, tehát egyáltalán nem volt nehéz észrevenni a komancsok közeledését.

Végre meglelték a kanyarulatot a prérin át és el is érték a hegyet keleti oldalán. Jó rejtkehelyet kerestek és találtak, ahol a másik négy a lovakkal elrejtőzhetett, míg Winnetou és Old Shatterhand felmászta a hegyre, hogy innen figyelhessék a völgyet.

Négy szász együtt a vad nyugaton, a Corner-Top sűrűjében! Bizonyára igen ritka véletlen! A Bicegő (Hobbe) megjegyzést is tett reá:

- Egészen olyan, mintha a sors szántszándékkal ragasztott volna minket össze.

- Igaza van kedves Frank, - erősítette meg Has.

- Meghiszem azt. Nekem ugyanis mindig igazam van. Ebben a tekintetben hamarosan ki fog ismerni, míg más tekintetben többnyire kiismerhetetlen vagyok. Rendesen zár alatt tartom szellemi sziporkáimat és csak ritkán találhat be valaki elmém mélyére, hogy mintegy angyalszárnyakon hozza fel onnan az elrejtett kincseket. Ilyen kivételes és áhítatos pillanat érkezett most el önöknek. Nagyon szeretném ugyanis tudni, milyen úton-módon szándékoznak ma a komancsokkal végezni. Kész vagyok reá, megadni a szükséges felvilágosításokat és engedélyt adok reá, hogy kérdéseikkel bizalomteljesen forduljanak hozzám. Legalább te beszélj, Droll néni!

Droll ismerte a felvilágosítások értékét, amelyeket várni lehet, megcsóválta a fejét és így szólt:

- Miért éppen mindig én, kedves Frank? Nagyon szívesen átengedem az elsőbbséget a másik két úrnak. Az ember legyen mindig emberies.

- Ebben igazad van, ismertem egy állattani professzort, aki mindig azt mondta: „Az udvariaság az a szokás, melyet nem kell leszokni.” Amit pedig egy ilyen szakember mond, annak mindig van alapértéke. Tehát mondja meg Kas, hogy mit szeretne tőlem megtudni.

- Én? - kérdezte Kas. - Semmit sem szeretnék tudni!

- Micsoda? Semmit, egyáltalában semmit? Lehetséges ez? - kérdezte Frank, végtelenül elcsodálkozva.

- Egyáltalában semmit - bólintott Kas.

- És ön, Has?

- Én sem, - válaszolt ez.

- Ön sem? Csak nem beszél komolyan?

- A lehető legkomolyabban.

Erre Frank előbb olyan arcot vágott, mintha valami teljesen, megfoghatatlant hallana; azután kissé elgondolkozott, végül haragos kifejezést öltött és mérgesen kiáltott fel.

- Hát még ez is lehetséges? Megesett már valaha valakivel ilyesmi? Semmit sem akarnak tőlem tudni, egyáltalában semmit! Hát akadhat a földön eleven ember, aki a préri- és medvevadászatból, Franke Heliogabalus Morpheus Eduárdtól nem akar semmit sem hallani és semmit sem tanulni? Itt vagyunk elrejtőzködve, hogy meglessük az indiánokat; az a szándékunk, hogy túljárjunk az eszükön és legyőzzük őket, az a szándék csak az én tapasztalt személyiségem közreműködésével teljesülhet és akkor vannak még emberi lények a földön, akik úgy vélekednek, hogy nem kell tőlem semmit sem hallaniuk!

Míg a rejtkehelyen ez a mulattató társalgás tovább folyt, Old Shatterhand és Winnetou elérték a Corner-Top csúcsát. Ott, mint már említettük, több tisztás volt, honnan jó kilátás nyílt. Az egyik tisztás, mely nyugat felé nézett, rendkívül alkalmas volt a két barát céljaira. Innen tökéletesen át lehetett látni a völgyet, merről a komancsoknak érkeznie kellett, egészen legközelebbi kanyarulatáig, mely jóval nagyobb volt egy angol mérföldnél.

Szótlanul ültek egymás mellett egy-két, sőt három óra hosszat és egyikük sem tartotta szükségesnek, hogy csak egy szócskát is kiejtsen, pedig olyan eseménynek néztek elébe, hogy életről és halálról volt szó. Ha valaki észrevétlenül megfigyelte volna őket, bizonyára arra a véleményre jutott volna, hogy semmiféle más szándékuk nem vezette őket ide, minthogy itt heveredjenek és kipihenjék magukat. Arcuk egy mozdulata, szemük egy pillantása sem árulta el, hogy egész megfeszített figyelmük nyugat felé irányul és hogy amennyire a völgyet áttekinthették, az egész vonalon semmi sem kerülheti el éles érzékeiket. Ez a vadnyugati vadászok nagy művészete, hogy még összes képességeinek és érzéseinek legnagyobb megfeszítése mellett is külsőleg tökéletesen közömbösnek látszik. Vannak, illetve voltak olyan híres prérijárók, kik legszebb sikereiket és megmenekülésüket a legnagyobb veszélyből főleg annak a körülménynek köszönhették, hogy annyira uralkodtak egész külsejükön, testük minden porcikáján, hogy egyáltalában nem lehetett róla feltételezni azt, amit gondolt, vagy érzett, amire törekedett, vagy amit végre tudott hajtani.

Mindketten lesütötték szempillájukat és miután egyetlen testrészük sem moccan meg, úgy látszott, mintha aludnának; de azért bizonyos volt, hogy egészen jól hallják a cinkét, mely talán húsz lépésnyire mögöttük egy férget húz ki a földből és egész olyan világosan látják a keselyűt, mely most megjelenik a nyugati égboltozaton, mint egy féltenyérsnyi pont.

- Uff! - szólt Winnetou egyszerűen.

- Well! - bólintott Old Shatterhand éppen olyan egyszerűen - jönnek.

Dacára ezeknek a szavaknak egyetlen élőlény sem volt látható az egész völgyben, éppen olyan üres és elhagyott volt, mint azelőtt, de az a mód, ahogy a keselyű a levegőben keringett, elárulta a hozzáértőknek, hogy alatta valamiféle lénynek kell haladnia, kitől zsákmányra vár. Még mindig kissé balra kóválygott a völgy kanyarulatától, de gyorsan közeledett feléje. Mikor elérte és éppen felette lebegett, egy lovas kanyarodott be, egy pillanatra állva maradt, hogy áttekinthesse a völgyet, majd mikor semmi gyanúsat nem vett észre, tovább lovagolt. Két, öt, tíz, húsz, negyven, nyolcvan és még több lovas követte, akiket világosan meg lehetett különböztetni, jóllehet a nagy távolság folytán lovaik csak kis kutyáknak látszottak. Hogy Winnetounak milyen rendkívül élesek a szemei bizonyította azzal, hogy az alakok messzisége dacára is így szólt:

- Valóban ők azok, a komancsok.

- Igen, - hagyta helyben Old Shatterhand. - Tokvi Kewa lovagol az élén.

- A komancsok főnöke azt képzei, hogy rendkívül ravasz harcos és mégis olyan hibát követ el, melyet sem én, sem Shatterhand testvérem nem tudunk felfogni.

- Well. A Friwood-Camptól jön, meg van róla győződve, hogy mi is elindultunk onnan ma reggel és utána fogunk jönni. E mellett nem gondol arra, hogy észre kellene vennünk a nyomokat, melyeket harcosai hagynak a magas és nedvességtől súlyos fűben. Nevetséges!

A máskor különben oly komoly és mozdulatlan orcán egy halvány, félig megvető, félig sajnálkozó mosoly futott végig, mikor hozzátette:

- És e mellett Old Shatterhandot és Winnetout akarja megfogni! Uff!

- Nézd, egészen úgy cselekednek, ahogy gondoltuk: a völgy másik oldalára tartanak, hogy ne gondolják, ha utánuk jönnek, hogy tulajdonképpen a Corner-Topon át az Alder-Springhez igyekeznek, hogy megfogjanak minket.

A komancsok a túlsó völgyfal mellett lovagoltak, míg el nem érték a Ua-pesch lábának szélét; de itt sem változtatták meg az irányukat, hanem kivonultak a préribé, mintha ezen egészen át akarnának haladni valami messze fekvő cél felé.

- Nemsokára bekanyarodnak újból, ahogy gondoltuk és visszajönnek ide, - folytatta Old Shatterhand. - Egyikünknek le kell mennie, hogy kövesse őket, a másiknak még idefenn kell maradnia.

Nem mondta meg, miért kell a másiknak még maradnia, de Winnetou azonnal kitalálta, mert jóváhagyólag bólintott fejével és így felelt:

- Hogy Ik Senandára lessen, aki meg akarta csalni és elárulni a tűzparipa fehér emberét. Tegnap este a komancsok után indult és nem találta meg őket a sötétség miatt, de ma mikor világos lett, a nyomukra bukkant, mivel ismeri az utat és utánuk rövidesen meg fog érkezni. Fehér testvérem várjon itt, hogy lássa őt megérkezni, én lemegyek, hogy megtudjam, milyen rejtekhelyet választanak a komancsok.

Eltávozott és Old Shatterhand egyedül maradt. Megint eltelt egy óra és még egy, anélkül, hogy a várt mesztic megjelenne. Tulajdonképpen már itt kellett volna lennie, de a megfigyelő nem vesztette el a türelmét, mert száz és még több akadály jöhetett közbe, mely alkalmas volt arra, hogy útközben feltartóztassa az áruló félvért. További félóra múlva végre megpillantotta őt, amint a völgy túlsó oldalán a komancsok nyomait követi. Mivel a scout ezen a csapáson lovagolt, meg kellett tennie a komancsok egész kerülőjét a prérin át; aligha érkezhettek meg tehát egy órával hamarabb a Corner-Top alá, Old Shatterhand most már elhagyta őrhelyét és oly gyorsan ereszkedett le társaihoz, ahogy csak tudott. Ott találta őket, ahol hagyta és Winnetou is velük volt. Mikor beszámolt róla, hogy látta a félvért érkezni, az apacs megjegyezte:

- Nagyon elkésett. Sejti testvérem, hogy mi tartóztatta fel?

- Sokféle ok akadhat, melyek lovaglását késleltették, - válaszolta Old Shatterhand.

- Talán nem is kényszerült rá, hanem önként késlekedett.

- Hm! Úgy gondolod, hogy gyors menekülése után a campról mást gondolt és újból visszatért, hogy meglessen minket? Nem is lenne rossz!

- Mit beszél? - kérdezte (Hobbe-) Frank, amint ezeket a szavakat hallotta. - Ha az embert ellenség figyeli, az mindig olyasvalami, amiből nem kérek!

- Óh nem, legalább is ebben az esetben nem.

- Ez olyan érthetetlen, hogy fel sem tudom fogni, pedig nyílt kedélyem van és még sokkal nyilvánosabb felfogásom. Ha kikémlelt minket, akkor azt is tudja például, hogy nem is a völgyön lovagoltunk végig, hanem vasúton utazhatunk.

- Éppen azt szeretném, ha ezt tudná. Valószínűleg te is hamarosan megtudod az okaimat. Most eltávozom Winnetouval, hogy kihallgassam a komancsokat. Maradjatok itt, legyetek csendben és semmi esetre el ne hagyjátok ezt a helyet, amíg mi vissza nem tértünk.

- De ha önök nem jönnének vissza?

- De jövünk, vagy legalább is egyikünk, erre számíthatok.

És Winnetouhoz fordulva, megkérdezte tőle:

- Tudja-e vörös testvérem, hol ütöttek tanyát az ellenségeink?

- Tudom, - felelte az apacsok főnöke.

- Messze innen?

- Nem. Kövessen testvérem.

Letették fegyvereiket, melyeket az ellopottak helyett a főmérnök kölcsönzött nekik és melyek az odalopózkodásnál csak alkalmatlanok lettek volna és eltávoztak. Winnetou előbb vagy tíz percig minden különösebb óvatosság nélkül vezette fehér barátját az erdőn; ekkor olyan helyre érkeztek, ahol nem volt már több élő fa, de annál több kidőlt fatörzs hevert előttük. Az erdő óriásai szanaszét feküdtek, a földből kiszakítva, hatalmas gyökérsomóikkal és csúnyán összézúzott koronáikkal. A szélvész tépte ki őket, azoknak a hurrikánoknak az egyike, melyeket a vad Nyugaton, főleg a déli vidékeken gyakran lehet tapasztalni. Hurrikánnak nevezik e vidékeken kitörő orkánt, mely aránylag keskeny és élesen elhatárolt csíkon száguld át és mindent elsodor útjában. Hurrikánnak hívják azt a területet is, melyet ez a vihar elpusztított.

A ledöntött és elhalt fatörzsek között csernye, új növényzet kelt életre, nagyon sűrűn és már meglehetősen magasra: oly sűrű volt, hogy még a vad előtt is lehetetlennek látszott, hogy keresztül juthasson rajta.

- Ezen keresztül? - kérdezte Old Shatterhand. Winnetou igenlően bólintott és halkán hozzátette:

- Itt, balkézről van a szikla; ott nem mehetünk fel; onnan jobbról kerül el a préri, hol az ellenség lovai legelnek, ott meglátnának az örök; a hurrikán túoldalán, legfeljebb kétszáz lépésnyire innen, táboroznak a harcosok; át kell tehát hatolnunk.

- Volt már odaát vörös testvérem?

- Igen, fehér testvérem egy-kettőre meglátja a jól elrejtett utat, melyet vágnom kellett magamnak.

- Tudod, hol van a főnök?

- Tudom. Talán olyan közel jutunk hozzá, hogy meghallhatjuk, mit beszél.

Elsurrant néhány lépésnyire a vihardulás szélén, ott lefeküdt a földre és behúzódott a sűrű lombzat közé. Old Shatterhand habozás nélkül utána mászott. Itt újból kiderült, hogy micsoda páratlan ember az apacsok főnöke. Az alatt a rövid idő alatt késével két láb széles utat vágott, levágta az akadályozó ágakat, lombokat, a földre hintette, de a mellett meghagyott annyi lombot, hogy fedelelet képezett a titkos ösvény felett és őt tökéletesen láthatatlanná tette. Képtelenség volt ez az utat tőzegirányban látni, hol erre, hol arra kerülte meg a ledöntött törzseket, jobbra, meg balra tért ki az akadályokhoz alkalmazkodva, amelyeket a talaj

minemúsége és a növénytömkeleg az apacs útjába gördített és az erőnek, meg az ügyességnek olyan teljesítménye volt, hogy még Old Shatterhand maga is elbámult.

Miután Winnetou ilyen páratlanul előkészített mindent, nem igen kellett már késeiket igénybe venniük és elsősorban csak arra kellett figyelniük, nehogy megmozduljon felettük a bozót és ezáltal árulójuk legyen. Két mérges kígyót találtak útjukban; az első elmenekült, a másikat pedig megölte az apacs egy gyors és jól irányzott késszúrással. Bizonyos idő múlva Old Shatterhand, ki lassan vizsgálódva szítta be a levegőt, tábortűz füstjét érezte meg; közeledtek a helyhez, hol a komancsok letelepedtek.

Még egy darabig haladtak előre, egészen addig a helyig, hol Winnetou a titkos ösvényt jobban kiszélesítette. Magához intette társát, óvatosan széthajtotta kissé a lombokat és intett Old Shatterhandnak, hogy pillantson át az így támadt nyíláson.

Hogy elbámult emez, mikor Tokvi Kewát ott látta feküdni legfeljebb ötlépésnyire maga előtt! A két leselkedő a vihardulás és egyben a préri kis beszögellése, szélén találta magát. Bal kéz felől hatalmas, elhalt fatörzs nyúlott ki a földre dőlve, a hurrikán tömkelegéből és az alatta, meg mellette kibújó gyep puha ágyat képezett, melyen a főnök végig heveredett. Aludt. Kissé tovább harcosai feküdtek és hasonlóképpen aludtak; el voltak fáradva és biztonságban érezték magukat az örök védelme alatt, kiket kiállítottak a préribe. A főnök, minden fehér és vörös szokása szerint a vad Nyugaton, fegyverét keze ügyébe tette le maga mellé. A fatörzs mellé hosszú, keskeny csomag volt támasztva, melynek burkolata Tokvi Kewa takarójából állott és gondosan össze volt kötözve lassójával. Old Shatterhand szemei felvillantak, mikor megpillantotta ezt a csomagot és odasúgta Winnetounak:

- A takaróban vannak a fegyverek.

- Úgy van! A főnök alszik és a többiek is alusznak: elvehetnénk.

- Eszünk ágába sem jut.

- Howgd! Még itt kell hagynunk, mert a komancsoknak nem szabad sejteniük, hogy felfedeztük a tartózkodási helyüket. Bizony nagyon nehezemre esik, de követnünk kell az okosság parancsát. Hallja! Nem kiáltás volt az?

- Az egyik ör hangja, - bólintott Winnetou. - A scout bizonyosan megérkezett az őrségre.

A kiáltást, melyet Old Shatterhand és Winnetou hallottak, több hang ismételte. Az alvók felébredtek és felugráltak helyeikről; a főnök is felegyenesedett. Úgy történt, ahogy Winnetou mondta, a mesztic érkezett meg. Mikor meglátta a főnököt, feléje irányította lovát és odaérve, leszállott. Tokvi a csodálkozás hangján szólította meg:

- Te vagy az, leányom fia? Megengedtem neked, hogy utánunk siess?

Mivel nem kapott azonnal feleletet, folytatta:

- Nem parancsoltam neked, hogy kémleld ki a sápadtarcúakat és maradj náluk addig, míg jönnek, vagy hírnököt küldök hozzád?

- Ezt parancsoltad, - válaszolt a kérdezett nyugodtan. - De vörös anyám atyja be fogja látni, hogy nem cselekedhettem másképpen.

- Nagyon fontos dolgoknak kellett történniük, hogy ide merészeltél jönni. Friwood-Campból! Halljuk, mit tudsz mondani mentségedre.

- Te anyám atyja vagy és ismersz engem születésem percétől kezdve. Adtam neked valaha okot komoly szidalomra? Miért fogadsz engem szemrehányásokkal, mielőtt tudnád, hogy miért jöttem?

- Mert a legfontosabb fogásról van szó, melyet valaha tehetünk, legnagyobb ellenségeinkről, tudniillik az apacsok főnökéről és a gyűlölt sápadtarcúról, aki magát Old Shatterhandnak nevezi.

- Őket nem fogod elfogni, - válaszolta unokája épp oly nyugodtan, mint előbb.

- Nem? - fortyant fel a főnök. - És miért?

- Mert eltávoztak. Már tegnap elhagyták a campot.

- Uff, uff, akkor előkészületeket kell tennünk, mert minden pillanatban ideérkezhetnek!

- Nem érkeznek ide; egyáltalában nem is jönnek ide.

- Nem - jönnek - ide? - kérde a főnök megdöbbenésében elnyújtva a szavakat. - Hát hová akarnak menni?

- Azt nem tudom; de mindenesetre nagyon messze innen, mert a tűzparipa kocsijával utaztak el. Ezt csak akkor teszik a fehér vadászok, ha nagyon hosszú útra kelnek, különben lovagolnak.

- A tűzparipával? Bizonyosan tudod ezt?

- Igen. Láttam őket a kocsiba szállani és láttam azután, amint a tűzparipa a kocsival, melyben ültek, a legnagyobb gyorsasággal elszáguldott.

- Uff, uff, uff! Hiszen ide akartak jönni az Alder-Springhez! Vajon mi kergette el őket olyan hirtelen?

- A félelem.

- Hallgass! Winnetout és Old Shatterhandot is legnagyobb mértékben gyűlölöm, de a félelmet és ijedtséget nem ismerik.

- Úgy van, ők nem, de meg kell gondolnod, hogy két másik sápadtarcú is volt velük, akik nem olyan bátrak, mint ők, ezeknek a kedvéért kerekedtek fel olyan gyorsan, mert megtudták, hogy a campot meg akarják támadni a vörös harcosok.

- Uff, uff! Hogyan tudhatták ezt meg? Ki árulta el nekik? Talán te voltál oly elővigyázatlan...

Erre az unoka először vesztette el nyugalmát és hangosan a szavába vágott:

- Ne beszélj rólam! Láttál-e engem valaha elővigyázatlannak? A te magad elővigyázatlansága árult el mindent és fosztott meg a nagy fogástól!

Az öreg erre kezét az övére tette és felkiáltott:

- Ne felejtse el, gyerek, hogy kivel beszélsz, mert különben a kezem fog reá megtanítani, hogy milyen tisztelettel tartozol anyád apjának és a komancsok leghíresebb harci főnökének! Hogyan merészeled a „fekete csődört” elővigyázatlansággal vádolni!

- Mert te olyan hibát vetettél a szememre, melyet magad követtél el! Mondd, megfogtuk volna Old Shatterhandot és Winnetout ma este, ha ide jöttek volna?

- Olyan bizonyosan, mint ahogy te itt vagy mellettem.

- És akkor minden a mi zsákmányunk lett volna, ami az övék?

- Igen.

- A lovak is?

- Azok is.

- Akkor miért nem vártál ma estig? Miért kellett akkor a lovakat már tegnap este ellopni?

- El-lop-ni...? - ismételte a főnök lassan a szót, hogy jól megfontolja a szemrehányást, melyet hallott. - Mit tudsz róla?

- Minden tudok. Kita Kowasa, kit hozzám küldtél a shopba, némi gyanút keltett ugyan, de hamarosan sikerült eloszlatnia a bizalmatlanságot, mert a sápadtarcúak semmit sem tudtak reánk bizonyítani. Akkor hirtelen elkezdenek prüszkölni Winnetou és Old Shatterhand lovai a kapu előtt és hihetetlen izgalmat keltettek. A sápadtarcúak ugyan elég okosak voltak úgy tenni, mintha azt hinnék, hogy a lovak maguktól szabadultak el, de engem nem tudtak megfélemlíteni, az állatok nem maguktól szabadultak el, hanem ellopták őket. Kicsoda? Akarod még tagadni?

A főnök szétnézett maga körül és egy arcizma sem rándult: nem mondott sem igent, sem nemet. Unokája folytatta:

- Hallgatásod nekem ad igazat. A sápadtarcúak természetesen a tolvajok után kutattak.

- Hiszen azok már rég messze jártak! - vetette közbe az öreg.

- A nyomaik is eltűntek? Old Shatterhand és Winnetou megtalálták a nyomokat, megtalálták az én nyomomat és megtalálták Kita Kowasa nyomát. Azonnal kitalálták, hogy egy követ fűjünk és hogy mi a szándékunk, de szerencsére még sikerült elmenekülni. Lovamhoz siettem és elvágattam. Ha ott maradtam volna, felakasztottak volna. Mikor már messze jártam az a gondolatom támadt, hogy titokban visszatérek és kikémlelem, vajon Winnetou és Old Shatterhand feladták-e talán most a tervüket, hogy az Alder-Springhez lovagolnak. Nagyon helyes volt, hogy megtettem ezt, mint láttam, hogy lovaikkal felszállottak a tűzparipa kocsi-jába és elutaztak. Nem jönnek tehát az Alder-Springhez. Mikor már elmentek, én is elhagytam Friwood-Campot és idelovagoltam, hogy elmondjam neked, mi történt. Most itt vagyok és szídj össze, ha megérdemlem.

Uff én beszéltem! - jelentette ki határozottan.

Befejezte mondanivalóját és most várta, hogy mit fog nagyapja felelni. Ez egy jó darabig lehajtott fejjel ült, majd gyors, erélyes mozdulattal újból felszegte és kutató pillantást vetett maga körül. Azt, amit mondott, nem hallhatta meg hivatlan fül, mert a félvér megérkezte jelezte ugyan a jelenlevő harcosoknak, hogy folyamatban van valami, de egyik sem mert a rettegett főnökhöz közeledni kifejezett felszólítás nélkül. Senki sem hallotta tehát a szemrehányásokat, amelyeket unokája tett az öregnek. Végre megszólalt elfojtott hangon:

- Igen, én elvittem a lovakat a fészerből. Iltschi és Hatátitlá olyan híres lovak, hogy öregségem bölcsessége a fiatalság mohóságává változott. Kellettek nekem, még pedig azonnal, anélkül, hogy meggondoltam volna, hogy a foglyokkal együtt ma úgyszólván az enyémekek lesznek. Ereidben az én vérem folyik, nem fogod tehát a harcosokkal tudatni, hogy ennek az elhamarkodott cselekedetnek milyen következményei lehetnek!

- Hallgatni fogok! - jelentette az ifjú.

- Tudja, Old Shatterhand és Winnetou, - folytatta a vörös, - hogy hányan voltunk tegnap Friwood-Campban?

- Igen.

- Azt is tudják, hogy kik voltak?

- Nem. Csak annyit tudnak, hogy ellenséges vörösek.

- Tudnak a szándékunkról, hogy megtámadjuk a campot?

- Csak sejtik. De azt meg kell mondanom, hogy nekem arcomba vágják az igazi nevemet, Ik Senandát; nem hitték el, hogy Yato Indának hívnak.

- Akkor meg vannak róla győződve, hogy az unokám vagy és hogy én vagyok az, aki meg akarja támadni a campot! Mit szoltak a fegyvereik elvesztéséhez?

- A fegyvereik? - kérdezte a félvér elbámulva. - Hát elvesztették őket?

- Igen.

- Uff, uff, uff! Hol?

- Friwood-Campban. Én találtam meg őket.

- Te találtad meg őket te. Old Shatterhand és Winnetou fegyverét? - dadogta a mesztic a legnagyobb meglepetés hangján.

- Én, - bólintott reá Tokvi Kewa és szemei csillogtak az örömtől.

- Winnetou ezüstpuskáját?

- Igen.

- Old Shatterhand kis ravasz fegyverét?

- Igen.

- És a nagy medveölöt?

- Igen.

- És hol, hol vannak ezek a drága fegyverek? Mondd meg gyorsan!

- Itt! - válaszolta a főnök és a csomagra mutatott.

- Uff! uff, uff! Ma ragyogó arccal néz le a nagy Manitou a komancsok harcosaira! Olyan zsákmány ez, melyért a vörös nemzet összes törzsei irigyelni fognak minket! Hogyan kerültek a kezébe ezek a páratlan fegyverek?

- Tolvajok révén, kik ellopták, de át kellett adniuk nekem.

Elbeszélte a történeteket, majd, mikor befejezte, felkiáltott:

- Uff, uff! Erre nem gondoltam. Old Shatterhand és Winnetou eltávoztak, pedig ellopták tőlük ezeket a fegyvereiket. Nem feltűnő ez? Nem rejlik e mögött valami ügyes cselfogás? Ezek ketten nem fogják önként átengedni fegyvereiket, hanem mindent kockára tesznek, hogy visszaszerezzék őket!

Unokája megrázta a fejét és erősítgette:

- Semmit, de semmit sem mernek kezdeni.

- Miért gondolod ezt?

- Mindenkinek ezt kell gondolnia, akinek ép esze van. Miáltal lettek olyan híresek ezek a sakálok? Csak a fegyvereik által. Mivel követték el a tetteiket? A fegyvereikkel. Ezek által a fegyverek által lettek hősök, de ezek nélkül senkik és semmik. Ellopták a fegyvereiket, érzik, hogy semmit sem tudnak tenni, hogy nem tudnak ellenállást kifejteni a camp megtámadásánál, hanem alul kell maradniuk; ezért menekültek el oly gyorsan. Most már tudom, miért adták fel azt a tervet, hogy az Alder-Springhez lovagoljanak és miért hagyták el Friwood-Campot oly hirtelen. A félelem kergette el őket, oly messze, ahogy csak lehet, a félelem tőlünk és a félelem a bizonyos legyőzéstől!

Az ifjú meggyőződése és lelkesedése az öregot is magával ragadta; helyeselt is neki:

- Uff, uff, igazat beszélsz! Üvöltve elfutottak, mint a kutya, melyet meg akarnak verni. Ők maguk elszöktek előlünk, de a fegyverek itt vannak. Most a sok sárga ember skalpját kell megszereznünk. Beszélni fognak róla, hogy meg akarjuk támadni a campot, segítséget fognak küldeni. Sietnünk kell tehát. Miután Old Shatterhand és Winnetou nem jönnek ma ide, nincs itt semmi keresni valónk, hanem azonnal felkerekedünk. A lovaink fáradtak ugyan, de ha úgy lovagolunk, hogy az este beállta után érijük el azt a helyet, melyet a sápadtarcúak Brich-hole-nak neveznek, akkor nem roskadnak össze alattunk.

- Tehát mégis Brich-hole-ban akarod bevárni a támadás pillanatát, ahogy én tanácsoltam neked?

- Igen, mert erre egyetlen más hely sem olyan alkalmas, mint az. Odavezetem a harcosaimat és míg ők ott várakoznak, én a camphoz lopózom, hogy megtudjam, melyik időpontban zárhatjuk körül a legkönnyebben, hogy egyetlen sápadt- vagy sárgaarc se menekülhessen el előlünk. Te azonban itt maradsz.

- Nem lovagolok veletek? - kérde a mesztic elbámulva. - Miért?

- Mert téged ott ismernek és ez könnyen árulónkká válhatnék. És van reá még egy okom, mely még sokkal fontosabb, még pedig ez a három fegyver itt.

- A fegyverek? Miért?

- Visszafelé újból idejövünk. Hurcoljam őket előbb a camphoz és onnan megint vissza? Ehhez túlságosan értékesek. Azt mondom neked, hogy kedvesebb előttem ez a három fegyver, mint az összes skalpok együttvéve, melyeket Friwood-Campban zsákmányolhatunk. Ezért nem akarom őket kitenni semmiféle veszélynek és itt hagyom, míg holnap visszatérünk. Te maradsz mellettük örnek, mert megbízhatóbbat találni sem lehet.

A meszticnek láthatólag nagyon hízelgett ez a bizalom, de azért még ellenvetést tett:

- Mindamellet szeretnék veletek menni, mert akarom a részemet, melyet a zsákmányból nekem ígértél.

- Azt megkapod. Megmondtam és amit én megígérek, az olyan, mint az eskü.

- Tehát az arany és a pénz?

- Igen. Te leányom fia és egyetlen örökösöm vagy. Okos embernek mindenre kell gondolnia. A támadás valószínűleg veszélytelen lesz, de mégis érhet egy golyó vagy egy késszúrás, akkor legyenek a tied ezek a fegyverek, melyek könnyen más kezébe kerülhetnének, ha nem hagyom őket itt nálad hátra. Megmondtam és így történjék. Howgh!

Mikor a mesztic meghallotta ezt, nem habozott tovább, hogy beleegyezzék. A főnök rövid tanácskozást tartott néhány kiváló harcosával, kik között ott volt Kita Kowacs is, aki a campban Inwarnwának nevezte magát. Azután ellovagolt harcosaival, vissza a völgyön át, amerről jöttek. Ik Senanda, unokája egyedül maradt vissza a három lopott fegyverrel.

Alig múlt el társai eltávozása után annyi idő, hogy lovát lenyergelje és kipányvázza, nem tudta tovább fékezni kíváncsiságát, leoldotta a lassót a csomagról, felnyitotta és kivette a fegyvereket, hogy gyönyörködjék bennük. Hogy milyen élvezettel nézték ezt végig Winnetou és Old Shatterhand, kik természetesen még mindig hozzá egészen közel rejtőzködtek a folyondárok mögött, az könnyen elképzelhető. Figyelték, milyen mohósággal vizsgálgatja a mesztic a puskákat, hogy csillognak a szemei; hallották az elragadtatás szakadozott felkiáltásait.

Persze nem nagyon sokáig adhatta oda magát az elragadtatásnak, mert hamarosan váratlanul felriasztották belőle. Winnetou ugyanis halkán, nagyon halkán szétnyitotta a folyondárt és nesztelenül átbújt közöttük. Old Shatterhand éppen ilyen óvatossággal követte. Azután felállottak. Néhány lépést tettek, melyet még a meszticnek oly rendkívül éles füle sem hallhatott meg és mögötte állottak.

- Jó napot, Ik Senanda - szólalt meg Old Shatterhand.

A félvér rettenetesen megijedve riadt fel és maga előtt látta Old Shatterhandot meg Winnetout. Megdöbbenése oly nagy volt, mikor megpillantotta őket, hogy egy szó nem jött ki a torkán és pillanatnyilag képtelen volt meg is moccanni.

- Bizony, - bólított feléje Old Shatterhand gúnyosan; - itt vagyunk, hogy elvigyük a fegyvereinket.

Végre megmozdult a kém alakja, de nem ugrott fel, hogy megkísérelje a szökést. Óh nem, ehhez még túlságosan fogvatartotta a nagy félelem, hanem lassan felállott, mint olyan valaki, kinek tagjai valami fájdalmas bénulásban szenvednek és szakadozottan, szótagolva ezeket a szavakat dadogta:

- Old-Shat-ter-hand és Win-ne-tou! Valóban - valóban - ők - azok!

- Igen, valóban mi vagyunk, - mosolyogta a vadász büszkén az ijedtségtől eltorzult arcba. - Vonásaidból a sápadt félelem mered felénk. Te akartál megfogni minket és most te dadogsz a rémülettől!

Az a megvetés, mely kiérett ebből a beszédből, újból visszaadta a félvérnek önuralmát. A három fegyverrel még mindig a kezében, egy lépést hátrált és így felelt:

- Mit nem képzelsz? Én? Félnék tőletek? Engem sem Winnetou, se Old Shatterhand nem tud megijeszteni. És a fegyvereiteket akarjátok vissza? Uff! Próbáljátok csak meg, vajon megkapjátok-e?!

Még ki sem ejtette ezeket a szavakat teljesen, már is megfordult, hogy villámgyorsan elmene-küljön. Lovához nem juthatott, mert az ki volt pányvázva és nagyon sok időre lett volna szüksége, hogy eloldozza; kényszerülve volt tehát, hogy azt otthagyja és gyalog kísérelje meg a szökést. Gyors, nagy szökésekkel futott a hurrikán szélén egy darabig, hogy azután eltűn-hessen annak rengetegében. De számítását két ellenfele nélkül csinálta. Még ugrott négyet-ötöt, Old Shatterhand már behozta, sőt Winnetou el is hagyta, megragadták és erősen fogták. A fehér vadász kirántotta revolverét, mellének szegezte és rászólt:

- Megállj! Megint visszajössz és leülsz. Minden újabb, legcsekélyebb szökési kísérletre golyót röpítek a bordáid közé! Te vagy az a nagy legény, aki meg tudna menekülni előlünk!

Visszahozták újra oda, ahol az előbb ült és ahol a puskája még feküdt, elvették tőle kését, meg a fegyvereiket és letelepedtek a földre. Remegett a dühtől, de belátta, hogy most minden ellenállás csak árthatna neki és legjobb lesz, ha megadja magát.

Old Shatterhand két ujját a szájába dugta és éles, messzire hallható füttyöt hallatott, majd leült Winnetouval a fogoly mellé. Anélkül, hogy egy további szót is vesztegetnének, várták társaik megérkeztét, kiknek a fütty szólt. (Hobbe-) Frank és Droll már régebről tudták, mi az értelme Old Shatterhand eme jeladásának és nem is került sok időbe, már megérkeztek lovon a két Timpével együtt, megkerülve a vihardúlást. Gyors pillantással átláttak a helyzeten és mialatt megállították a lovaikat és leszállottak, megszólalt Frank:

- Teringgettét, fényes fordulatot vett a dolog! A vörösek elmentek és helyettük ez a felemás fickó lett a vendégünk! Hová lettek tulajdonképpen és ki ez a szelíd bárány, uraim, ki olyan rendkívül jól érzi magát önök mellett?

- Hiszen ez a scout, aki Friwood-Camp lakóit ki akarta szolgáltatni a komancsoknak! - kiáltott fel Kas.

- Ez az? Hm, ezt már kissé jobban megnézem magamnak!

Ezzel köröskörül járkálta a foglyot, mindenfelől megvizsgálta, majd így folytatta:

- Rendkívül elragadó ifjú, azt meg kell neki adni. Hogyan került hurokra az emberke, Shatterhand úr?

A kérdező elmondta rövid szavakkal, hogy mi történt és hogyan fogták el a scoutot.

- Úgy! Úgy! - vélekedett (Hobbe-) Frank. - Ha ő csak úgy uk-muk-fuk örökölni akarta a fegyvereket, akkor várnia kellett volna, míg a boldog tulajdonosok lerázták másvilági lábaikról a földi port. Azt javaslom, hogy kenjük be örökösödési igényeit mustártapasszal. Alaposan kiérdemelte. Mit szól hozzá, Shatterhand úr?

- Nem kerüli el a büntetését, kedves Frank, csak légy türelemmel, - felelte Old Shatterhand és a fogolyhoz fordult: - Mondd meg legalább az igazi nevedet!

A félvér alattomos pillantást vetett reá és nyugodt hangon válaszolt:

- Hallottátok igazi nevemet: Yato Indának hívnak és anyám a prind-apacsok törzséből való.

- Ez hazugság. Ik Senanda vagy a „fekete csődör” unokája.

- Bizonyítsd be!

- Ez a felszólítás olyan szemtelenség, mellyel nem javítasz a helyzeteden. Miért érintkezel titokban a komancsokkal?

- Bizonyítsd be, hogy tettem ezt!

- Pshaw! Miért szöktél meg, mikor észrevettek, hogy helyesen elolvastuk a „fekete csődör” nyomait?

- Nem szöktem el. Hogy ellovagoltam, az nem félelemből való menekülés volt előletek, hanem a legjobb szándékkal tettem. Éppen olyan jól láttam az idegen nyomokat mint ti; hallottam a gyanúkat. Ti csak vendégei voltatok a campnak és nem volt kötelezettségeket, de nekem védelmezni kellett a lakókat, tehát azonnal kikémleltem az ellenséget.

- Ah, ezt nem is tetted egészen rosszul. Tehát ellovagoltál, hogy kikutasd, hol vannak a komancsok? Hogy volt lehetséges az éj sötétjében felfedezni ezt?

- Aki ilyet kérdez, az nem igazi vadász!

- Well! Nagyon büszke hangon beszélsz. Mennyire csodállak téged, hogy idáig követhetted az ellenséget, sőt még beszélhettél is velük, anélkül, hogy megöltek, vagy legalább is elfogtak volna!

- Ezen egyáltalában nem kell annyira csodálkoznod. A komancsok ugyanis nem tudják, hogy anyai ágon ellenségeiktől, a prind apacsoktól származom; azonkívül látszólag mindig jó viszonyban voltam velük; barátjuknak tartanak tehát és ma is minden ellenségeskedés nélkül fogadtak.

- Nagyon szép! De hogyan kerültek a fegyvereink a te kezébe?

Ez a kérdés látszólag zavarba hozta a meszticet, de iparkodott azt elrejtteni és gyorsan válaszolt:

- Éppen ez az, ami meg kell, hogy győzzön titeket az én becsületességemről és barátságomról. Tegnap este láttam fegyvereiteket, melyeket még nem ismertem, ma újból megpillantottam őket a komancsoknál és a „fekete csődör” eldicsekedett vele, hogy ellopta tőletek. Hogy visszajuttathassam őket ismét hozzátok, visszaloptam tőle és ő ellovagolt innen, anélkül, hogy észre vette volna.

- Akkor el kell ismernem, hogy ez olyan mesterfogás volt tőled, melyet valószínűleg senkinek sem sikerülne utánozni. Úgy látszik, hogy te az okosság megtestesülése vagy, a „fekete csődör” pedig, ki elengedi venni magától ezeket a fegyvereket, anélkül, hogy még csak észre is venné, mindenestre az ostobaság megtestesülése. Vissza akartad tehát őket nekünk hozni?

- Igen.

- Hogyan tudod akkor megmagyarázni azt, hogy el akartál velük illanni, mikor minket az előbb megpillantottál?

- Ez csak ijedtség volt hirtelen megjelenésedetektől, mert nem ismertelek fel titeket azonnal.

- Nem ismertél fel? Pedig neveinken neveztétek.

A félvér egy ideig sötéten maga elé meredt, majd jól tettetett haraggal felkiáltott:

- Ne kérdezősködjél olyan dolgok után, melyeket, úgy látszik, nem értesz meg! Ha az ember egészen egyedül és biztonságban érzi magát a vadonban és hirtelen olyanok lepik meg, kikről fél kell tételeznie, hogy innen messze vannak, akkor nagyon könnyen megmagyarázható, ha első meglepetésében másképpen cselekszik, mint ahogy nyugodt megfontolás után tenné. Ha ti ezt nem látjátok be, akkor hiábavaló, hogy még csak egy szót is vesztegessek reá!

- Úgy van, mindenestre kérlek, hogy ne veszteges reá egyetlen egy szót sem, jóllehet, mi nemcsak ezt, de sok minden mást is belátunk. Úgy látszik, te felteszed, hogy mi azonnal megérkezésünk után megmutattuk magunkat neked, de tévedésben vagy. Mi már itt rejtőzködtünk, mielőtt te ide lovagoltál. Előzőleg megfigyeltük a „fekete csődört” és minden szót hallottunk, amit vele beszéltél. Leánya fiának nevezett téged: átadta neked fegyvereinket, melyeket állítólag elloptál tőle. Mit szólsz hozzá, Ik Senanda?

- Újból azt mondom én nem mondhatok mást: nem vagyok Ik Senanda, hanem Yato Inda; visszakaptátok fegyvereiteket és most az kívánom, hogy azonnal bocsássatok szabadon.

- Lassan, csak lassan, my boy! Mivel még mindig tagadsz, még kevésbé bocsáthatunk szabadon, hanem majd szembesítünk kedves nagyapáddal, hogy megtudjuk, vajon ő is oly gyáva és alávaló-e, hogy eltagadja saját húsát és vérének.

Most alattomosan felvillantak a mesztic szemei és megkérdezte:

- A „fekete csődörhöz” akartok vinni engem? Kíséreljétek meg, hogy sikerülni fog-e ez nektek?

- Sikerülni fog, azt elhiheted nekünk! De persze egészen másképpen fog ez megtörténni, amint azt te óhajtod. El ne számítsd magad! Azt reméled, hogy a „csődör” kiszabadít a kezeink közül, a te gyöngéd nagyapádnak azonban saját magával is elég dolga lesz, mert éppen olyan bizonyossággal foglyul ejtjük, mint téged!

Erre a félvér elkövette azt a hibát, hogy haragosan felkiáltott:

- Nem lesz az! Egyetlen Old Shatterhand, vagy Winnetou sem fogja valaha is elfogni a „fekete csődört”, kinek hírneve messze túljár az összes völgyeken és összes hegyeken!

- Aha, most kiestél a szerepedből! De ne izgasd fel magadat! Egészen más legényeket elfogtunk mi már, mint amilyen az öreg csődör, akiről egészen helyesen mondod, hogy hírneve messze túljár az összes völgyeken és összes hegyeken; úgy látszik, hogy elszáll felettük, mint a levegő, mert idelelnem nem lehet belőle észrevenni semmit.

- Csak ne dicsekedjete! Ő a főnöke a naiini-komancsoknak, ezen nagy nép legbátrabb harcosainak. És még ha valóban olyan eszeveszettek lennétek is, hogy utána lovagoljatok és megküzdjete vele, még sem érnétek utol, mert már nagy távelőnye van; mielőtt elérhetnétek, Friwood-Camp már a lángok martaléka lett!

A scout gúnyos hahotára fakadt.

Old Shatterhand keze a vállára nehezedett:

- Csak ne vess, mannikin (emberke); hamarosan eljön az idő, amikor elmegy a kedved a nevetéstől. Egyelőre elhagyjuk ezt a szép helyet, hol neked nagyapádra kellett volna várakoznod; valószínűleg nemsokára viszont fogod látni. Most lekötözünk a lovadra és azt tanácsolom, hogy törődj bele ellenkezés nélkül, mert sokféle eszköz áll a rendelkezésünkre, hogy engedelmeskedésre kényszerítsünk!

A meszticnek nem volt bátorsága ellenállást tanúsítani. Különben is biztonsággal remélte, hogy fogsága nem lesz hosszú tartamú.

Meg volt róla győződve, hogy a komancsok nyomát fogják követni és a többször említett völgybe fognak befordulni. Csodálkozására azonban Winnetou és Old Shatterhand éppen az ellenkező irányba fordult, amennyiben nem a Corner-Tophoz, hanem az Ua-pesch felé kanyarodtak. Nem tudta elképzelni, mi lehet az oka egy ilyen nagy kerülőnek, főleg, miután majdnem kizárólag vágóban haladtak, amiből nagy sietségre lehetett következtetni. Később persze megpillantotta a nyílt prérin átvonuló vasúti sít; a sziklavölgy felé kanyarodott és mikor a lovasok ugyanezt az irányt követték, oly sejtelem kezdett derengeni benne, mely nem kis aggodalommal töltötte el. Arca töprengő kifejezést öltött. (Hobbe-) Frank észrevette ezt, mert a fogoly közte és Droll néni között lovagolt: magától értetődik tehát, hogy méltóságteljes-tréfás oktatással gondoskodott róla, hogy a félvér aggodalmát még növelje.

IV. A nyárfa-szakadék

Mikor elérték a Rocky-Ground állomást, Mr. Swan, a derék és erélyes főmérnök volt az első, ki a lovasokat fogadta.

- Halló! - kiáltotta feléjük. - Már újból itt? És szerencsével jártak, amint látom. Hát hogyan folyt le? Megfogták a koman...

Torkán akadt a szó, amint megpillantotta a megbilincselte scoutot, de aztán, láthatólag megörülve, gyorsan tovább folytatta:

- All dewell, hiszen ez Mr. Yato Inda, a színes gentleman! És megkötözve? Az Önök foglya, Sir?

- Igen - bólintott reá Old Shatterhand, kihez a kérdés intézve volt. - Van itten megfelelő hely, ahol elhelyezhetnénk anélkül, hogy kedve kerekednék sétálni indulni?

- Van bizony, Sir, még pedig egészen pompás. Akit oda beszállásolok, az nem gondolhat meg nem engedett kirándulásra. Megmutatom a helyet.

Egy készülőfélben levő kútra gondolt. Jóllehet, már meglehetősen mély volt, még nem volt benne víz. Mikor a mesztic meghallotta, hogy oda akarják leereszteni, nagy siránkozást csapott, mikor megkötözték, hogy lebocsássák, még védekezni is próbált. Erre így szólt az engineer Old Shatterhandhoz:

- Talán bizony kesztyűs kézzel bánjunk egy ilyen veszedelmes teremtéssel, mint ez a fickó! Az Önök foglya ugyan; de gáztette a vasút alkalmazottai ellen irányult. Engedje meg, Sir, hogy kissé észretérítsem!

- Csináljon vele, amit helyesnek tart, - válaszolt a kérdező. - Én átadtam Önnek és nem akarok vele tovább vesződni. Csak arról gondoskodják, hogy még a lehetősége is ki legyen zárva annak, hogy nekünk ma még bajt okozhasson!

- Ami ezt illeti Mr. Shatterhand, esküt tehetek reá, hogy nem kerül ki ebből a kútból, míg kifejezetten engedélyt nem adok reá. Húzzátok csak át a kötelet a karjai alatt, azután le vele!

Mikor erre a scout összekötözött lábakkal és kezekkel még mindig ide-oda hadakozott, egy vasúti talpfához erősítették és nem engedték le addig, míg egy rakás botütés el nem csendesítette.

A főmérnök különben reggeltől mostanáig mindenről gondoskodott. Munkásai átvizsgálták fegyvereiket; egy mozdony be volt fűtve és kocsik állottak készenlétben a Friwood-Campba való utazáshoz.

Mialatt lovaikat ledörzsölték, megetették és megittatták a hat vadász olyan kitűnő ebédet kapott, amilyen az ottani viszonyok mellett csak elképzelhető volt és azalatt elbeszéltek a főmérnöknek, hogy mi történt reggel óta.

- Sokkal, de sokkal jobban folyt le, mint gondoltam - mondá. - Végtelenül örülök, hogy ezt a félvérű gazembert a kezeink közé kaptuk!

- És a vörösek igazán visszatértek a camphoz, hogy megtámadják? Mi majd készségesen segíteni fogunk nekik. Rendkívül örülök már előre is, rendkívül örülök!

- Mindenesetre számítottam önre és az embereire - jegyezte meg Old Shatterhand -, mert úgy látszik, hogy az odavaló főmérnök nem valami nagy hős.

- Igaza van, Sir. A kínaiakról nem is akarok beszélni, mert azok szerteszét futnak az első indián megjelenésre. És az a pár fehér, ki ott van, szintén szót sem érdemel.

- Azt hiszem, a legjobb lenne, ha az egész ügyet magunkra vennénk és Friwood emberei csak akkor értesülnének a dologról, ha a vörösekkel már készen vagyunk.

- Miért ne menne ez? Többen leszünk kilencvennél és azt hiszem, nincs reá semmi okunk, hogy féljünk a vörösektől.

- Hm! Én is így gondolom. Ismeri a Bisch-Holet, ahová a „fekete csődör” az embereit vezetni akarja?

- Akár csak a zsebemet. Sir. Mély sziklászakadék, mely a camp mögött benyúlik a hegységbe. A sziklák minden oldalon majdnem merőlegesen merednek az égnek és csak egyetlen egy szűk kijárata van, mely mellett egy öreg, nagy magas nyárfá áll, melytől a szakadék a nevet kapja.

- Akkor nem nagyon eszes dolog a „fekete csődörtől”, hogy embereit éppen ott akarja elhelyezni.

- Miért nem? Nincs is számukra jobb rejtékhely és ő nem is sejti, hogy mi ismerjük ezt a szándékát. Azt hiszem tehát, hogy egészen jól választotta ki.

- Nekem más a véleményem. Az oldalán meg lehet mászni a szakadékot?

- Csak egyetlen egy helyen, de ott is csak nappal. Éjjel senkinek sem tanácsolnám, akinek csak egy fillért is ér a nyaka.

- Helyes! Hát kívülről hozzá lehet férközni a szakadék széléhez.

A főmérnök erre gyorsan felkapta a fejét, fürkésző szempillantást vetett Old Shatterhand arcába és így válaszolt:

- Azt hiszem, Sir, eltaláltam a tervet, melyet szőtt! Minket a szakadék szélén akar felállítani és ha a vörösek titokban behatoltak, meg akarja szállni a bejáratot. Igaz?

- És ha úgy lenne?

- Akkor a legjobbat találta volna ki, ami csak képzelhető, mert ha így cselekszünk, úgy ülnek az indiánok benn a Bisch-Holeban, mint a rákok a hálóban. Egyenként kell feljönniük és engedniük, hogy levágjuk a nyakukat, ha nekünk úgy tetszik.

- Mindenesetre én is így gondoltam. Tehát feljutnak oda az emberei?

- Yes és ezerszer is yes. De egyetért ezzel a tervvel Mr. Winnetou?

Az apacsok főnöke mostanáig egy szót sem szólt. Most így felelt:

- Old Shatterhand és Winnetounak mindig egyforma gondolataik vannak. Fehér testvérem terve jó és végre fogjuk hajtani. Howgh!

- Well! - bólintott a főmérnök. - És természetesen testtel-lélekkel mellette vagyok. Még idejekorán jutunk oda, hogy még nappal mászhassunk fel a sziklákra és mielőtt az indiánok megérkezhetnek. De azután, ha sötét lett, szintén tudnunk kell, hogy hányadán vagyunk. Nem lenne jó, ha világosságról gondoskodnánk?

- Az persze kívánatos lenne. - válaszolta Old Shatterhand. - Állanak ehhez Önnek eszközök és szerszámok a rendelkezésére, Mr. Swan?

- Minden a legszebb rendben lesz, Mr. Shatterhand. Mikor arról volt szó, hogy gyorsan be kell fejezni az itten pályatestet, gyakran kellett éjjel is dolgoznunk fáklyafénynél és ebből az időből még sok fáklyánk maradt. Petróleumos hordóink is vannak különféle nagyságban.

- Nehézkes lenne hordókat cipelni magunkkal és mégis rendkívül előnyös lenne reánk nézve, ha éppen a szakadék bejáratánál egy hordót meggyújthatnánk. Egy ilyen lángtengeren keresztül semmi esetre sem merészkednének áthatolni a komancsok.

- Well, ezen segíthetünk. Vannak emelőrúdjaik, köteleink és más egyéb, ami kell hozzá, hogy egy, vagy akár több hordót könnyedén magunkkal vihessünk.

- Helyes! De gondolja meg, hogy nem lehet a legkisebb zajt sem okozni és semmiféle szembeötlő nyomot hátrahagyni!

- Ne legyen gondja reá! Olyan embereim vannak, kikre számíthatok. Megállapodtunk?

- Igen. Készítsen elő mindent és gondoskodjék róla, hogy idejében megérkezhessünk a Bisch-Holehoz!

A főmérnök nagy körültekintése folytán az előkészületek egy-kettőre megtörténtek. A lovak biztos felügyelet alatt hátra maradtak és a kút mellé, melyben a scout volt, szintén őrt állítottak. Azután elindult a zsúfolt vonat, természetesen anélkül, hogy azt Friwood-Campba megsürgönyözték volna. A vasúti munkások örömmel vettek részt a vállalkozásban és mikor megérkeztek az előre megállapodott helyre és ott kiszálltak, senki sem akadt, aki aggódott volna az örömmel üdvözölt kaland kimenetele vagy saját maga miatt. Az a pont, honnan a vonat megint visszament, oly messzire volt a camptól, hogy onnan nem vehettek észre semmit. A pályatest itt a csúcshoz kapaszkodik, melybe a nyírfa szakadék volt bevágva; a társaság e mögött a csúcs mögött volt, míg a camp a túlsó oldalán, a szakadék bejárata pedig a camp oldalán feküdt. Ha az ember onnan mászik fel, hol a vonat megállt, az erdtől fedve juthat fel a szakadék széléhez; nem ütközött ez semmiféle nehézségbe, mert még világos nappal volt. Nehezebb dolog volt: a két petróleumos hordót, melyet a főmérnök magával hozott észrevétlenül és nyomok hátrahagyása nélkül felszállítani a szakadék bejáratához és ott úgy elrejtetni, hogy később az indiánok sasszemei és szaglása elől is rejtve legyenek.

Ennek a titkos tervnek a keresztülvitelét, melynek sikerültétől oly sok függött, Winnetou vállalta magára. Old Shatterhand pedig a harcvágyó férfiakat vezette fel a csúcshoz, hogy ott felállítva őket, kioktassa a szükséges elővigyázati rendszabályokra.

Felérkezve sűrű farengetegben találták magukat. Fedezék tehát több volt, mint elegendő. Elégtétellel állapította meg Old Shatterhand, hogy milyen meredeken bocsátkoznak le a sziklafalak a szakadékba. Ha a komancsok egyszer odabenn lesznek, nincs számukra menekülés. Szétosztotta az embereket a talán ötszáz lépés hosszú és átlagban ötven lépés széles szakadék körül és megadta minden csoportnak az utasításokat, melyeket a helyzet szükségessé tett. Mindenekelőtt a legnagyobb csendre és óvatosságra figyelmeztette őket és megmagyarázta a különböző jeleket, melyek később az éj folyamán szükségesek lehetnek és melyeknek jelentőségét pontosan kellett ismerniük. Azután elől, a camp felé néző oldalán leereszkedett, hogy megkeresse az apacsot.

Winnetou reá várakozva, egy meglehetősen sűrű bokor mögött feküdt nem messze a bejáratától és magához intette őt.

Winnetou elvégezte munkáját. Az emberek, kiket a főmérnök magával hozott, erős és ügyes férfiak. A hordók itt vannak egész közel és oly jól elrejtve, hogy fehér testvéremnek nagyon erősen kellene kutatni, hogy megtalálja.

- És a főmérnök maga hol van?

- Ő ott rejtőzködik a fenyves sűrűjében azokkal együtt, kik a hordókat viszik. Könnyedén hozzáférközhetsz, ha távollétem alatt beszélni akarnál velem.

- Távolléted alatt?

- Az ellenség elé akarok menni, hogy jelenthessem, mikor érkeznek.

- Igen. Olyan halkan fognak idelopózkodni, hogy jobb, ha már most meglessük őket.

- Azután a főnökről is szó van, aki kijelentette, hogy ő maga fogja a campot kikémleni. Mindenekelőtt őt kell hatalmunkba keríteni.

- Winnetounak elég szíja van, melyeket Rocky-Groundból hozott magával, hogy megköttözhesse őt. Most megyek, mert nemsokára sötét lesz. Old Shatterhand várjon itt visszatértemre.

Elsuhant és eltűnt a közeli fák mögött, anélkül, hogy lába nyomát visszahagyta volna a puha mohában. Old Shatterhand lefeküdt, teljesen beborítva az ágaktól; most nem tehetett egyebet, mint nyugodtan várakozzék.

Mély csend uralkodott köröskörül, csak a nem nagyon távoli campból hangzott át néha némi zaj. Az alkonyat leereszkedett és Winnetou alig egy negyedórája távozott el, mikor már Old Shatterhand éles, gyakorlott szeme kellett hozzá, hogy még felismerhesse a szakadék bejáratát onnan, ahol feküdt. Csak mostantól kezdve volt várható a komancsok megérkezése, mert egészen természetesen fel kellett tennie, hogy óvakodni fognak napvilágnál közeledni. Annak a valószínű veszélynek tették volna ki magukat, hogy meglátja és felfedezi őket a campnak egy arrafelé bolyongó lakója, és ezáltal kérdésessé válik vállalkozásuk sikere.

Végre oly sötét lett, hogy Old Shatterhand már csak néhány lépésnyire tudott látni. Annál messzebbre hatolt a hallása, mert minél kevésbé van az egyik érzék foglalkoztatva, annál élesebben érez a másik. Egyszerre csak úgy hallotta, mintha hosszú nádszállal végigsimították volna az alacsony füvet. Kettőzött feszültséggel figyelt.

- Ez csak Winnetou lehet - gondolta és valóban, négy lépésre tőle az apacs alakja emelkedett fel a magas mohából. Egészen közel jött a bokor alá kúszott és halkán mondá:

- Jönnek.

- Tudod, hogy hol hagyták a lovakat?

- Magukkal hozzák.

- Micsoda elővigyázatlanság ez tőlük. A lovakat örök felügyelete alatt sokkal hátrább kellett volna hagyniuk, mint amilyen messze van a camp ide. Egyetlen nyerítés, vagy csak horkantás és mindent elárulhat.

- A komancsok fiai harcosoknak nevezik ugyan magukat, de nem azok. - Világosan kihallatszott Winnetou hangjából a kicsinylés, pedig halkán ejtette ki ezeket a szavakat.

- Nekünk csak kapóra jön, mert a lovak csak megkétszerezik a kavarodást, melyet készítünk nekik. Hallja, most horkantott az egyik!

Előbb határozatlan, később mindinkább kivehetővé váló zörej közeledett; paták tompa dobbanása volt a puha mohában és fűben. A komancsok indiánszokás szerint libasorba jöttek: mindegyik kantáránál fogva vezette a lovát, amint a két leselkedő megfigyelhette. A szakadék bejáratánál megállottak. Úgy látszott, néhányan bemennek, hogy megállapítsák, biztonságban vannak-e. Nem sokkal később elnyomott, nógató kiáltásokat lehetett hallani, amint a libasor megint megindult. Behatolt a szakadékba, de a sötétség miatt oly lassan, hogy tovább tartott egy negyedóránál, míg az utolsó ember is eltűnt.

Old Shatterhand és Winnetou kisurrantak a bokor mögül és közelebb kúsztak a szikla-párkányhoz, mely a bejárat egyik oldalát alkotta. Még feküdtek ott öt percig, mikor lépteket hallottak, melyek visszafelé jöttek. Három ember jelent meg, kik oly közel állottak meg hozzájuk, hogy egyiküket jól felismerhették, Tokvi Kewa volt, a főnök, ki a másik kettőnek kiadta a parancsot:

- Ti itt maradtok, hogy a sziklahasadék ajtaját őrizzétek és azonnal leszúrtok késetekkel minden embert, aki csak közeledik. Egy hang sem hagyhatja el a torkukat. Harcosainknak a lovak miatt tüzeket kell gyújtaniuk és el mennék árulva, ha ezeknek fényét valaki akár távolról is észrevenné. A rajtaütés ideje még nem érkezett el, mert a sápadtarcúak még nem lesznek mind összegyűlve a fedél alatt, hol tüzes vizet isznak; de én már most előre megyek, hogy kikémleljem a lakásukat. Ne törődjete velem, ha sokáig elmaradok, mert csak akkor térek vissza, ha közeledik az a pillanat, mikor mindnyájuknak meg kell halni. Howgh!

Alig végezte be rendelkezését, lassú, alig hallható léptekkel eltávozott. Természetesen azt hitte, hogy senki sem figyeli: de nem volt egyedül, mert Old Shatterhand és Winnetou követték; lehetőleg mélyen hajolva és e mellett oly halkán lépdelve, hogy nem hallhatta meg őket.

Ez nem volt valami könnyű feladat. Alig két méterre lehetett ellátni; nem volt szabad elveszteniük őt szem elől, tehát egészen közel kellett hozzá maradniuk. Ha megállott, ők is megállottak és mélyen, egészen a földig lehajoltak; ha azután tovább ment, ők is folytatták útjukat. Egy kövecske gördülése, vagy a legvékonyabb ágacska megzörrenése mindent elárulhatott volna.

Végre oly távol jutottak, hogy a két őr nem hallhatta meg őket. Eközben már annyira megközelítették a campot, hogy láthatták messziről a világosságot, mely kiszűrődött a lakóház és vendéglő ajtaján.

- Most! - súgta oda Old Shatterhand Winnetounak.

- Uff! - helyeselt Winnetou éppen olyan halkán. Két hatalmas ugrás következett előre, melyet a komancsoknak meg kellett hallania; megfordult, de ugyanabban a pillanatban már a halántékán ült Old Shatterhand ökölcsapása úgy, hogy mereven és súlyosan a földre zuhant. Kiáltani akart, de csak egy, bár éles, de gyorsan elhangzó nyögés jött ki a torkán, melyet ha meghallott is volna valaki, sokkal inkább egy álmos, fáradt madár szárnycsapásának tartott volna, mint egy ember elnyomott kiáltásának. Winnetou azonnal rátérdelt, hogy lábait kösse össze, karját pedig hátára kötözzé. Old Shatterhand egy maroknyi fűvet szakított le, az eszméletlen főnök szájába dugta és átkötötte egy darab madzaggal, melyet annak vadászskabójából hasított le, nehogy később ki tudja lökni nyelvével a fűcsomót és módjában legyen, kiáltani. Ezután a hosszú, csontos, nehéz embert a vállára dobta és az apacs kíséretében a szakadék felé indult vele.

Természetesen nem egyenesen a bejárat felé tartottak, hanem kissé balfelé kanyarodtak úgy, hogy a sűrű fenyvesbe jutottak, hol a főmérnök rejtőzködött csapatával. Ez ugyan okos és körültekintő férfiú volt, de mégsem prérivadász és mikor a két alakot olyan váratlanul

felbukkanni látta közvetlenül maga előtt, valószínűleg valami elővigyázatlanyságot közvetett volna el, ha Old Shatterhand fojtott hangon nem figyelmezteti:

- Csendesen! Mi vagyunk. Ne üssön lármát, Mr. Swan!

- Ah! Önök azok? Kit cipelnek itten?

- A „fekete csődört” - válaszolta a kérdezett és a foglyot lecsúsztatta válláról a földre.

- Ezeknek a vörös betyároknak a főnökét? Ördögi tett! Ez már igazán Old Shatterhandra és Winnetou-ra vall! De meg sem moccan! Meghalt talán?

- Nem, csak az öklöm kissé kíméletlenül ütközött össze a fejével és elvesztette az eszméletét.

- Ah, az Ön vadászcsapása, Sir! Mit csináljunk a főnökkel?

- Végigfektetjük a földön és odakötözzük az egyik fatörzshöz.

- De ha felébred, akkor kiabálni fog!

- Arra nem képes, mert csinos fücsomót dugtam a fogai közé. Így meg sem tud mukkanni. Kötözzék csak jó erősen meg és ügyeljenek reá gondosan! Nekünk megint el kell mennünk.

- Hová?

- Hogy elhozzuk azt a két rézbőrűt, kik a bejáratnál őrködnek. Amíg ott ülnek az utunkba vannak.

Lefeküdt Winnetouval együtt a földre és arrafelé kúszott, ahol előbb feküdtek, mikor a „fekete csődör” kilépett a szakadékból. Mikor elérték ezt a helyet, az öröket kézcsapásnyira pillantották meg maguk előtt ülni. A két komancs közömbös dolgok felől beszélgetett egymással. Azért nem vesztegettek rá időt, hogy kihallgassák őket, hanem azonnal reájuk vetették magukat, hogy ártalmatlanná tegyék őket, ami a meglepetés folytán nagyon könnyen sikerült is nekik. Mikor ezeket is odavitték a főmérnökhöz, ez így szólt:

- Már ezekkel is végeztek? Hallják uraim, Önök nem sok ceremóniát csinálnak! Van talán még több vörös, kiket ilyen módon akarnak idehozni hozzánk?

- Nincs - válaszolta Old Shatterhand. - A többieket mind egyszerre fogjuk meg.

- Itt van már az ideje?

- Igen.

- Hála Istennek! Én nem vagyok sem squater⁵, sem trapper⁶, nem vagyok tehát hozzászokva, hogy ily sokáig heverészek a zöldben. Mondják csak, mi a legelső tennivalóm!

- Szállíttasson egy hordó petróleumot a bejáratához és gyújtassa ott meg. Ez a fáklya úgy meg fogja világítani az ellenséget, hogy hamarosan belátják, hányadán áll a tervezett támadás ügye.

- Well! Csak előbb kötözzük meg gyorsan ezt a két vöröst is!

Mikor ez megtörtént, embereivel kigurította a hordót a bokrok közül; a bejáratához szállították és meggyújtották. Természetesen robbanás következett be, mely szétvetette a hordó tetejét, de az abroncsok ellenállottak és csak egy része ömlött az olajnak a földre, ahol szétfolyt és tovább égett. A láng hamarosan kitöltötte az egész nyílást a sziklák között és nem csak a

---

⁵ telepes

⁶ vadász

szakadék leghátulsó zugába is bevilágított, de a másik oldalról, a campról is meg kellett látszania, hol bizonyára a robbanást is hallották.

Ágyúlövészerű zajjal történt ez és egyszeriben felriasztotta a komancsokat nyugalmukból és biztonságukból. Még kérdezték egymástól, hogy micsoda dördülés volt az, mikor hirtelen meglátták a lángot magasra fellobogni. A szakadék úgy meg volt világítva, mintha nappal lenne. Az indiánok előbb elnémultak az ijedségtől, de azután olyan ordítózásba törtek ki, hogy nem lehetett megállapítani, harci- vagy félelemkiáltás-e az. A tűzhöz tolongtak, hol az egyetlen kijárás vezetett a völgyből; de ezt a láng már teljesen betöltötte. Egyben lövések is dördültek el Old Shatterhand puskájából, melyek ugyan szántsándékkal nem találtak senkit, de annál ékezzelőbban bizonyította, hogy az egyetlen utat a menekülésre nemcsak a tűz zárja el, hanem fegyveres ellenség is megszállotta.

A vörösek tehát újból visszahátráltak a szakadék hátsó része felé és az oldalfalak felé irányították tekintetüket, hogy megállapítsák, vajon ott nem lehetne-e elillanni. De akkor olyan valamit vettek észre, mely egyáltalában nem volt alkalmas arra, hogy megnyugtassa őket és bátorságukat emelje. Old Shatterhand ugyanis parancsot adott, hogy azonnal gyűjtsák meg a magukkal hozott fáklyákat, mihelyst égni látják a petróleumos hordót. Ezt az utasítást teljesítették és most meglátták a vörösök, hogy a sziklapárkány köröskörül égő lángokkal van megszállva és fenyegető hangokat hallottak felülről. Az egyik hang túlharsogta a többit:

- Hurrá, hurrá, ég a hordó odalenn! Itt a pillanat, mikor kezdődik a mulatság. Gyűjtsátok csak meg a fáklyákat, gyűjtsátok meg mind! Legyen olyan világosság, mintha ünnepi kivilágítást rendeznének! Gyűjtsátok világot, hogy végre-valahára a skalpjaiuk alatt is kezdjen derengeni, hogy Franke Heliogabalus Morpheus Eduárd úr van előttük, akivel nem jó egy tálból cseresznyét enni. Droll, nézd csak, hogy futnak meg szaladnak! Hallod, hogy üvöltönek és ordítanak? Droll, Droll, hol tündökölsz a távolléteddel? Nélkülözöm, hogy nem vagy mindenütt jelenvaló. Hol bujkálsz tulajdonképpen, he?

Droll néni a másik oldalról kiabált át:

- Itt vagyok, itt Frank bátyó! Itt mindent sokkal jobban látunk, mint odaát. Ha áttekintést akarsz nyerni, gyere ide gyorsan!

- Nem, én itt maradok, ahol vagyok. Csak csapj lármát, hatalmas lármát, hogy megvaduljanak odalenn a lovak és eltapossák a gazdáikat. Lőnünk sajnos nem szabad, de köveket lefelé, köveket, hogy megpuhítsuk kissé a rézbőrűeket.

A komancsok szerencséjére a talaj odafenn csupa szilárd sziklalapokból állott. Ha kötörmelék, vagy kavicsok lettek volna, akkor igen póruljártak volna. Mindamellettt itt-ott találtak egy-egy kődarabot, melyet lehajítottak és ez nem maradt hatás nélkül. Embereket és lovakat találtak; az előbbieket üvöltöttek a fájdalomtól, az utóbbiak pedig rugdalózni kezdtek, elszakították kantárait és ide-oda vágattak, csak növelve még a nagy kavarodást.

Alig telt el két-három perc a hordó meggyújtása óta, már az összes indiánlovak megvadultak és a szakadékban a legvadabb zűrzavar jelenetei játszódottak le. Most már jöttek rohanva a camp lakói is, hogy megtudják, mi okozta az éjjeli, megfoghatatlan tűzvészt. Az első egyike volt Mr. Leveret, az ottani főmérnök. Csodálkozására Old Shatterhandot és Winnetout pillantotta meg és mellettük többek között kollégáját Rocky-Groundból is.

- Önök itt, uraim? - kérdezte lihegve. - És itt egy hordó petróleum ég! Mit jelentsen ez?

- Ez azt jelenti, hogy egy kicsit meg akarjuk füstölni a vörösöket, Mr. Severet, - felelte Mr. Swan.

- A vörösöket? Micsoda vörösöket, Sir?

- A komancsokat, akik önöket meg akarták támadni és legyilkolni!

- Hihetetlen. Ma kellett volna ennek történnie?

- Természetesen, már ma. De odabenn vannak a szakadékba, melynek széléit az én munkásaim szállták meg, itt pedig a tűz teszi lehetetlenné a kijutást.

Ezzel rövidesen elmagyarázta a meglepett embernek az összefüggést.

Ez szívéből örült, hogy nem kellett résztvennie a veszedelmes kalandban és sietve visszatért a campra, hogy megnyugtassa megrémült embereit. Nem volt azonban képes reá, hogy megbízása értelmében visszatartsa őket, mert mind több és több kínai tolongott a hegyhez, hogy felkapaszkodják a tetőre. Botokat vágtak le a bokrokról és köveket szedtek fel és magukkal vitték; anyanyelvükön össze-vissza kiabáltak és lökdösték egymást előre. Nagy szerencsájük volt az indiánoknak, hogy Old Shatterhand értett kínaiul. A menny fiait megtudták, hogy a vörösök meg akarták támadni és megskalpolni őket. Nyílt támadásnál bizonyára szétfutottak volna a szélrózsa minden irányába, de most látták, hogy ellenségeik be vannak zárva és képtelenek az ellenállásra: ez olyan bátorságot öntött beléjük, melynek különben nyoma sem volt bennük. A gyávaság igen könnyen vérszomjba csap át, ha veszélyen kívül érzi magát; itt pedig a legcsekélyebb veszély sem volt. Az indiánokat innen felülről, biztos távolságról lehetett megölni kődobásokkal. Ezért tolongtak a kínaiak a csúcs felé, hogy rohamban elfoglalják azt.

- Testvérem jöjjön gyorsan velem! - szólította fel Old Shatterhand az apacsot.

- Ez a sárga banda vissza fog riadni tőlünk, ha csak a ferde szemekbe nézünk, - válaszolta Winnetou, ki azonnal kitalálta fehér barátjának szándékát.

Elsiettek a tűz mellett és oly gyorsan elugráltak körül köre a meredek sziklafalra, hogy egykettőre elhagyták a kínaiakat, mert ezek kerülőt csináltak a kényelmesebb hegynyereg felé. Swan főmérnök egész munkásosztagával alant állva maradt, de tekintetével követte őket és így szólt embereihez fordulva:

- A sárgák meg akarják lincselni a vörösöket, úgy látszik, és a két vadász megkísérli megakadályozni ezt.

A tűz felvilágított a hegyoldalra, ahol most a két vadász a kínaiak elé lépett. Lenn a szakadékban és fenn a csúcson mély csend állott be, mert mind megértették, hogy miről van szó és rendkívül kíváncsiak voltak ennek a jelenetnek a kimenetelére.

Hallották Old Shatterhand parancsoló hangját felharsanni, de a kínaiak nem hederítettek reá, hanem tolongtak tovább. Hangja még egyszer felzendült, ugyanolyan eredménytelenül. Erre ő és Winnetou kivették revolvereiket övükből, ez hatott rövid időre, a kínaiak csapata megállapodott, de nem sokáig, mert a hátullevők tolták az előttük állókat és így ezek is előresodrótak. Válságos pillanat volt. Igazában nem akartak ők löni, csak azért rántottak fegyvert, hogy fenyegezzék őket; de amellet parancsuknak is érvényt kellett szerezniük, ha nem akarták, hogy tényleg megvalósuljon a vérfürdő. Látták a nézők, hogy megint elteszik revolvereiket: hogy azután mit csináltak, azt nem lehetett világosan és részleteiben áttekinteni, de hangjukat érthetően lehetett hallani; a kínaiakat is hallották kiáltozni, láttak egy halom egymáson átbukdácsoló és lökdösődő embert; észrevették, hogy a legelő álló kínaiak közül egyesek a levegőben repülnek és az öveik tömegébe pottyannak: a tömegeből hol jobbról hol balról repül ki az egyik, mint a bomba, és legördül a hegyen; az egyeseket később többen követték; már kettesével és hármásával repültek le hegyen lefelé, egymásba megkapaszkodva és mégis

egymást magukkal rántva, némelyik, mint a rugó, nyílegyenesen felszökött a levegőbe, hogy azután visszazuhanjon és tovább hemperegjen lefelé.

A kezdetben dühordítás lassanként panaszos üvöltésbe csapott át; fájdalomkiáltások és jajgatás hangzott; a csoport mind kisebb lett, mert részei szüntelenül szétrepültek továbbra is és legurultak a lejtőn; olyan volt, mintha a közepében valami láthatatlan és egyben ellenállhatatlan robbanóanyag lenne, melynek vegyi összetétele csupán arra szolgál, hogy kínai testekkel labdazzék; a hegyen legurulók száma annál jobban szaporodott, minél kevesebben voltak a hátramaradottak, végül pedig a fentebb említett robbanóanyag Old Shatterhand és Winnetou alakját vette fel, kik most már újból láthatók lettek és egy utolsó erőfeszítést tettek, melynek hatása ugyan az illetőkre nézve nem valami kellemes, de a nézőközönségre annál élvezetesebb és mulatságosabb volt.

Rettenetes lavina látszott a kínaiak közé pottyanni és végzetes hatással működni, természetesen rájuk nézve végzetesen, mert oly módon hol összetorlódtak, hol szétrohantak, hogy se láttak, se hallottak; úgy tűnt fel, mintha a föld mozdult volna meg a lábaik alatt, mert mind többen és többen veszítették el az egyensúlyt; levegőbe nyúló lábak, földön guruló fejek látszottak nagy összevisszaságban, míg végül az egész, de igazán az egész tömeg csúszni, siklani, támolyni, rohanni, gurulni, hemperegni kezdett úgy, hogy valóságos kínai lavina gördült a hegyen lefelé. Lefelé hömpölygött, eleinte lassan, azután mind gyorsabban és gyorsabban és mikor leérkezett, óriási nyögés és panaszkodás támadt nankingi, meg kanton tájszólásban; úgy össze volt keveredve, és bonyolódva az a sok emberi testrészt, hogy a menny minden egyes emberének jelentékeny önismeretre és bonctani ügyességre volt szüksége, hogy szeretett énjének legurult részeit megint összeszedje.

Mindaz, aminek csak copfja volt, több-kevesebb gyorsasággal és pontossággal leérkezett; nem maradt odafenn senki, csak Winnetou és Old Shatterhand. Ahány fehér ember volt a nézők között, annyi torokból kiáltoztak bravót feléjük. Ők is lejöttek és mire leérkeztek, egyetlenegy kínai sem volt már látható; ezek megijedtek, hogy a gurulás ide lenn folytatódni fog és elszaladtak. Mikor a főmérnök a két vadászt dicsőítéssel akarta fogadni, Old Shatterhand a szavába vágott:

- Ez a veszély elmúlt, a vörösök feje felől, de van még egy másik is, mely nem a sárgák, hanem a fehérek részéről fenyegeti őket, kik fenn vannak a szakadék szélén. Köveket dobálnak le, amit nem tűrhetünk tovább.

- Ugyan, Sir, hiszen ezek a komancsok, gyilkosok! Fáj önnek, ha az egyik, vagy a másik fickót egy kő eltalálja?

- Nem, de elvégre a gonosztevők is emberek és úgy kell velük bánni, mint emberekkel. Aki állatokat kínozt, az semmirekellő, aki azonban embereknek feleslegesen fájdalmat okoz, az még kevesebbet ér; ez az én véleményem, én eszerint szoktam cselekedni és remélem, hogy ön is követi ezt a példát, legalább is addig, míg önökkel együtt vagyok. Küldjön tehát fel két embert, egyiket a jobb, másikat a baloldalra, kik beszüntetik ezt a helytelenséget. Mindenki maradjon nyugodtan és ne kezdjen semmiféle ellenségeskedést, míg erre a jelet meg nem adom!

- Well! De vajon a vörösek is csendben maradnak?

- Óvakodni fognak virradat előtt bármit is kezdeni, főleg, miután a főnökük a kezeink között van.

- De ezt ők nem tudják!

- Feloldozzuk a két fogoly őrt és leküldjük hozzájuk a szakadékba. Már annak is itt az ideje, hogy beszéljünk a „fekete csődörrel”. Hozassa őt és a másik kettőt ide, ahol világos van és ahol könnyebben és élesebben figyelhetjük meg, mint ott a sötétben. Ne mondjanak nekik nevet és úgy fektessék őket le, hogy az arcukat megvilágítsa a tűz! Jól szeretném látni őket, mikor ránk ismernek.

- Válaszolhatok nekik, ha kérdeznek valamit, főleg a főnöknek?

- Hogyne, de csak lényegtelen, általános dolgokat. Mi eltávoztunk kissé és majd észrevétlenül a háta mögé lépünk, hogy hallhassuk, hogyan beszél önnel és hogyan gondolkozik a helyzetéről.

A főmérnök bement a fenyves sűrűjébe. Old Shatterhand pedig Winnetouval kissé eltávozott, hogy a „fekete csődör” meg ne pillantsa őket azonnal. Nem sok idő telt belé, a megállapított helyre hozták őket és ott a két őrral együtt az előbb jelzett módon fektették le a földre. Úgy feküdtek fejfel, hogy Winnetou és Old Shatterhand mögéjük állhattak és a foglyok nem láthatták őket. Lassan és halk léptekkel közeledett a két barát.

A főmérnök a három fogoly előtt állott, vizsgálódva nézte őket és egy szót sem szólt. A főnököt ingerelte ez a tekintet; tulajdonképpen indián szokás szerint neki is hallgatnia kellett volna. De az a megvetés, mely a hivatalnok arcán tükröződött, annyira felmérgezte, hogy nem gondolt méltóságával, hanem hangosan rákiáltott:

- Mit bámulsz úgy minket? Nem tudsz beszélni, vagy a tőlünk való félelemtől leragadt a nyelved?

- A töletek való félelemtől? - nevetett a kérdező. - Csak ne képzelődj! Gazfickó vagy, kit nemsokára jó vastag és tartós kötéllel felakasztunk.

- Nem tudod, mit beszélsz! Tokvi Kewa vagyok, a naiini-komancsok legelső főnöke.

- Ha a legelőkelőbb vagy azok között a gazemberek között, akkor szívesen tekintetbe vesszük a rangodat, de csak annyiban, hogy egy kissé magasabbra akasztunk, mint embereidet.

- Ne hencegj! Tudom, hogy meg vagyok kötözve, de azonnal szabadon kell bocsátanotok megint, különben a harcosaim szabadítanak ki, titeket pedig azzal fognak megbüntetni, hogy felgyújtják Friwood-Campot, megölik minden lakóját és kiszakítják a földből a tűzparipa síneit.

- Azt akarod, hogy kinevesslek két harcosod előtt? Te mersz még engem fenyegetni, pedig úgy fekszel itt, mint egy kígyó, melynek kihúzták a méregfogait! A te sorsod felett Old Shatterhand és Winnetou fognak dönteni.

Erre a főnök hangosan és gúnyosan felkacagott és így szólt:

- Azért említéd ezeket a neveket, hogy megijessz, de én tudom, hogy ez a két harcos nincs is itt. Igaz, hogy itt voltak tegnap este, de tőlem való félelmükben elsiettek a tűzparipa kocsiján.

Pillantása akkor a fehér vadászra esett, aki lassan előlépett a háta mögül.

- Uff! uff! - kiáltott fel megijedve a főnök. - Ez itt Old Shatterhand!

- Úgy van, az vagyok. És ki az az ember mellettem?

Winnetou utána jött és melléje állott. Mikor a komancs őt is megpillantotta, a megsokszorozott félelem kiáltása tört ki szájából:

- És Winnetou, az apacsok főnöke! Honnan kerül elő ez a két ember?

Old Shatterhand legbarátságosabb arcával bólintott feléje és így válaszolt:

- Rendkívül örülni fogsz, ha meghallod, hogy mi éppen onnan jövünk, ahonnan te is, tudniillik az Alder-Springtől.

- Én nem voltam az Alder-Springnél!

- Csak a közvetlen közelében, a hurrikánál a Corner-Top alján, hogy elfogj minket ma este az Alder-Springnél.

Most kezdett derengeni a főnökben az a tudat, hogy a helyzete sokkal rosszabb, mint eddig feltételezte. Meg volt kötözve, tehát teljesen tehetetlen; látta a magasan fellobogó lángot a bejárat egész szélében, mely elzárta emberei elől a kiszabadulást a csapdából; de azt még nem tudta, hogy a szakadék széle köröskörül meg van szállva; nem adott fel tehát minden reményt és dühösen vetette oda, mialatt kötelékét feszegette:

- Ha nem lennék megkötözve, úgy szétmorzsolnálak, mint a grizzly-medve mancsának egyetlen csapásával zúzza a coyottot, mely reászállt! Követelem, hogy bocsássatok szabadon!

- Azzal még várni fogunk egy keveset! Mivel te olyan büszkén vallod magad a naiini-komancsok legelső főnökének, remélem, hogy büszkébb leszel annál, semhogy hazudj. Azért jöttetek ide, hogy megtámadjátok a campot?

- Nem!

- Ideküldted unokádat, Ik Senandát, hogy előkészítse a rajtaütést?

- Nem!

- Tegnap este itt voltál és beszéltél velem?

- Nem!

Ezt a háromszoros nemet olyan határozott, elutasító hanghordozással ejtette ki, hogy a főmérnök mérgesen felkiáltott:

- Micsoda szemtelenség! Nagy kedvem lenne lehúzni róla kabarcját, hogy egy jó vastag bot megismerkedhessek a vörös bőrével!

Old Shatterhand, még mindig a főnökhöz fordulva, folytatta.

- Valóban hallatlan gyávaság egy ilyen helyzetben ily határozottan tagadni. Azt is tagadod, hogy ma délelőtt viszontláttad unokádat egészen egyedül a Corner-Top mellett?

A főnök egy pillanatra lehunyta a szemét, mintha hirtelen támadt ijedelmét akarná elrejteni, azután gúnyosan felelte:

- Old Shatterhand álmodni látszik, anélkül, hogy aludnék!

- Pshaw! Hátrahagyta, hogy őrizze fegyvereinket.

- Uff! uff! - ugrott fel kissé a főnök kötelékei dacára is.

- Elismered?

- Nem!

- Tokvi Kewa, te gyáva, megvetlek téged! Hogy bizonyítsam, milyen ostobaság a te tagadásod, mutatok neked valamit. Jól nézz! Ugye ezt nem vártad volna?

Old Shatterhand ugyanis, mielőtt mutatta magát, fegyverét a fogoly mögé tette le és Winnetou ezüst puskáját hasonlóképpen. Az előbbi most felvette a fegyvereket és megmutatta a koman-
csok főnökének. Ez elfelejtette ijedtében, hogy meg van kötözve; felkiáltott és fel akar ugrani.

- Well, úgy látszik, ez segít! - kacagott a vadász.

- A, a varázsfeegyverek, a medveölő és az ezüst puska! - dadogta Tokvi Kewa. - Hol hol hol van Ik Senanda, leányom fia?

- Ő a mi foglyunk. A Corner-Topnál fogtuk el, mert már ott voltunk, mielőtt ő megérkezett volna!

- Az - az - nem lehet!

- El kell hinned. A tűzparipával Rocky-Groundba utaztunk és onnan az Alder-Springhez lovagoltunk, ahová előbb megérkeztünk, mint te. Mindent láttunk, amit tettetek és mindent hallottunk, amit beszéltetek, mert Winnetouval együtt csak négylépésnyire feküdtem a vihardulás sűrűjében attól a fatörzstől, melyen kinyújtózkodtál.

- Uff, uff, uff!

- Bizony uff, uff, uff! Nos, még mindig meg akarsz maradni esztelen tagadásod mellett?

A komancs immár is sötéten meredt maga elé, míg eszébe ötlött, hogy a közelben tartózkodnak emberei. Ekkor így szólt:

- Tokvi Kewa nem ismeri a félelmet, nem félelemből tagadott.

- Elismered tehát, hogy megloptál minket?

- Igen.

- Bevallod, hogy meg akartad támadni Friwood-Campot?

- Igen.

- Mit csináltál volna a telep lakóival?

- Megöltük és megskalpoltuk volna őket.

- Mindenkit?

- Mindenkit!

- Jounels! - kiáltott fel az engineer. - Engem is?

A komancsnak most már egészen mindegy volt, hogy egy emberrel többet, vagy kevesebbet akart-e megölni; szinte közönyösen büszke hangon válaszolt:

- Nem tudom, hogy ki vagy; de ha téged is elfogtunk volna, akkor megskalpoltunk volna.

- Köszönöm szépen, szívből köszönöm, kedves, vörös uraságom! Ezért a szeretetreméltó vallomásáért még külön köszönetet fogok mondani. Mondja csak, Old Shatterhand, mit csináljunk most ezzel a tiszteletreméltó gentlemannel és embereivel?

- Először is alkalmat nyújtunk neki, hogy megismerje az ő, meg az emberei helyzetét - válaszolta a kérdező. - Felvisszük a szakadék szélére, ahonnan mindent áttekinthet.

- És azután?

- Azután bizonyára ki kell adnia embereinek a parancsot, hogy adják meg magukat.

A két fogoly őrhöz fordult és megkérdezte tőlük:

- Ismeritek a Sápadtarcúak beszédét?

Az egyik adta meg a feleletet:

- Megértettük, amit beszéltetek.

- Well! Menjete most be a szakadékba és mondjátok meg a komancsok harcosainak, hogy elfogtuk a főnöküket és mindnyájukat le fogjuk löni, ha védekeznének. Felvezetem a főnököt a hegyre, hogy meggyőződhesse róla, hogy minden ellenállás csak a pusztulásukat vonná maga után. Akkor majd döntsön, hogy mi lesz rá és rátok nézve a legjobb.

- Kitől fogjuk ezt megtudni? Ha egy halvány arc mondja meg nekünk, nem fogjuk elhinni.

- Meg fogom neki engedni, hogy ő maga mondja meg nektek. Beszélhet a hegycsúcsról, úgy, hogy minden harcosa meghallhatja. Beleegyeztek?

- Igen.

- Akkor most levétem a kötelékeiteket. Ahány bejárat ezen az oldalán van olyan széles és magas, hogy veszedelmes lehetne rátok nézve, egyetlen ugrással átjöhetek rajta.

- Vissza kell térnünk, hogy újra megkötozzetek?

- Nem, a szakadékban maradhattok. Mondjátok el harcosaitoknak, mit hallottatok és mit láttatok! Ha megteszitek, be fogják látni, hogy nem marad nekik egyéb, mint bevárni, mire határozza el magát a főnök.

Míg levették róluk a kötelékeket, Winnetou úgy állott előttük rájuk szegezett fegyverrel, hogy a menekülés lehetetlen volt. Az egyik neki szaladt és átugrott a tűzön át a szakadékba, hol a legkevésbé széles volt; a másik nyomon követte. Ezután Old Shatterhand még egy pár vasutast hozott oda, hogy távolléte alatt szigorú és megfelelő őrizet alatt tartsák a bejáratot, majd a komancsok főnöke szabadult meg lábain lévő kötelékeitől, hogy fel tudjon kapaszkodni a hegyre. Kezei természetesen a hátára kötözve maradtak.

A két nagy vadász Tokvi Kewa kíséretében felmászott a hegyre. Esetleges szökési kísérletével nem csak saját életét, hanem bezárt harcosait is a legnagyobb veszélybe sodorta volna, ellenkezés nélkül követte tehát őket addig a pontig, honnan az egész szakadékot egyetlen pillanattal áttekinthette. Ugyanaz a hely volt az, hol Hobbe-Frank tartózkodott. Mikor ez meglátta hármójukat közeledni és Tokvi Kewát felismerte tolldíszéről, örömeiben nagyot ugrott és felkiáltott:

- Hurrá, itt cipelnek valakit a fülénél fogva, aki, ha nem hagy egészen cserben velemszületett ravaszságom, ezeknek a vörös fickóknak a főnöke! Eltaláltam Shatterhand úr?

- Igen, ő az, - felelt a kérdezett.

- Örvendek, végtelenül örvendek! Mert ha megfogtuk a vezér pintyét, a többi madaracska egészen magától lépre megy. Milyen módon ragadta meg a hajánál fogva?

- Utána lopóztam és leütöttem, kedves Frank.

- Utána lopózott és leütötte! Ez olyan egyszerűen és magától értetődőleg hangzik, mint mikor azt mondja az „Arany kolbász” vendéglő szakácsnője a macskáról: Előbb leszúrták, azután megsütötték, végül megették, mint nyulat! Most itt áll az egészen úgy bámul, mint Schiller kápolnája Uhland völgyébe! Ha nem tévedek, kissé gondolkozóba ejti a mi szép fáklya- és gázvilágításunk!

A vidám kis szeleburdinak igaza volt. Ha Tokvi Kewa mostanáig az övéi segítségére számított, most be kellett látnia, hogy ez a számadás helytelen. Ott kuksoltak benn a szakadékban, alaposan összezsúfolva a lovaikkal és az egyetlen utat a szabadság felé a még mindig magasra lobogó tűz zárta el. Ezt a tüzet reggelig, sőt még tovább is fenn lehetett tartani; ezt tudta, mert látta, hogy odabenn még egy nagy tele hordó petróleum van.

Ha pedig megvizsgálta a szakadék falait, akkor látott ugyan egy helyet, ahol fel lehetett kapaszkodni, egyetlen egy magányos embernek, kit oda fenn nem vár ellenség, de nem ilyen tömeg indiánnak s a lovakról nem is beszélve! Fenn pedig tüzek és fáklyák égtek, úgy, hogy minden nappali világításban úszott és egész halom fölfegyverzett Sápadtarcút számlálhatott meg, kik készen állottak, visszatartani minden kísérletet a fal megmászására. Töprengett, töprengett, keresgélt valami lehetőséget, de nem talált. Egy pillanatig persze arra gondolt, hogy indiánjai lóra pattanhatnának és vágatában kikényszeríthetnék a kijárást a tűzön át; de ezt a kivezető utat is el kellett ejtenie. Először is látta az öröket, kik odakünn a tűz mellett állottak, másodszer a fehérek, kiket ide fenn látott, golyóikkal az egész szakadékot telehíntették a tűzig; egyetlen egy vörösnek sem sikerült volna megmenekülnie, mert csak egy sortűzre lett volna szükség, hogy a kijáratot indiánok és lovak hulláival torlaszolják el.

Fejtörésének ez a nyomasztó eredménye annyira igénybe vette, hogy egyáltalában nem gondolt arra, hogy uralkodjék arcvonásain, a csalódás oly világosan az arcára volt tehát írva, hogy Winnetou és Old Shatterhand hallgatott ugyan felőle, de a kis (Hobbe)-Frank nem tudta magát visszatartani, hogy meg ne jegyezze.

- Most éppen olyan pofát vág, mint a komámasszony libája, tudniillik, mikor el akart repülni, akkor vette észre, hogy nem is igazi liba, csak levél nehezék. Kezdhet, amit akar, a szárnyát még sem...

- Uff, uff! - kiáltott fel a főnök, még pedig sokkal hangosabban, mint ahogy bizonyára akarta. Felriadt merengéséből, akár egy álomból és saját felkiáltásától összerezzen.

Old Shatterhand újból hozzáfordult és megkérdezte:

- Nos, gondolkozott felette Tokvi Kewa, hogy van-e az ő és Harcosai részére valamely út a szabadulásra?

- Igen - válaszolta az indián. - Van egy ilyen út.

- Ah? Melyik?

- A te igazságszereteted.

- Csak ne hivatkozz reá! Ha csupán reá hallgatok, kénytelen vagyok elítélni titeket! A tervezett vérfürdőről még csak beszélni sem akarok. De micsoda büntetéssel sújtja a puszta törvénye a lótolvajlást?

A kérdezett némi vonakodás után felelt:

- A halállal; de hiszen a ti lovaitok újból visszatértek hozzátok!

- És mi a büntetése a fegyverlopásnak?

- Szintén a halál; de megint elvettétek fegyvereiteket!

- Az a te vétkened nem változtat. Eljátszottad az életedet!

- Meg akartok tehát ölni? - fortyant fel mérgesen a főnök.

- Mi nem vagyunk gyilkosok. Mi nem ölünk, hanem büntetünk, mert te büntetést akarsz és kívántál.

- Uff! Mikor kívántam volna ezt?

- Mikor igazságosságot követeltél.

A komancs újból lehajtotta a fejét és hallgatott. Tudta, hogy nem hivatkoznék hiába ennek a két embervédő férfinak a jószívúságára, de büszkesége tiltakozott ellene, hogy megtegye ezt. Némi szünet után megkérdezte:

- Hol van Ik Senanda, kit elfogtál?

- Biztos helyen várakozik az ítéletére. Tudod, hogy a kémeket fel szokták akasztani.

- Uff! Mióta lett Old Shatterhand ilyen kegyetlen ember?

- Amióta igazságot kívántál tőlem, mert az igazság a véreteket követeli. Kegyelmet pedig te nem akarsz!

A főnök ismét tanácstalanul mélyedt magába. Nem tudta magát, az embereit sem ravasz-sággal, sem erőszakkal megmenteni. Tehetetlen düh forrott benne és vad, alattomos bosszúság töltötte el. Lassan, de mozdulatlan arckifejezéssel felemelte fejét és bizonytalan hangon kérdezte:

- Mit ért Old Shatterhand kegyelem alatt?

- Enyhébb büntetést, vagy pláne az egész büntetés elengedését.

- Egészen elengednétek nekünk a büntetést?

- Nem; ez lehetetlen.

- De az életünket megtarthatnánk?

- Talán. Winnetou és én nem törünk az életetek ellen. De nem lesz könnyű feladat, hogy a többi fehéret is elnézésre hangoljuk, reméljük azonban, hogy el tudjuk érni, ha te is megteszed a magadét, hogy csillapítsd haragjokat.

- Mit kell tennünk?

- Megadni magatokat.

- Megadni? - hördült fel. - Őrült vagy!

- Ide vezettelek, hogy bebizonyítsam neked, hogy az ellenállásotok nekünk egy csepp vérbe sem fog kerülni, titeket azonban azonnal a pusztulásba dönt. Ezt a célt elértem. Ha jelt adok, összes fegyvereink elsülnek; elveszük skalpjaitokat és ezzel arra ítéljük lelkeiteket, hogy az örök vadászmezőkön szolgáljunk és rabszolgáink legyenek. Nem akartad másképpen. Jöjj!

- Hová akarsz vezetni?

- Megint vissza. Hadd lásd dacolásod következményeit. Jöjj!

Karonfogta, látszólag, hogy magával vonszolja; de Tokvi Kewa kirántotta magát, egy lépést hátrált és megkérdezte, miközben sötét szemei felvillantak:

- Csak úgy menthetsz meg minket, ha megadjuk magunkat?

- Igen.

- Életben maradhatunk?

- Remélem.

- És visszatérhetünk törzsünkhöz?

- Ha megajándékoztunk az étellel, igen. Csak nem gondolod tehát, hogy valakinek kedve támadhatna itt tartani benneteket.

- És ha szabadon elvonulhatunk, nem fél a bosszúunktól?

- Pshaw! Ki fog félni tőletek! Bosszúról beszélsz? Ha megmentjük az életeteket, akkor nem inkább hálával tartoznátok, semmint bosszúval?

- Ments meg; akkor majd meglátod, hogy mit teszünk!

- Jól van. Látod, hogy ott jobbról fel lehet kapaszkodni a sziklán?

- Látom.

- Az ösvény oly keskeny, hogy ketten nem férnek el egymás mellett. Mondd meg a harcosaidnak, hogy kapaszkodják itt fel egyik a másik után, de fegyvertelenül. Ekkor természetesen mindjárt megkötözzük, míg tanácskozunk felettük. Aztán majd - Megkötöztetek? - szakította félbe őt a főnök, dühösen rátámadva.

- Igen. Ha ez nem tetszik nekik, úgy haljanak meg. Hiszen te is meg vagy kötözve!

- Uff! Old Shatterhand rettenetes ember. Oly nyugodtan és szelíden beszél, de az akarata kemény mint a kőszikla.

- Nagyon helyes, hogy így találd ezt! Abba tehát beleegyezel, hogy megkötözzük őket?

A kért habozott néhány pillanatig, azután büszkén kidüllesztette a mellét és a dühtől majdnem kiáltva felelte:

- Igen!

- Well! De mondd meg nekik, hogy azonnal megölünk mindenkit, ki nem tesz le oda lenni mindent és a legcsekélyebb fegyvert magával hozza!

Világosan látható volt, hogy a főnök remegett a dühtől, míg kérdezősködött:

- Ha megteszem azt, amit akarsz, akkor leányom fia is életben marad és visszakapja a szabadságát?

- Valószínűleg!

- Akkor vétesd le rólam a kötelékeket, hogy lemehessek a harcosaimhoz!

- Ah, te magad is le akarsz menni?

- Hallottad.

- Miért?

- Az nem elég, ha csak lekiáltok innen néhány parancsot. Ha fegyvertelenül kell megadniuk magukat, meg kell nekik mondanom az okainkat.

- Well! - felelte Old Shatterhand és mosolyogva végigmérte. - Nekem mindegy, ha valami cselszövést forgatsz a fejedben. Megadom neked az engedélyt, hogy lemenj; de attól a pillanattól kezdve, hogy elérted a szakadék alját, kilencszer tíz fegyver csöve lesz reátok irányítva és ha öt perc múlva lekiáltok és nem jössz fel újból elsülnek, kétszer sül el mindegyik puska. Megmondtam és így fog történni. Most menj!

Ő maga tette a főnök karjait szabaddá. Winnetou egy szóval sem vett részt a beszélgetésben; most, mikor a főnök neki indulni készült, vállára tette a kezét és így szólt:

- Amit Old Shatterhand mondott, olyan, mint az eskü, melyet én is megfogok tartani. Ha ő hív téged és te nem jössz azonnal, az én golyóm fog téged eltalálni! Megmondtam. Uff!

A komancs válasz nélkül elfordult tőle és lefelé indult a meredeken az övéihez. Mikor leérkezett és az első szavakat intézte embereihez, hangos üvöltés keletkezett. Ez volt a válaszuk tudósítására, hogy meg kell adniuk magukat. Hogy őt esetleg ellenkezésükkel szemben támogassa. Old Shatterhand messze hangzó hangon néhány rövid parancsot osztott ki. Erre az összes fehérek, kik a másik oldalon voltak, át jöttek hozzá, készen reá, hogy fogadják és megköttözzék az egyenként feljövő komancsokat; fegyvereiket mindnyájan lefelé irányították, hogy Old Shatterhand parancsára azonnal tüzelhessenek. A szakadék bejáratánál az [engineer] parancsnoksága alatt a fehérek is a bezártakra fogták puskájukat. Ami a kínaiakat illeti, ők végtelenül kíváncsiak voltak ugyan a kaland kimenetelére, de eszük ágába sem jutott, hogy bőrüket a vásárra vigyék. A távolban tanyáztak, hogy a veszély legcsekélyebb jelére felugráljanak és szanaszét fussanak és nemcsak a komancsok voltak azok, kik ezt a félelmet beléjük oltották, hanem még mindig nem tudták elfelejteni a fehér vadásznak és a vörös apacsnak, hogy csupán izmos karjaikkal és tenyerükkel belőlük lavinát csináltak.

Droll néni is átjött a másik oldalról. Letelepedett unokabátyja, Frank mellé, puskacsövét szintén befelé irányította a szakadék szélén és kérdezősködni kezdett:

- Mindent hallottál, Frank bátyó, amit itt beszéltek?

- Hogy kérdezhetsz ilyen ostobaságot! - válaszolta a kicsike. - Hiszen itt állottam és vannak füleim. Miért ne hallottam volna hát mindent.

- Hogy füled van, az nem egészen ismeretlen körülmény én előttem. De némely embernek két füle van és mégsem hallja meg azt, amit kellene. Nem a komancsok főnöke volt ez?

- De igen.

- És tárgyaltak veled?

- Igen.

- Mibe kellett beleegyeznie?

- A Harcosainak meg kell adniuk magukat. Egyenként fel fognak kapaszkodni a sziklákon és azonnal megköttözzük őket, mihelyst feljutottak ide az alvilágból.

- Te, ezt megint nem rosszul eszelte ki a mi Old Shatterhandunk. Ha úgy jöhettek volna fel, ahogy akarnak, akárhányan egymásután, ez veszedelmes lehetett volna reánk nézve; de mivel egyenként és időközönként kell feljönniük, nem csinálhatnak nekünk semmit. Mégis csak egészen más dolog az, ha az ember az igazi társaságba kerül! Most, hogy tegnap találkoztunk Old Shatterhand és Winnetouval, megint érdekes eseményeknek nézhetünk elébe.

- Uff! Hát velem talán nem élhetsz meg semmit? Hallod-e, én azt a tiszteletteljes nagyra-becsülést követelem magamnak, melyre egy ilyen ember, mint én, igényt tarthat! Ezt légy kegyes megjegyezni a jövőre nézve! Talán bizony azért engedtem meg neked, hogy mint vérbeli, édes unokatestvérem születhessél, hogy elrontsd a jó kedvemet? Még állítja ez az ember, hogy mellettem nem élhet meg semmit!

- Csak csillapodj le - kérlelte Droll. - Hiszen nem úgy gondoltam. Miért pattansz fel az első szóra, mint a bomba!

- Hallgass, te megvénült csacsi! Hogyan merészelsz engem egy bombával összehasonlítani!

- Mert éppen olyan gyorsan szétpukkansz, mint a bomba.

- Pukkadni! Micsoda kifejezés ez egy olyan jelentős tudományos férfi számára, mint én vagyok! Nem tudod azt, te zöldszínű, hogy az én tisztelt jelenlétemben választékosan kell kifejezned magad?

Droll megvakarta a füle tövét és nagy zavarral felelte:

- Jaj, kedves Frank, mit csináljak, ha Altenburgból származom és nem Moritzburgban születtem.

- Sajnos, sajnós, ez igaz! A Teremtő egészen eltérő szellemi képességekkel ruházott fel minket, pedig édes unokatestvérem vagy. Én minden tekintetben túlszárnyallak és tulajdonképpen egyáltalában nem tudom felfedezni, hogy mindkét részről való szüleink hogyan is jöhettek arra a furcsa gondolatra, hogy mindkettőnket ilyen közeli rokonságba hozzanak egymással.

- Úgy? Tehát akkor nem akarsz rólam többé tudni?

- Légy olyan jó és ne kérdezz ilyen ostobaságokat! Hiszen éppen azért szeretlek téged annyira, mert ostobább vagy nálam. Hova jutnék én bölcsességem összes napjaival, ha nem lenne, akit velük megvilágítsak és árnyékába állítsak? Hiszen éppen az tesz engem annyira boldoggá, hogy olyan minden szavam, mint az eső, mely cseppjeivel felönti a szellemileg szegényeket. De most figyelj! Úgy látszik, hogy Old Shatterhand beszélni akar.

A kitűzött határidő letelt és az említett előre hajolt most a sziklapárkányon, kezét a szájára tette és lekiáltott a szakadékba:

- Tokvi Kewa, eta hauch! (Jer fel, Tokvi Kewa.)

A főnök meghallotta a kiáltást s mint látni lehetett, még egy utolsó parancsot adott embe-reinek és azután elfordult tőlük, hogy teljesítse Old Shatterhand felszólítását. Ugyanazon a helyen kapaszkodott fel, melyen lemászott és látni lehetett, hogy emberei ezelőtt egy halomra rakták fegyvereiket. Megmondhatta nekik, hogy milyen időközökben kövessék, mert készenlétben állottak odalenn és csak mikor ő felérkezett, követte lassan a következő. Hogy a mászás volt-e az oka, vagy a felindulás, melyet harcosainak ellenkezése keltett fel benne, nem volt megállapítható, de meglátszott rajta, hogy lüktettek az erei, mikor kezeit összekulcsolta a hátán és rekedt hangon megszólalt:

- Tokvi Kewa megtartotta a szavát; itt van, kötözzétek meg újból! De vigyázzatok, nehogy egyszer én tegyek szíjokat a kezeitekre! Ha ez bekövetkeznék, bizonyosak lehetek róla, hogy nincs több keresni valótok a nap alatt!

Megkötözték és félrevezették. Aki követte azt szintén megkötözték és az azután érkező indiánokat összeszíjzták, háttal egymásnak. Ahogy a foglyokat ilyenképpen egymáshoz erősítették, kétszeres biztonságban lehettek felőlük.

Így jártak el a többi komancsával is, kik - egyik a másik után - felkapaszkodtak a tetőre. Mikor végre mindnyájukkal elkészültek, jóval több, mint ötven pár indián hevert a földön. Tokvi Kewa magához szólította Old Shatterhandot és így szólott hozzá:

- Nehezemre esett, hogy harcosaimat engedékenységre hangoljam. El fogsz most már te is követni mindent, hogy kicsikard a Sápadtarcúaktól az életünket?

- Én még többet tartok meg, mint amennyit neked ígértem. - válaszolta a vadász. - Azt mondtam, hogy érvényesíteni akarom a befolyásomat. Most, hogy engedelmeskedtél nekünk, határozott ígéretet teszek, hogy életetek és a szabadságotok felől biztosak lehettek.

Erre a komancs éles nevetésbe tört ki és szemeiből végtelenül gyűlölködő pillantást vetve Old Shatterhandra, odakiáltotta:

- Engedelmeskedni? Én nektek? Hát engedelmes-e az oroszlán a kutyának, vagy a bölény a coyottnak? Mit képzelsz, ki vagy te? Gennyes daganat, melyet ki fogok vágni a halvány faj testéből, hogy a préri legeldugottabb szegletében rothadjon el! És micsoda Winnetou? A legmegvetettebb és gyávább az apacsok között. Méreg, melyet undorral fogok kiköpni és lábammal a földbe taposni! Megfagyott az elmúlt tél jegében agyad utolsó maradéka is, hogy azt mered állítani, a „fekete csődör” engedelmeskedett neked? Esküszöm, a nagy Manitou összes főnökeinek szellemére, kiket követni fogunk az örök vadászmezőkre, hogy eljön az idő, amikor megtudjátok, hogy kinek kell parancsolni és kinek engedelmeskedni!

Old Shatterhand egyetlen válasza ez a nyugodt kérdés volt:

- Azt akarod talán, hogy a beszédeddel elveszítsd az életedet? Még a mi foglyunk vagy és nem vagy szabad!

- Pshaw! - nevetett a főnök megvetőleg. - Tokvi Kewa nem engedi megijeszteni magát! Old Shatterhand azt mondta, hogy életünk és szabadságunk biztosítva van!

- Ah! Ilyen nyugodtan rábízod magad a szavamra? Tudod, hogy milyen megbecsültetést árulsz el ezzel? Igaz, te büntetlenül káromolhatsz minket, mert a szavamat adtam neked. Mivel tudod, hogy Old Shatterhand nem mond valótlanúságot, meg vagy róla győződve, hogy szemtelen lehetsz velem szemben. A kutya ugat így, mint most te, ha kitörték a fogát és nem tud harapni!

- Ez a kutya pedig te vagy! - kiáltotta a főnök dühösen. - Nézd meg a lábamat! Olyat fog ez nemsokára beléd rúgni, hogy üvöltöni fogsz a fájdalomtól!

- Sokat, nagyon sokat merészelhetsz, mert bírod ígéretemet, - figyelmeztette őt Old Shatterhand, nyugodtan mosolyogva. - De ne feszítsd a húrt túlságosan! Ha nem tudsz uralkodni magadon, meg fogják bántani.

- Megbántani? Ez a szó a gyengeségedet vallja be. Beszélj, amit akarsz, én kinevetem fenyegetésedet!

Erre a fehér vadász arca elkomolyodott és ércesen, súlyosan regett a hangja, amint így szólt:

- Well, legyen úgy, ahogy te akarod! Mindenesetre meg fogom tartani, amit ígértem, de egy szóval, egyetlen szótaggal sem többet. Hogy ezt hogyan értem, azt meg fogod tudni. Feltettem magamban, hogy még enyhébben bánok el veletek, mint a mire ígéretem kötelezett; de ez már elmúlt és figyelmeztetésem hamarosan teljesülni fog; nemsokára meg fogod bántani viselkedésedet!

A komancs minden válasz helyett behúzta fejét vállai közé és kötelékei dacára kissé felemelkedett, hogy leköpje Old Shatterhandot, ami sikerült is neki. Erre Winnetou, ez a különben oly nyugodt, fölényes férfiú, kit semmi sem tudott kihozni a sodrából, megrázta az öklét és hangosan felkiáltott:

- Charlie, beszennyezett téged nyálával. Ki fenýtse ezért ezt a kutyát meg, te, vagy én?

- Nem te, hanem én, de másképpen, mint ahogy gondolod, - felelte fehér barátja. - Nem méltó rá, hogy megérintsd kezedd.

A többiek is mélyen fel voltak háborodva a komancs hihetetlen szemtelenségén, hogy most, miután életét biztonságban érezte, szabad folyást engedett oly sokáig elnyomott dühének. Egy csomó hang harsant fel a fehérek közül, azonnali megfenyítést követeltek. A hosszú szöke

Kas kis fejcskáját egyik oldalról a másikra csóválta, úgy látszott, mintha pisze arcocskája még egyszer akkorára nőtt volna; különben oly jóindulatú szemei villogtak és tette készen húzta fel hosszú csizmáit gólyalábain, amint hangosan felkiáltott:

- Old Shatterhand, ez már sok; ezt semmi esetre sem tűrhető el: Kész vagyok reá, hogy betömjem nagy pofáját.

- Mivel?

- Egy szíjjal, melyet nyaka közé fonok; azután felhúzzuk őt magasra, arra a fára, melynek néhány oly szép ága van; bizonyára csak azért nőttek oly nagyra, hogy abban a kitüntetésben részesüljenek. Aztán ha eláll a lélegzete, nem tehetek róla. Használta volna fel valami jobbra! Aki nem akar hallani, annak érezni kell; jó öreg közmondás ez, akár csak Timpe örökösénél!

- Köszönöm szépen! Ha arra született, hogy felakasszák, majd megtalálja a nyakára illő hurkot, anélkül, hogy éppen mi lennénk azok, akik a nyakára teszik.

- Micsoda? - kiáltotta (Hobbe)-Frank. - Ilyen módon megsértette, a rothadt krumplihéjakkal megdobálta önt, anélkül, hogy megkapná ezért jutalmát? Ezt nem tűrhetem, ez nem tetszik nekem, akár a pudlinak, ha hátulról előre kefélik! A déli mennyboltozaton van egy világos hely, honnan mélyen lecsüng a bosszúállás törvénye. Sokan eltudják olvasni a szövegét, de sokan nem. Azokhoz, kik el tudják olvasni, tartozom természetesen első sorban én, így tehát kötelességemnek tartom.

- Itt csak az én kötelességemről lehet szó, kedves Frank, nem pedig a tiedről, - szakította félbe Old Shatterhand a kis ember szóáradatát. - Bízd tehát csak reám, hogy kellően feleljek ennek a vörös férfinak a szemtelenségeire!

- Ezt nem teszem, ezt igazán nem teszem, mert ha átengedem önnek a koronaügyész hatáskörét és hatalmát, akkor már előre is tudom, hogy a vörösbőrű púpos tejbe kását kap osztrigamártással, ahelyett, hogy alaposan megfürdetné őket.

- Ne aggódj, Frank! Most az egyszer nem gondolok reá, hogy elnéző legyek.

- Úgy? Tehát végre-valahára mégis megokosodik? Jobb későn, mint soha! Igazán szánt neki valami büntetést?

- Igen.

- Akkor tegye meg nekem azt a nagy szívességet, hogy én szerepelhesek benne mint legelső drámai és soubrette-énekes! Méltóztassék parancsolni, felügyelő és igazgató úr, hogy mikor gördüljön fel a függöny! A mélyen tisztelt nézőközönség már dobog a türelmetlenségtől és minden jegy elkelt!

- Jól van, teljesüljön a kívánságod. Kas és Has fogják meg a főnököt oly szorosán, hogy ne tudja megmozdítani a fejét, te pedig késseddel levágod egész, sűrű hajdíszt, csak annyit hagysz meg belőle, hogy felköthessük reá ezeket a szép, kelet-ázsiai csizmákat.

Ezekkel a szavakkal kihúzta zsebéből a két fegyvertolvaj kínai copfját.

- Hurrá! Itt van a két keng-keng-king-kongcopf! Majd elfelejtettem! Hurrah, hurrah, feleséges gondolat! Úgy örülök és úgy el vagyok ragadtatva, mintha ma lenne a születésem napja! Ennek az embernek egyszeriben segíthetünk, tudniillik le a tinccsel, fel a tinccsel! Jöjjön ide, Timpe úr I. és Timpe úr II! Figyeljenek, uraim, a díszelőadás megkezdődik. A függöny felgördül. Én játszom a sevillei borbélyt szivacsra meg szappanhab nélkül, a komancsa pedig az „elkínzott rablótolvajt” adja. Az első felvonásban így énekeltek neki: „Add ide a kezed, életem”, mire ő előadja a kegyelmi áriát „Róbert és Bertram”-ból. Erre rázendül a bosszút-

állók kara: „Vágjad, Kottle, vágjad, teljesül a vágyad!”. Erre ő halkán rázendíti a „Bűvös vadász”-ból, ha nem tévedek, vagy Weber nem tévedett: „Ügyelj nagyon, Frank, te kedves, ne legyen fejbőröm véres!”. Az első felvonást ez a tercett fejezi be: „Holdvilág, óh, éj veled, a komancsa kopasz lett!” Mikor rövid idő múlva újból felhúzzák a függönyt, rázendíték harmónium kísérettel: „Óh, jaj, óh, jaj, óh, jaj! Vékony lett a haj!” mire ő egészen egyedül ezzel a kettős quartettel válaszol: „Mivel nem hordok kalapot, kösd fel nekem a copfot!”. Ezt természetesen meg is teszem, mert így kívánja a szerepem és mikor ez megtörtént, az összes szereplő és nézőközönség zenekarral rázendít a dicsőnekre: „Óh, vörösek, örüljétek, nézzétek a copf hogy lebeg! Főnökötök elégedett, hogy a feje ilyen szép lett; vezessétek körbe-körbe és az előadásnak, vége!” mire a közönség feláll és a függöny legördül. Így képzelem én azt a díszelőadást és most, uraim, meg egyéb gentlemanok, megkezdődik a darab!

A vidám kis fickót egészen fellelkesítette a feladat, mely reá volt bízva. Pajzán előadását németül tartotta ugyan és így csak a németek értették meg teljesen, de mozdulatai és arcjátéka oly kifejező volt, hogy a többi fehér is gyanította, mit akar; csak a vörösöknek nem volt látszólag sejtelve róla.

A főnök mindenesetre látta a reá szegezett tekinteteket, látta (Hobbe)-Frank kezében a bowiekést és látta a kínai copfokat, melyeket Old Shatterhand adott. A következtetést le kellett vonnia, hogy ezek a tárgyak összefüggésben vannak vele, de hogy mit terveztek, azt még sem tudta kitalálni. Megdöbben és megdöbbenése csak fokozódott, mikor Kas és Has jobbról-balról letérdeltek melléje és félelmetesen jelentőségteljes pillantásokat méregettek.

- Mit akartok itt? Mi fog velem történni? - kérdezte tőlük.

Helyettük Old Shatterhand válaszolt:

- Ajándékot kapsz tőlem, mert olyan barátságos és udvarias voltál velem szemben.

- Micsoda ajándékot?

- Miért jöttetek ide, hogy elvegyétek a sárga emberek skalpjait, sajnos azonban, hogy nem kaptátok meg őket, mert a kínaiak maguk is meg akarták tartani. Mivel képzelheted, mennyire rokonszenvezem veled, beláthatod, mennyire sajnálnám, ha neked, mint főnöknek, is le kellene egy ilyen skalpról mondanod. Az én jó szívem tehát keresztül vitte, hogy nem is egy, hanem két ilyen copffal lephesselek meg. Remélem, hogy hálásan fogadod tőlem ezt az ajándékot!

Tokvi Kewa kételkedőleg hangzó „Uff”-ot hallatott, nem tudván más feleletet adni, mert nem tudta milyen szándék rejtőzködik a barátságos szavak mögött. Old Shatterhand folytatta:

- Copfoknak természetesen a fejen a helyük és azt hiszem örülni fogsz neki, ha felköttem neked, hogy hordhassad emlékül tőlem.

- Uff, uff! - válaszolta erre és dühbe jött. - Skalpokat nem fejre szoktak akasztani, hanem az övbe. Ezek pedig egyáltalában nem is skalpok, hanem a gyáva sárgabőrűek haja fejbőr nélkül. Azt a komancsot, aki ilyen haját hordana, kikacagnák és kicsúfolják a gyerekek, meg az öreg asszonyok!

- De te mégis viselni fogod, mert neked ajándékozom és hozzá vagyok szokva, hogy az adományomat megbecsüljék!

- Tartsd meg, nekem nem kell!

- Azt nem kérdeztem, hogy kell-e neked, vagy sem. Neked vannak szánva és most oda fogom köttetni.

- Ne merészed megtenni ezt! - kiáltotta fel a vörös. - Ne felejtse el, hogy én főnök vagyok!

- Pshaw! Az előbbi cselekedeted óta az én szememben nem vagy egyéb egy vörös gazfickónál, akire fel fogom akasztani a kínai copfokat, komoly figyelmeztetésül harcosaidnak, hogy egyik se merészelje megsérteni sem Winnetout, sem Old Shatterhandot!

Tokvi Kewa szemei vérben forogtak, összeszorította a fogait és közül sziszegte:

- Figyelmeztetek, ne merészed egy főnök fejét ilyen sárga kutyahulladékokkal megszenteltetni!

- Merészségről beszélsz és figyelmeztetni akarsz engem? Én is figyelmeztettelek téged az előbb. Nem hallgattál reám, mi ennek a következménye: te hordani fogod a sárga kutyáknak ezt a hulladékát, sőt én olyan kényelmessé teszem ezt neked, ahogy csak lehet. A fejedem nem csupán a scalp tincs, hanem az egész hajzat megvan; ez a haj és még hozzá a copfok, kissé sok lenne a fejednek; levágatom tehát a hajadat, hogy maradjon hely a kínai copfoknak.

Tokvi Kewa most halálosan megijedt. Szemei kidülledtek üregeiből; vonásai egy vadállat kifejezését vették fel, kötelékei dacára félig felemelkedett és kimondhatatlan dühtől remegő hangon hangosan felkiáltott:

- A hajamat akarod levágni? A hajamat, fejem díszét, az erő kifejezőjét és a sastollak helyét, melyek méltóságomat hirdetik s dicsőségemről beszélnek! Azt, akarod levágni?

- Úgy van, még pedig azonnal.

- Merészed, merészed csak, ha oly halállal akarsz meghalni, mely több szenvedéssel jár, mint ezer halálra kínozott ember fájdalma!

- Pshaw! Ez a fenyegetésed egy cseppet sem tart vissza attól, hogy megtegyem, amit elhatároztam. Fektessék le és fogják erősen!

Ez az utasítás a két Timpének szólt, kik azonnal teljesítették. A komancs felsőtestét lenyomták a földre és nem is került erőfeszítésükbe, hogy ott mozdulatlanul tartsák. Ebben a pillanatban semmi ellenállást sem tanúsított. Hosszan kinyúlva feküdt ott, szemeit lehunyta és félhangon mormolta maga elé:

- Nem, nem fogja merészelni; nem merheti, nem szabad megtennie. Egy főnöknek levágni a hajdíszét, ez még nem történt meg soha, amióta csak vörös harcosok és fehér emberek vannak a földön!

- Ha még valóban soha sem történt meg, akkor megtörténik most, - ragaszkodott Old Shatterhand az akaratához. - Fogj hozzá, Frank! Végeznünk kell!

Tokvi Kewa mozdulatlanul behunyt szemekkel feküdt, mikor meghallotta a lépteget, kinyitotta szemeit és látta őt közeledni. Most tért észre, hogy mégis meg fog történni az, amit ő lehetetlennek tartott és ez a tudat óriási erőt kölcsönzött neki. Felső testének két mozdulatával lerázta magáról a két Timpét, pedig kezei össze voltak kötözve a hátán. Persze újból megragadták és megfeszítették teljes erejüket, hogy lefogják, de a rettenetes felindulás folytán, mely elfogta, pillanatnyilag annyira felülmúlta őket, hogy még két embernek kellett rá térdelnie, hogy fejét feszesen tarthassák és a művelet megkezdődhessék. (Hobbe)-Frank szorgalmasan fűrészelt késével. Alig tartotta a kicsike az első levágott fürtöket kezében, az ellenállás megszűnt és a komancs teste elnyúlt, mint egy hulla. Az emberfeletti erőfeszítés után a teljes tehetetlenség érzése fogta el és megadta magát sorsának, anélkül, hogy egyetlen egyszer is megmoccanna. Sőt még ellenkezés nélkül hagyta fejét hol jobbra, hol balra fordítani, ahogy (Hobbe)-Franknak csak szüksége volt reá, úgy, hogy azt lehetett volna hinni, hogy önkívület-

ben van. Egy vékony kis tincs kivételével levágták az egész, nagyon sűrű és nagyon hosszú hajzatát. Mikor ez megtörtént, Frank magasra emelte a két copfot és felkiáltott:

- Így kapja meg az érdem a jutalmát! Figyeljenek, uraim, most történik a koronázás!

És ügyesen ráerősítette a két copfot a „fekete csődör” fejére.

Ami most következett, azt képtelenség leírni. A fehérek örömkialtásban törtek ki, mely nem akart véget érni. Az indiánok pedig ordítottak és üvöltöttek, tépték, feszítették kötelékeiket, feldobták magukat, hogy felfordulhassanak, dühösen ide-oda hemperegtek, jóllehet kettesével voltak összekötve. A fehéreknek alapos munkájuk akadt, hogy a kötelékeiben hal módjára ide-oda fickándozó indiánokat megfékézzék. Csak lassacskán ült el a zaj. Tokvi Kewa nem vett részt a kiabálásban, hanem mozdulatlanul fekvé maradt. Most pedig felemelkedett és természetellenes nyugalommal, bár rekedt hangon így szólt:

- Megbosszultátok magatokat. Most eresszetek szabadon!

Erre megszólalt Winnetou, ki eddig folyton hallgatott:

- Először tanácskozni kell afelett, hogy mi történjék a komancsokkal. Gurítsátok őket le a hegyen és vigyétek be a szakadékba, hol még biztosabbak lehetünk felőlük, mint itt!

A fekete csődör tombolni kezdett, és ezt sziszegte:

- Nincs semmi tanácskozni valótok! Old Shatterhand megígérte nekünk, hogy életben maradunk!

- Életben! - válaszolta megvetőleg Winnetou. - Ha az apacsok főnökével az történt volna, ami veled, már nem is élne. Te pedig könyörögsz érte, hogy szégyened tovább tarthasson és ezt megadjuk neked!

- Kutya! - ordított fel a komancs főnök, - én nem könyörgök. Csak azért akarok élni, hogy úgy bosszulhassam meg magamat, ahogy vörös harcos még soha sem állott bosszút!

- Pshaw! Tedd meg! Hogy mennyire megvetjük a haragodat és mily kevéssé félünk a bosszúdtól, azt azzal bizonyítjuk be, hogy nektek ajándékozunk az életeteket.

Elfordult tőle és megfogta Old Shatterhand kezét, hogy lemenjen vele a lejtőn, anélkül, hogy vissza is pillantson, vajon teljesítik-e parancsát és lecsúsztatják-e a foglyokat.

Elképzelhető, hogy ez nem a leggyöngédebb módon történt, jóllehet iparkodtak meg nem sérteni őket, mert jól tudták, hogy ez nem fedné az apacs szándékát. Odalenn a tüzet az egyik oldalra szorították, hogy elég hely maradjon a foglyok beszállítására; párosan fektették le őket egymás mellé, azután a vasúti munkások a felhozott fegyverekre akarták vetni magukat. Old Shatterhand azonban leintette őket és rájuk parancsolt:

- Hagyjátok! Minden a helyén marad. Még nem tudjátok, hogy mit határozunk ezek felől!

Tulajdonképpen négyen voltak, kiknek a komancsok sorsa felett dönteni kellett, a két barátnak ugyanis, meg a két engineernek Rocky-Groundból és Friwood-Campból, de az utóbbi biztonságba helyezte bőrét és többet nem mutatkozott. Így tehát hárman ültek össze tanácskozásra. Swan, az [engineer] azonnal megadta a szót:

- Egészen magától értetődik, hogy ezeknek a fickóknak meg kell halnia, mivel pedig lőpor és golyó pénzbe kerülnek, szíjokat azonban ingyen kaphatunk itt, azt tanácsolom, hogy akasszuk fel őket szép sorjába a fákra. Meg vagyunk róla győződve, uraim, hogy Önök ugyanezen a véleményen vannak!

Az apacs komoly arcán halvány mosoly suhant végig; de nem felelt, mert hozzá volt szokva, hogy ilyen alkalmakkor Old Shatterhandnak engedje át a szót. Ő szintén mosolyogva bólintott az [engineer] felé és így szólt:

- Well, Sir! Nagyon örvendek, hogy olyan helyesen ítélte meg minket. Természetesen mi is meg vagyunk róla győződve, hiszen mi is emberek mindnyájan halandók vagyunk.

- Hm! Hogy érti ezt, Mister Shatterhand?

- Meg kell halniuk előbb vagy utóbb, mert halandó emberek, de nekünk nincs reá jogunk, hogy ezt a halált előidézzük.

- Hogy hogy?

- Mert mi, tudniillik Winnetou és én, megígértük nekik, hogy senkit sem ölünk meg.

- Nem tették ezt az ígéretet kissé elhamarkodva, Sir?

- Nem hinném! A legjobb és legigazságosabb büntetés mindig az, mely lehetetlenné teszi a gonosztevőnek, hogy tettét megismételje. Nekünk tehát meg kell fosztanunk a komancsokat az alkalomtól, vagy a hatalomtól, hogy hamarosan újból támadásra gondolhassanak. Ez úgy történhetik meg, ha a campra való tervezett betörést fegyvereikkel és lovaikkal kell megfizetniük.

- Ez nem rossz; ezt elfogadom! De kié lesz a zsákmány?

- Az Öné és munkásaié! Törvénykezési perköltségnek tekintem ezt, melyet Önök között fogunk szétosztani jutalomképpen a segítségükért.

- Nagyon jól van! És a Friwood-Campbeli emberek?

- Közülük csak azok kapnak valamit, kik végül mégis csak hozzánk csatlakoztak.

- Ezek oly kevesen vannak, hogy szívesen átengedjük nekik, ami reájuk jut. De nem gondolja, hogy mégis meg fogják kísérelni, hogy bosszút álljanak önökön?

- Az bizonyos. De nem lesz könnyű feladat. Szégyenletes visszatérésük után nagyon nyomorúságosan kell tengetniük életüket, mert nincsenek fegyvereik; nem vadászhatnak, legfeljebb csapdát állíthatnak; legnagyobb részt gyökerekkel, bogyókkal és vad gyümölcssel kell táplálkozniuk; ez sokáig fel fogja őket tartóztatni. Ide, példátlan veszteségük színterére, bizonyára nem egy hamar fognak visszatérni. De természetesen jaj és százszorosan jaj nekünk, már mint Winnetounak és nekem; ha valaha olyan szerencsétlenek lennénk és a kezeik közé esnénk!

- Hát nem félnek?

- Félni! Eszünkbe sem jut! Ha az ember mindentől megijedne, ami a vad-nyugaton előfordulhat, akkor soha ki sem jutna a félelemből. Tehát megegyeztünk? Van még valami hozzátenni-valója a határozatunkhoz, Mr. Swan?

- Jut eszembe! - kacagott emez. - Nagyon meg vagyok elégedve. De mi történjék a scouttal, ki nálunk a kútba van bezárva?

- Verjék meg alaposan és engedjék futni!

- Végrehajtjuk, Sir, lelkiismeretesen végrehajtjuk! Az embereim örülni fognak e zsákmánynak, melyhez jutnak. A lovakra aligha lesz szükségük; de ha vonaton elszállítjuk néhány állomásnyira, egészen szép pénzért eladhatjuk őket.

- Meg kell még jegyeznem, hogy mi, tudniillik társaim és én nem igénylünk semmit a zsákmányból, csak két lovat, melyet Frank és Droll részére fogok kikeresni, mert az ő lovaik nagyon rosszak.

- Well! Keressék ki a legjobbakat! Nem sajnáljuk önöktől, hiszen csak az önök érdeme, hogy oly takarosán elfogtuk a vörösöket. Vége van ezzel a tanácskozásnak, ugyebár?

- Igen. Közölni fogom a főnökkel a végeredményt. Rettenetes dühkitöréseket fogunk hallani, de nem törődünk vele.

Felállott és Winnetouval, meg az engineerrel odament, hol Tokvi Kewa feküdt, aki mellé telepedtek a két Timpe, Droll és Frank, hogy szemmel tartsák. A kíváncsi Hobbe nem várakozott, amíg közlik vele a döntést, hanem megkérdezte:

- Nos, micsoda határozatot hozott a felsőház - ezzel Winnetoura és Old Shatterhandra mutatott, - meg az alsóház? - Az engineerre mutatott.

- Azonnal meg fogod hallani, - válaszolta Old Shatterhand röviden. Tokvi Kewához fordulva hangosan kezdett beszélni, hogy minden vörös meghallhassa:

- A komancsok fiait halált érdemelnek, mert meg akarták gyilkolni és skalpolni Friwood-Camp lakóit, de mi nekik ígértük az életüket és megtartjuk a szavainkat.

Erre már levetette a főnök a tetetett közönyösségét és felkiáltott:

- Uff, uff! Akkor vegyétek le rólunk a kötelekeket és engedjétek szabadon, hogy ellovagolhassunk.

- Akinek nincs lova, az nem lovagolhat, - hangzott az éppen olyan nyugodt, mint egyszerű válasz.

- De nekünk van! - felelt a főnök félig öntudatosan, félig bizonytalanul.

- Nincs már, mert lovaitek és fegyvereitek minket illetnek.

- Lovaink és fegyvereink? - kiáltott fel a vörös. - Meg akarsz lopni minket?

- Hallgass! - mennydörgött reá a vadász. - Rablógyilkosok vagytok és mi legyőztünk. Mindamellet nem akartam szigorúan járni el veletek szemben; de intelmem dacára ismételten kigúnyoltál és megsértettél minket; nem hitted, hogy a büntetést megkapod és tovább csúfolódtál. Ezért vesztetted el a hajdíszedet, azonkívül elveszük összes lovaikat és fegyvereket. Ha majd elvettem, mehettek. Az életeteket, ahogy megígértem neked, elvihetitek, de minden egyebet itt hagytok. Uff, én beszéltem indián módra.

Erre a főnök dühösen förmedt reá, akár egy vadmacska:

- Hogy neveltél volna, ha a fekete csödörömön jöttem volna ide! Ámbár a kezed nem méltó reá, hogy a nyálát megérintsd, mégis a te tulajdonod lett volna. Így azonban le kell mondanod, a legjobb lóról, mely a világ egyik végétől a másikig akad. Kinevetlek!

- És én még jobban nevetek feletted, - válaszolt a fehér vadász. - Magad mondtad meg érthetően, mit ér a feketéd. Egy ló, mely nyálazik, nem ér semmit. Tartsd meg a csatlódat nyugodtan!

A komancsa Old Shatterhandot bosszantani akarta és irigységét felkelteni. A helyett, hogy ezt elérte volna, most ilyen választ kellett hallania. Csatló annyit tesz, apacsul hogy béka. Micsoda sértés az ő híres csödörét békának nevezni! Éppen olyan mérgesen, mint akkor, mikor elvitték az orvosságos zacskóját, ráförmedt:

- Neked van nyál a szájadban! A haragos Manitou csak azért teremtett és küldött, hogy mindent meggyalázz és szemétté változtass. Azt hiszed, talán, hogy a te méned, meg a Winnetou feketéje híresek? Olyanok az én csődöreimmel szemben, mint két ujja egy földtúró indiánnak, ki csupán a füvet, gyommal és gyökerekkel tartja fenn magát, egy komancs harcos győzedelmes lándzsájával szemben!

Old Shatterhand lemondott a további feleletről és eltávozott, hogy kikeresse Frank és Droll részére a legyőzöttek két legjobb lovát. Ezután a többi állatokat és az indián fegyvereket kisorsolták, hogy senki sem mondhassa, hogy ő megkárosodott. Míg a sorsolás folyt, (Hobbe)-Frank élénk beszélgetést folytatott unokatestvérével és a két Timpével. Miután, Winnetou és Old Shatterhand az utóbbiakkal akartak lovagolni, magától értetődik, hogy bizonykodni kezdett, miféle nagy tetteket fog ő elkövetni Kas és Has érdekében.

- Franke Heliogabalus Morpheus Eduárd vagyok - mondta -, és önök majd meg fognak engem ismerni. Lakásomat a hazai Elba partján „Medvezsír villának” nevezik, mert egyetlenegy medve sem lett kövér és zsíros egész Amerikában anélkül, hogy ne én állítottam volna ki neki puskámmal halotti bizonyítványt. Ezek az összes medvék első osztályú temetési kocsival temetettek el lassanként a gyomromban és...

- Szőröstől-bőröstől? - szakította félbe Kas.

- Ne beszéljen kérem ilyen értelmetlenségeket, maga kivándorlott báró timpefalvi Timpe! Még felteszi ez az ember rólam, hogy szőröstől falom fel a medvéket! Azt hiszi talán, hogy az én gyomrom szücs műhely, vagy úti bunda, szörme csizma, boa és pézsmagallér-raktár? Látott maga tulajdonképpen valaha már medvét?

- Természetesen!

- Igen. Természetesen! Tudniillik az ábécés, meg a mesekönyvben. De én lelöttem őket!

- Szintén a mesében?

- Fogja be kérem tisztelettel a száját, ha olyan emberek beszélnek, kiknek szavait alázatos áhítattal kell meghallgatnia és megcsodálnia! Csak legyen igazán alázatos és előzékeny velem szemben, mert az én jóságos közreműködésem nélkül, soha sem jut az örökségéhez. De mivel e szeretetreméltó sors oly kegyes volt, hogy Önt az én hazámba, tehát földimnek engedte megszületni, szász királyi meghatottságot érzek nemes szívemben és barátsággal, meg anyai türelemmel karolom fel személyét.

- Végtelenül hálás vagyok érte.

- Ennek örülök. Tehát az ön személyiségét és örökségét éppen úgy fel fogom karolni, mint az egyik németnek - ez én vagyok - a másikat - ez pedig ön - fel kell karolnia. Tartsa magát a szabályokhoz, melyek velem születtek, akkor bizonyosan viszi még valamire és mint tekintélyes ember és tisztelt férfiú térhet vissza hazájába!

Szó áradatát valószínűleg így folytatta volna tovább, ha Winnetou, ki a közelben állott, most hirtelen mozdulattal fel nem kapta és el nem sütötte volna ezüst puskáját. A lövés eldördült, Old Shatterhand még a sorsolással volt elfoglalva. Gyorsan megfordult, látta az apacsot a füstölgő fegyverrel és tekintetét azonnal szintén felfelé irányítva, megkérdezte:

- Miért lőttél?

- Valaki lenézett a sziklapárkányról, - válaszolta Winnetou.

- Eltaláltad?

- Nem, a fej eltűnt, amint megnyomtam a ravaszt.

- Világosan láttad őt?

- Igen. Nem fehér ember volt.

- Tehát egy indián?

- Winnetou nem tudja határozottan. A fej csak addig volt látható, míg puskámat felemeltem; azután eltűnt.

- Hm! Senki sincs már odafenn, aki hozzánk tartoznék. Vörös testvérem jöjjön fel velem. Az az ember, aki ott volt, nem fog ugyan várni, amíg mi feljutunk, de mégis tanácsos néhány őrszemet felállítani, mert onnan felülről a legnagyobb könnyedséggel le lehetne lőni egyikünket.

Felkaptak és magukkal vitték a két Timpét, hogy kijelöljék azok őrhelyeit. Mikor némi idő múlva visszatértek és Frank megkérdezte őket, azt a választ kapta, hogy senkit sem találtak. Fent mos már sötét volt és nyomok után kutatni még világos nappal sem vezetett volna semmire, mert a vasutasok mindent összetiportak, egy magányos ember nyoma tehát, legalábbis a szakadék közelében, nem lett volna megkülönböztethető.

Már reggel felé járt az idő és nemsokára kezdett virradni. Nem határozhatták magukat arra, hogy sokáig és feleslegesen foglalkoznak az indiánokkal; a campnak közvetlen közelében még sem adhatták vissza a szabadságukat, mert bár fegyvertelenek voltak, nagy számuknál fogva és a tanya lakóinak gyávasága folytán mégis veszedelmesek lehettek volna, ha tömegátadást kísérelnek meg. Úgy döntöttek tehát, hogy jó darabig kiszállítják őket a prérire és ott lassacskán, kis csoportokba engedik el őket. Ott nyílt volt a terep, messze el lehetett látni és megfigyelni őket és így előre látható volt, hogy már az elővigyázat is megtiltja nekik, hogy bosszúvágyból visszatérjenek a campra.

Mialatt tehát Swan, az [engineer], a campra ment, hogy sürgönyözzön Rocky-Groundra vonat után, Winnetou és Old Shatterhand kiadták a vasutasoknak a szükséges utasításokat. Szétkötötték egymástól az indiánokat, szabaddá tették lábaikat, de gondoskodtak róla, hogy karjaik annál feszesebben legyenek a hátukra szíjazva. Ezután mindegyiket egy-egy ló kengyelhez kötötték, a vasúti munkások felültek és tovalovagoltak foglyaikkal. A többiek, vagyis Old Shatterhand és társai félóra hosszat elkísérték őket, míg az erdő a hátuk mögött volt, aztán visszatértek, hogy megvárják a vonatot.

Most újból előkerült Levers, az [engineer]. Mikor megtudta, hogyan büntették meg a koman-csokat, nem volt ugyan nagyon elragadtatva a megkegyelmezés miatt, de végül belenyugodott. Nemsokára megjött a vonat és felszálltak, természetesen magukkal vitték Frank és Droll új lovaikat is.

Még csak a mesztic megbüntetése volt hátra, mely a (Hobbe)-Franknak nagyon a szívéen feküdt, mert, míg a vonat tovaszárguldott Old Shatterhandhoz fordult:

- Egy kérésem lenne, melyet Isten bizony, nem szabad megtagadnia?

- Micsoda?

- Nem mondta, hogy Ik Senandának, ki Yato Indának nevezte magát, verést kell kapnia és azután szabadon bocsátják?

- De igen.

- Na hallja, ez tulajdonképpen egyáltalában nem elegendő büntetés egy ilyen nyomorult, főbenjáró bűnössel szemben! Verést kap minden iskolás gyerek, ehhez nem kell meszticnek lennie, verést remélhetőleg Ön is kapott a papjától, pedig akkoriban még nem volt szándékában a komancsának ilyen kínai copfot kiszolgáltatni és nekem, valóban még nekem is meg

kellett szereznem azt az emlékezetreméltó tapasztalatot, bármilyen nagyszerű természeti adományokkal voltam már akkor is felszerelve és feldíszítve, hogy akadnak gondos apák, sőt kedves anyák is, kik onnan szedik a botot, ahol termett és minden felelősségérzet nélkül odavernek vele, hová ítéletnapig sem nőhet oda; ezt az igazságot nagyon gyakran, igen fájdalmasan tapasztaltam belsőmben és külsőleg is, pedig soha eszem ágában sem jutott, hogy alkalmaztassam magam Friwood-Campban mint scout és áruló. Tehát, igen tisztelt Shatterhand úr, ha a szívében csak egy szikrája van az igazságnak, be kell látnia, hogy egyedül a verés nagyon is kevés lenne ennek a gazembernek. Leereszkedéssel megtisztetem tehát vele, hogy egy javaslatot tegyek, mely a lelkem mélyéig gyökerezik és melytől meg kell szabadulnom, ha nem akarom, hogy érzésteli szívem megfulladjon és tönkre menjen tőle, mint egy kanári madár, melyet paprikával és hagymamaggal etetnek.

Winnetout kivéve, mindnyájan nevettek azon a módon, ahogy a kicsike ki szokta magát fejezni és Old Shatterhand megkérdezte:

- Micsoda javaslat akarsz közre bocsátani?

- Azt Ön is gondolhatná tulajdonképpen, hiszen tudom, Ön sem esett egészen feje lágyára. A verésnél ugyanis a büntetés vékonyabban és vastagabban eshetik ki; jelen esetben pedig nem vékonyra, hanem a vastagra szavazok.

- Egy szóval vastagabb botot gondolsz?

- Azt kevésbé. Saját tapasztalatomból bizonyíthatom, hogy a vékony bot sokkal több fájdalmat okoz, mint a vastag, mert ugyanis jobban csíp; tudjuk, uraim, a vastag tudvalevőleg csak arra a külfelületre hat, melyet epidemisnek neveznek, a vékony azonban behatol a legmélyére, olyan formán, mint ahogy a fényképésznél a világosság behatol az az egész lemezre és a legszebb képeket csinálja. Nem, én egészen másra gondolok. A botbüntetéshez még egy másiknak is kell járulnia, vagy olyan tartamot és nyomatékot adunk neki, mely arányban áll a bűnnel. A fickó most a kútban csücsül. Annyi vizet öntünk bele, hogy egészen az ajkáig érjen és folytonosan levegő után kell kapkodnia. Ez legalább becsületes halálfélelem és mégsem hal bele. Ha ezt azután néhány óra hosszat kibírta és nedves lett a bőréig, akkor kihúzzuk és addig nem hagyjuk abba az ütlegelést, de egy pillanattal sem, míg meg nem száradt. Ilyen módon nem fog meghűlni és később sem lesz oka a szemünkre vetni, hogy nem pótoltuk lelkiismeretesen utána, amit az apja annak idején elmulasztott. Alaposan megérdemelte, quod esat demimonstrum!

Abbahagyta, mert erre olyan hahota tört ki, hogy saját szavai sem hallotta. Felbőszülve ezen, várt, amíg lecsendesedett és akkor felkiáltott:

- Nem, ilyen fegyelmetlenséget és udvariatlanságot még nem láttam! Ha Önöknek az én őszinte szívbőljövő büntetőtörvénykönyvem csak mulatságot okoz, a tervezett megijesztés helyett, úgy mosom kezeimet. Mondjanak csak egyetlen egy okot, amiért én vagyok elítélve, hogy ilyen pokoli gúnykacajt hallgassak meg és tűrjek el. Olyan emberekkel, akik engem és az én nemes javaslataimat kinevetik, nem érintkezhetem. Howgh!

Duzzogva vonult a kocsi legtávolabbi sarkába. Old Shatterhand nem sokáig bírta ki a kicsike rossz kedvét, ámbar tulajdonképpen nevetséges volt és némi idő múlva megkérdezte:

- Feladtad a javaslatodat teljesen, kedves Frank?

A moritzburgi egy, még félig haragos, de már félig békülékeny pillantást vetett reá és így válaszolt:

- Csak ne féljen! Soha többet nem teszek egyetlen egy javaslatot sem!

- Ezt nagyon sajnálnám. Hiszen tudod, hogy nagyon sokat adok a véleményedre!

Erre már örömteljesebben csillogott a Bicegő szeme és megkönnyebbülve sóhajtott:

- Ezt bizonyára csak azért mondja, hogy kiengeszteljen. Könyörtelen haraggal töltött el, engem, aki pedig az Ön legjobb barátja és pártfogója vagyok! Aki ilyen gyöngéd lelkületű, mint én, azon nem szabad nagybögővonással játszani, hanem szívesen kell kezelni, mint például egy hárfát, vagy egy mandolint. Mélyen meg vagyok sértve. Ennek folytán itt maradok a sarokban és a Mississippitől vagy Amazurtól sem engedem magam elcsüggeszteni. Egy művelt embernek legyen jelleme is!

- Nagyon helyes! És mivel neked nem csak jellemed, hanem kiváló jellemed van, azt remélem, nem sokáig maradsz ott hátul.

Ez a dicséret hízelgett neki, már kissé közelebb húzódott a kicsike és sokkal barátságosabban mondta, mint az előbb:

- Igazán, ez a meggyőződése, igen tisztelt Shatterhand úr? Nagyon örülnék, ha így lenne. Amondó vagyok, hogy nem csak a többieknek, hanem Önnek is igen jó lenne, ha felismerné és belátná, hogy nem vagyok csak olyan akárki.

- Ezt nem csak belátom, hanem régóta tudom!

- Úgy! - szuszogott a kicsike és még közelebb húzódott. - A végén talán bizony csak tévedés, ha azt hiszem, hogy ön félre ismer engem. Úgy mégis meg akarom még egyszer próbálni, vajon az ön viselkedésében beállott-e a kívánatos javulás. Hát ami a javaslatomat illeti, hogy és mint lesz? Hajlandó azt jóváhagyni?

- Igen, kedves Frank.

Erre a teljes megbékült Bicegő olyat csúszott, hogy szorosan Old Shatterhand mellé került és örömtől, meg elégtételtől ragyogó arccal felkiáltott:

- Mégis csak megjött végre-valahára az esze! Most már kiállíthatom önnek a bizonyítványt, hogy a becsületed tökéletesen helyre van állítva. Tehát marad annál, amit javasoltam?

- Valószínűleg. Természetesen attól függ, hogyan fog velünk szemben viselkedni!

- Nagyon helyes! Mivel pedig tudom, hogy a viselkedése kritikán aluli lesz, tessünk el mindent, ami elválasztotta a szellemünket és a kedélyünket és ha valaha valami esztelen ember kételkednék az ön szavaiban, vagy pláne kinevetné, ahogy velem történt az előbb ebben a kocsiban, akkor forduljon csak nyugodtan hozzám! Én majd meg fogom önnek azt a tiszteletet, melyre igényt tarthat, mint hú barátom és kísérőm szerezni!

Magatartásának és szavainak hallatlanul nevetséges volta mellett majdnem megható volt megfigyelni, mennyi fáradságot vettek maguknak a többiek, hogy megőrizték a komolyságukat, melyre feltétlenül szükség volt, ha ki akarták kerülni, hogy visszaessék haragjába. Ez szerencsésen sikerült is, tehát a további utazás anélkül telt el, hogy újabb alkalma nyílott volna az emberiség hibái és szellemi fogyatkozásai ellen általában és egyenként küzdeni. A legjobb hangulatban érték el Rocky-Groundot és a legnagyobb nehézség csak az volt, hogy a két indián lovat sértetlenül szállítsák ki a kocsiból. Nem voltak hozzászokva az ilyenszerű szállításhoz és Friwood-Campban rettenetes fáradság árán lehetett csak őket betuszkolni.

Az itt hátra maradt emberek segédkeztek nekik, anélkül, hogy egyelőre jelentést tennének és csak, mikor a lovak szerencsésen a szilárd földre kerültek és az engineer megkérdezte, hogy van-e valami újság, válaszolt egyikük, zavarodottan megvakarva fejét:

- Well! Mivel éppen kérdi, Sir, hát be kell vallanom, elloptak egy lovat!

- Melyiket? - kérdezte hat hang, majdnem egyszerre. Mivel a vasutasoknak nem voltak lovaik, az ellopott ló csak a hat vadász valamelyikéé lehetett. Borzasztó, ha Winnetou vagy Old Shatterhand feketéje lenne!

A legfeszültebb figyelem pillanata volt, míg megjött a válasz:

- Egy pejló volt, uraim.

Mindnyájan megkönnyebbülve lélegzettek fel. - Hála Istennek! - kiáltott fel Frank valóságos lelkesedéssel. - Droll öcsém, ez a te botlós-kád, melynek a csípőfájásodat köszönhetted. Csak hogy ellopták. Sokkal jobb lovat kaptál helyette!

- Csak ne olyan hebehurgyán, Frank! - figyelmeztette Old Shatterhand. - Itt kevésbé fontos a ló, mint a tolvaj. Sejttem, hogy kicsoda. Talán a fogoly félvér volt, kit a kútba zártunk?

- Igen, Sir. - válaszolta zavartan az ember, kihez ezt a kérdést intézték.

- Hogyan került az ki a kútból? Ez csak valami óriási hanyagság következtében volt lehetséges!

- Melyet szigorúan meg fogok büntetni! - tette hozzá az engineer. - Hiszen őrt állítottam a kúthoz! Hol van? Nem áll már ott és nem látom őt sehol.

- Félelmében egyelőre elillant, amíg elmúlik az első haragja önnek, mérnök úr azt mondta.

- Akkor sokáig várhat. Ha visszakerül, úgy megveretem, hogy nem felejt el holta napjáig! Most a scout hegyen-völgyön túljár és mi bottal üthetjük a nyomát! Remélhetőleg még nincs nagyon messze és utolérhetjük. Készülődjenek gyorsan és...

- Lassabban, Sir, lassabban! - szakította őt félbe Old Shatterhand. - Elhamarkodás nem vezethet semmire. Ha a sejtelenen nem csal, most már olyan messzire jár, hogy az ön egész üldözése hiábavaló lenne. Azt hiszem, hogy innen Friwood-Campba lovagolt.

- Egyenesen a kezeink közé? Lehetetlen! Akkor meg lett volna örülve!

- Pshaw! Veszedelembe tudta a komancsokat és odalovagolt, hogy titokban figyelmeztesse őket, de szerencsére nagyon későn érkezett. Mindenesetre ő volt az, aki a helyről betekintett és akire Winnetou rálőtt, anélkül, hogy eltalálta volna.

- Úgy van, - hagyta helybe az apacsok főnöke. - Csak egy pillanatig láttam; gyorsan fel-emeltem ugyan a fegyveremet, de ő éppen olyan gyorsan visszakapta a fejét.

- Ebbe bele kell nyugodnunk! Különben is az a véleményem, hogy ez a fickó még a fegyvereink csöve elé fog kerülni. Hagyjuk tehát futni! Valószínűleg megfigyelte, hogy szabadon bocsátottuk a komancsait és utánuk lovagolt, hogy hozzájuk csatlakozzék. Ha súlyt fektetnék rá, hogy megfogjam, hamarosan megkaparintanám, de hiszen úgy is elhatároztuk, hogy szabadon bocsátjuk, hát élvezze azt egészséggel előzetes verés nélkül.

- De az én szívemnek mégis nagyon fáj, hogy nem áztathattuk be és aztán nem porolhattuk ki!
- Jegyezte meg Frank.

- Esetleg később még a rendelkezésünkre áll az áztatáshoz; vigasztald meg tehát bánatos szívedet, kedves Frank! Most mindenek előtt azt szeretném megtudni, hogy vált neki lehetővé kiszabadulni a kútból és hozzá még egy lovat is ellophatni. Remélhetőleg el tudja ezt nekünk beszélni, barátom!

A vasutas összerezsent Old Shatterhand éles, szigorú tekintetétől, mintha el akarna rejtőzni az elől, de mégis megadta a választ:

- Én nem vagyok benne hibás, Sir, azt nyugodtan eliheti. Clifton a bűnös, akinek a kutat kellett őrizni és meghagyta csalatni magát a kínaiaktól.

- Kínaiaktól? Hát kínaiak jártak itt!

- Yes. Mister Shatterhand, két darab, két teljes darab.

- Ah, ezek igen valószínűleg ami fegyvertolvajaink voltak. Kilógott hátul a copfjuk?

- Copfot nem láttam, hanem pénzt, száz dollárokat, fél- és negyeddollárosokat. Bementek a campba a Keeperhez (vendéglős) és rendeltek, amit a szemük-szájuk megkívánt; illetve, ami volt.

- Maguk persze természetesen olyan barátságosak és elővigyázatosak voltak, hogy alaposan nekifeküdtek velük az ivásnak, mi?

- Én nem, hanem Clifton, Sir. Tudnia kell ugyanis, hogy ő jól ismerte őket, mert Friwood-Campban dolgozott, mielőtt Mister Swan itt alkalmazta. Legjobb lesz, ha mindent elbeszélék szépen sorjában, ahogy történt.

- Úgy van! Mondja el az egészet őszintén!

- Nem mondhatom másképpen, csak ahogy történt. Este felé volt és éppen sötétedett. Bevégeztük munkánkat és visszavonultunk, ekkor jöttek a kínaiak, akiket az ördög vigyen el, hogy így csúffá tettek minket. Clifton a kút mellett ült őrségen és a kötél végét, melyre odalenn a félvér kötözve volt, a legelső fához kötözte. Meglátták őt és mivel jól ismerték Friwood-Campból, odamentek hozzá, hogy köszönjenek neki. Mi is oda tódultunk, mert mégis kíváncsiak voltunk reá, mit keresnek a kínaiak nálunk itt Rocky-Groundban. Megtudtuk, hogy ott hagyták az állásukat Friwood-Campban a kevés fizetés és rossz bánásmód miatt és most újat akarnak keresni.

- És ezt elhitték nekik? - kérdezte Old Shatterhand. - Hiszen ők voltak a kínaiak előmunkásai és éppen ők lettek volna elégedetlenek! Ez mégis csak gyanús lehetett!

- Lehet! Mi egyszerű munkások vagyunk és nem tanult emberek. Tőlünk senki sem kívánhatja, hogy a dolog minden, csínját-bínját oly gyorsan megfontoljuk. Clifton azt mondta nekik, hogy itt nálunk valószínűleg állást találhatnának, de ők nem akartak itt maradni, hanem a legközelebbi visszamenő vonattal tovább keletnek akartak utazni.

- Ezt nagyon is elhiszem nekik; elvesztették a copfjukat, meg vannak tehát gyalázva és olyan vidékre kell menniük, hol nincsenek kínaiak. Tovább!

- Természetesen itt maradtak, hogy megvárják az anyagvonatot és bementek az ivószobába, ahol a kocsmárosnál két fekvőhelyet rendeltek. Amint már mondtam, volt náluk pénz és nem fukarkodtak vele. Nekünk innunk kellett velük, s beszélgetésbe elegyedtünk és elbeszéltük nekik, hogy önök itt voltak és most elutaztak, hogy megvédelmezzék Friwood-Campot. Alaposan füleltek, de önt, Sir, meg Winnetout nem igen kedvelhetik, azt különböző megjegyzésekből kivettük.

- Meghiszem azt. Megloptak minket és elnyerték érette a büntetésüket, azért is hagyták ott a campot. Hallották, hogy mi ketten voltunk azok, kik elfogtuk a meszticet, erre az a gondolatuk támadt, hogy ezzel megbosszulják magukat, ha őt kiszabadítják.

- Meglehet, hogy ezt a gázságot nem rajtunk, hanem önökön akarták elkövetni. Azonkívül talán még valami barátságféléből is történhetett, mert úgy látszik, hogy Friwood-Campban jó lábon állhatták vele. Egy szó, mint száz, Cliftonnak is pálinkát hordtak ki, egy jó nagy üveggel tele, azután még eggyel. Később még egyszer kimentek hozzá és meglehetősen időbe került, míg

visszatértek. Csak később tűnt fel nekünk, hogy nem a régi helyükre ültek vissza, hanem úgy, hogy be kellett tennünk az ajtót, hogy elég helyünk legyen, nem láthattunk tehát többé ki oda, ahol a lovak állottak. Némi idő múlva feltűnő nyerítést, kurjantást és dobogást hallottunk. Valaminek történnie kellett a lovakkal és kimentünk, pedig a kínaiak vissza akartak minket tartani. A két fekete már el volt oldva és a pej hiányzott. El nem szabadította magát, azt láttuk, tehát nem magától szökött meg, hanem elvezették. De kicsoda? Mindnyájan együtt voltunk Cliftont kivéve, ki a kutat őrizte. Odamentünk hozzá, anélkül, hogy figyeltünk volna a kínaiakra; hát ő holtrészegen és majdnem eszméletlenül fetreng a földön, mellette a kötél, melyre a mesztic kötözve volt; ott heverték a szíjak is, melyekkel kezei és lábai voltak összekötve. Természetesen alaposan megszeppentünk és Cliftonból igyekeztünk kiszedni, hogy mi történt, de tőle nem lehetett semmit sem megtudni, mert csak érthetetlen szavakat dadogott. Hogy biztosra menjünk és meggyőződjünk a valóról, engem leeresztettek kötélen a kútba és persze egészen úgy volt, amitől félttem: a meszticnek se híre, se hamva.

- Gondoltam! - monda Old Shatterhand. - Mikor Clifton már teljesen részeg volt, akkor a kínaiak felhúzták őt és megszabadították kötelékeitől. Azután visszamentek az ivószobába és ravaszul gondoskodtak róla, hogy az ajtót be kelljen tenni és ennek folytán a mesztic ellophassa az egyik lovat. Volt ott világosság?

- Igen, az állatoknál lámpa égett.

- Akkor persze, hogy láthatta melyik a legjobb ló. Akár a nagyapja, a mi feketénket szemelte ki, de ezzel nem járt szerencsésebben, mint az; engedték ugyan, hogy eloldozza őket, de aztán védekeztek és ezáltal zaj támadt, ami őt legnagyobb sietségre serkentette, ha nem akarta, hogy újra elfogják. Azt a lovat választotta tehát, mely a keze ügyébe esett és az éppen a pej volt.

- Így éppen a legrosszabbra tett szert, de bizonyára jó lovas és alaposan ismeri a vidéket innen Friwood-Campig. Különben nem alkalmazhatták volna, mint scoutot. Ez által lehetővé vált neki, hogy a sötétség dacára eljusson a Bisch-Holeig, persze túl későn ahhoz, hogy keresztül vigye tervét. Mit szóltak azután a kínaiak szökéséhez?

- Semmit sem szóltak, vagy hogy jobban fejezzem ki magamat: amit egymás között beszéltek a gazemberek, azt nem hallhattuk, mert mikor meggyőződünk a fogoly szökéséről és utánuk néztünk, ők már eltűntek.

- Hová? - kérdezte a mérnök úr.

- Az ördögbe is! Nem lehetne-e vajon megtalálni a nyomaikat? Meg kell kísérelnünk, hogy megfogjuk ezeket a betyárokat!

- Hagyjuk őket szaladni, Mister Swan! - mondta neki Old Shatterhand. - Nem érik meg a fáradságot, amit okoznának nekünk, ha meg akarnánk őket fogni. Feladatunkat minden várakozásunkon felül oldottuk meg; megmentettük Friwood-Campot anélkül, hogy közülünk egyetlennek hajszála is meggörcbült volna; minden egyéb, főleg a kínaiak csínyje oly jelentéktelen valami, hogy nevetséges lenne azzal vesztegetni az időnket, hogy utánuk futkossunk.

- Hm! Viszket a tenyerem ugyan utánuk, de belátom, hogy igaza van Mr. Shatterhand. Hadd fussanak! De ezt a Cliftont munkába veszem. Hová mehetett? Nem tudjátok?

- Nem. - felelte a vasutas. - Mikor néhány órát aludt és egyszerre felébredt, elmondta neki, hogy elbolondította magát a kínaiaktól. Erre elszállott a mánora és azonnal józan lett félelmében. Természetesen ő is szitkozódott rájuk, ahogy csak kifért a száján, de ezzel sem őket, sem meszticet nem varázsolta vissza; azután remegni kezdett. Azt mondta, hogy nem mutatja magát addig ön előtt, míg első haragja el nem szállott, összepakolta a holmiját és elment.

- Nem szabad lett volna elengedni!

- Milyen joggal tarthattuk volna őt vissza, Sir? Talán erőszakot alkalmaztunk volna? Hiszen nem volt gonosztevő és mi nem vagyunk rendőrök.

- Egészen helyes! - hagyta helyben Old Shatterhand. - Minden valószínűség szerint nem is fog visszajönni és egyikünknek sincs oka reá, hogy vágyakozzunk utána. Ha pedig valaha visszatérne, hordja alaposan össze, Mr. Swan és hagyja az egészet annyiban! Most pedig gyerünk be és először nézzünk a lovaink után; azután együnk és aludjunk ki alaposan magunkat, hiszen éjszaka virrasztanunk kellett. Holnap reggel Isten Hozzátot mondunk önnek.

- Már? - kérdezte az mérnök úr. - Remélem, tudják, hogy nagyon örülnék, ha hosszabban nálunk maradnának.

- Arról meg vagyunk győződve. Megtartjuk Önt jó emlékezetünkben, Sir, de most nincs semmi sem, ami itt tarthatna minket és fontos feladatok várnak reánk.

- Igen - bólintott Kas reá. - Fel kell mennünk Santa Fébe. Úgy látszik, hogy csaló unokatestvérünk Timpe Nebun Sámuel nem olyan fickó, aki huzamosabb ideig marad egy helyen. A rossz lelkiismeret kergeti őt ide-oda és ha az időnkét itt hiába elfecséreljük, el lehetne reá készülve, hogy már árkon-bokron túl van, mire odajutunk. Nem ez a te véleményed is rokon?

- Természetes, hogy ugyanez - válaszolt Has a hozzá intézett kérdésre. - Minél hamarabb jutunk a pénzünkhöz, annál jobb reánk nézve. Szerencsénkre Mr. Shatterhand és Winnetou felkaroltak minket és ügyünket; ez több reményt nyújt nekem, hogy szerencsésen végre is hajtjuk, mint amennyit azelőtt tápláltam.

Míg a két Timpe ezeket beszélte egymás között, Frank és Droll mellettük állott, s többiek időközben bementek az épületbe. Ez a körülmény, tudniillik, hogy Winnetou és Old Shatterhand nem hallhatják szavait, arra készítette a Bicegőt, hogy arra a véleményre, melyet Has az előbb tett, megint leadjon egy nevezetes megjegyzést:

- Egyáltalában nem értem miért beszél mindig csak más emberekről. Úgy látszik, hogy a Timpe család egy örökletes betegségben szenved, melyet nem is lehet gyógyítani, kolosszális egyoldalúságban ugyanis.

- Miért egyoldalúságban? - kérdezte Kas.

- Azt az oldalt gondolom, mely állandóan Old Shatterhand és Winnetou felé van fordítva. Mindig csak arról beszélnek, hogy remélik, hogy ez a két úr Önöket kiváló módon fogja támogatni. Én ugyan szívesen elhiszem, hogy ez a vélemény nem egészen helytelen, de mégis fel kell önöket tisztelettel kérnem, hogy méltóztassanak egyszer a másik oldalra is fordulni, tudniillik oda, ahol én állok, ahol engem lehet találni, engem, a közbecsülésnek örvendő Bicegő Frank Mortizburgból! Mondják csak, hát rólam igazán olyan nagyon alacsony a véleményük?

- Dehogy is, Mister Frank, - válaszolta Kas.

- Pedig én mégis csak úgy látom leereszkedtem annyira és biztosítottam önöket, hogy elkísérem önöket és megkönyörülök rajtuk; meggyőzőleg bebizonyítottam, hogy nekem az önk öröksége előbbre való, mint a saját aprópénzem és most, alig néhány órával később végig kell hallgatnom, hogy minden reménységünket már megint és folyton más emberekbe és személyiségekbe vetik!

A két unokatestvérben volt annyi uralom, hogy ne nevéssen. A világ legnyugodtabb arcán Kas kezét megnyugtatólag a kicsike vállára téve így felelt:

- De, drága jó Franke uram, ne izgassa fel magát feleslegesen, mi ismerjük önt és egészen jól tudjuk, milyen nagy előnyöket várhatunk az ön segítségétől.

- Úgy? Tehát tudják ezt? Miért beszélnek akkor folytonosan Old Shatterhandról, meg Winnetouról, nem pedig rólam?

- Mert arról nem szokás sokat beszélni, amit az ember magától értetődőnek talál. Az ön kiválósága pedig magától értetődik. Vagy nem?

Erre a mérnök úr arca ragyogni kezdett az elragadtatástól és olyan méltóságteljes kézmozdulattal, amilyenre csak képes volt, így szólt:

- Óh, kérem, kérem, Timpe! Túlságosan megtisztel! Közmondásos szerénységem csak némi ellenkezés után engedi meg, hogy elfogadjam ezt a jól megérdemelt dicséretet. Ha továbbra is így el akar halmozni elismeréssel, közismert hallgatagságom megtiltja, hogy megfosszam az alkalomtól, beszéljen csak tovább! Beszéljen, ahogy éppen az eszébe ötlük! És ezennel megkötöm baráti szövetségünket. Kapaszkodjanak bele a karjaimba, hiszen önök az én kis csibéim és én vagyok az anyatyúk! Kövessenek később az egész életen keresztül, most pedig az ebédlőbe, mert nagy a gyanúm, hogy az ebéd már kész. Jöjjenek csak, Timpe Hasach és Timpe Kázmér úr!

A kicsike a két méter magas emberek közé állott, azoknak karon kellett őt fogni és úgy vonulni be a vendéglőbe, ami végtelenül kacagtató látványt nyújtott.

V. Az arany csalárd

Ott, ahol a Sierra Mors a Raton-hegység külvizeivel majdnem derékszöget alkot, két indián feküdt az egyik patak partján. Egyikük, kinézése után ítélve bizonyára felül volt a hatvanon és feje bőrdarabbal volt bebugyolálva. Beesett arca szokatlan rosszindulatot fejezett ki, mellette puska hevert. A másik nem volt olyan öreg; titka, de hosszú haja bokrétában volt feltűzve; szintén beesett arca a ravaszság és alattomoság bélyegét viselte magán; a széles szíjban, mely övét alkotta, kés volt szúrva. A két vörösbőrűnek csodálatosképpen nem volt egyéb fegyvere az öreg puskáján és a fiatalabbik késén kívül. Olyan emberek benyomását tették, kik már hosszabb idő óta szokatlan nélkülözéseket, sőt talán éhséget és szomjúságot is állottak ki és e közben nem volt alkalmuk ruházatukat kijavítani, mert öltönyük el volt szakadva, mokassinjuk majdnem rongyokban fityegett le lábukról.

Amennyire fel és lefelé el lehetett látni, a fű és a patak mutatták, hogy a vörösök itt-ott lefeküdtek, hogy kezeikkel a vízbe érjenek. Egy vad tők eldobott héja elárulta, milyen módon voltak kénytelenek éhségüket csillapítani. Ha az indián vad tököt eszik, ama zölden, ahogy azt a víz mellett találja, akkor már rosszul, de nagyon rosszul megy a sorsa!

Az öreg újból lefeküdt és fejét nem egészen előre tolvá, a vízbe tekintett. Jó darabig maradt így, azután ismét felegyenesedett és megszólalt:

- Uff! Van hal elég, de a kézzel nem lehet megfogni őket, nekünk pedig nincs horgunk, hogy kivessük. Fáj a gyomrom, megbetegszik attól a fél töktől, melyet fel kellett falnom.

- Kíta Komasa pedig egy egész bivalyborjút fel tudna falni, ha lenne neki - mondja a másik.

- A nagy szellem egészen elhagyott minket! - sziszegte az öreg. - Tokvi Kewának, a komancsák nagy főnökének, éhséget kell szenvednie! Senki sem fogja elhinni!

- Ki a hibás? Winnetou és Old Shatterhand, akiknek soha, de soha nem fogom azt elfelejteni!

Az öreg tehát a „fekete csődör” volt, a mellette ülő indián pedig az a felderítő, kit Friwood-Campban leálcáztak. Ördögi, leírhatatlanul csúnya kifejezés futott végig a főnök arcán, amint válaszolt:

- A kezeink közé kell esnie, mert tudjuk, hová akar menni és elálljuk az útját ennek a fehér sakálnak, ki Old Shatterhandnak nevezi magát és még sokkal bűnösebb szerencsétlenségünkben, mint Winnetou, az apacs sakál. Jaj nekik!

- Igazán olyan biztosra veszed, hogy megfogjuk őket?

- Igen.

- Meg kell engedned, hogy kételkedjem benne. Nekünk gyalogolnunk kellett, nekik pedig gyors lovaik vannak.

- De a mi utunk oly egyenesen vezetett a hegyeken át, akár egy kifeszített lasszó, míg nekik lovaik miatt nagy körben kellett lovagolniuk és sok kerülőt csinálniuk. A „fekete csődör” ismeri annak a vidéknek minden hegyét és völgyét és pontosan kiszámította az utat, melyen az ellenségnek jönnie kell. Előnyünk van felettük is, ha Ik Senanda visszajön és elhoz mindent, amire szükségünk van, az egésznek és az öt fehér coyottának, kikre várunk, a kezeink közé kell esniük.

- De vajon elhoz-e mindent? Lovakat, lőport, golyót, puskát, kést, ruhát és húst?

- Feltétlenül!

- Ha a táborban megtudják, hogy mi történt, nagyon fel lesznek böszülve.

- Uff! Hát te azt hiszed, hogy ő olyan buta lesz, egy szót is szólani erről? Adja a nagy szellem, hogy jöjjön már és hozzon húst! Tudja, hol táborozunk ezekben a napokban és mivel tegnap nem érkezett meg, ma kell jönnie.

- Ik Senanda itt hagyta puskáját és kését, egyetlen fegyvereinket száz harcos részére, kik enni akarnak.

- Szabad egy harcosnak éhség miatt panaszkodnia? - utasította őt rendre a főnök.

- Senki sem hallja, csak te és te is éhezel. Nem félek egyetlen vörös, vagy fehér ellenségtől, sem a vad bölénytől, vagy a medvétől, de az éhség olyan ellenség, mely a testben rejtőzködik; vele nem lehet harcolni; vele szemben mit sem ér a csselfogás, vagy a bátorság, elrabolja a legbátrabb életét is anélkül, hogy meg lehetne akadályozni. Nem szégyen tehát, ha róla beszélek és panaszodom.

- Igazad van, - hagyta helyben a főnök. - Az én testemben is lakozik és szétvágja a beleimet. Azt mondtad, hogy semmiféle ellenségtől sem félsz; rövid idővel ezelőtt még én is legyőztem minden ellenfelemet, de jött egy ellenség, mely erősebb volt nálam és ezért kell éhséget szenvednünk.

- Kicsoda az?

- Éppen úgy mint az éhség, ő is a bensőmben lakik; a gyűlölet az, melyet Old Shatterhand iránt éreztem és nem tudtam legyőzni.

- Uff, uff! - helyeselt a másik. Többet nem szólt, de ennek a felkiáltásnak a hangsúlyában benne volt minden, amit mondani akart.

- Igen, ez a gyűlölet volt az az ellenség, mely legyőzött engem - folytatta a főnök. A véghetetlen gög mellett, mely volt benne, csak az éhség tehetette lehetővé, hogy ilyen önvádra fakadjon.

- Ha nem csúfoltam volna ki Old Shatterhandot, ha hallgattam és megvártam volna a későbbi bosszúállást, ez a sápadtarcú meghagyta volna lovainkat és fegyvereinket; titokban Friwood-Camp közelében maradhattunk és az ellenségre leselkedhattunk volna és most már a kezeink között lennének!

- Az igazat beszélted. Úgy azonban itt ülünk és éhezünk, elhagytuk a tábor, hogy húst kerítsünk, de nem lőttünk és nem fogtunk semmit és egyetlen egy tőköt találtunk, amit megettünk. Ha a többiek éppen olyan szerencsétlenek voltak a csapdaállítással, mint mi, akkor hamarosan elpusztít bennünket az éhség. Mennyi lőporod van még?

- Legfeljebb tíz lövésre való.

- Akkor jöjjön Ik Senanda még ma, különben az az ellenség öl meg bennünket, mely a belsőkben lakik, mert - uff!

Félbeszakította magát és a felkiáltást nem hangosan, hanem fojtott hangon ejtette ki.

- Mi az? - kérdezte Tokvi Kewa.

- Nézz csak oda! - válaszolta Kita Komasa az öröm kifejezésével arcában és felfelé mutatott a patak partján.

A főnök a jelzett irányba pillantott és valamivel vidámabb arcot vágott.

- Bölények! - suttopta.

- Úgy van, hat darab! Egy bika, három tehén és két borjú!
- Lesz húsunk! - Ezekkel a szavakkal a fegyver után nyúlt, de a keze reszketett az erőtlenségtől, vagy a felindulástól.
- Reszketsz! - figyelmeztette a másik. - Ha nem biztos a lövésed, elvesz a hús!
- Hallgass! Az éhség tette, de bizonyosan találni fogok!
- A bölények a víz folyását követik; ide fognak jönni, mert ők hozzák a szelet.
- Úgy van, a levegő velük jön, nekünk tehát csupán itt a bokor mögött kell fekve maradnunk.

Mindketten lebuktak és majdnem lázas feszültséggel figyelték az állatokat, melyek gyorsan közeledtek; úgy látszott, hogy vándorúton vannak és csak hébe-hóba hajtották le fejüket, hogy egy harapásnyi fűvet szakítsanak.

A bika öreg, hatalmas és nagyon csúnya, mert majdnem teljesen szörtesen állat volt. Kemény, húsát aligha lehetett volna elfogyasztani, és mégis éppen őt kellett eltalálni, mert ha Tokvi Kewa a hús finomsága után indul és egy tehenet lőtt volna, akkor a bosszúszomjas és dühös bika őt és társát szarvaira kapta, széttépte és szétmorzsolta volna. A fegyvernek ugyan két csöve volt, de a másik csak sörétes.

Az állatok közvetlenül a víz mellett közeledtek, a bika elől, a tehének a borjúkkal mögötte. Még száz, majd ötven, végül már csak harminclépésnyire voltak, anélkül, hogy észre vettek volna valamit. A tehének rábízták magukat vezetőjükre, ez pedig, úgy látszik elveszítette szaglása finomságát.

Tokvi Kewa felkapta fegyverét, most már nem reszketett, de még nem lőtt, mert a bika éppen szemben volt vele. Az indián és minden tapasztalt vadász ugyanis legszívesebben oldalról lövi meg a bivalyt; a szívére céloz a lapockája alatt, mert a golyó ott csak húson hatol át.

Még tíz lépéssel közelebb jöttek, de úgy látszik, az egyik tehén itt gyanút fogott; megállott és oly hangosan szívtá be a levegőt, hogy a bika meghallotta. Félig megfordult utána és ezáltal a főnöknek az oldalát és azt helyet mutatta, ahová az löni akart. A lövés azonnal eldőrdült. A bölény láthatólag megrendült egész testében, azután csendesén, mozdulatlanul állva maradt, fejét mind mélyebbre és mélyebbre hajtva; majd görcsös reszketés futott végig rajta és összeesett anélkül, hogy egyetlen hangot is hallatna. Szíven találta a golyó.

A főnök, mihelyst kilőtte fegyverét, azonnal, a legnagyobb sietséggel töltött. A tehének, ahogy meghallották a dördülést, megfordultak, hogy meneküljenek; az egyik el is rohant borjújával együtt, de a másik borjú gyanútlanul állva maradt, sőt azután kíváncsian a halott bikához ügetett. Nemsokára visszatért anyja, hajtotta a szeretet, melyet az állatok is éreznek kölykük után és orrával lökdösni, kergetni kezdte, de ebben a pillanatban eltalálta a főnök második lövése, szintén szíven, úgy, hogy néhány másodperc múlva összerogyott.

Erre a két indián hangos ujjongással előugrott és zsákmánya felé rohant. A borjú még néhány ügyetlen ugrást tett ide-oda, azután agyonverték a puskatussal.

- Uff, uff, uff! - kiáltá a főnök. - Láthatja vörös testvérem, hogy nem reszkettem. Mindkét golyó benn ül a szívében és most van húsunk minden emberünk számára!
- Igen, a tehén húsa jó - vélekedett a másik.
- A bika húsát is meg lehet enni, ha nincs más!
- Most azonnal felbontjuk az állatokat?

- Nem, ez a munka igen sokáig tartana két embernek. Előhívjuk harcosainkat. Én megyek, testvérem maradjon itt.

Eltávozott, miután még egy éhes, vágyakozó pillantást vetett a három állatra, melyek közül a bika maga több mint kétezer fontot nyomhatott. Aki nem látta saját szemével, el sem hiszi milyen rettenetes tömeg hús van egy kifejlődött bölényben.

Útja a patak partján vezetett lefelé. Gyorsan ment és minden elővigyázat nélkül, ami a Vadnyugaton jóformán minden pillanatban szükséges. Tokvi Kewa tehát szentül meg lehetett róla győződve, hogy nincs ellenséges emberi lény a közelben.

Társával a völgyben felfelé haladt, most tehát lefelé indult a tábor felé, mely a völgy bejáratánál volt. Körülbelül két angol mérföldet kellett gyalogolnia és meglehetősen sokáig tartott, míg odaért.

Ott heverték a komancs harcosok, kiknek oly szégyenletes módon kellett Friwood-Campot elhagyniuk és éppen olyan lerongyolódva és kiéhezve néztek ki, mint ő maga. Ahányan csak voltak, mind vágyakozó szemekkel fogadták; éheztek mindnyájan. Azokat is közöttük találta, kik előbb eltávoztak, hogy utána nézzenek a hurkoknak, melyekkel valamiféle vadat akartak fogni. Az eredményt nem is kellett megkérdeznie, mert láthatta, hogy semmit sem hoztak magukkal. Felugrottak és teljes ellentétben az indián tartózkodással, mohón megkérdezték:

- Lőtt valamit Tokvi Kewa? Csinált húst?

- Igen. - felelte. - Vége az éhezésnek. Egy bölényt és egy tehenet terítettem le, meg egy borjút ráadásnak.

Erre száz örömkialtás harsant fel és olyan felindulásba jöttek, mely őket teljesen lekötötte, hogy nem vették előbb észre, e lovast, ki néhány teherhordó lóval a másik oldalról közeledett a tábor felé, míg azt majdnem el nem érte. Ik Senanda volt, a főnök unokája, kit a komancsok legelőire küldött, hogy hozzon fegyvereket és más szükségleti cikkeket.

A mesztic küldetése volt az egyetlen kivezető út a főnökre nézve, melyet választhatott, hogy némileg eltitkolja az övéi elől a szenvedett gyalázatot és megmaradhasson vezérnek. Mostani állapotában semmi esetre sem mutathatta ott meg magát; ha azonban újból fegyverei és lovai vannak akkor elfoghatja Winnetout és Old Shatterhandot kísérelve együtt, ami nagy megbecsüléssel járna; ha szintén gyorsan valami szerencsés támadást intézhetne bármiféle ellenség ellen, legyenek fehérek, vagy a közelben táborozó apacsok, akkor elfelejtik a rettenetes felsülést és elmúlnak összes jelenlegi gondjai és aggodalmai. Minden unokája küldetésének sikerétől függött tehát és elképzelhető, milyen feszültséggel és türelmetlenséggel nézett annak visszatérte elé.

Mikor most Tokvi Kewa meglátta, hogy Ik Senanda csak néhány teherhordó lovat hoz magával, elsápadt; vörös, viharvert arca hamuszürke lett. A többi harcos öröme, a leterített bölény felett szintén elnémult. Mikor a félvér leszállott a lóról és a főnök felé indult, ez kissé félre ment és leült egy bokor mellé, oly távol embereitől, hogy ezek ne hallhassák, milyen üzenetet hoztak neki. Ik Senanda követe és hallgatagon ült le mellé. A főnök sajátságos, üres tekintettel nézett arcába, azután tompa, csalódástól nyers hangon megkérdezte:

- Hol vannak a hátsó lovak?

- Nem adtak nekem - hangzott a felelet.

- Hol van a tízszer tíz fegyver és kés?

- Csak kétszer tizet kaptam.

- Úgy tehát elárultad, hogy mi történt Friwood-Campban!

- Nem árultam el semmit!

- De hiszen nem engedelmeskedtek parancsomnak és így ismerniük kell ottani gyalázatunkat!

- Ismerik. Már tudták, mikor megérkeztem.

- Kitől? Ha megtudom, hogy ki volt az, életében húzom le a bőrt a koponyájáról!

Öklei összeszorultak és szemei haragosan csillogtak.

- Azt a fejbőrt nem fogod megkapni - válaszolta unokája. - A tűzparipa százszor gyorsabban vágatott, mint ahogy mi futottunk és szerteszét hordta a hírt.

- A tűzparipa talán a naunii-komancsokhoz is eljár?

- Nem, de tőlük nem messze rohan tova és néhányszor megáll olyan helyeken, amelyeket a halványarcúak állomásnak neveznek. Egy ilyen állomáson volt néhány harcosunk és megtudtak mindent.

- Uff! A tüzes vizet és a tűzparipát, mind a kettőt a rossz szellem küldte a vörös emberek országába, hogy megsemmisítse őket. Nagyon hamar tudni fogják az egyik nagy víztől a másikig, hogy levágták a hajamat és mostantól kezdve olyan lesz a nevem, mint a pára, mely a döggről száll fel, melyet egy keselyű hím akar megenni. De én megbosszulom magamat, megbosszulom mindenkin, akik engem döggé tettek!

- Te híres vagy és híres maradsz - vigasztalta unokája. - Megfogjuk Winnetout és Old Shatterhandot, azután megrohanjuk az apacsokat; lövészert, fegyvert, lovakat kell adniuk nekünk, azután majd visszatérhetsz a törzs vadászterületére.

- Uff! Talán most nem szabad?

- Azt mondták nekem az öregek tanácsában, hogy előbb törüljétek le a szégyent egy diadallal!

- Uff! Uff!

Szemeire tette kezét és hosszú ideig így maradt; azután újra feltekintett és megkérdezte:

- Én gazdag vagyok. Miért nem hoztál nekem sem egyebet, mint egy fegyvert?

- Nem volt szabad.

- Ló nélkül vagyok, pedig annyi lovam van. Azt is megtiltották neked, hogy elhozz egyet közülük?

- Igen.

Aggódó kifejezéssel függesztette szemeit unokája arcára és majdnem dadogva a félelemtől, hogy milyen választ fog kapni, megkérdezte:

- De a fekete csődörömet, az én fekete paripámat, mely többet jelent nekem, mint az élet maga, nem akarják csak tőlem távortartani?

- Azt is. Azt mondták, nem lehet a törzs legértékesebb állatát rábízni a te vigyázatlanságodra.

Erre az öreg felugrott; a düh hajtotta. Ik Senanda azonban intőleg emelte fel ujját és csillapító hangon szólt:

- Tokvi Kewa nagy főnök; ő tudja, hogy egy harcosnak uralkodnia kell magán; gondolják az emberek, akik ott ülnek és mindnyájan ránk néznek azt, hogy nem tud már ura lenni gondolatainak és érzéseinek?

A főnök ismét leült, de jó időbe telt, míg külsőleg nyugodtnak látszott és elismerőleg felelt:

- Leányom fiának igaza van. Nem akarok most a fájdalomra gondolni, melyet szereztek nekem, de később mindnyájan eszembe fognak jutni akik azt megszerezték? Van talán még valami üzeneted hozzám, azonkívül amit eddig hallottam?

- Nincs.

- Uff! Annyi öreg harcos nevezte magát barátomnak és én igazán barátaimnak hittem őket. Egyik sem izent nekem semmit sem veled?

- Senki!

- Akkor tudják meg mindnyájan, hogy fizet meg Tokvi Kewa az ilyen hamis barátságért! Te az unokám vagy és még fiatal; de van bátorságod és éppen annyi ravaszságod, mint nekem. Ha beszélni akarsz hozzám, beszélj! Van valami javasolni valód?

- Nincs. Te vagy, akinek parancsolnia kell és én engedelmeskedem. Amit te mondasz, az helyes és amit te határozol, azt mi keresztülvisszük.

A mesztic a legőszintébb alázat hangján beszélt és lehajtotta fejét, annak jeléül, hogy egész gondolkozásával és lényével aláveti magát neki; de egy éles megfigyelő valószínűleg észre vette volna a kicsiny és mégis áruló ráncokat, melyek szája körül képződtek. Mint a félvérek mindnyájan, nem volt megbízható ember és ha az ő előnyéről volt szó, akkor nagyapja sem számított előtte többet, mint akárki más. Ez azonban, egészen eltekintve a közeli rokonságtól, a legjobb barátjának tartotta és nem táplált iránta egy szemernyi gyanakvást sem. Most is bizalomteljesen nézett reá és így szólt:

- Tudom, hogy odaadnád érettem az életedet és hogy törzsünknel az érdekekben beszéltél. Hogy nem érhetél e többet, nem te vagy a hibás. Jer, menjünk vissza a többiekhez, mert nekik is meg kell tudni, hogy mit határozott a törzs!

Nem sejtette, hogy Ik Senanda az öregek tanácsában alattomosan ellene lépett fel, mert az volt a mesztic legnagyobb vágya, hogy ő maga lehessen a mainiiek főnöke Visszatértek tehát embereikhez, akik kitalálták ugyan már a „fekete csödör” és unokája viselkedéséből, hogy milyen üzenet jött. Mikor elmondta nekik, mély levertség fogta el őket. Most még jobban érezték nehéz helyzetüket és ezzel együtt az éhséget és kapóra jött nekik főnökük parancsa, hogy menjenek a völgybe addig lefelé, hol a leterített vadászsákmány várakozik reájuk. Mielőtt elindultak, szétszötták a legjobb lövők között azt a néhány fegyvert, melyet Ik Senanda magával hozott.

Miután a főnök unokája késeket is hozott magával, a bölény szétdarabolása gyorsan haladt és nemsokára több tűz égett, melyeken mindenütt hús sült. A megmaradt húst szétszötták, azután rögtön útnak indultak, hogy Old Shatterhandnak és kísérőinek csapatát állítsanak.

Lefelé gyalogoltak a patak mellett az előző tanyahelyig, hogy azután a Sierra Moso vizei mentén délfelé tartsanak.

Délután, mikor a csapat éppen egy füves síkságon menetelt, a komancsok egy csapásra bukkantak; több, mint húsz lovas lehetett, még pedig fehérek, mert a lovak meg voltak patkolva. Ugyanabba az irányba tartottak, mint a vörösek. A nyomok sajátságából látni lehetett, hogy alig egy órával előbb haladhattak arra. A komancsok a nyomok láttára azonnal arra gondoltak, hogy itt lenne az alkalom, lovak és fegyverek birtokába jutni, nagy sietve a lovasok üldözése vetették tehát magukat.

A csapás, mely előbb hosszú darabon a hegyek mellett vonult el, később közeledett ezekhez, azután estefelé a hegyek közé vezetett. Mikor Tokvi Kewa ezt észrevette, így szólt unokájához:

- Ezek a sápadtarcúak nem tapasztalatlan emberek, mert amint sötétedik, a magaslatok felé tartanak, hogy ne kelljen a nyílt síkságon tölteniük az éjszakát, hol a tábor tüzet messziről lehet látni. Nem lesz tehát könnyű dolog rajtok ütnünk, főleg, mikor oly kevés fegyverünk van.

- Pshaw! Mi háromszor annyian vagyunk, mint ők és amit nem vehetünk el csövekkel, elérjük ravaszsággal.

- Ravaszság örökké és főleg most mi nekünk sokkal többet ér, mint a csövek. Mindenekelőtt ki kell kémlelnünk ezeknek a sápadtarcúaknak a táborát, mielőtt határoznánk, hogy mit tegyünk.

A hegyek erdővel voltak borítva és számos bozót nyúlt bele a síkságba. Mikor a komancsok elérték a bozótot, táborozásra alkalmas helyet kerestek, majd a főnök elindult Ik Senandával, hogy felkutassa a fehéreket. Már leszállott az alkony, feltették tehát, hogy nem kell messzire menniük. És valóban, alig lopóztak egy negyedóránnyira előre, tűzszagot éreztek meg.

- Közelükben vagyunk - suttogta az öreg unokájának. - Most várunk kell, míg egészen sötét lesz.

Mikor az alkonyból éjszaka lett, tovább lopóztak. Nemsokára kis vizecskét hallottak csobogni, majd a fák között tűz fénye csillogott feléjük, melynél a fehérek körben ültek. Közelükben füves térség volt, hol a lovak legelésztek. Két férfi őrizte őket, lövésre kész fegyverrel; ez biztos jele volt annak, hogy a komancsoknak nem újonccal, vagy elővigyázatlan emberekkel van dolguk.

Nekik, a gyakorlott indiánoknak, nem is volt nehéz egészen a fehérek közelébe férkőzni, mert a vastag fatörzsek pompás fedezéket nyújtottak. A két felderítő addig kúszott előre, amíg saját biztonságuk megengedte és onnan, mindegyikük egy-egy fa mögül, nemcsak egészen jól láthatták a körzetből a fehéreket, hanem még mindent hallhattak is, amit beszélnek.

Egy öreg, viharvert legény látszott a halványarcúak vezetőjének lenni, hófehér hajjal és hosszú, őszes szürke körszakállal; nagyon jellegzetes alak volt éles metszésű arcvonásokkal és bizonyára már nem egy kalandot élt szerencsésen végig. Élénk szemei kora dacára is fiatalos eleveleségről tanúskodtak és ha beszélt, ezt oly határozottsággal és fölényesen tette, mintha örökké ahhoz lett volna szokva, hogy parancsoljon. Ahogy a vörösek hallották, társai csodálatosképpen „Felség”-nek nevezték.

A többiek majdnem kivétel nélkül olyan férfiak voltak, kikről szintén fel lehetett tenni, hogy megvan a Nyugathoz szükséges tapasztalatuk. A legfiatalabb közöttük, egy karcsú, de rendkívül hosszúra nyúló göndör szőke ifjú a társaság állandó mulattatójának látszott és szerette a tréfás fordulatokat; röviden Humnak nevezték. Éppen, mikor a felderítők elfoglalták kémhelyüket, így szólt:

- Úgy látszik, hogy ön igen nagy biztonságban érzi itt magát, Felség, mert nem állít ki öröket. Azt hiszem, itt van a komancsok területének határa. Azt óhajtja talán, hogy ezek a tiszteletreméltó gentlemanok megfosszák trónusától és életétől?

- Az én trónusom az a hely, ahol ülök és szeretném azt a vöröset látni, aki képes lenne reá kihúzni ezt alólam! Harminc alattvalóm társaságában vagyok, kiknek mindegyike hős és lovag. Ami azonban a komancsokat illeti, igaza van, kedves Hum. Csak időt akartam önöknek adni az evésre; azután, mint rendesen, kiállítjuk az öröket: két óra alvás és óránkénti leváltás

mellett marad négy ór; ez elegendő, ha nem állanak meg, hanem folytonosan bejárják a nekik előírt negyedkört. Úgy csináljuk, amíg el nem jutunk a San Twan Monutainsre.

- Ahol milliomosokká leszünk! - tette hosszúra Hum és vidáman felkiáltott.

- Mindenesetre azt hiszem, hogy azok leszünk az ön gúnyolódásának ellenére is.

- Miután gazdag nagybátyám öröksége vízbe esett, egyáltalában semmi kifogásom nincsen ellene, ha ön megengedi, hogy a még gazdagabb Colorado államtól örököljünk.

- Well! Miután már megint arról beszél, tulajdonképpen mi is volt azzal a nagybácsival? Ezt még a sírjába se lehetne neki megbocsátani, hiszen ön olyan pompás legény!

- Nem tagadott ugyan ki, de mégis megfosztott az örökségemtől. Gazdag ember hírében állott, mert értette a módját, hogy játssza az urat; az apám azonban semmire sem vitte, pedig ügyes üzletember volt; hogy miért, azt mindjárt meghallják. Mikor meghalt, adósságokon kívül egy fillér készpénzt sem hagyott reám, a nagybátyám, kinek nem voltak gyermekei és kit kértem, hogy segítsen rajtam valamit, azzal hitegetett mindig, hogy én leszek az egyetlen örököse, tovább kínlódtam még néhány évig, míg ő is meg nem halt; teljesen üres pénzszekrényén kívül pénztárcakönyvét hagyta reám; bele ütöttem az orromat, de csak megnyúlt tőle, még pedig mennyire! A kedves bácsi ugyanis oly ravasz volt, hogy könnyen hívó apámat dolgoztatta maga helyett, anélkül, hogy hosszú éveken keresztül csak egy dollárt is kifizetett volna neki. Apám azt hitte, hogy pénze jó helyen van a testvérénél és azután mikor röviddel halála előtt megtudta csődöt, nem akarta a bácsit azzal pellengérré állítani, hogy leleplezze előttem aljasságát. Úgy tehát nem örököltem tőle, sőt attól a pénztől is megfosztott, amit örököltem volna, ha az apám nem lett volna olyan könnyen hívó.

- Szép kis nagybácsi, mondhatom! Hát elköltötte szépecskén az egész pénzt? Hogy is hívták csak?

- Semmi közöm hozzá, nem is ismerem a nevét!

- Micsoda? Nem tudja a nevét? Hiszen az öné is ugyanaz!

- Természetesen.

- Na hát! Elfelejtette volna még a saját nevét is? Mi csak a hosszú Humnak hívjuk. Hogy Hum mit jelent, nem mondta meg nekünk, a vezetéknevét pedig tökéletesen elhallgatta. Miért?

- Miért? Azért éppen, mert a szeretett nagybátyám neve volt, amire még nem is gondolok szívesen.

- Hm! Ha olyan határozott ellenszenve van nagybátyja ellen, azt persze nem kifogásolhatjuk; de ami a vízbe esett örökséget illeti, megvigasztalódhatik, mert odafönn, Coloradóban, a San-Iwan-hegységben, több mint százszoros kárpótlást talál helyette!

- Ha nem is éppen százszorosát, de valamit fogunk találni; Felség, mert ön nem az az ember, aki becsületes embereket ilyen messze felvigyen a Rocky-Montainsbe az orruknál fogva.

- Nem, az az ember igazán nem vagyok. A bánya tervrajza pontosan a fejemben van: gazdaggá fog tenni bennünket, ha nem is olyan gazdaggá, mint lehetnénk, ha olyan szerencsénk lenne és felfedeznénk itt a Sierra Monban egyenesen káprázatos Bonanza of Hraka-t.

- Már gyakran hallottam róla. Csodálatos név! Bonanza spanyol szó, of angol, Hraka pedig indiánnak látszik lenni. Nem?

- De igen.

- És mi a jelentősége?

- Nem tudom megmondani, mert nem találtam senkit, még indiánt sem, aki tudta és lefordította volna. De a bonanza megcáfolhatatlan valóság és már nagyon sok gambusinos⁷ akadt, aki kutatott utána. Egyesek már oly közel jártak hozzá, hogy nagy aranydarabokat találtak, de egyiknek sem sikerült felfedezni a tulajdonképpeni helyet, ahol csak halmokban hever az arany. Most éppen azon a vidéken járunk és mikor holnap tovább lovagolunk, érinteni fogjuk azokat a pontokat, ahol az említett leleteket találták. Még az is lehetséges, hogy most a híres bonanza közelében tanyázzunk. Gondolják csak el, ha egy szerencsés véletlen folytán megtalálnánk!

Ezek a szavak fellelkesítették az egész társaságot, mindenféle megjegyzések röpködtek és Hum vidáman kiáltott fel:

- Reá fogok gondolni, amikor elalszom; talán róla álmodom és akkor majd megmutatom az odavezető utat önöknek. Mit szólnak hozzá, uraim?!

- Pompás álmom lenne! - válaszolt a Felső. - Nem egyenesen megfoghatatlan egyébként, hogy vannak emberek, akik ismerik a bonanzát és még sem aknázzák ki?

- Ki az? Vannak olyanok? Igaz az? - kérdezték innen is túl is.

- Bizony igaz! Vannak indiánok, kik ismerik a helyét, de a fehérek iránti gyűlöletből titokban tartják; csak, ha néhanapján vesznek valamit a halványarcúaktól és meg kell fizetniük, akkor mennek oda, hogy hozzanak egy maroknyi apró nuggetet; a nagy darabokat azonban ott hagyják. Éppen ezen a vidéken bukkantak ilyen rettenetesen ostoba, esztelen emberekre. Rövid idővel ezelőtt beszéltem Albulykében egy pappal, aki egy vörössel találkozott az Estrecho de cuorzoban. Az indián éhes volt és a pap kenyeret, meg húst adott neki. Erre a vörös egy bőrzacskót húzott elő az övéből és egy darab természetes színaranyat adott neki, vagyis egy nuggetet, mely legalább ötven grammot nyomott, a zacskó pedig egészen tele volt ilyen darabokkal úgy, hogy tekintélyes összeget tett ki az értéke. Mit szólnak hozzá?

- Hát a pap nem kérdezte meg? - kérdezősködött az egyik hallgató.

- Természetesen megkérdezte, de magától értetődőleg felvilágosításul csak azt a rövid választ: A Bonanza of Hraka-ból hoztam, szerencsés utat! Ezekkel a szavakkal rázta le a papot és gyorsan elpárolgott.

- A papnak meg kellett volna fognia és kényszerítenie, hogy vallja be, merre van a bonanza!

- Egy pap, egy lelkész? Ezt nem teheti, ez hivatásába ütköznék!

- Mit törődném én hivatással, ha találkoznék egy ilyen vörössel leszúrnám, ha nem árulná el a titkát. De merre van az az Estrecho de cuorzo? Tudja ön, Felső? És mi ennek a névnek az értelme?

- Spanyolul van mondva és annyit jelent, hogy kavara-szoros. Ismerem is a helyet, mert őszintén be kell vallanom, hogy én is azok közé tartozom, akik eredménytelenül kutattak a Bonanza of Hraka után. Sőt még az Estrechoban is jártam, de nem fedeztem fel semmit, pedig esküt mernék tenni reá, hogy közel jártam a lelőhelyhez, gondolják csak meg! Ez a név Kvara! Éppen az a keret, mely az arany burokja. És szoros! Ez a szó világosan megmondja, hogy keletkezett a bonanza! A szorosban valaha vízesés volt, mely kimosta a szemeket és rögöket a kőzetből és összesodorta egy lyukba. Ott fekszenek most, sok-sok millió értékben és csak bele kell nyúlni és szedni belőle, ha tudja az ember, hogy hol a lyuk. Olyan gondolat ez, mely

---

⁷ aranyásó

valósággal megőrjíthetne valakit! Ha örömet szerez önöknek, megmutathatom holnap este az Estrecho de cuorzo, mert utunk éppen a közelben vezet el.

Ezek a szavak olyan felindulást idéztek elő, mely alig akart lecsillapodni. A vezető csak azzal tudta végét vetni, hogy parancsoló hangon szólt:

- Most már elég lesz, slussz! Már megvacsoráztak és most ki kell állítanunk a négy őrt, mert eszem ágába sem jut, tovább bízni a komancsokban, mint ameddig a szemeim ellátnak. Oly hangosan beszélnek, hogy egy mérföldnyire is elhallatszik! Ha nem lesznek csendben, nem látják meg holnap az Estrechot!

- Well, csend lesz, Felső - válaszolt Hum az ő sajátos kedves modorában. - Fogják be tehát a szájukat, gentlemanok és uraim. Hallották, hogy aludni és a bonanzáról álmodni akarok! Aki megzavarja álmomat, az nem kap holnap aranyat. Tehát jó éjt, felség, jó éjszakát!

Nyergét feje alá tolta párnának, kinyújtózott, töltött fegyverét keze ügyébe tette és lehunyta szemeit.

- Jer! - suttogta a „fekete csődör” unokájának. Óvatosan tovarohantak és legfőbb ideje volt ennek, mert a négy őr már eltávozott a túztól és egyikük alig egy fél perccel később haladt el rejtekhelyük mellett, hogy azt elhagyták. Ha még ott lettek volna, feltétlenül meg kellett volna őket látnia.

Mikor már elég messze a hátuk mögött hagyták a fehérek táborhelyét, a „csődör” megállott és megkérdezte kísérőjétől:

- Megértettél mindent?

- Mindent - felelte az.

- Én nem értettem minden szót, de egészen jól tudom a beszédjük értelmét. Holnap a mienk lesz ezeknek a halványarcúaknak skalpjai, lovaik, fegyvereik és minden, amijük még van. Howgh!

Oly határozott hangon mondta ezt, mintha egészen biztos lenne a dolgában. Ik Senanda kevésbé volt erről meggyőződve és figyelmeztette:

- Láttad és hallottad, hogy ezek a halványarcúak nem zöldfülűek, akiket könnyen lépre lehet csalni!

- És én mégis lépre csalom!

- Jobbnak tartanám, még ma rajtuk ütni.

- Úgy beszélsz, mint egy fiatal harcos, de én, mint egy bölcs, aki megtanulta, mindent pontosan megfirtatni. Négy őr jár szünet nélkül a táborhely körül, észrevennék közeledésünket. Azután azok az emberek fegyverrel kezükben alusznak, mihelyst egy őr jelt ad, mindnyájan harcra készen ugranak fel és közülünk sokat lelőnének; én azonban kímélni akarom harcosainkat, hogy ne tegyenek nekem újabb szemrehányásokat, ha visszatérek törzsünkhöz; egyetlen harcosunk vére se folyjon itt.

- Kíváncsi lennék megtudni, hogy akarnál ahhoz hozzáfogni!

- Hallottad, hogy a bonanzáról beszéltek?

- Igen.

- Nem ismerem ezt a bonanzát és soha senki nem említette nekem a nevét, de tudom, hogy hol van a mi sapo-yaskánk (arany rejtekhelye).

- Uff! - röppent el a mesztic ajkáról. - Mit akarsz azzal a rejtekkel?
- Nem sejtöd? Te éppen úgy ismered, mint én. Ha most elindulsz, hogy a rejtekhez lovagolj, holnap reggel már megint az Estrecho de cuorzo-nál lehetsz. Én harcosaimmal egész éjjel menetelek, hogy veled egy időben odaérhessek.
- Ott akarsz lenni, mikor a sápadtarcúak jönnek?
- Már sokkal előbb, reggel, vagy délelőtt, míg ők csak estefelé érkehetnek. Figyelj arra, amit most mondani fogok! Hozol ami sapo-yaskánkból annyi nuggetet,⁸ amennyi csak kell, az Estrechoba jössz és miután elvettük tőled a lovat, úgy intézed a dolgot, hogy a halványarcúak rád bukkanjanak. Nekik látniuk kell az aranyat és kérdezősködni fognak a bonanza után; hosszas vonakodás után bevezeted őket az Estrechoba, ahová úgy be fogjuk őket zárni, hogy se nem menekülhetnek, se nem védekezhetnek.
- Uff! - szólt Ik Senanda és alig tudta mosolygását elfojtani. - Ezt Old Shatterhandtól tanultad?
- Okos harcos még a legnagyobb ellenségtől is tanul! Sok tűzifát halmozunk össze; mihelyst a sápadtarcúak az Estrechoban vannak, betömjük a fával a bejáratot és meggyújtjuk azt. Akkor éppen úgy fogva vannak, mint mi voltunk a Bisch-Holeban és ugyan olyan módon meg kell adni magukat.
- Ik Senanda nem felelt, gondolkozott.
- Rossznak tartod ezt a tervet? - kérdezte a nagyapja.
- Nem, de van benne valami, ami nekem nem tetszik.
- Micsoda?
- A fehérek meg fognak engem ölni.
- Azt hiszed, hogy én leányom fiát olyan veszélynek teszem ki, mely az életébe kerül?
- Azt hiszem, hogy neked ugyan nincs az a szándékodban, de így fog fordulni a dolog. Mihelyt látják ezek az emberek, hogy meg vannak csalva, engem természetesen árulónak fognak tartani és bosszút állanak rajtam.
- Nem állhatnak bosszút, mert te elillansz tőlük, mielőtt rájönnének, hogy fogva vannak.
- Hát elszökhetem én tőlük, ha meg vagyok kötözve?
- Azt gondolod, hogy meg fognak kötözni?
- Persze. Hiszen látszólag kényszeríttetni kell magamat, hogy eláruljam nekik a bonanzát, fel kell tehát tenniük, hogy nem jó szándékomból teszem azt és biztosak akarnak lenni felőlem.
- De nem olyan módon, hogy megkötöznek. Te gyalog vagy, ők pedig lovon. Azt kell gondolniuk, hogy te szökni akarnál, néhány pillanat alatt utolérhetnek, nem tesznek tehát kötelékeket reád. Mihelyst benn vannak az Estrechoban, szemmel tartod a bejáratot és azonnal hozzánk rohansz, ha észreveszed, hogy mi megérkeztünk a tűzifával.
- A mesztic csak félig látszott megnyugodni, nagyapja mindent elkövetett, hogy eloszlassa aggályait és ez végül sikerült is neki, főleg azzal a megjegyzéssel:

---

⁸ aranyrög

- És ha nem sikerülne megmenekülnöd tőlük, akkor én éppen úgy tárgyalhatok velük, mint Old Shatterhand tárgyalt velem a Bisch-Holenál és első feltételem természetesen az lesz, hogy csak úgy kímélem őket, ha téged kiszolgáltatnak.

- Kímélni? Azt hittem, meg akarod ölni őket?

- Meg is teszem, de ilyen ellenségnek ígérhetek kegyelmet anélkül, hogy feltétlenül szükséges lenne meg is tartani a szavamat. Voltak-e valaha igazak és őszinték velünk szemben a fehérek?

- Nem.

- Szóval beleegyezel?

- Igen. Megteszem, amit kívánsz tőlem, mert nem hagyhatod el leányod fiát és minden komancsa harcos dicsőíteni fogja bátorságomat, hogy szabadságomat és életemet tettem kockára, csak hogy ezeket a fehér embereket a kezedre játsszam.

- Úgy gyere!

Visszatértek arra a térségre, hol a komancsok várakoztak reájuk. Odaérve, a „fekete csődör” közölte velük pár szóval megfigyeléseit és határozatát. A vörösök nem pihenhették és álmodhatták most ki magukat, sőt egy fárasztó éjjeli menetelés állott előttük és mégis ujjongással fogadták a főnök beszédét, ami természetesen nem nyilvánult hangos kiáltásokban. Alkalmuk nyílt lovakat, fegyvereket és harminc skalpot zsákmányolhatni. Már néhány perc múlva felkerekedhettek az cuorzo felé, míg a mesztic és nagyapja sapoyaskájához lovagolt.

Útjuk azért volt nagyon fáradtságos, mert annak nagy részét éjjel kellett megtenniük és kényyszerülve voltak olyan vidékeken áthaladni, melyek előhaladásuk elé nagy akadályokat gördítettek, mert a jobb és kényelmesebb útvonalat nem használhatták, mivel ezen igen valószínűleg a fehérek fognak jönni és akkor esetleg a komancsokat azok felfedezhetnék.

Fáradhatatlanul gyalogoltak tehát egész éjjel hegyeken, hajmeresztő völgyeken és szakadékokon át. Mikor megvirradt, rövid szünetet tartottak, hogy kipihenjék kissé magukat és egy darab hideg bölényhúst egyenek. Azután megint csak tovább még pedig oly buzgalommal, hogy még jóval dél előtt eljutottak az Estrecho közelébe.

A szoros környéke nagyon kedvező volt céljaikra nézve. Nyugatról keletnek keskeny, sűrűn erdővel borított hegynyereg húzódott. Valamivel a vége előtt mély, északról délnek futó bevágás szakította ketté, melyet a lassan, de állandóan dolgozó vízmosás, vagy pedig vulkanikus erők hirtelen kitörése alkothatott és a hegy utolsó, meredeken felnyúló darabját elkülönítette. Ez a keskeny hegynyereg tehát egy, a síkságba benyúló nyelvet képezett, melynek végső csúcsa le volt metszve. Mint már említettük, a hegynyelvet sűrűn erdő borította, az elmetszett csúcs azonban, mindenestre egészen természetes okokból, tökéletesen kopár volt. Tömör kvarc-sziklából állott, melynek tömbjébe egy néhol alig tízlépésnyi széles csatorna vezetett, mely hirtelen, élesen kanyarodott és alig néhány méter után merőlegesen sziklafalban végződött. Ennek a szorosnak oldalai is oly simák és meredek voltak, hogy nem akadt egyetlen talaj sem, hol fel lehetett volna kapaszkodni. Mintha a természet óriási körfűrészsel dolgozott volna, hogy ne nyújtson az emberi lénynek legparányibb támpontot sem. Nem volt benne sem fa, sem bokor, egyáltalában semmiféle növény, mert nem találtak volna gyökereiknek sem helyet, sem táplálékot.

Ez a bevágás volt az Estrecho de cuorzo, melyről a Felség úgy vélekedett, hogy egy valaha itt működő vízesésnek kellett alkotnia.

A komancsok megérkezésük után bevonultak az erdőbe, anélkül, hogy megközelítenék az Estrecho bejáratát; azért tették ezt, hogy elkerüljék a nyomok hátrahagyását. Csak főnökük lopózkodott a szoroshoz, hogy meggyőződjék róla, egészen egyedül van-e embereivel a környéken. Mikor kielégítő nyomozás után visszatért, harcosai már szorgalmasan fáradoztak, hogy száraz fát gyűjtsenek a később gyújtandó tűzhöz és nagy, de könnyen hordozható kötegeket csináljanak.

Nem sokkal később meglátták a meszticet átlovagolni a síkságon. Nem tudhatta bizonyosan, hogy ők hol vannak, tehát érte mentek. Mikor átadta majdnem az összeroskadásig fáradt lovát, melyet nem volt szabad a fehéreknek meglátniuk, megmutatta a „csődörnek” a magával hozott nuggeteket, ettől még néhány részletes utasítást kapott, hogyan kell viselkednie és azután eltávozott, hogy eljártssza nem egészen veszélytelen szerepét.

A fehérek, kik nem sejtették, milyen nagy veszély várakozik rájuk az Estrechóban, késő reggelig aludtak, mert semmi sem sürgette korai elindulásukat, azután anélkül hagyták el tanyahelyüket, hogy észrevennék két ellenségük nyomát, ki közelükbe lopózott és kikémlelte őket. Délig lovagoltak és ekkor úgy lovaik, mint saját maguk kedvéért egy órai pihenőt tartottak, mert nagyon meleg volt; azután tovább haladtak, míg talán csak három angol mérföldnyire jutottak az Estrechohoz. Az útjuk itt egy lejtős völgybe vezetett be, hol egy magányosan álló fát láttak. A vezető, ki kedvencével, Hummal, elől lovagolt, odamutatott és így szólt:

- Látják azt a fát odalenn? Ismerem, jól megjegyeztem magamnak és róla tudom, hogy ha ily lassan tovább lovagolunk, mint most, egy óra alatt az Estrechohoz érkezünk.

Társai ezeknek a szavaknak következtében mind a fára néztek és egyikük, kinek igen éles szemei voltak, megjegyezte:

- A fán kívül én még valamit látok, Felség. Ha nem tévedek, valami állat hever alatta. Sőt ember is lehet.

- Hm! Magányos ember itt, ezen a félreeső és mégis olyannyira veszélyes vidéken? Talán egy gambusino⁹ lenne, aki hallott a vidékről és arany után kutat itt? Ezt alaposan szemügyre fogjuk venni!

Már rövid idő múlva látták, hogy mindenesetre ember, aki végigheveredett a fa alatt és aludni látszott. Hogy meglepjék, a vezér leszállott még néhány társával a lóról és csendesen előre ment míg a többiek lassan utána lovagoltak.

Az a férfi a fa alatt mélyen alhatott, mert nem hallotta meg a közeledőket, kik azonnal körülvették, mihelyst elérték a fát. Egy darabka bőr volt az övében, melyet úgy összehajtogatott, mint egy zacskót, de nem volt egészen bedugva, felső része kikandikált; kissé szétnyílt és a fehérek pillantása egy mogyorónál nagyobb darab tömör aranyra esett.

- Teringettét! - szaladt ki a vezér szájából. - Ennek az embernek nuggetjei vannak! Félvörös, valószínűleg mesztic. Nuggetek! Itt az Estrecho közelében! Talán -? Ennek azonnal a körmére kell koppintani!

Most odaértek a lovasok is. A lódobogás felköltötte az alvót. Felnyitotta szemeit, meglátta a fehéreket és egészen megijedve ugrott talpra. Mintegy önkéntelenül kezével az övéhez kapott, megérezte, hogy az erszény kissé kiállott és olyan aggódó gyorsasággal, kapkodva tömte vissza, hogy gyanút kellett keltenie, ha nem is látták volna az aranyat. Az alvó természetesen

---

⁹ aranyásó

nem más volt, mint Ik Senanda, aki kitűnően játszotta szerepét. A fehérek hamarosan és minden bizalmatlanság nélkül bele is estek a csapdába; vezetőjük szigorú hangon megkérdezte:

- Meg szabadna kérdezni, hogy ki vagy, félvörös boy?

- Yato Inda a nevem, - válaszolt a kérdezett. Ugyanazt a bizalomgerjesztő nevet vette tehát fel, melyet már Friwood-Campban is használt.

- Yato Inda? Ez annyit jelent, mint jó ember, ha nem tévedek. Ki volt az apád?

- Egy fehér vadász.

- És az anyád?

- Egy apacs leány.

- Ez megegyezik a névvel. Mi célból kóborolsz ezen a vidéken, mely a komancsoké és ahol egyetlen apacs sincs?

- Nem akar megtúrni a törzsem.

- Miért?

- Mert a sápadtarcúak barátja vagyok.

- Hm! Szóval kitaláltad vagy? Ez is megegyezik, mert csak késed van, elvették tehát a fegyveredet.

- Yato Inda a sápadtarcúakhoz megy és ott fegyvert vesz magának.

- Úgy! Hogy a vörösek kitalálták téged, az olyan körülmény, mely jó ajánlat előttünk, de ha fegyvert akarsz venni, akkor pénzre van szükséged.

- Yato Indának nem kell pénz.

- Nem? Azt hiszed, hogy valaki fegyvert fog neked ajándékozni?

- Nem. A sápadtarcúak nem ajándékoznak semmit, de ők azzal is megelégednek, ha tüzes vízéért nem pénzt, hanem arany nuggeteket kapnak.

- Mi, tüzes vízéért? Úgy látszik, hogy azt nagyon szereted.

- Nagyon! - felelte a mesztic a legőszintébb és legelfogulatlanabb hangon.

- Úgy tehát nincs kerek pénzed, de van helyette arany nuggeted?

- Yato Indának nincs, de addig fog keresni, míg talál.

- Ez egészen úgy hangzik, mintha te a híres Bonanza of Hrakát keresnéd!

Felség azt hitte, hogy ezt nagyon ravaszul mondta, a még ravaszabb mesztic meghagyta őt abban a hitben és ostobán büszke pofát vágva így felelt:

- Fehér testvérem is hallott erről a Bonanzáról? Úgy látszik, hogy hencegésnek, képzelődésnek tartja!

- Mindenesetre, mert annyi arany, amennyi állítólag ott hever, nem is lehet egy helyen.

- Uff! - kiáltott fel a mesztic még sokkal öntudatosabban. - Nem hazugság. Ez a Bonanza valóban létezik.

- Valóban? Talán ismered?

- Én tudom, hogy hol van és... uff, uff! - javította magát megijedt hangon. - Én tudom, hogy létezik.

Elképzelhető, milyen nagy feszültséggel hallgatták a fehérek ezt a kikérdezést és mennyire diadalmaskodott vezetőjük magában, mikor a mesztic ilyen módon elszólta magát. Felső gyorsan egy lépéssel közelebb ment a fehérhez és így folytatta:

- Elszóltad magadat, többet mondtál, mint akartál. Nem csak tudod, hogy van egy Bonanza of Hraka, hanem azt is tudod, hogy hol van!

- Én-én, nem-tudom, mert-nekem-nem-szabad-még...

- Mondanod, nem szabad megmondanod! Hát így áll a dolog, most meg vagy, fickó! Merre van a Bonanza? Be akarsz menni?

- Én - én nem vallhatok be semmit, mert - mert én nem tudok semmit!

- Úgy! Gazember, aki vagy, be fogom bizonyítani neked, hogy megcsalsz minket. Jól figyelj!

Gyors mozdulattal a mesztic övéhez kapott és kirántotta belőle az erszényt. Mivel ez nem volt összevarrva, hanem csak egy összehajtogatott bőrdarabból állott, szétesett és a benne levő, több mint egy maroknyi nugget a földre hullott. A mesztic egyet sikoltott megdöbbenésében és gyorsan lehajolt, hogy sietve összeszedje a földön szanaszét heverő aranydarabokat, de a fehérek még gyorsabbak voltak, mint ő; a közelállók a földre vetették magukat és elkapkodták a nuggeteket, mielőtt ő csak egyet is el tudott volna venni. A Felső két kézzel megragadta, felrántotta és rákiáltott:

- Látod most, gazember, hogy ki vagy nekünk szolgáltató? Honnan vetted ezeket a nuggeteket?

A mesztic felnyitotta a száját, de nem felelt; úgy tett, mintha ijedtében egy szót sem tudna kiejteni és csak akkor dadogta, mikor néhányszor ismételték a kérdést.

- Ezeket-ezeket-a nuggeteket - találtam.

- Természetesen! Ennyit mi is tudunk! De hol?

- Ott-ott-az erdőben - találtam az erszényt tegnap.

- Az erdőben? Az erszényt? Ilyen erszényt tele arannyal senki sem hajít el az erdőben. A Bonanzából vetted az aranyat és azonnal meg fogod nekünk mondani, merre fekszik!

- Azt-azt- nem mondhatom meg!

- Úgy! Mindjárt bebizonyítom neked, hogy meg fogod mondani! Néhány perc időt adok neked. Ha azután még mindig nem adsz feleletet, annyi golyót kapsz a hasadba, ahány fegyverünk csak van. Határozd hát el magadat.

A fehérek mind reá szegezték fegyverüket, erre kitűnően játszott ijedelemmel felkiáltott:

- Ne lőjtek, ne lőjtek! Hiszen hallottátok, hogy én a sápadtarcúak barátja vagyok! Ezért kellett fegyver és ló nélkül elhagynom a törzset és most még meg is akartok ölni ezért?

- Nem ezért, hanem a tagadásodért. Ha igazán a fehérek barátja vagy, akkor légy őszinte!

- Nem szabad, a vörös embereknek szigorúan meg van tiltva, hogy elárulják a Bonanzát.

- Te nem indián, hanem félvér vagy, neked tehát nem tilos. De ha indián lennék is és a törzsem kitalálna a köréből, mindenféle utat megkísérelnék, hogy megbosszuljam magamat. Most itt kínálkozik neked a legjobb alkalom, ha megmondod nekünk, hogy hol van a Bonanza of Hraka.

- Bosszú? Ah-ha-uff! Bosszú! - kiáltott fel, mintha csak most eszmélne valami okos gondolatra.

- Úgy van, bosszú, bosszú a súlyos sérelemért, amivel illettek!

A mesztic még határozatlanul állott; vonásai világosan elárulták, hogy küzd magával és mikor a fehérek mindnyájan bátorítólag rábeszéltek, már sokkal készségesebb hangon felelte:

- Ha-ha akarnám is, - nem - mégsem árulhatom el!

- Miért nem?

- Mert-mert - éppen most ki vagyok taszítva. Soha sem térhetek vissza törzsemhez, a halványarcúakhoz kell mennem, közöttük élni és halni; ahhoz azonban aranyra, sok aranyra van szükségem, mert a fehéreknek mindent meg kell fizetni. Tőlem pedig elvonnék, ha elárulom nektek, hogy merre van a bonanza!

- Ostoba beszéd! Hát mennyi aranyat lehet abban a bonanzában találni?

- Uff! - kiáltott fel diadalmas hangon, mintha megfeledkezne magáról. - Annyit, hogy ötven ló sem tudná elcipelni.

- Lehetséges volna! - ordított fel valósággal a Felség. - Igaz ez? Valóban igaz ez?

- Igen. Saját szemeimmel láttam.

- Mikor?

- Már sokszor és ma délelőtt utoljára.

- Hallották, emberek? Hallották? Szedjék össze magukat az isten szerelmére, nehogy meghibbanjanak! Ilyen tömeg, ilyen rettenetes tömeg arany! Hiszen ez elég hozzá, hogy megvehesse az ember az egész Egyesült Államokat! És ez az ostoba fickó azt hiszi, hogy neki erre mind szüksége van, amennyit a kezében el tudsz vinni, a legnagyobb vágyaidat teljesítheted és tüzes vizet ihatsz, ameddig csak élsz! De nincs róla szó, hogy csak olyan keveset kapj. Ha megmutatod nekünk a bonanzát, osztozkodni fogunk; te kapod az egyik felét, mi pedig a másikat, akkor kinevetheted az apacsaidat és pompásabban élhetsz, mint az elnök, akit ti fehér atyának neveztek!

- Pompásabban - min-mint a fehér atya? Igaz ez? - kérdezte a félvér olyan örömittasan, mintha az elnök életét még ezerszer üdvösebbnek képzelné el, mint az életet az örök vadászmezőkön.

- Igen, igen! Ezennel a legszentebb esküt teszem reá. Mindenhez, de mindenhez hozzájutsz, amit csak szemed-szájad megkíván.

- Annyi tüzes vizet is kapok, amennyit csak akarok?

- Több, sokkal több tüzes vizet, mint amennyi belefér a Mississippibe! Csak mondd meg gyorsan, gyorsan, merre van a bonanza!

Arca mind hívőbb és hívőbb lett, világosan meglátszott rajta, hogy már egészen közel áll hozzá, hogy eljárulja az értékes titkot, de mégis még egy utolsó aggálynak adott kifejezést.

- Ti többen vagytok harminc harcosnál, én pedig egyedül és fegyvertelenül. Ha megmutatom nektek a bonanzát meg fogtok tartani mindent magatoknak és engem elkergettek, úgy, hogy semmit sem kapok!

- Ostobaság! Becsületes emberek vagyunk és neked adjuk a felét. Megmondtam már egyszer és én megtartom a szavamat! De ha nem mondd meg, könnyörtelenül és kímélet nélkül lelövünk, még pedig azonnal, ott, ahol állsz. Hát válassz, válassz gyorsan! Vagy a halál, vagy annyi tüzes víz, amennyit egész életedben nem tudsz meginni!

A Felség leírhatatlanul fel volt izgatva és a többi fehérek nem kevésbé. Annyi tömör arany, amit ötven ló el nem bír! Hiszen ezt még elképzelni is bajosan lehet! Mohó pillantásaik valósággal reá tapadtak a félvér ajkára. Ennél, úgy látszik, az újbóli megfenyegetés a halállal éppen olyan döntő lehetett, mint a reménység egy egész Mississippire tele tüzes vízzel. Mindnyájuk elragadtatására így válaszolt:

- Yato Inda meg akar bízni benneteket, azt akarja hinni, hogy el szabad vennie az arany felét és meg fogja mutatni nektek, merre van a Bonanza of Hraka!

Erre általános ujjongás tört ki, olyan ujjongás, melyet a nyugati vadász a „shout” szóval szokott jellemezni. Még a Felség maga is úgy hadonászott a karjaival a levegőben, mint a szélmalom és kora, szürke szakálla és hófehér haja dacára úgy ugrált, mint egy bakkecske. Csak egyetlen embernek volt elég önuralma, hogy némileg uralkodjék felindulásán, a hosszú Humnak, kinek arca ugyan szintén ragyogott az örömtől, de oly hangosan belekiáltotta a többiek lármájába, hogy mind meghallották:

- Mylods és gentleman, seurses és uraim! Végtelen nagy öröm előtt állunk, de ne legyen kisebb igazságosságunk sem. Ennek az embernek odaígértük az arany felét és remélem, meg is tartjuk vele szemben ezt az ígéretünket?

- Hogyne, hogyne! - kacagott a Felség - Hogyne, hogyne! - kacagtak a többiek is.

A kacagás több, mint érthetően mutatta, hogy rá sem gondoltak, hogy megtegyék ezt. A mesztic úgy tett, mintha neki nem is lenne feltűnő ez a nevetés, sőt kijelentette:

- Ha azt akarjátok, hogy most a bonanzához vezesselek, nem is kell nagyon messze lovagolnotok.

- Nem messze? - kérdezte a Felség. - Rögtön gondoltam! A Bonanza az Estrechoban van, ugye bár?

- Igen.

- Akkor most már megtaláljuk, anélkül, hogy megmutatnád!

- Óh nem! - válaszolta erre a félvér elbizakodott hangon. - Hosszú, hosszú évekig kereshetnétek és még sem találnátok meg.

- Úgy jer és menj előre! De meg ne kísérelj, hogy elillanj előlünk! Azonnal keresztül-kasul lyuggatnának a golyóink!

A mesztic úgy tett, mintha nem is hallaná ezt a fenyegetést és vonakodás nélkül útnak indult, hiszen tudta, hogy biztos pusztulásuk elé indulnak. Tervének kivitele sokkal, de sokkal könnyebben sikerült, mint ahogy gondolta.

Egészen magától értetődik, hogy az elbolondított és hiszékeny fehérek ettől kezdve másról sem beszéltek, mint a bonanzáról. Hum szóval volt, leghátul lovagolt és tanakodott magában, hogy fogjon hozzá, hogy társait becsületes viselkedésre rávegye. Némi idő múlva a Felség csatlakozott hozzá és nevető szájjal kérdezte:

- Az, amit az előbb az igazságosságról mondott, csak tréfa volt öntől, úgy-e?

- Nem, Sir. Ez az ember minden ellenszolgáltatás nélkül ideadja nekünk kincseinek felét, mi a legnyomorultabb gazemberek lennénk tehát, ha nem tartanánk meg a neki tett ígéretünket.

- Tehát igazán és komolyan ez a véleménye? Pshaw! Soha életemben nem voltam tisztességtelen és nem is leszek, de mindenki tudja, hogy az indiánoknak tett ígéretet nem kell megtartani.

- Ez oly aljas gondolat, Sir, hogy - hm! Különben is ez a Yato Inda nem indián: az apja fehér ember volt!

- Ez kétszeres ok reá, hogy semmit, igazán semmit ne törődjünk vele, mert ezek a kevert vérűek még sokkal, sokkal rosszabbak, árulóbbak és hűtlenebbek, mint a tiszta vérű indiánok. Csak mutassa meg nekünk a bonanzát, azután menjen, ahová neki tetszik.

- Az ő fele része nélkül!

- Természetesen a nélkül! Tiszta örület lenne tőlünk, ilyen borzasztó tömeg aranyat adni neki!

- Én nem egyezem bele, hogy megcsalják őt!

- Ne nevetesse ki magát! Hiszen nem érhet el velünk szemben semmit!

- De igen!

- Ugyan mit? Mi a szándéka? - hangzott most éles hangon a kérdés.

- Hogy én mit teszek, vagy nem teszek, az teljesen az önök becsületességétől fog függni.

- Fenyegetés akar ez lenni, Sir?

- Ha nem járnak el becsületesen a meszticcel szemben, akkor igenis fenyegetés!

Winnetou az aranyat deadly-dustnak (halálos por) nevezte, mert számos esetben tapasztalta, milyen szerencsétlenséget hozott a gyorsan és könnyen szerzett érc a „szerencsés” találóra. Itt is, mikor a bonanza még a szemük elé sem került, meglátszottak már a mohóság következményei annak megszerzésére. A vezető, kinek pedig eddig állandóan Hum volt a kedvence, minden barátságot megtagadott és kérlelhetetlen ellenségességgel kifejezésével arcában, megfenyegette:

- Nehogy merészkedjék a meszticet figyelmeztetni, vagy bármit is kezdeni ellenünk! Ha a Bonanza of Hrakáról van szó, akkor nem ismerem tréfát és a többiek éppen úgy gondolkoznak, mint én. Figyelmeztetem és megmondom, egy golyóval biztos számolhat!

Ezen fenyegetés után, melyet teljesen komolyan vett, megnógatta lovát, hogy elfoglalja helyét a menet élén a félvér mellett, Hum pedig utolsó maradt vissza, sőt még meglassította lóva lépteit, mert a közvetlenül előtte lovagló társai hallották a vezérükkel folytatott beszélgetést és hátrafordultak, hogy nem kevésbé súlyos fenyegetésekkel illessék. Végül el is vesztette a többieket szem elől. Nem vágyott a sok arany után kevésbé, mint ők, de a bosszúság a csalás felett, melyet el akartak követni, habozásra késztette, hogy éppen olyan mohón siessen velök az Estrecho felé.

Így történt, hogy később tűntek szemei elé a sziklák, melyek között állítólag a bonanza rejtőzött. Mikor végigfuttatta rajtuk tekintetét, meghökkent és megállította lovát; sőt egy pillanattal később még le is ugrott a nyeregből, hogy ne vehessék oly könnyen észre, mert az Estrechonál alakokat látott ide-oda futkosni, kiket semmi esetre sem tarthatott a társainak. Nem sokkal ezután fényes tűzlánc csapott fel és hangos ordítózás jutott füleihez, mely megértettette vele, hogy indiánokkal van dolga.

Megijedt. Szerencsére éppen akkor szállott le az alkony, mely megakadályozta, hogy a vörösök megláthassák őt, azután meg ezeket annyira lekötötte az Estrecho, hogy még csak nem is hederítettek arrafelé, ahol ő volt. Azt hitték, hogy minden fehér beesett a csapdába.

Hum meg akarta kísérelni, hogy megmentse társait. Hogy az indiánok észre ne vegyék, várakozott, míg teljesen sötét lett, azután tovább lovagolt, de nem egyenesen a most még jobban látható tűz felé, hanem kissé balra, keletnek tartott, hogy lovát biztos távolságra kipányvázhassa valamelyik szikla mögé és ő maga óvatosan odalopódhassék.

A láng a sziklacsúcs nyugati oldalán égett; ő a keletre lovagolt és ott egy rejtett zugra talált, hol lovát hátrahagyhatta. Hosszabb időre volt szüksége, hogy újból az indiánok közelébe jusson, mert elővigyázatosan kellett haladnia. Nyugati irányban tovasurranva, végül a völgy-mélyedéshez jutott, mely az Estrecho csúcsát a fő hegynyeregtől elválasztotta. Lefeküdt és a sarokig kúszott, onnan tőle balkézre mintegy kétszáz lépésnyire megpillantotta a lobogó tüzet. Oly magasra és a nagy szélességben lángolt, hogy fénye egészen hozzá elhatolt. Tovább semmi esetre sem merészkedhetett, mert látta, hogy egész sereg vörös szüntelenül azon buzgólkodik, hogy mind újabb és újabb fanyalábokat dobjon a tűzre.

De nemcsak ezek az indiánok voltak ott. A világosság felterjedt a szikláig is és mikor arra fordította tekintetét, még sok más indiánt pillantott meg, kik előtte még ismeretlen okból felfelé kapaszkodtak és a tetőn szétoszlottak. Azután egy hang harsant fel. A szavakból és kiejtésből ítélve a beszélő vörös lehetett, mert azt az angol-indián keveréknyelvet beszélte, melyet csak az indiánusok szoktak használni. Hum nem tudta ugyan minden egyes szavát megérteni, de mégis követhette a beszéd eszmemenetét és ez, rövidesen összefoglalva, ilyesmi volt:

- Tegyétek le a fegyvereiteket és vonuljatok vissza az Estrecho mélyére! Aki lő, vagy másképpen védekezik ellenünk, annak a kínzócsölöpön kell meghalnia; aki azonban ellenállás nélkül megadja magát, annak visszaadjuk az életét és szabadságát!

- Aha, most már értem! - gondolta Hum. - A fehéreket bezárták a vörösök a bonanza mellé. Bonanza? Hum! Erre nem csak világosság, de valóságos kivilágítás gyúl fel az agyamban! Nincs is itt bonanza, hanem ez a nyomorult mesztic a vörösök híve volt és csak azért kábított el minket a nuggetjeivel, hogy az indiánok karmai közé kergessen. Milyen jó is, hogy becsületes ember vagyok, mert ha nem lennék az, most éppen olyan mélyen csücsülnék a skalpolás pózában, mint ők! Ki kell kerülniük a csávából és ez csak általam történhetik! De hogyan? Ők csak harmincan vannak, míg úgy tetszik nekem, hogy az indiánok háromszor annyian.

Egy darabig eltűnődött felette, hogyan is lehetne társainak segítséget hozni, majd így szólt magában:

- Nehéz, végtelenül nehéz, ha nem tökéletesen lehetetlen. A tűzhöz nem mehetek, a sziklákra itt fel szintén nem, ment odafenn majdnem ugyanolyan világos van, mint idelenn. Hm, ami itt, az északi oldalon lehetetlen, azt talán nyélbe ütöm a délin.

Megfordult és elsietett a sziklafal mellett, hogy bekanyarodjék és a másik oldalra jusson. Alig haladt azonban száz lépést, mikor hirtelen kis, karcsú alak bukkant fel előtte és meglepetésére német nyelven kiáltott reá:

- Megálljon, kedves ismeretlen! Ugyan kivel fut versenyt? Méltóztassék megállítani a lábait, különben egy pillanat alatt szitává lövöm ezzel a puskával!

Hum tudott németül. Német ember szólította meg, tehát semmi esetre sem ellenség, de Humot annyira elfoglalta az a gondolat, hogy nagyon gyorsan az Estrecho másik oldalára kerüljön, hogy sem arra nem gondolt, milyen sajtóságos és megmagyarázhatatlan ez a találkozás, sem időt nem vett magának, hogy engedjen a felszólításnak és megálljon. Csak kutyafutásban felelt, szintén németül:

- Engedjen! Nincs egy perc veszteni való időm!

Amint tovasietett, még hallotta maga mögött az idegen hangját.

- Ez sem apjától tanulta a futást! Na, messze nem jut el, már látom lecsapódni az ütést!

Hum nem tudta, hogy mit jelenthet ez, de néhány pillanat múlva megtudta, mert alig hangzottak el ezek a szavak, egy másik alak egyenesedett fel előtte, fél kezével feltartotta őt futás közben, a másik kezével pedig úgy koponyán ütötte, hogy hangtalanul összeesett. Egyelőre ő sem volt jobb helyzetben, mint társai, kiket meg akart menteni.

Ezek mint már említettük, előre lovagoltak és a mesztic vezetése alatt a magas kvarcsziklához jutottak, melybe a keskeny és mély Estrecho de cuorzo benyúlik. Habozás nélkül és teljes bizalommal követték és még akkor sem merítették gyanút, mikor megállott, elengedte őket haladni maga mellett és így szólt:

- A sápadtarcúak szálljanak le és a szakadék kanyarulata mögött kötözzék össze lovaik lábát. Én ezalatt gyorsan felnyitom a rejtett bányát, hogy azután rögtön megmutathassam nekik a bonanzát.

Közben letérdelt a sziklafal mellett, és elkezdett a földön felhalmozódott kőtörmelék között kotorászni, mintha a bonanza bejáratát akarná szabaddá tenni. Az utolsó emberig el is lovagoltak mellette, csak a Felség, ki leszállott a nyeregből, maradt ott és mohón megkérdezte:

- Itt van tehát az a nagy tömeg arany eltemetve?

- Igen - bólintott a félvér.

- Majd segítek neked, hogy gyorsabban menjen!

- Itt oly keskeny a lyuk, hogy csak egy ember áshat.

El akarta foglalni a vezért, hogy ennek figyelmét elterelje magáról és ez türelmetlenségében gyanútlanul be is esett a csapdába és ráparancsolt:

- Akkor állj félre! Majd magam nyitom fel.

Lekuporodott és buzgón kezdte kezeivel eltávolítani a törmeléket. A mesztic csak rövid ideig szemlélte, majd halkán néhány lépést visszaugrott és gyors pillantással meggyőződött róla, hogy senki sem figyel reá a fehérek közül, kik még mindig a lovakkal voltak elfoglalva. Nesztelenül suhant a szakadék kijárata felé:

Ebben a pillanatban fordult a Felség feléje. - Jonnels! - kiáltotta, - a mesztic...! - Felugrott és kirántotta övéből revolverét. A lövés eldördült és Ik Senanda szitokkal ajkán zuhant le.

Félelmetesen tört meg a dördülés a szakadék falain, hogy azonnal további lövések dörgése adjon reá feleletet. A szakadék bejáratánál láng lobbant fel, mely néhány másodperc alatt úgy elterjedt és fellobogott, hogy tökéletesen elzárta a nyílást kívülről, a tűz mögül, pedig felharsant a komancsok átható harci kiáltása.

Felség rögtön a meszticre ugrott, megragadta erős karjaival és ellenkezése, meg rugdalkozása dacára is a szakadék mélyére hurcolta.

- Körül vagyunk véve indiánokkal! - kiáltá. - Gyorsan vissza a kanyarulat mögé, ahol nem találhatnak minket és segítsenek, hogy megköttözzem ezt az áruló fickót!

Gyorsan követték parancsát és a félvér kezei pillanat alatt a hátára voltak kötözve. Halk nyögéssel kuporogott a fehérek között és térdén lévő lőtt sebéből vér szivárgott.

- Úgy látszik, hogy csúnyán benn ülünk a csávéban, emberek, - Szólt a Felség rekedt hangon. - Ez a nyomorult kém volt és becsalogatott minket ide. Csinos kis kötelet pazarlunk reá! Mindenekelőtt is azonban néhány embernek a sarokra kell állni, hogy fegyvereikkel onnan biztosíthassák a bejáratot, nehogy besurranhasson valamelyik vörös.

Ez megtörtént és most fürkészőleg jártatta végig tekintetét a sziklafalon.

- Itt még egy mókus sem mászik fel, nem hogy ember - szólt egyik kísérője. - De nézzétek csak, az a sziklafal úgy nyúlik ott ki, mintha ennek a fickónak teremtették volna. Olyan jó helye lesz ott a kötélnek, akár valami faágon!

Hidegvérrel akasztotta le lassóját, hogy átdobja a sziklanyúlványon.

- Helyes, Fred. - monda a Felség, - Te pedig, félvörös boy, készülj, mert csak öt perced van reá, hogy előkészítsd magad a másvilágra. Ha már el vagyunk veszve, legalább te előzz meg minket!

A mesztic ezalatt az éppen oly hirtelen, mint ijesztő előkészületek alatt halottsápadt lett, és reszkető ajakkal dadogta:

- Mit - akartok? Engedjete - szabadon! Félre ismertek! Én - én - ártatlan - vagyok!

- Ezt majd elmesélheted a másvilágon, itt nincs értelme. Átlátunk a szitán. Szökéssel elárultad magadat.

- Én - nem - szöktem - én - csak - körül - akartam nézni, mer gyanús zörejt hallottam!

- Bizony, az a zörej olyan gyanús volt, hogy most meglincselünk miatta. Csak ne fecséreld el az időt ilyen felesleges kotyogással, mert az első perc már elmúlt!

Két férfi a sziklafalhoz hurcolta Ik Senandát a sziklanyúlvány elé, melyről már lelógott a hurok.

- Tévedtek, igazán tévedtek! - kiáltott fel, tele félelemmel. - Én a fehérek barátja vagyok, elhihetitek! Gyilkosok vagytok? Ha szabadon engedtek, meglátjátok, hogy segíték nektek az indiánok ellen!

- Jobb lesz meg sem tenni ezt a kísérletet, fiacskám. - morogta a Felség és egy pillantást vetett a régies, alakatlan nikkélórára, melyet előhúzott zubbonyából. - Csak el ne felejtsd, hogy még három perced van hátra!

A meszticnek kiült az izzadtság a homlokára; ellenkezése dacára ügyes kezek hurkot vetettek a nyakára és egy kis rándítással összehúzták.

- Aranyat adok nektek, sok aranyat, ha megkegyelmeztek az életemnek! - nyögte. - Nélkülem sohasem találjátok meg a Bonanza of Hrakát!

- Azt elhisszük neked, - bólintott a Felség, - de a te segítségeddel is bajosan fedeztük volna fel. És most a te aranyad se segítene sokat rajtunk, mert hiszen a skalpunk forog kockán!

- Azt is megmenthetem, ha megbíztok bennem. Tokvi Kewa szabadon bocsát titeket, ha beszélek vele az érdeketekben!

- Ah, most újból elárultad magadat! Honnan tudod, hogy ő az, aki körülzárolt minket? Tehát te az összes indián főnökök közül a legrosszabbnak, ennek a vadászok hóhérának, játszottál minket a kezére. Akkor nincs reménykedni valónk, de a te nyöszörgésed kegyelem után, szintén hiábavaló.

- Ha szabadon bocsátotok, semmi bajotok sem lesz. Ha azonban megöltök, akkor bizonyos részetekre a legkegyetlenebb halál a kínczölöpön! Legyetek okosak és ne veszítsétek el saját magatokat azzal, hogy megöltök engem!

- Végre tehát színt vallasz! Nem engedjük elbolondítani magunkat. Ahelyett, hogy fecsegsz, inkább készülnél elő a másvilágra. Még egy perc! Készen vannak, uraim?

Ez a kérdés annak a két embernek szólt, kik a lasszó másik végét erősen tartották, hogy a foglyot a kellő pillanatban a magasba rántsák.

A félvér felágaskodott kétségbeesésében és térdsebe dacára megkísérelte, hogy felemelkedjék és elszabaduljon; többeknek kellett odasietni, hogy a földre teperjék, mert a halálfélelem megkettőztette erejét.

- Nem szabad megölnötök engem! Kiáltok segítségért! Tokvi Kewa! Tokvi Kewa! Jöjj se-gít-s!

- Letelt az utolsó perc, - szólt nyugodtan a Felség, ki mozdulatlanul állott a félvér mellett. - Rajta, boys!

Hatalmas rándítás Ik Senanda testét a magasba vonta. A támolygó lábai egy pillanatig még megpróbálták megkapaszkodni a földön, aztán már a levegőben lebegtek. Görcsösen rángatózott, de mozdulatai mind gyengébbek és gyengébbek lettek, végül teste kinyúlt. A mesztic halott volt.

Időközben leszállott az alkonyat és idebenn a sziklaszorosban még sötétebb volt, mint odakünn a szabadban. A félvér segélykiáltásait nem hallotta meg senki, mert az indiánok üvöltözése még mindig hangzott és hallható volt, hogy mindkét oldalon megmásszák a sziklákat és megszállják a szakadék peremét. Azután lassacskán minden elcsendesedett.

A fehérek leengedték a mesztic hulláját és a szakadék legmélyére cipelték. Suttogva tanácskoztak, milyen módon tudnának kiszabadulni a csapdából. A sziklafalak tökéletesen megmászhatatlanok voltak. Felség javaslatára meg akarták tehát kísérelni, hogy lóháton a szakadék bejárata felé induljanak és vágóban áttörhessenek a tűzön.

Alig tettek azonban néhány métert hátra, éles, parancsoló hangot hallottak, mely lekiáltott nekik a magasból.

- Megállj, ne lovagoljatok tovább halványarcúak! Tokvi Kewa vagyok, a komancsok főnöke és hatszor ötven harcos van velem. Csak egyenként ugrathatnátok át a tűzön és éppen így egyenként lőnénk le titeket!

- Az ördögbe is, - monda fogcsikorgatva a Felség és visszafordult embereihez. - Hallottátok, hogy mit mondott? Ennek az embernek igaza van. Így se érhetünk el semmit. Nem juthatunk ki. A skalpunkat akarja és nagy szerencséről beszélhetünk, ha rá engedi magát beszélni, hogy pusztá életünkkel szabadulhassunk!

Még egyszer megszólalt a „fekete csödör” hangja:

- Ha a sápadtarcúak védekeznek, elvesztek. Megkegyelmezek azonban az életüknek, ha megadják magukat.

A fehérek erre leugrottak lovaikról és újból rövid tanácskozást tartottak, melynek eredménye az volt, hogy tárgyaljanak a vörösökkel és ravaszsággal minél több engedményt csikarjanak ki tőlünk. A Felség tehát visszakiáltott a főnöknek:

- Mi bajotok van velünk, hogy úgy bántok velünk, mint ellenségekkel? Hiszen mi nem bántottunk titeket!

- Minden sápadtarcú ellenségünk, - hangzott a válasz. - A menekülés egyetlen egy útja sem maradt meg számotokra és csak azzal menthetitek meg életeteket, ha minden védekezés nélkül megadjátok magatokat. Tegyétek le fegyvereiteket és bocsássátok szabadon foglyotokat!

- Annyira még nem tartunk! Igaz, hogy körülzártatok minket, de kísérelj csak meg, hogy innen kikényszeríts minket! Éppen a fegyvereink fogják bebizonyítani nektek, hogy örültség minket úgy tekinteni, mint védtelen foglyokat.

- Uff! Nézz csak előbb alaposan körül börtönödben! Itt fenn, a sziklapárkányon, több mint tízszer tíz komancsharcos áll készen, hogy egyetlen intésemre belétek lője golyóit.

- Rettenetes helyzet! - suttogta a Felség. - Ha így áll a dolog, akkor úgy eltesznek felülről láb alól, hogy még meg se mutathatjuk neki a fogunkat. Halljuk csak, micsoda feltételeket akar szabni nekünk!

- Legyetek bármennyien is, nem félünk tőletek. De hallottam, hogy Tokvi Kewa bátor és igazságos főnök, aki soha sem ellenségeskedik olyan emberekkel, kik nem sértették és nem károsították meg. Meg vagyok tehát győződve róla, hogy azonnal beszünteted mostani ellenséges magatartásodat is, mielőst megtudod, hogy kik vagyunk és hogy nem akarunk ezen a vidéken semmit, csak gyorsan átlovagolunk rajta. Kész vagyok tárgyalni veled.

- Úgy gyere ki! Harcosaim fel fognak téged vezetni.

- A komancsok büszke főnöke nem kívánhatja komolyan, hogy én menjek hozzá. Mi csak harmincan vagyunk, míg ti, ahogy magad mondtad, háromszázan. Mindent kockára tennék, ha eltávoznék innen, míg te semmit, semmit sem kockáztatsz, ha lejössz hozzánk az Estrechoba.

- Én főnök vagyok és nincs reá szükségem, hogy egy sápadtarcú után szaladjak - válaszolta büszkén Tokvi Kewa. - De leküldöm hozzátok Kita Komását, hogy tárgyaljon ő a nevemben. Megengeditek neki, hogy szabadon visszatérhessen, mielőst tetszik neki?

- Igen.

- Akkor is, ha nem tudna veletek megegyezni?

- Akkor is.

- Az igazat mondod?

- Igen. Biztosítalak róla, hogy nincsen semmiféle hátsó gondolatom.

- Mi hiszünk abban a nagy szellemben, kit ti Istenek neveztek, amit megfogadtok neki, azt meg is kell tartanotok. Fogadd meg tehát az Istenetekre, hogy nem is nyúltok hozzá Kita Komásához, ha menni akar.

- Esküszöm reá és megígérem neked.

- Úgy menni fog.

Rövid idő múlva félretolták a szakadék bejáratánál az égő fanyalábokat, úgy, hogy a sziklafal és a tűz között nyílás támadt, melyen Kita Komasa átugorhatott... Büszke léptekkel, felemelt fejjel közeledett a vörös a Felség felé és mindketten leültek. Időközben sötét éjszaka lett, csak a lassan feljövő hold és a magasan lobogó tűz vetett gyér világosságot a szakadékba.

Az öreg vadász tudta, hogy az indiánok nézete szerint a győztesnek kell elkezdenie a beszélgetést; hallgatott tehát és várakozott, míg Kita Komasa hosszabb szünet után elkezdte a tárgyalást ezzel a kérdéssel:

- Belátták a sápadtarcúak, hogy örültség lenne, ha védekeznének ellenünk?

- Nem - felelte a fehér, - ezt még nem láttuk be.

- Akkor agy nélkül születtetek. Nincs ember, aki meg tudná mászni ezt a sziklát; nincs ló, nincs lovas, ki át tudna törtetni a tűzlángon. Onnan felülről kétszer száz szem néz le reátok és száz fegyver áll készen, hogy megsemmisítsen benneteket.

- Pshaw! Fegyvereitektől nem félünk. Van itt az Estrechoban elég zeg-zug, mely védelmet nyújt golyóitok elől.

- Meddig fog ez a védelem tartani? - vélekedett megvetőleg a vörös. - Nincs is reá szükség, hogy golyókat pazaroljunk reátok. Odakinn annyi víz és vad akad, amennyit csak akarunk, nektek azonban nincs. Csak várakoznunk kell, míg az éhség és szomjúság kikerget titeket.

- Az sokáig eltarthat.

- Uff! Minél tovább tart, annál jobban csökken az elnézésünk és akkor már nem számíthatok könyörületre. De ha most megadjátok magatokat, tapasztalni fogjátok, hogy él még kegyelem a szívünkben!

- Mit kívántok tőlünk?

- Kiástuk a harci bárdot minden sápadtarcú ellen, tulajdonképpen tehát a kínozócölöpön kellene meghalnotok. Tokvi Kewa felhatalmazott azonban, hogy felajánljam nektek életeteket és szabadságotokat, ha kiadjátok foglyotokat és kiszolgáltatjátok összes fegyvereiteket.

- Talán bizony a lovakat is?

- Nem, a komancharcosok olyan gazdagok jó lovakban, hogy megvetéssel utasítják el maguktól a ti rossz gebéiteket.

- És a többi holmink?

- Pshaw, mindaz, amitek van, olyan értéktelen mi előttünk, mint a száraz fűszálak, melyeket a szél magával sodor. Csak a fegyvereiteket akarjuk, egyebet semmit!

- De akkor nem vadászhatunk, hogy fenntartsuk magunkat és teljesen védtelenek vagyunk ellenségekkel szemben, ha esetleg ilyennel találkozónánk!

- De hiszen megtartjátok lovaitokat és a sápadtarcúak legközelebbi erődje nem fekszik nagyon messze innen. Gyorsan elérhetitek és ott kaptok mindent, amire csak szükségetek van. Döntsetek gyorsan, mert a „fekete csődör” nem fog túl sokáig várni.

- Előbb az embereimmel kell beszélnem.

Felség felállott és visszavonult társaival a szakadék kanyarulta mögé, míg az indián nyugodtan és mozdulatlanul ülve maradt.

Az öreg tudatta társaival a tárgyalás részleteit, amennyiben még nem hallották volna és így suttogott:

- Sejtelmük sincs róla, hogy felkötöttük azt a félvérű gazfickót! Követelik, hogy kiszolgáltassuk és összes fegyvereinket is akarják. Átkozott história, uraim! Egyetlen reménységünk jóformán abban állhat, hogy a hosszú Hum megmenekült; úgy látszik, visszamaradt tőlünk és ha elcsípték volna, az a vörös gazember amott bizonyosan kijátszotta volna velünk szemben ezt az ütőkártyát.

Tanácskoztak és arra a határozatra jutottak, hogy csak akkor mennek bele Tokvi Kewa követeléseibe, ha legalább néhány fegyvert és kést hagynak meg nekik. A mesztic halálát elakarták az indiánok elől titkolni és lóra kötve, magukkal hurcolni tús gyanánt a sötétségben, azzal az ígérettel, hogy későbben majd szabadon bocsátják.

Felség felállott és súlyos léptekkel, lehajtott fejjel visszatért Kita Komasaéhoz.

- Mit határoztatok? - kérdezte emez.

- Minden feltételeket elfogadjuk, ha legalább három fegyver és tíz kést hagytok meg nekünk, hogy...

Ebben a pillanatban hangok szólaltak meg magasan a fejeik felett, Tompa hangzavar hallatszott, majd egy hangos kiáltás:

- Vissza, komancsok! Winnetou áll itt, az apacsok főnöke és Old Shatterhand varázsfegyverével válaszol mindenkinek, aki közeledni merészkedik!

Dühordítás felelt neki:

- Itt pedig Tokvi Kewa áll, a komancsok főnöke! Most közeledik a bosszúm; skalpjaitok az enyéme! Rajta, rajta, naiini harcosok!

- Csak jertek, ha van bátorságtok, ti vörös gazemberek! - viszonzta egy éles hang. - Droll néni kegyesen fog fogadni titeket. Várj csak, te betyár, azonnal leszállítalak!

Valami lezuhanó tárgy zöreje hallatszott és rögtön reá egy emberi test csapódott le a sziklatalajra Felség közvetlen közelében. A fellobogó láng fényénél megismerhető volt, hogy egy indián.

- Uff, uff! - kiáltott fel Kita Komasa megijedve, - hiszen ez...

- Megmutattad neki az utat az örök vadászmezőkre, Droll révén? - harsant fel vele fenn egy újabb hang. - Vigyázz, azonnal még egy el fog tűnni a süllyesztőben!

Ezzel egy másik test röpült le a mélységbe és tompán, súlyosan csapódott a földre. Harmadik, majd negyedik követte és több, gyorsan egymás után elhangzó lövés mutatta, hogy Winnetou megszólaltatta a varázsfegyvert. Azután kissé lecsendesedett. A hold, mely jó ideig felhők mögé rejtőzött, most újból kibukkant és az alantállók megpillantották két férfi sötét körvonalaikat, kik a sziklafal szélén elkeseredetten birkóztak egymással. Hirtelen az egyik felemelkedett a levegőbe és nemsokára azután széles ívben lerepült. Kita Komasa megdöbbenve lépett vissza, mintha nem hinne a szemeinek, lehajolt a szétzúzódott test fölé és tompán megszólalt:

- Tokvi Kewa, a komancsok nagy főnöke halott!

Lasszó ereszkedett le a sziklafalról és egy férfi bocsátkozott le rajta, hogy a vörös kiküldöthöz lépjen.

- Uff, uff! - kiáltott fel emez. - Old Shatterhand!

- Igen, én vagyok. Meghiúsítottuk gaztetteteket és a főnök, meg még néhány komancsa az életével fizette ezt meg. Feltételezem, hogy fel vagy jogosítva, hogy folytathasd velem a tárgyalást, melyet ezekkel a derék gentlemanekkel kezdél.

A vörös az indiánokat jellemző hidegvérrel összeszedte magát.

- Kita Komasa, a halott főnök helyettese. Mi mondanivalója van Old Shatterhandnak?

- Menj ki a harcosaidhoz és parancsold meg nekik, hogy gyülekezzenek össze tízszer tíz lépés távolságra a szakadék bejáratától. Ha ezt megteszitek, nem kell félnetek semmiféle további ellenségeskedéstől, sőt megengedjük, hogy magatokkal vihessetek halottaitokat; ha nem engedelmeskedtek, akkor a fegyvereink beszélnek tovább és a jajgatás meg panaszkodás még nagyobb lesz a komancsok kunyhóiban. Siess, mert rövidesen várjuk határozatokat!

Kita Komasa szó nélkül a kijárat felé indult, a Felső pedig félszegen és bámulva közeledett.

- Good evening. Mister! Oly gyorsan ment az egész, hogy alig tudtam követni gyarló eszemmel. Még egészen oda vagyok a bámulattól. Ön igazán Old Shatterhand?

- Azt hiszem! Megtudhatom az ön nevét?

- Az én nevem mindenesetre egészen ismeretlen ön előtt; én is oly ritkán hallom, hogy már majdnem egészen elfelejtettem. Csak Felsőnek szoktak szólítani.

- Aha, Felső! Ha ön az, hallottam önről. Egészen tapasztalt és edzett vadász, annál jobban csodálom, hogy a csődörtől és unokájától olyan gyanútlanul engedték magukat az orruknál fogva vezetni.

- Az unokájától? Azt nem is ismerem!

- Nagyon is jól ismeri. A mesztic, ki önöket idevezette, egy fehér ember fia, kinek Squawja a csődör leánya volt.

- Az - az - a vadászok hóhérjának az unokája? Teringettét, ki hitte volna! Nos, szerencsésen megelőzte nagyapját a másvilágon!

- Mit beszél? A félvér meghalt? Mi kihallgattuk a vörösöket és úgy vettük ki a beszédjükből, hogy az önök fogságában került!

- A foglyunk is volt, Sir, de nem sokáig. Egy szép hurkot találtunk és olyan sokáig tartottuk benne a fejét, míg kiszállott belőle a szusz. Ott hátul fekszik a fickó, ha látni akarná! De honnan tudja, hogy ez a gazember vezetett minket ide?

- Az ő, meg az önök nyomai mondták nekem. Ő és a főnök kikémllették önöket a táborhelyükön.

- Igazán? Lehetséges? És mi, ostobák, nem vettük ezt észre! Éppen azon voltunk, hogy kiszolgáltassuk a komancsoknak fegyvereinket. Meg kellett volna ezt tennünk, hogy megmentjük az életünket.

- Ezzel menték meg az életüket? Hogy-hogy?

- Eredetileg megakartak minket ölni, de a főnök fegyvereink átadása ellenében nemcsak az életünket, hanem szabadságunkat is megígérte.

- És ezt elhitték neki? Bizonyosan nem volt szándékában teljesíteni ígéretét, hanem csak le akarta önöket fegyverezni, hogy azután minden veszély nélkül leölhesse önöket!

- Tempestad! Azt hiszi?

- Nem csak azt hiszem, hanem meg is vagyok róla győződve. Úgy látom, hogy a fő dolgot még nem is tudják. Mit képzelsz, hány komancs állott itt önökkel szemben?

- Háromszáz.

- Csak száz és ezektől is elvettük fegyvereiket és lovaikat. Ezért bolyonganak most mindenfelé, hogy fegyvereket és skalpot szerezzenek. Mindkettőt önöktől akarták megkaparintani és ráadásul még a lovakat.

- Teringettét! Szépecskén elengedtük magunkat bolondítani. Hanem, Mister Shatterhand, én még ki sem jutottam a bámulatból, hogy önöket itt látom. Hogy kerültek tulajdonképpen ide?

- A legegyszerűbb módon a földön. Meg fogják még hallani, hogy találkoztunk össze a csődörrel Winnetou, én, meg négy másik vadász; azt pedig már tudják, hogy ekkor elvettük a komancsoktól fegyvereiket és lovaikat. Megtudták, hogy Santa Fébe iparkodunk; várható volt tehát, hogy útközben leselkedni fognak reánk, hogy megbosszulják magukat: ennek folytán buzgón szemlélődtünk a nyomuk után. Ma reggel elértük tegnapi esti tanyahelyüket, ott láttuk az önökét is és azt, hogy kikémelelték önöket. Természetesen újból követtük őket és éppen akkor jutottunk ide, mikor meggyújtották a tüzet, hogy az elzárja önök előtt a kijáratot az Estrechóból. Közelebb surrantunk és eközben leütöttem az ön egyik kísézőjét. Humnak nevezi magát és buzgóságában, hogy megmentse önöket, olyan elővigyázatlan volt, hogy ellenségnek kellett tartanom.

- A derék ember! Rosszul bántunk vele és ennek fejében meg akart menteni bennünket! Okosabb és jobb volt, mint mi!

- Ez persze igaz. Hamarosan megint szabadon engedtem. Azután felkúsztunk a sziklákra és Winnetounak sikerült kikémelelni a vörösöket. A legtöbb indián a szakadék bejáratánál volt felállítva, az a néhány harcos pedig, kik Tokvi Kewával fenn voltak a sziklafalon, nem volt elegendő hozzá, hogy azt tökéletesen őrizet alatt tartsák. Mégis felfedeztek minket, mikor közelebb jöttünk és kézitusája keletkezett, melyet már láttak önök. A főnökkel én magam állottam szemben és ő volt az utolsó, aki lezuhant, a többi elmenekült. Már előzőleg összekötöttünk három lasszót és most leereszkedtem rajtuk, hogy értesítést hozzak önöknek. A dolog kifejlődésére már nem sokáig kell várni, mert íme, Kita Homa már jön is vissza.

Az álfőnök lassan közeledett; arcának egy vonása sem árulta el, mi dúl benne, mikor megszólalt:

- Hajlandóak vagyunk feltételeiteket elfogadni, mert nincs elegendő fegyverünk, hogy ellenállást fejtsünk ki veletek szemben. Tokvi Kewa az életével fizette meg e tervét. A komancsharcosok a szakadéktól távol gyülekeztek össze. Old Shatterhand meg fogja engedni, hogy közülünk néhányan fegyvertelenül idejöhessenek és magukkal vigyék a halottakat, hogy azonnal haza vonulhassunk!

Rövid szavakban megadta a vadász az engedélyt és nemsokára néhány vörösbőrű jött elő és elvitték a hullákat. Míg valamivel később meggyőződhetek róla a fehérek, hogy az indiánok hosszúra nyúló libasorban elvonultak.

Ekkor felszították a tüzet, melyet a vörösbőrűek gyújtottak és letelepedtek melléje, hogy részletesen megbeszéljék az estének az eseményeit, a Bonanza of Hrakát. Old Shatterhand megkérdezte tőle:

- Tehát nem az Estrecho, hanem az a bonanza volt a cél?

- Yes, Sir. A bonanza állítólag éppen itt, az Estrechóban van.

- Úgy! - mosolygott a vadász. - Ismeri annak a névnek a jelentőségét?

- Nem. Különben azt senki sem tudja.

- Dehogyanem. Winnetou tudja és én is megmondhatom. Hraka ocsma-nyelven van mondva és annyit jelent, hogy mennyország, Bonanza of Hraka annyit tesz tehát, hogy a mennyország bonanzája. Míg az aranyéhes halványarcúak mindenfelé kutattak, hogy csillogó ércet találjanak és e közben többnyire elpusztultak, az öreg papok az igaz kincsekről prédikáltak, melyeket csak az égben lehet megtalálni. Így képződött az a kifejezés, hogy Bonanza of Hraka: mondában él, a chiggerek és gombusók fejeiben kísért, sőt az önök fejét is elcsavarta, s mint látom, máris.

- Úgy-e, tehát így áll a dolog! - vélekedett a Felség nagy kiábrándulással. - Egy félreértés, egy régi monda kedvéért majdnem kínhálálra juttattuk magunkat. Az egyetlen nyereség abban áll, hogy megszabadult végre ez a szép vidék két nagy gazembertől!

- Ez persze igaz - helyeselte Bicegő-Frank. - Most már az örök vadászmezőkön növesztheti meg a hajzatát a „fekete csődör”! Gaudeamus Igelkov!

A hosszú Hum még nem ismerte a kicsikét, meg az ő sajátosságait, tehát szükségesnek vélte, hogy kijavítsa a furcsa tévedését és így szólt:

- Bocsásson meg, Mr. Frank! Nem úgy mondják, hogy Gaudeamus Igelkov, hanem Gandeamus Igitor!

A mórítzburgi villámló szemekkel mérte végig és rikácsoló hangon felelt:

- Úgy? Úgy? Mit nem mond! Hallja, drágám, tudja talán, hogy hívnak engem?

- Hogyne, hiszen megmondta nekem, Franke a neve.

- Franke? Csak Franke? Semmi egyéb, mint Franke? Bocsánatot kérek! Engem ugyanis úgy kereszteltek, hogy Franke Heliogabalus Morpheus Edmund, préri vadász Mórítzburgból. Megértette? Most pedig mondja meg végre az ön nevét!?

- Hum.

- Hum? Hum! Hiszen ez nem is név. Más nevének is kell lennie! Az is olyan, akárcsak Timpe örököseinél, nem igaz, Kas?

Erre a hosszú Hum fülelni kezdett és gyorsan megkérdezte:

- Timpe? Hogy jut ehhez a névhez?

- Én? Én nem is jutok hozzá, mert nem az enyém. Meg is köszönném szépen! Ha Timpének hívnának, beugranék a tengerbe ott, ahol a legmélyebb!

- De ismert talán valakit, akit Timpének hívtak?

- Hogyne, mindenesetre ismertem két ilyen sajnálatraméltó egyént, sőt még most is ismerem őket.

- Odaát, a hazájában?

- Nem, itt, Amerikában. Csak nézze meg ezt a két ifjút, amott a gesztenyebarna Hast és emitt a kenderszőke Kast, ezek már hosszú idő óta egész reménytelenül meg vannak átkozva a balvégzetű Timpe névvel.

- Igazán? Önöket Timpének hívják? - kérdezte Hum a két unokatestvérhez fordulva.

- Igen - válaszolta Kas, - Az én nevem Timpe Obedje Kázmér, az unokatestvéremet pedig Timpe Hassel Benjáminnak hívják. Úgy látszik, hogy ismeri a nevünket?

- Mindenesetre. De mondják csak, miért hagyták oda hazájukat?

- Nincs reá semmi okunk, hogy elhallgassuk. Egy örökséget keresünk, amivel becsaptak minket.

- Becsapták? Hogyan? Kicsoda?

Meglátszott Humon, hogy ez a beszéd tárgy lekötötte egész figyelmét. Kas így felelt:

- Az egyik unokatestvérünk szökött meg velem, Timpe Nakum Sámuelnek hívják és most állítólag Santa Féban bujkál. Most éppen odatartunk, hogy leleplezzük a csalót.

- Hogyhogy! És kitől ered az örökség?

- Nagybátyánktól, Timpe Habakuk Józseftől, aki gyermektelenül halt el Fayetteben.

- Uraim, ez igazán végtelenül, roppant érdekes. Mondják csak meg még azt az egyet, kitől tudják, hogy ez a nagybácsi vagyont hagyott hátra?!

- Unokatestvéremtől, Timpe Micha Pétertől és Timpe Márkus álkontól Plauenben, akik pontosan százezer tallért kaptak.

- És ön azért jött át, hogy szintén megkapja a maga részét?

- Igen. Előzőleg ismételtén írtam, de anélkül, hogy választ kaptam volna, felkerekedtem tehát, hogy megfogjam a csalót, ki az egész vagyonnal megszökött.

Erre Hum harsány kacajra fakadt és közben-közben szünetet tartva, felkiáltott:

- És ezért akarnak Santa Fébe menni? Hiszen ez nem is szükséges. Megfoghatják őt itt is, a Estrechoban, ahol ülnek!

- Mi? Micsoda? Ön tréfál! Kinevet minket! - kérdezték Kas és Has gyorsan össze-vissza.

- Egészen komolyan beszélek, jóllehet nevetek. Még mindig nem jöttek reá? Keresztneveiket, Kázmért és Hasselt, lerövidítették Kasba és Hasba. Engem Humnak hívnak, ez Nahum kicsinyítése. A nevem ugyanis Timpe Nahum Sámuel és én vagyok a csaló unokatestvér, akit keresnek. Nos, fogjanak meg gyorsan!

Has és Kas az első pillanatban nem jutott szóhoz a csodálkozástól, de a beszédre mindig kész Bicegő-Frank lelkesen felkiáltott:

- Most megvan ő! A kezeink közé jutott a valódi gonosztevő Timpe! Ha nem izzadja azonnal ki a pénzt, felakasztjuk, mint egy bőregeret, vagyis a fejével Földanyó felé fordítva. Itt a példa: a gőg mindig elnyeri büntetését. Gardeamus Igelkov, Hum úr!

Most felugrottak Kas és Has is, hogy kérdésekkel, szemrehányásokkal, fenyegetésekkel halmozzák el Humot. Ez azonban rájuk sem hallgatott, hanem kihúzott a zsebéből egy elővigyázatosan őrzött papírzacskót, elővett belőle egy levelet és még mindig kacagva, ezekkel a szavakkal nyújtotta át nekik:

- Ezekből az értéktelen papírokból, melyek azonban nekem sok pénzbe kerültek, áll Habakuk József bácsi egész hagyatéka. Olvassák el és vizsgálják át, de legelőbb is olvassák el ezt a levelet, melyet a nemes örökhagyó akkoriban Plauenből kapott! Rövidesen halála előtt érkezett és én örököltem, ez az egyetlen örökség, melyet nem a vagyonommal fizettem meg. Megtarthatják.

Mindketten mohón kaptak a levél után; egyszerre olvasták el: de minél tovább jutottak benne, annál jobban megnyúlt az arcuk és mikor befejezték, elejtették és mélyen csalódott arccal néztek Humra.

- Nos, csaló vagyok? - kérdezte Hum. - A bácsi egész örökségem erejéig megcsalt és unokatestvéreik csúfot űztek önökből, mert a plaueni Timpék ellenséges viszonyban voltak a hofi Timpékkel. A plauenieknek olyan szerencsájuk volt, hogy százezer tallért nyertek sorsjátékon és elhitették hofbéli rokonaikkal, hogy ezt az összeget Habakuk József bácsitól örökölték. Röviddel halála előtt ezt a levelet írták a bácsinak, melyben kigúnyolják önöket és bármilyen tréfásan hangzik is a dolog, mégis szívből sajnálom, hogy oly messzire ment a tréfa, hogy az végül összehozott bennünket a Vadnyugaton. Ha még el akarnak fogni, szívesen rendelkezésükre állok!

Azután, bár a levél kézzel foghatólag bizonyította Nahum ártatlanságát, mégis sok időre volt szükség, míg Has és Kas beletalálták magukat abba, hogy a helyzetet más szemekkel nézzék. Nem esett könnyen nekik, hogy teljesen lemondjanak a reményről, hogy végül mégis örökségükhöz juthassanak. Hum felállott, odanyújtotta nekik mindkét kezét és így szólt:

- Soha se bánkódjatok! Hiszen ti csak egy képzelt vagyontól estetek el, én azonban Habakuk József útján igazi vagyont vesztettem el, melyet apám reám hagyott volna, ha testvére meg nem csalta volna, a derék bácsi elköltötte az ő, meg az én pénzemet is, ha én ebbe bele tudtam törődni, úgy nektek is lehetséges lesz lemondani egy reményről, aminek különben is semmi alapja sem volt. Ennek fejében egy csaló rokon helyett találtatok egy becsületes unokatestvért, aki végtelenül örül neki, hogy összetalálkozott veletek és szívből kész reá, hogy az élet minden baját-gondját megossa veletek. És azt hiszem, az is csak ér valamicskét!

Ez a beszéd mély hatást tett a kis Bicegőre. Ő, ki előbb még éppen arról beszélt, hogy Humot fordítva kell felakasztani, most lelkesen kiáltott fel:

- Na, mit bámulnak, mint a borjú az új kapura? Nincs is szebb a világon, mint egy unokatestvér, akit becsülni lehet, azt én már kikapasztaltam Droll öcsémén. Ne zárkózzanak tehát el a barátság szerencsés szövetezete elől, hanem csapjanak hatalmasan egymás kezébe és engedjék meg, hogy én tegyen az első lépést a kibékülés felé, amennyiben felkérem önöket, hogy vegyünk be magunk közé negyedeknek!

Frank szónoklatán mindenki pompásan mulatott. Kast és Hast is elragadta végre a többiek jókedve. Hum keze után nyúltak és az első így szólt:

- Igazad van, rokon; semmi okunk sincs reá, hogy tovább haragudjunk reád és talán a pénz se tett volna minket boldoggá. Hiszen itt állunk a Bonanza of Hraka mellett, melynek nevéből megtanulhatjuk, hogy másféle kincsek azok, amelyekre törekedni kell. Ezentúl híven össze fogunk tartani, oly híven, hogy valaha, ha valami hű barátságot akarunk jellemezni; azt fogják mondani: Akár csak Timpe örököse!

- Úgy van, akárcsak Timpe örökösei! - helyeselt Bicegő - Eddig ugyan nem valami ízlésesnek találtam ezt a nevet, de most már beletörődöm a maguk kedvéért. Ezennel elbúcsúzom tehát ellenszenvenemtől és mivel önök mind rövidített becéző néven szólítgatják egymást, és is követem példájukat, mint hű szövetségesük és két szótagot törölök a nevéből. A jövőben szólítsanak tehát egész röviden Heliogabalus Morpheus Edmundnak, a Frankét elhagyhatják, az egész világ fogja azért tudni, hogy a világhírű Frankét kell alatta érteni. Uff én beszéltem!

.oOo.